na Titel, enligt Utskottets förslag, utgående anslag tillsammans 19,981 R:dr 8 sk., eller i rund summa 20,000 R:dr, med derunder inbegripne räntor och spanmål in natura, på sätt den utlåtandet vidfogade tabell närmare utvisar.

Till Utskottet hafva inkommit åtskilliga motioner, åsyftande dels upplösning af, dels förbättringar uti Stuterierne; men då dessa frågor fordra en serskild utredning och till en del äfven böra behandlas i förening med andra Utskott, har Stats-Utskottet icke ansett den ordinarie Statsregleringen böra, i afbidan derpå, uppehållas, utan får i detta afseende hänvisa till serskildt afgifvande utlåtanden.

8:o. *Undervisningsanstalter för Slöjderne.*

Å denna Titel finnes för närvarande endast ett anslag för Chalmerska Slöjde-skolan i Götheborg, stort 3,000 R:dr; och hafva, i afseende härpå, till Utskottet blifvit remitterade motioner, dels från Vällofl. Borgare-Ståndet af Herr *Wijk, O.*, om ett ytterligare anslag af 4,000 R:dr, dels från Höglofl. Ridderskapet och Adeln, af Herr *Boije, J. F.*, om ett ytterligare anslag till denna skola af 3,000 R:dr, vid hvilka motioner blifvit bilagde tryckta exemplar af Kongl. Maj:ts Nådiga stadfästelse uppå stadgarne för Chalmerska Slöjde-skolans inre organisation, och en öfversigt af Skolans arbeten och förhållanden; och har Utskottet, enär för denna Skola, som visat sig vara allmänt nyttig, ett ökadt anslag för beredande af nödig utvidgning väl synes erforderligt, men motionärerne icke närmare uppgifvit, hvartill de af dem till olika belopp äskade ytterligare anslag specielt skolat användas, och således icke blifvit ådagalagdt, att en så stor summa, som de begärda, är af behofvet påkallad, ansett sig endast böra tillstyrka,

att ett ytterligare årligt anslag af 1,000 R:dr B:co måtte för Chalmerska Slöjde-skolan å denna Hufvud-Titel uppföras, under samma vilkor, hvarunder de förut beviljade 3,000 R:dr utgått.

Det i Stockholm inrättade Technologiska Institut, som af Manufactur-Discontens öfverskott, jemlikt hvad Rikets Ständers Revisorer, uti deras år 1839 afgifne berättelse, angående granskningen af de under Kongl. Commerce-Collegium ställde fonder, upplyst, åtnjuter ett årligt bidrag af Manufactur-Discont-medlen, stort 14,000 R:dr, af Riks-Statens 10:de Hufvud-Titel å f. d. Mechaniska skolans stat, 200 R:dr, hvaraf 100 till stipendier och af det å 9:de Hufvud-Titeln uppförde, till Kongl. Commerce-Collegii disposition

ställde, anslag af 7,000 R:dr, till Manufacturernes befrämjande, 240 R:dr, eller tillsammans 14,440 R:dr, åtnjuter följaktligen å denna Hufvud-Titel icke mera än sistberörde 240 R:dr; men då ordningen fordrar, att de statens medel, som till sådane föremål utgå, upptagas och redovisas i sammanhang med andra dylika anslag, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka,

att de af Manufactur Discont-medlen, enligt hvad ofvanberördt är, till Technologiska Institutet anslagne 14,000 R:dr, äfvensom de å f. d. Mechaniska skolans stat utgående tillsammans 200 R:dr, emot det af Utskottet i dess utlåtande, angående 10:de Hufvud-Titeln föreslagne upphörandet af Mechaniska skolans anslag å sitnämnde Hufvud-Titel, uppföras å 9:de Hufud-Titeln, att jemte Institutets uti medlen till Manufacturernes befrämjande redan egande andel, 240 R:dr, tillsammans 14,440 R:dr eller om, för summans jemnande, ytterligare 60 R:dr anslås för befrämjandet i allmänhet af Läro-anstalter för slöjderne, ett belopp af 14,500 R:dr, mot vilkor, att dels de till Commerce-Collegii disposition ställde 7,000 R:dr minskas till 6,760 R:dr, dels att Manufactur-Discontens behållning, efter afdrag af alla omkostningar, för hvarje år till Riksgälds-Cotoret inlevereras.

Genom hvad Utskottet sålunda tillstyrkt, skulle anslaget å Titeln för Undervisnings-verk i och för slöjderne komma att, inberäknadt den föreslagne förhöjningen af 1,000 R:dr till Chalmerska Skolan, de förut af Manufactur-Disconten utgående 14,000 R:dr och de från 10:de Hufvud-Titeln öfverflyttade 200 R:dr komma att uppgå tillsammans till 18,500 R:dr.

9:o *Befrämjande i allmänhet af Slöjderna.*

Till detta föremål hafva dispositionerne under de sist förflutne fem åren i medeltal uppgått till 12,887 R:dr, hvadan här, med iagttagande af hvad förut i afseende på det till Kongl. Commerce-Collegii disposition ställde anslag till Manufacturernes befrämjande föreslagits i jemn summa, utföres 12,000 R:dr.

10:o *Befrämjande i allmänhet af Handel och Sjöfart.*

Under denna Titel, hvartill per medium utgått under de sist förflutne fem åren 19,600 R:dr, utföres här 19,000 R:dr.

11:o

11:o *Bergsbrukets understöd.*

Å denna Titel har endast en disposition till Höganäs Stenkols-verk under de sistförflutne fem åren egt rum, till ett belopp i medeltal af 5,450 R:dr, och utföres här 5,000 R:dr, utom de förut å 9:de Hufvud-Titeln serskildt uppförde indeldte räntor till ett kronovärde af 2,265 R:dr, motsvarande, enligt markegång på förslag, 11,325 R:dr.

Stockholm den 15 April 1840.

TABELL

Öfver Contante Anslagen å Riks-Statens Nionde Hufvud-Titel.

Åkerbruket, Handeln och Näringarne.	R. St. Stat för 1835 och följ. åren upptager.			Stats-Utskottet föreslår.			Höjning.			Minskning.		
Skiften och Afvittringar				42,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Utflyttningshjelp efter laga skiften på förslag				28,000	—	—	3,000	—	—	—	—	—
Enskiften i Skåne och Skaraborgs Län samt på Öland				18,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Vägar och Communicationer . .				8,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Undervisnings-anstalter för Jordbruket och Landtmanna-Näringar .				17,000	—	—	10,000	—	—	—	—	—
Befrämjandet i allmänhet af d:o .	153,000	—		9,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Hästafvelns förbättrande (öfverflyttn.)				20,000	—	—	15,014	8	—	—	—	—
Undervisnings-anstalter för Slöjderne öfverflyttning från 10:de Hufvud-Titeln 200				18,500	—	—	15,200	—	—	—	—	—
från Manufactur-Discont-fond. 14,000												
Befrämjandet i allmänhet af d:o .				12,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Befrämjandet i allmänhet af Handel och Sjöfart				19,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergsbrukets Understöd				5,000	—	—	—	—	—	—	—	—
förhöjning i allmänhet för jemn summas erhållande							285	40				
Summa B:co R:dr	153,000	—	—	196,500	—	—	43,500	—	—	—	—	—

Utom Indeldte Räntor, Kronotionde och Spanmål in natura, enligt senaste Stats-Reglering, med de förändringar, som af förestående Betänkande föranledas.

Reservationer.

Vid yttrandet angående grunderna för denna Hufvud-Titels reglering.

Af Herr *Helsingius, D.*: "Emot Höglofl. Stats-Utskottets tillkännagifvande, att förslag till extra Statsreglering kommer efter, får jag äran anmäla min reservation,

1:o emedan något beslut derom ännu icke blifvit inom Utskottet fattadt, och

2:o emedan jag icke finner Grundlagen omtala någon extra Statsreglering, och af sådan anledning tror, att hvad som anses för Staten behöfligt, bör på Hufvudtitlarne eller ock serskildt på samma gång, och i gemenskap dermed framställas".

Vid 5:te punkten, om anslag till Landtbruks-Institutet på Degeberg.

Af Riksdagsfullmägtigen *Nils Strindlund* från Wester-Norrlands Län. "Emot det beslut, Höglofl. Stats-Utskottet, genom omröstning med 20 röster emot 10, fattat, rörande ytterligare anslag med 5,000 R:dr B:co utöfver det, ett lika stort anslag sista Riksdag blef beviljadt till Degebergs Jordbruks-Institut, får jag mig reservera, och anser, att samma Degebergs Inrättning icke ännu ådagalagt den nytta och de fördelar, som erfordras för att ytterligare bevilja det begärdta anslaget; dessutom anser jag, att om de fördelar, som förespeglas till jordbrukets upphjelpande genom detta Institut, skulle inplantas i stället att såsom hittills bruka Svenska jorden, så skulle snart nog de Svenska åkerfälten likna Degeberg och bära en half gröda, då både Kronan och Presterskapet snart nog skulle finna sig lidande och om de halfupplysta rättarne från Degeberg, inympades på bondhemman, skulle det Svenska Bonde-Ståndet visserligen icke komma att vinna i bestånd, fastän väl desse bönder kunde se bättre ut i ett eller två år, ehuru de derefter blefve säkerligen skiljde från sine bostäder genom tillämpningen af sine kunskaper och sedermera vore en plåga för sig sjelf och onyttige för samhället".

Af Riksdags-Fullmägtigen *Appelqvist, G. B.*, från Blekinge Län: "Mot Höglofl. Stats-Utskottets beslut rörande ytterligare anslag af 5,000 R:dr B:co till Jordbruks-Institutet Degeberg, reserverar jag mig och tror det icke vara rättsenligt att vid innevarande Riksdag fördubbla det anslag, Herr *Nonnen* nu innehar till nämnde Institut, förrän Rikets Ständer blifvit fullkomligen öfvertygade derom, att denna Inrättning visat sina välgörande verkningar. De Ledamöter, som sträfvat för detta dubbla anslag, hafva ej kunnat motsagt eller

vederlagt de talare, som upplyst, att Herr *Nonnen* på detta Institut ej haft under dessa fem åren half skörd mot andra der intill varande vanlige jordbrukare. Således synes det inte vara mycket recommenderande att fördubbla anslagen till fortfarande misslyckade försök, synnerligen som man vet, att Herr *Nonnen* utom Ständernas sist beviljade anslag af allmänna medel erhållit 1,000 R:dr B:co årligen under 1838 och 1839. Således lära Herr *Nonnens* förtjenster i dessa delar med nämnde summor vara fullkomligen godtgjorde".

Härmed förenade sig *J. Andersson* från Upsala Län, *P. Persson* från Jönköpings Län, *A. Nilsson* från Östergöthlands Län och *N. Persson* från Örebro Län.

Vid 5:te punkten, i fråga om anslag till flere Landtbruks-Institut.

Af Herr *af Harmens*: "Emot Höglofl. Stats-Utskottets beslut att afstyrka bifall till Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om ett årligt anslag af 20,000 R:dr till understöd åt Läroverken för åkerbruket, reserverar jag mig af följande skäl:

1:o då det är en allmänt känd sak, att åkerbruk och boskapsskötsel i Riket på långt när icke uppnått den fullkomlighet, som jordmon och climat kan medgifva och detta ändamål icke hastigare kan vinnas, än genom spridande af kunskap i yrket, synas Rikets Ständer böra lemna Kongl. Maj:t tillräckliga medel, dels för att vidmagthålla och utvidga det enda Läroverk, som ännu finnes, dels för att understödja nya sådana, som kunna uppstå, och hvilkas organisation och förvaltning Kongl. Maj:t i Nåder kunde finna för godt att gilla;

2:o om, på sätt Utskottet föreslagit, 10,000 R:dr användas för Degeberg, hade, af en återstående lika summa, 6,000 R:dr kunnat disponeras till understöd åt de trenne af enskilde motionärer föreslagne Skolor för rättare-lärlingar och återstående 4,000 R:dr årligen besparas till en fond, om hvilken vid nästa Rikdag beslut kunde fattas, antingen man då ville använda den för en högre Åkerbruks-läroanstalt på Ulltuna eller till utvidgning af den Degebergska, emedan ovilkorligen behofvet af sådana anstalter med hvarje år ökas, och att Ulltuna Kungsgård, såsom belägen nära invid Upsala, synes vara för ändamålet serdeles passande".

Af Herr Biskop *Hedrén*: "Att blott en enda Undervisningsanstalt, vore den ock bragt till högsta fullkomlighet, skulle för jordbruksvetenskapen vara tillräcklig i ett land af så stor och skiljagtig jordvidd, som Sverige, lärer väl

icke med framgång påstås. Äfven som Normal-Institutets, dess ändamålsenlighet i öfrigt medgifven, måste likväl Degeberg kunna både tåla och behöfva en medarbetare. Landets jordbrukande söner behöfva det säkerligen lika väl i öster, som i vester. Belägenheten af Ulltuna synes i alla afseenden åtminstone fullt jemförlig med Degeberg. Det förra ligger i medelpunkten af Rikets östra del, är i afseende på de nu mera lättade communicationer för hela landet tillgängligt, är försedt med tillräckligt jordutrymme och bördig grund samt dertill i granskapet af Rikets första Universitet. Oväntadt nog har man hört denna närbelägenhet anföras såsom skäl mot en jordbruks-skolas anläggande vid Ulltuna. Det vill dock falla sig svårt att vederlägga de stora fördelarne deraf, att skicklige lärare kunna lättare anskaffas, att eleverne utan svårighet kunna begagna academiska undervisningen icke blott i practiska hushållningen, utan ock i naturvetenskaperna i allmänhet, att Universitetets bibliothek, dess chemiska och physiska instrumentsamlingar, dess botaniska trädgård äro för de studerande lätt tillgängliga, att den studerande ungdomen i allmänhet och i synnerhet söner af de betydligare rikets jordegare, finna tillfälle att, under studiernas mellantider, göra sig bekanta med jordbrukskunskapen, hvarigenom samma kunskap säkrast och skyndesammast skall i landet allmängöras; så vida eljest måste medgifvas, att en väl underbyggd jordbruks-elev, med ett större eget landtbruk i sigte för framtiden, skall både sjelf inhemta och bland medborgare utbreda kunskaper både grundligare och vidsträcktare, än en blott rättare eller gårdsdrängs-elev. Universitetets närmare beröring med ifrågavarande Institut kan sålunda icke annorlunda anses, än som en verklig fördel, högst väsendtlig för en Normal-inrättning. Andra länder framställa häraf talande bevis, i enlighet med hvad motionen upplyser.

Att uppskjuta frågans afgörande till nästkommande Ständer skulle troligen vara detsamma, som att låta den förfalla, då ny arrende-auction bör utlysas vid samma tid. Äfvenledes vore mellantiden högst behöflig för angelägna förberedelser, och för att af årliga arrendesumman grundlägga ett capital för Inrättningens organisation.

På anförde skäl, tillstyrker jag bifall till motionen. Den nya inrättningen vid Ulltuna bör för den redan vid Degeberg organiserade ingalunda blifva skadlig, men väl genom inbördes täflan och uppmuntran gagnelig; den bör blifva, i afseende på sitt läge och öfriga förhållande såsom normal, mycket lämplig; den eger, på Statens egen grund, en borgen för säkrare varak-

tighet, utan att derföre betaga möjligheten, om så nödigt och nyttigt pröfvas, att öfverlemnas åt enskild vård. Den jemförelsevis mindre betydliga kostnad, som härpå behöfde användas, skulle säkerligen bära ymnigare frukter, än mången annan, och vida större. Om Rikets Ständer skulle nu bifalla sjelfva hufvudsaken, kunde man vara öfvertygad, att, genom Styrelsens och de nitiska embets-myndigheternas åtgärd, få vid nästa Rikets Ständers sammanträde se detta nyttiga verk färdigt att framträda i full verksamhet".

Härmed instämde *J. Andersson* från Upsala Län.

Vid 8:de punkten, i fråga om Manufactur-Discontens behållne räntemedels levererande till Riksgälds-Contoret.

Af Herr *af Harmens:* "I afseende på Stats-Utskottets beslut, att vinst-medlen å Manufactur-Disconten skola till Riksgälds-Contoret årligen öfverlemnas, reserverar jag mig på det skäl att, såvida icke Rikets Ständer bevilja Manufactur-Disconten Creditiv-rätt på Banken eller Riksgälds-Contoret till betydligt högre belopp, än hittills, måste nämnde beslut inverka högst menligt på Fabrikanternes belånings-procent, hvilken årligen blir nedsatt, om productionen tilltager, utan att Utlånings-Fonden i samma mon ökas".

Af Herr Biskop *Hedrén:* "Då Manufactur-Disconten ifrån första tider synes hafva varit ställd under Kongl. Maj:ts disposition och dess vinstmedel på grund deraf blifvit, enligt Kongl. Maj:ts pröfning och beslut, använda till Manufacturernas och flerehanda statsmanna-näringars fördel, så anser jag åtminstone en undersökning om rätta förhållandet härutinnan böra förutgå, innan Rikets Ständer tillstyrkas att tillegna sig dessa medel; hvarföre jag intilldess afstyrker en så beskaffad åtgärd, som den af Utskottet här föreslagna".

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "I hufvudsaken instämmer jag med Biskop *Hedrén*, och anser, att det fattade beslutet är förhastadt, då ingen utredning af de utgifter, som med Manufactur-Discontens vinstmedel blifvit bestridde, och det bidrag till Manufacturernas understöd, som desse lemnat, jemte detta beslut, till Rikets Ständer afgifves".

Härmed förenade sig Herr Doctor *Thomander.* —

STOCKHOLM, Elmens och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 62.

Ank. till Exp. Utsk. den 17 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterne under Riks-Statens Tionde Hufvud-Titel.

(U. A.)

Vid senaste Stats-Regleringen bestämdes anslagen å denna Hufvud-Titel, upptagande *Clerici- och Läroverken*, till contant 90,620 R:dr, med 7 tunnor spanmål under lönerne, indeldta räntor, beräknade till 104,575 samt 74,085 tunnor spanmål in natura, utförde till ett värde af 370,425 R:dr, eller tillsammans 565,620 R:dr.

1:o Uti de på denna Titel uppförda anslag till *Clerici-staten*, hafva följande förändringar ifrågakommit:

a) Herr *Christierson, H. F.*, har, uti en från Välloflige Borgare-Ståndet till Utskottet remitterad motion, med afseende derpå, att, sedan Carlskrona Stads och Tyska församlingar blifvit till ett enda Pastorat förenade, de stadens invånare, som ej tillhöra Amiralitets-församligen, och hvilkas antal uppgår endast till 5,043 personer, hvaraf 3,512 öfver 15 år, blifvit, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Bref till Dom-capitlet i Lund af den 21 Juni 1839, ålagde att bekosta underhållet af begge kyrkorne samt aflöningen till Kyrkoherden och 2 Adjuncter, jemte betjening, begärt, att, i likhet med hvad som vederfarits andra svagt lottade församlingar, Carlskrona Stadspastorat måtte, af den i Blekinge befintlige, kronan förbehållne spanmål, 226 tunnor 20 1/2 kappar råg och korn, tilläggas 150 tunnor, att tillgodonjutas såsom understöd, så länge pastoratet i sin nuvarande svaghet fortfor och bättre vilkor eller gynsammare organisation ej inträffade, äfvensom att församlingen, emot erforderlig säkerhet, måtte beviljas från Riksgälds-Contoret såsom lån 20,000 R:dr, att räntefritt innehafvas och efter 4 års förlopp sålunda återbetalas, att 1/20:del hvarje derpå följande år liqviderades, tills hela lånet blifvit guldet.

Utskottet, som af de motionen bilagde handlingar varit i tillfälle inhemta det af motionären uppgifne förhållande, tror emedlertid det icke vara lämpligt, att Statens medel användas till aflöning åt serskilde commu-

ners presterskap, i synnerhet som, i sådant fall, andre församlingar, med lika skäl, skulle kunna göra enahanda anspråk gällande och får således

afstyrka Rikets Ständer beviljandet af de för Carlskrona stads pastorat begärde 150 tunnor krono-spanmål.

I afseende åter på det begärda låne-understödet, som med Stats-regleringen icke har någon gemenskap, vill Utskottet serskildt utlåtande meddela.

b) Af *Didric Weström* från Stora Kopparbergs Län, har uti en från Hedervärda Bonde-Ståndet remitterad motion blifvit begärdt, att Sollerö Socken i Österdalarne, som förut varit ett Kapellslag under Mora Socken, men blifvit derifrån år 1775 afskiljd till en egen församling, under namn af Sophia Magdalena, utan att, oagtadt denna i behörig ordning väckte fråga, erhålla någon andel uti den till Mora Socken anslagne vinsäd, hvilken i alla fall vore otillräcklig för denna sockens eget behof, måtte, till inköp af erforderligt kyrkovin, erhålla ett vinsäds-anslag af 6 tunnor krono-tionde; äfvensom uti en af Ulricæ Eleonoræ församling i Östergöthlands Län, till Kongl. Maj:t i underdånighet ställd och af Kongl. Maj:t uti Nådig skrifvelse af den 24 sistlidne Februari till Utskottet öfverlemnad ansökning, den anhållan blifvit framställd, att af den Krono-tionde, som uppbäres af de inom socknen eller i närmaste socknar belägne Krono-hemman, en lämplig afgäld, under benämning af vinsäd, måtte årligen tillflyta församlingens kyrka, men då sådana församlingar, som de ifrågavarande, vid utbrytningen från andre socknar, icke förbehållit sig en i förhållande till hemmantal och folkmängd bestämd andel uti den förut gemensamma af Staten anslagne vinsäden, anser Utskottet dessa församlingar sjelfve böra bekosta inköpet af nödigt kyrkovin, i följd hvaraf Utskottet

icke kan tillstyrka något nytt anslag i sådant afseende.

2:o I följd af den uti Utskottets utlåtande angående 2:dra Hufvud-Titeln tillstyrkte öfverflyttning till nämnde Titel af de på den 10:de Hufvudtiteln uti anslaget för *Lappmarks Ecclesiastik-verk* inbegripne löner till 8 Länsmän af tillsammans 800 R:dr, föreslår Utskottet,

att berörde anslag, som, enligt senast fastställde Stats-reglering, utgör 7000 R:dr, må utföras till ett förminskadt belopp af 6,200 R:dr.

3:o I afseende på *Universiteten*, har Kongl. Maj:t, i Dess Nådiga Proposition angående Stats-Verkets tillstånd och behof, äskat uppförande å denna Hufvud-Titel af dels de 4000 R:dr, som för hvartdera Universitetet blifvit, vid sistförflutne Riksdag, beviljade att till nästföljande Riksdag utgå

till materiela behof, dels ett ytterligare anslag stort 7000 R:dr, eller för begge Universiteten tillsammans 14,000 R:dr, hvaraf till löneförhöjning för de 6 äldste Professorerne 3000 R:dr hvardera 1800
till lön för en ny profession i Juridiska faculteten 1700
till löneförbättring och understöd för yngre academiska lärare . . 1500
till materiela behof ytterligare 2000

Summa R:dr 7000

I sammanhang härmed har Utskottet äfven förehaft tvänne från Högvördige Preste-Ståndet remitterade motioner, den ena af Herr Professoren *Geyer*, att då, vid hvartdera af våra Universitet, enligt hvad äfven academiska Consistorierne i Upsala och Lund hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmält, tvänne nya Professioner, en egenteligen Juridisk och en i Stats-Vetenskaperne, voro för Domare- och Embetsmanna-bildningen ett oundgängligt behof, Rikets Ständer måtte bevilja löneanslag åt tvänne nya Professioner i Juridiska faculteterne, och att bestämningen af läroämnena måtte blifva den Universiteten sjelfva föreslagit, uti hvilken motion Herr Stats-Rådet *Poppius* samt Herrar Professorerne *Bolmér*, *Retzius* och *Thomander* instämt, den andra af Herr Professoren *Bolmér*, att, vid betragtande af Universitetens dubbla bestämmelse, att nemligen vara Institut för bildandet och examinerandet af Statens Embetsmän, och på samma gång de högsta universella bildnings-anstalter, hvarifrån intet menskligt vetande borde vara uteslutet, och då, vid den öfvervigt det förra syftet hade öfver det senare, Universitets-läraren svårligen kunde hoppas ersättning för sina mödor och sitt sträfvande, om han ej valt ett studium, hvarigenom han kunde komma att medverka i synnerhet till det förras befrämjande, ett anslag af 3000 R:dr, att emellan de begge Universiteten, till hälften för hvartdera, fördelas, måtte beviljas för befrämjandet af sådana studier, som, utan att vara examens ämnen, likväl ovilkorligen tillhörde Universiteten, i deras idé, hvaribland motionären exempelvis uppgifvit Persiska och Sanscritspråken, och att detta anslag måtte varda ställdt till Kongl. Maj:ts disposition, för att, vid sig företeende lämpliga tillfällen, efter derom förutgången anmälan från Universitetens Canzlers-Styrelse, till det åsyftade äudamålet användas, uti hvilken motion Herr Biskopen m. m. *Agardh* och Herr Contracts-prosten *Gumœlius* instämt.

a) Hvad nu först angår frågan om uppförande å Stat, ej mindre af de vid sistlidne Riksdag till Universitetens materiela behof beviljade 4000 Rdr för hvartdera Universitetet, eller tillsammans 8000 R:dr, utan ock en

tillökning deruti af 2000 R:dr för hvarje af berörde Läroverk, så enär erfarenheten visat, att detta förut beviljade anslaget fortfarande är behöfligt, för att bereda Universiteten tillgång att betäcka de kostnader, som i synnerhet Naturvetenskapernes studium oundgängligen erfordra, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka,

att ifrågavarande anslag, 8000 Rdr, att emellan de begge Universiteten, till hälften hvartdera, fördelas, må fortfarande intill nästa Riksdag utgå;

äfvensom, då Lunds Universitet, hvilket ej har att påräkna en så betydlig inkomst af donerade hemman, som det i Upsala åtnjuter, ännu, enligt de upplysningar, som blifvit Utskottet meddelade, saknar en mängd instrumenter och andra till materielen hörande föremål, som, dels för undervisningen, dels för observationers anställande, erfordras, Utskottet tillstyrker,

att det för detta Universitets materiela behof äskade ytterligare anslag af 2000 R:dr B:co må uppföras att intill nästa Riksdag utgå;

hvaremot, enär Upsala Universitet, genom det förut beviljade anslaget af 4000 Rdr, som under en tid af 10 år fortfarande utgått i förening med Universitetets egne ansenliga tillgångar bordt hafva varit i tillfälle att så mycket tillöka och förbättra dess materiel, att något förhöjdt bidrag af Staten för samma ändamål ej torde nu vara af nöden, Utskottet

icke anser sig kunna tillstyrka det för Upsala äskade ytterligare anslag 2000 R:dr B:co.

b) Till den af Kongl. Maj:t äskade tillökning uti Universitets-lärarnes löner af tillsammans 3,300 R:dr för hvartdera Universitetet, har Utskottet deremot, vid jemförelse med de lönevilkor, som af andre i Statens tjenst anställde Embetsmän innehafvas, och med fästadt afseende å den ringare lefnadskostnad, som blir en följd deraf, att Universiteten för närvarande äro förlagde uti tvänne af Rikets mindre städer,

icke ansett sig böra tillstyrka Rikets Ständers bifall.

c) Beträffande de föreslagne nya Professionerne, tror Utskottet, lika med Hr Professoren *Geyer*, att, för beredande af ett vidsträcktare fält för bibringandet af icke blott egentligen juridisk, utan äfven Kameral- och Statsmannabildning i allmänhet, samt för att i någon mon, så vidt landets tillgångar medgifva, äfven inom Sverige, kunna följa den utveckling, som vetenskaperne, under de senare åren, uti andra länder vunnit, tillsättandet af blott en ny Professor vid hvartdera Universitetet, hvartill Kongl. Maj:t Dess Nådiga Proposition inskränkt, icke kunna uppfylla Nationens rättmätiga fordringar i detta afseende, isynnerhet som, hvad serskildt vidkommer de juridiska

Faculteterne, Universiteten, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse af den 16 November 1839, föranledd af Rikets Ständers vid föregående Riksdagar yttrade önskningar, fått sig ålagdt att uti kunskapen om Rikets Grundlagar och constitutionella institutioner examinera de ynglingar, som söka inträde i Statens tjenst, med öfverlemnande till vederbörande examinatorers eget bedömande, att åt denna undervisningsgren egna så mycken tid, som deras öfriga vidsträckta och angelägna läroämnen må kunna medgifva, i följd hvaraf Utskottet, som likväl, för sin del, i enlighet med hvad Rikets Ständer äfven vid föregående Riksdagar yttrat, anser föreläsningar öfver Rikets Grundlagar böra för Universitets-lärarne uttryckligen föreskrifvas, tillstyrker Rikets Ständer,

att, mot vilkor att föreläsningar vid begge Universiteten hädanefter hållas öfver Rikets Grundlagar och constitutionella institutioner, må vid hvartdera Universitetets verldsliga Faculteter, för tvänne Professorer, af hvilka minst en uti den juridiska, å Stat uppföras 4 nya löner à 1600 Rdr, med iagttagande att dessa löner ej komma att oskiljagtligt förenas med de nya lärostolarne, utan, så vidt sådant med Universitetens nu gällande Institutioner kan förenas, innehafvas af de sist utnämnde, intilldess de kunna komma i åtnjutande af högre, förut befintliga Professors-löner.

Härigenom anser sig Utskottet jemväl hafva besvarat en från Vällofl. Borgare-Ståndet remitterad motion af Herr *Petré*, om anslag af 666 Rdr 32 sk. Banko till lönefyllnad åt hvardera af Juris-Adjuncterne, och 300 R:dr till præmier åt den Docent vid hvartdera Universitetet, hvilken med de ordinarie Lärarne deltager uti tentamina och undervisningen; hvaremot Utskottet icke anser sig kunna, i sammanhang med Statsregleringen, till någon pröfning upptaga hvad motionären hemställt i afseende på läroämnenas fördelning vid Universiteten.

d) Med anledning af Professor *Bolmérs* motion om anslag till befrämjande af sådane vetenskapliga studier, som ej tillhöra de egentliga examensämnena, har Utskottet, som icke anser sig böra, i enlighet med hvad Consistorium Academicum i Upsala, uti skrifvelse till Universitetets Canzler, begärt, föreslå uppförandet på Stat af lön till en Adjunct i Sanscrit-språket, deremot funnit lämpligt, att, till befordrande af sådane vetenskapliga forskningar, hvarigenom äfven de Svenska Universiteten kunde blifva i tillfälle att medverka till en mera utbildad kännedom af hittills föga utvecklade kunskapsgrenar, ett visst årligt arvode beviljades för någon lärd vid ettdera af Universiteten, hvilken till dylika forskningar egnade sin tid; i följd

hvaraf och då, enligt hvad af motionens syftning, jemförd med hvad Consistorium Academicum i Upsala sig utlåtit, inhemtas, det begärda anslaget hufvudsakligen afsett att befordra kännedomen af Sanscrit och Persiska språken, uti hvilket studium, enligt hvad Utskottet inhemtat, Upsala Universitet eger en berömd lärd, Utskottet i detta afseende föreslår,

att en summa af 600 R:dr må varda å Stat uppförd, att för närvarande af Kongl. Maj:t till Upsala Universitet disponeras.

e) Med iagttagande af hvad Utskottet, uti utlåtandet angående 2:dra Hufvud-Titeln, föreslagit, rörande öfverflyttning till den 10:de Hufvud-Titeln af de till Medico-Theologiska Stipendier anslagna 2000 R:dr, och ifrån densamma till den 2:dra af 1600 R:dr för Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet, uppföres här skillnaden 400 R:dr; och får Utskottet, som fullkomligt instämmer uti Universitetens, genom deras Consistorier, uttryckta åsigt, att de Medico-Theologiska Stipendierne icke, i sin nuvarande form, motsvara det dermed åsyftade ändamål, och, i afseende på deras fördelning emellan den Medicinska och Theologiska Faculteten, tror den förra, i följd af de större kostnader, som med idkandet af dertill hörande studier äro förenade, böra företrädesvis ihogkommas, föreslå Rikets Ständer,

att af stipendii-rummen, 20 till antalet, måtte för Upsala Universitet uppföras 12, att innehafvas af 8 Medicinæ och 4 Theologiæ Studiosi, och för Lunds Universitet 8, hvaraf 5 till Medicinæ och 3 till Theologiæ Studerande.

f) I sammanhang med regleringen af anslagen till Universiteten, har Utskottet äfven tagit i öfvervägande det af Kongl. Maj:t, med föranledande af Universitetens underdåniga framställningar, väckta förslag, att desammas Lärare och Tjenstemän må berättigas att, lika med andre civile Tjenstemän, kunna vid fyllda 65 år taga afsked och, med bibehållande af lön, uppföras å Allmänna Indragningsstaten, eller att, om Rikets Ständer icke skulle vilja ett så allmänt stadgande bifalla, rättighet måtte Universiteten medgifvas, att på Indragningsstaten få beräkna 6 Professors Eremiti löner, hvaraf fyra borde tillkomma Universitetet i Lund, och de 2:ne öfriga det i Upsala, hvilket sistnämnde redan egde medel till 2:ne dylika löner.

Utskottet medgifver väl den grundsats, som föranledt detta förslag, nemligen att det ej kan vara för Universitetens vetenskapliga bildning tjenligt, att Academiska Lärare, hvilka, i följd af uppnådd högre ålder, ej mera kunna åt undervisningen egna samma verksamhet, som i en yngre, kraftfullare lefnadsperiod, ej måtte tvingas att, för en nödig utkomst, längre qvarstå på sina platser, men tror emedlertid, att det med Kgl. Maj:ts Nå-

diga Proposition afsedda ändamål, med mindre kostnad för Stats-Verket, bör kunne vinnas, om Academiska lärare, då de, på grund af hvad författningarne i afseende å civile Embetsmän i allmänhet stadga, skulle ega att pension tillgodonjuta, lika med hvad i afseende på Rikets Presterskap iagttages, må ega att till sin död behålla alla de tjensten åtföljande löneinkomster, utan skyldighet att tjenstgöra, och i stället ett visst årligt arvode tilldelas den yngre lärare vid Universitetet, som emedlertid kunde förordnas att tjensten förestå, hvarvid likväl, då en del Professorer äro, utom sina löneinkomster, försedde med prebenden, torde med all rättvisa böra iagttagas, att arvoden till Vicarier för desse böra af dem sjelfve bekostas; och får Utskottet, i följd häraf, på det sätt tillstyrka bifall till hvad Kongl. Maj:t härutinnan föreslagit,

att 6 arvoden, hvaraf 4 till Lunds och 2 till Upsala Universitet, hvartdera å ett belopp af 400 R:dr, måtte å Allmänna Indragningsstaten uppföras, för att, jemte förut innehafvande löneinkomster, tillfalla de yngre Academiska lärare, hvilka blifva förordnade att vicariera för sådane med prebenden ej försedde Professorer, som, då de uppnått den ålder Författningarne föreskrifva för rättighet till pension, blifva från tjenstgörings-skyldighet befriade.

4:o *Elementar-Läroverken.*

a) Uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, har, på grund af Stats-Contorets anmälan, att, vid fördelning af det anslag, som, enligt Rikets senast församlade Ständers beslut, blifvit beviljadt såsom ersättning för de så kallade Djeknepenningarne, hvilka ansetts böra upphöra, en brist af 168 R:dr 14 sk. uppstått, berörde belopp blifvit föreslaget att, såsom tillökning uti nämnde till 5,800 R:dr bestämde anslag, å stat uppföras, till hvilken framställning Utskottet

tillstyrker bifall.

b) Uti Nådig skrifvelse af den 24 sistlidne Februari, har Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet öfverlemnat en af Directionen öfver Stockholms Stads Undervisningsverk till Kongl. Maj:t ingifven underdånig skrift, deruti Directionen anhållit, att Kongl. Maj:t måtte till Rikets Ständer aflåta Nådig Proposition om beviljande af 2000 R:dr Banco, såsom serskildt löneanslag åt Stockholms Gymnasium, att användas till aflöning åt en ny lärare och förbättring i de öfriges inkomster, genom hvilket understöd detta Gymnasium skulle sättas i tillfälle, att, i likhet med hvad redan vid flere af de öfriga större Gymnasierne eger rum, fördela undervisningen på trenne lä-

rosalar; och har Utskottet jemväl från Högvördiga Preste-Ståndet fått emottaga en motion af Herr Doctor *Wallin*, med enahanda framställning, deruti Pastor primarius Doctor *Hagberg* instämt.

Af de i sammanhang härmed Utskottet tillhandakomne handlingar inhemtas: att Stockholms Gymnasium, jemte alla öfrige i Staden varande Läroverk, af allmänna medel icke åtnjuter mera än 5,640 R:dr, motsvarande det från gammalt beviljade anslaget af Krono-tionde och bibeltrycks-spanmål, utom ett vid en föregående Riksdag beviljadt understöd till vicarierande lärare, af behaglig tids förlånings-spanmål, hvilket understöd likväl numera i det närmaste upphört, i följd af det dervid fästade vilkor, att anslaget borde indragas i mon af de pensionerade lärarnes afgång, så att beloppet för år 1839 endast utgått med 662 R:dr 24 sk.; att stadens Cassa deremot lemnar ett frivilligt bidrag till dess Läroverk af 10,000 R:dr årligen; att för närvarande vid detta Gymnasium ej finnas anställde flere än 4 Lectorer och 1 Adjunct, oagtadt Lärjungarnes antal så tilltagit, att detsamma från år 1824 till år 1838 ökats från 66 till 92, hvarigenom i detta afseende Stockholms Gymnasium nu mera intager ett af de främsta rummen bland sådane läroanstalter i Riket; att löneförhöjningen föreslagits för de tvänne äldste Lectorerne från 965 R:dr, som de nu åtnjuta, till 1,200 R:dr, för de tvänne nästföljande från 820 R:dr till 1000 R:dr, för den 5:te läraren från 800 till 870 R:dr, jemte 150 R:dr hushyra, i stället för nu innehafvande boningsrum, som komme att upplåtas till 3:dje lärosal, samt till ny lön för en 6:te lärare 800 R:dr, jemte hushyra 150 R:dr, hvarigenom uppkom den ifrågasatte tillökningen af tillsammans 2000 R:dr.

Vid betraktande häraf, och då billighet och rättvisa högeligen påkalla, att Stockholms Gymnasium, hvars underhåll, i olikhet med hvad som eger rum uti alla öfrige orter inom Riket, der Gymnasier finnas, till en stor del bekostas af stadens egna medel, må af Staten erhålla det bidrag, som för detta läroverks, i följd af dess lärjungars tillväxande antal, nödig blifne utvidgning erfordras, för hvilket ändamål den föreslagna tillökningen af lärarnes antal i främsta rummet är af behofvet påkallad, i synnerhet som vid de fleste öfrige Gymnasier, hvarest lärjungarne på långt när icke äro så många, finnas anställde minst 6 Lectorer, utom serskild Adjunct, har Utskottet, som, med afseende på den dyrare lefnads-kostnaden i hufvudstaden, den trägnare tjenstgöring, som blir en följd af undervisningens fördelande på trenne lärosalar, och på den omständigheten, att Lectorerne vid Stockholms Gymnasium icke, i likhet med dem i Stiften, af prebenden

hemta

hemta någon ökad inkomst, icke eller finner de föreslagne löne-tillökningarne åt de öfrige lärarne vara större, än som, till beredandet af en nödtorftig bergning, erfordras, ansett sig böra

tillstyrka Rikets Ständer beviljandet af det för Stockholms Gymnasium äskade anslag 2000 R:dr Banco.

c) Uti en från Högvördiga Preste-Ståndet remitterad motion, har Herr Prosten *Ödman* yrkat, att till Gefle Gymnasium, som, vid fördelningen af de senast åt läroverken beviljade anslag, icke erhållit det arvode till Rector och löner för Lärare uti naturvetenskaperne och främmande språk, hvaraf de fleste öfrige bland Rikets Gymnasier kommit i åtnjutande, måtte anslås en summa af 570 R:dr, hvaraf till Rectorsarvode 120 R:dr samt till lön åt en Lärare i lefvande språk 300 R:dr och en Lärare i naturvetenskaperne 150 R:dr; uti hvilken motion Herr Doctor *Björkman* och Herr Professor *Geyer* instämt.

Enär lärjungarnes antal vid Gefle Gymnasium, enligt de upplysningar, Utskottet i detta afseende haft tillfälle inhemta, sällan uppgått till 40, i följd hvaraf undervisningen uti främmande språk och naturvetenskaperne synas böra kunna, utan serskild ersättning, bestridas af de vid nämnde Gymnasium anställde 6 Lärare, och då, i afseende på arvode till Rector, Kongl. Maj:t, enligt Dess den 21 September 1839 till Stats-Contoret aflåtne Nådiga Skrifvelse, icke funnit skäl att bevilja ett sådant af detta Gymnasii Lectorer väckt anspråk, på den grund, att de arvoden, som utgå till Rectorer vid andra Gymnasier, endast blifvit dessa tillerkände, såsom ersättning för förut uppburne så kallade terminspenningar, som vid Gefle Gymnasium icke varit öflige, anser Utskottet

sig ej böra tillstyrka det af motionären äskade tillökta anslag.

d) Uti en till Utskottet från Högvördiga Preste-Ståndet remitterad motion, har Herr Biskopen m. m. Doctor *Hedrén* begärt, att, för beredandet af en sorgfällig vård af de dyrbara och ansenliga samlingar, som uti Linköpings Gymnasii-Bibliothek förvaras, lönen för den dervid anställde Bibliothekarie måtte förhöjas från 258 R:dr till 666 R:dr 32 sk., och för en Amanuens från 90 till 200 R:dr, i anledning af hvilken motion Herr Biskopen m. m. Doctor *Holmström* äskat ett anslag af 200 R:dr årligen intill nästa Riksdag, såsom understöd åt Bibliothekarien vid Strengnäs Gymnasii-Bibliothek och Herr Domprosten, Doctor *Elmgren* framställt behofvet af årligt anslag för Wexiö Gymnasii-Bibliothek, i förhållande till hvad som för de andre Gymnasii-Bibliotheken blifvit begärdt.

Hvad nu först angår frågan om anslag till Linköpings Gymnasii-Bibliothek, så, emedan detta Bibliothek, i följd af de rika donationer, detsamma erhållit, så att volymernas antal uppgår till öfver 25,000, numera är att anse, såsom icke blott för Gymnasium, utan äfven för vetenskapliga forskningar i allmänhet af vigt, har Utskottet, under förutsättning, att detta Bibliotheks samlingar komma att, i likhet med andra, som af Staten bekostas och underhållas, blifva tillgänglige för allmänheten och Bibliothekariens befattning i följd deraf att medföra ett ökadt besvär, trott sig böra tillstyrka,

att ett arvode af 400 R:dr, deruti inbegripet, hvad Bibliothekarien vid Linköpings Gymnasii-Bibliothek förut i löneinkomst af Staten åtnjuter, eller 180 R:dr, må för nämnde Bibliothekarie uppföras, mot det vilkor, att, efter af Stifts-Styrelsen upprättadt förslag, en sådan Instruction för honom utfärdas, hvarigenom detta Bibliothek blir för allmänheten tillgängligt.

Men som, enligt hvad äfven inom Högvördiga Preste-Ståndet, under den i anledning af förutnämnde motion förefallne discussion, blifvit upplyst, den löneförhöjning, som, ehuru till ringa belopp, senast blifvit Gymnasii-Adjuncterne beviljad, afsett deras besvär såsom tillika varande Bibliothekarier, och för öfrigt Gymnasiernes boksamlingar, så vidt desamma för Gymnasiernes enskilda begagnande äro afsedde, böra kunna af de der anställde Lärare vårdas, utan något serskildt ytterligare anslag dertill från Statens sida, har Utskottet

icke ansett sig böra tillstyrka de för Gymnasii-Bibliotheken uti Strengnäs och Wexiö äskade anslag.

e) Uti en från Vällofl. Borgare-Ståndet remitterad motion, har Herr *Bagge, M.*, äskat, att, då, efter det staden Uddevalla, i följd af Kongl. Maj:ts Nådiga uppmaning, uti ett år 1809 utfärdadt Bref, icke allenast med fria boningsrum försett de tvänne vid dervarande lägre Lärdomsskola anställde Colleger, utan äfven, såsom löneförbättring, anslagit åt Rector Scholæ 100 R:dr och personelt åt hvardera af Collegerne 50 R:dr, dessa anslag blifvit tagne i beräkning vid sista löneregleringen, men det icke vore städernes, utan Statens pligt att aflöna lärare vid Rikets allmänna skolor, hvadan ock, vid en af Collegernes inträffade död, det arvode han, på sätt nämndt är, åtnjutit, blifvit indraget, ett anslag måtte beviljas, motsvarande icke allenast de sålunda af staden Uddevalla anvisade löneförbättringar, tillsammans 200 R:dr, utan äfven fördelen af fria boningsrum åt Collegerne.

Men, som vid fördelningen af det senast till Elementar-läroverken be-

viljade anslag, de bidrag, som serskilde städer anvisat till förbättring i lärarnes lönevilkor, blifvit tagne i beräkning, och af den omständigheten, att staden Uddevalla må hafva lemnat ett sådant bidrag till aflöningen åt lärare vid dervarande Skola, icke kan slutas till någon förbindelse å Statens sida att härföre hålla nämnde stad skadeslös, hemställer Utskottet,

att motionen må lemnas utan afseende.

f) Med anledning af *Johannes Anderssons* från Calmar Län af Hedervärda Bonde-Ståndet till Utskottet remitterade motion, att det af senast församlade Ständer till nya Elementarskolan i Stockholm beviljade anslag måtte varda å Stat uppfördt, får Utskottet, som anser denna skola, i dess egenskap af ett försök att efter en från de vid allmänna läroverken följde principer skiljd method, bibringa undervisningen, böra lemnas mera tid att utveckla sig, innan dess ändamålsenlighet kan med säkerhet bedömas, tillstyrka,

att det för denna Skola af Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag beviljade anslag 6,800 R:dr, må fortfarande intill nästa Riksdag utgå.

5:o I afseende på *Folkundervisningen* har Utskottet, utom hvad uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition angående Stats-Verkets tillstånd och behof härom innehåller, fått emottaga åtskilliga motioner, åsyftande inrättande af nya Folkskolor, eller utvidgning och förbättring af de redan befintlige; men som dessa frågor dels fordra en serskild utredning, dels måste i förening med andra Utskott behandlas, har Stats-Utskottet icke trott regleringen af denna Hufvud-Titel böra deraf uppehållas, utan förbehåller sig att få framdeles med utlåtanden i desse ämnen till Rikets Ständer inkomma.

Emedlertid har dock Utskottet, oberoende deraf, ansett sig böra tillstyrka,

att det för Vexel-undervisningens Normalskola redan förut å Stat uppförde anslag 2,000 R:dr må bibehållas.

6:o *Tillämpningsskolor*, som ej å andra Hufvud-Titlar äro uppförda.

a) Med afseende på den stora nytta, Gymnastiska Central-Institutet för ungdomens, serdeles Militärens, fysiska bildning medfört, har Kongl. Maj:t funnit Sig föranlåten att, för vidmagthållande af Institutets ändamålsenliga verksamhet, af den å Tredje Hufvud-Titeln till oförutsedda utgifter uppförda summa, i Nåder anvisa 687 R:dr 24 sk., hvaraf till hvardera af de redan anställde Underlärarne 100 R:dr, till lön för en ny Underlärare 300 R:dr, till uppeldande af Gymnastiksalen 75 R:dr, till ljus och eldning i föreläsningsrummet 12 R:dr 24 sk. och till underhåll af materialier 100

R:dr, hvilka utgifter, såsom varande permanente, Kongl. Maj:t föreslagit måtte å 10:de Hufvud-Titeln varda uppförde, hvarjemte Kongl. Maj:t, uti Nådig Skrifvelse af den 1 sistl. Februari, till Stats-Utskottet öfverlemnat en af Föreståndaren vid Institutet till Kongl. Maj:t ingifven underdånig ansökning, att Kongl. Maj:t täcktes hos Rikets Ständer göra Nådig Proposition om ett förhöjdt anslag för Institutet af 4075 R:dr, eller tillsammans med de förut beviljade 2000 R:dr, 6075 R:dr, jemte 666 R:dr 32 sk., för en gång, till voltige-gårdens utplanering, och så väl dess som voltige-manègens förseende med trädbarrierer, äfvensom till fäktsalens iståndsättande.

Enligt den af bemälde Föreståndare föreslagna Stat, skulle följande summor årligen erfordras, nemligen:

Lön till Föreståndaren	2,000: —
„ „ Öfverläraren	1,000: —
„ „ 3:ne Lärare, à 400 R:dr	1,200: —
„ „ 4 Repetitörer eller Lärare-elever, à 200 R:dr . . .	800: —
„ „ 1 Vaktmästare	166: 32.
Utfodring för voltige-hästen	133: 16.
Uppeldning och lyshållning i lärosalarne	166: 32.
Omkostningar för de Anatomiska lectionerne	133: 16.
Böckers uppköp	333: 16.
Underhåll af fäktvapnen och gymnastik-appareilen	175: —
Lön till tvänne Lärarinnor i gymnastik för fruntimmer, à 133: 16.	266: 32.
Summa B:co R:dr	6,075: —

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet, med fästadt afseende på den obestridliga, äfven utom fäderneslandet erkända, nyttan af denna Inrättning, hvilken, i följd af den utveckling, de gymnastiska läroämnena, genom den förtjenstfulle, numera aflidne Stiftaren Professoren *Lings* och den nuvarande ej mindre nitiske Föreståndarens bemödanden, erhållit, torde kunna anses såsom den i sitt slag förnämsta inom den civiliserade verlden, och då denna Inrättning, genom det inflytande, densamma, i afseende på Armèens utbildning uti vapenföring, redan haft och än ytterligare, i följd af den åt Officerare från alla Regementer lemnade undervisning, kommer att utöfva, äfven är för Rikets försvarsväsende af vigt, icke kunnat lemna utan uppmärksamhet, att de förut anslagne 2000 R:dr ej äro tillräcklige för Institutets behof; men då Utskottet, vid jemförelse med hvad lärare vid andra undervisningsverk åtnjuta, trott sig finna, att någon nedsättning uti de i Föreståndarens förslag uppförde aflönings-summor lämpligen bör

ega rum, äfvensom att materiela behof ej torde erfordra allt, hvad i sådant afseende blifvit begärdt, har Utskottet, vid betraktande äfven af den ej obetydliga inkomst, som Institutet uppbär af enskilde, hvilka derstädes begagna undervisning och gymnastisk behandling, ansett Statens bidrag kunna skäligen bestämmas till följande belopp:

Lön till Föreståndaren . .	1,600.
„ „ Öfverläraren . . .	800.
„ „ 3 Lärare à 400 R:dr	1,200.
„ „ 1 Vaktmästare . .	166: 32.
Utfodring för Voltige-hästen	133: 16.
och till materielens underhåll samt expenser . .	500.
eller tillsammans	4,400 R:dr.

hvaremot aflöning till lärare-elever och lärarinnor i fruntimmers-gymnastik ej lämpligen synes böra af Staten bekostas; och får Utskottet, under förutsättning äfven, att af en sålunda bättre aflönad lärare-personal må kunna påräknas, att Stockholms Gymnasii-ungdom lemnas tillfälle till kostnadsfritt begagnande af pedagogisk Gymnastik, tillstyrka Rikets Ständer,

att utöfver de redan beviljade 2,000 R:dr, ett ytterligare anslag af 2,400 R:dr må varda för gymnastiska Central-Institutet å stat uppfördt.

I frågan åter om det för en gång begärda anslag till Voltige-gårdens planering, m. m., blir Utskottet i tillfälle att, i sammanhang med den Extra Stats-regleringen, sig yttra.

b) Uti en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterad motion, har Herr *Freydenfelt, F.*, begärt, att till understöd åt ett utaf Secreteraren *A. P. Bromander* i Stockholm inrättadt Institut för ynglingar, som ämna ingå i handel eller näringar, måtte beviljas ett årligt anslag af 2,000 R:dr, emot vilkor, att Herr *Bromander* till undervisnings meddelande uti nämnde Institut kostnadsfritt emottog t. ex. 8 elever, samt att afgiften bestämdes för de betalande från Stockholm till 25 R:dr, och från landsorten till 16 R:dr 32 sk. B:co i qvartalet; men ehuru Utskottet erkänner Herr *Bromanders* goda afsigt och nitfulla bemödanden för det af motionären uppgifna ändamål, anser Utskottet likväl ett sådant Institut, om det är af behof påkalladt, kunna och böra organiseras, utan så betydliga uppoffringar från Statens sida, som motionären ifrågasatt, hvadan och då, hvad serskildt angår det nu ifrågavarande, detsamma, ehuru af sakkunnige personer

fördelaktigt vitsordadt, ännu icke kunnat tillvinna sig den allmännare uppmärksamhet hos de corporationer, för hvilka detta Institut isynnerhet bordt vara af vigt, att någon underdånig framställning om understöd derför till Kongl. Maj:t, från dessa corporationers sida, egt rum, Utskottet

saknar skäl att tillstyrka det af motionären i sådant afseende begärda anslag.

c) Å denna Hufvud-Titel finnes uppfördt ett anslag af 300 R:dr till en *Mechanisk Skola*; men som, enligt hvad den af Kongl. Maj:t senast fastställde stat utvisar, den mechaniska Skola, hvartill anslaget blifvit beviljadt, icke mera finnes, i följd hvaraf anslaget blifvit sålunda disponeradt, att, för en vid denna Skola förut anställd lärare i Theorien, till Kongl. Technologiska Institutet utgår ett arvode af 100 R:dr, hvilket af Major Mechanicus *Gierss* innehafves, men, enligt Kongl. Brefvet den 8 Juni 1826, kommer att vid hans afgång Stats-Verket besparas, för en lärare i machin-ritning, ett arvode af 100 R:dr, som för närvarande äfven är ställdt till Directionens öfver Technologiska Institutet disposition, och återstoden till tvänne stipendier, ett å 60 och ett å 40 R:dr, att af Kongl. Landtbruks-Academien disponeras; har Utskottet funnit skäl tillstyrka Rikets Ständer,

att det för Mechaniska Skolan uppförde anslag 300 R:dr må ifrån 10:de Hufvud-Titeln alldeles utgå, med iagttagande, att det af Majoren *Gierss* å Kongl. Technologiska Institutets stat innehafvande arvode 100 R:dr, äfvensom de 100 R:dr, som af nämnde Institut disponeras, enligt hvad Utskottet, i dess utlåtande angående 9:de Hufvud-Titeln, äfven tillstyrkt, öfverflyttas å denna Titel, för att fortfarande utgå till berörde Instituts behof, men de återstående 100 R:dr, med afseende derpå, att Kongl. Landtbruks-Academiens egna tillgångar torde kunna och böra bekosta de stipendier, som af Academien tilldelas, blifva Stats-Verket besparade.

I de delar, hvarom Utskottet icke här förut sig yttrat, äro anslagen, jemlikt hvad närlagde Tabell utvisar, oförändradt bibehållne.

Stockholm den 15 April 1840.

Reservationer.

Vid 1:sta punkten, litt. b.

I frågan om *vinsäds-anslag* till Sophiæ Magdalenæ och Ulricæ Eleonoræ församlingar.

Af Herr Biskopen m. m. *Hedrén*: "*Vinsäden*, eller som den rätteligen efter sitt gamla anslag benämnes, *Vin-* och *Byggnads-säden*, har från reformationens första ålder ansetts vara en den Evangeliska Kyrkans medlemmar tillhörande laglig rätt. Man ville ifrån första stunden begagna alla medel att besegla den protestantiska frigörelsen från Romerska kyrkans missbruk och tvång. Och ibland dessa medel var sacramentens obehindrade bruk i deras fullständighet icke det minst dyrbara. Nattvards-vinet var ett insegel icke allenast på evangelisk frihet, utan ock på evangelisk förening. Jag tror, att denna opinion ännu i kyrkan lefver, och önskar, att den måtte lefva. Alla gamla kyrkor njuta ifrågavarande anslag i större eller mindre mått; och de i senare tider byggda hafva till stor del successivt dermed blifvit hugnade. Tiden må kanske hafva växt ifrån de gamla opinionerna i detta, som i mycket annat dylikt. Men de kosta dock Stats-Cassan obetydligt emot hvad kyrkan förlorar. Jag röstar för bifall till de båda församlingarnes billiga begäran om anslag till *vin-* och *byggnads-säd*."

Häruti instämde Prosten *Stenhammar*.

Vid 3:dje punkten, litt. a.

Rörande förhöjdt anslag till *Universitetens materiella behof*.

Af Herr Biskopen m. m. *Hedrén*: "Emot detta beslut reserverar jag mig. Jag anser både orättvist och skadligt att, utan giltiga orsaker, göra en sådan skillnad emellan Rikets Universitet. Allraminst synes mig Upsala Läroverk hafva gjort sig förtjent af denna utmärkelse, som icke annorlunda kan anses "än som ett förminskadt förtroende."

Häruti instämde Herrar Doctor *Agrell*, Professor *Thomander*, samt Prostarne *Åstrand* och *Ahlqvist*.

Af Herr Prosten *Stenhammar*: "Jag reserverar mig likaledes, och beklagar att Upsala Academi, hvars behof, såsom af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition inhemtas, otvifvelaktigt äro ungefärligen i den mon större, som de studerandes antal icke haft den lyckan att inom Utskottet ega en lika verksam och gällande förespråkare som Lunds Academi."

Härmed förenade sig Herr Prosten *Afzelius* samt Herrar *Moberg* och *Nordvall.*

Af Herr *Carlberg:* "Sedan Stats-Utskottet föreslagit en tillökning af 2,000 R:dr uti det Lunds Universitet beviljade anslag för materiella behof, anser jag att conseqvencen fordrat, att samma fördel äfven blifvit tillstyrkt för Universitetet i Upsala, helst dess antal studerande är betydligt större, än det i Lund varande, och i öfrigt inga giltige skäl blifvit anförde till ådagaläggande deraf, att behofvet i förenämnde afseende är mindre vid detta Läroverk, än vid Lunds Universitet."

Vid 3:dje punkten, litt. c.

I frågan om *Grundlagarnes föreläsning* vid Universiteten.

Af Herr Biskopen m. m. *Hedrén*: "Emot det vid utlåtandet fästade vilkor af Grundlagarnes föreläsning vid Universiteten, anhåller jag få reservera mig, såsom både öfverflödigt, enär en sådan föreläsning redan eger rum, och i öfrigt olämpligt, enär en sådan reglering bör i annan väg åstadkommas."

Vid 3:dje punkten litt. d.

Angående anslaget till befrämjande af Persiska och Sanscrit-språkens studium.

Af Herr Biskopen m. m. *Hedrén:* "Jag anser olämpligt att inskränka detta anslag till den ena Academien, enär lätteligen kan hända, att den skickligaste personen kunde finnas vid den andra."

Härmed instämde Herr *Geyerstam.*

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Det hade varit värdigt och med den aktningsvärde motionärens afsigt öfverensstämmande, om Utskottet bifallit Afdelningens förslag, att på Kongl. Maj:ts pröfning skulle bero, vid hvilketdera Universitetet detta anslag måtte för någon lärare användas. Sedan med en enda rösts öfvervigt vid voteringen, det större anslaget af 2,000 R:dr, som är tillerkändt Lunds Academi, blifvit Upsala Universitet frånkändt, innebär detta åt sistnämnde Universitet ensidigt beviljade företräde, visst icke någon tillfredsställande ersättning."

Häruti instämde Herr Prosten *Afzelius.*

Vid 4:de punkten litt. c.

Beträffande anslag till nya *Lärare vid Gefle Gymnasium.*

Emot detta genom 2:ne rösters pluralitet tillkomna beslut, reserverade sig Doctor *Agrell,* som ansåg de af motionären anförde skäl vara tillräckligt talande för bifall till hvad begärdt blifvit. Gefle Gymnasium är i afseende

de på lärarnes skicklighet fullt jemförligt med Rikets öfriga Gymnasier, och hvad angår gymnasisternes antal, är väl detta mycket varierande, men stiger dock stundom till 50 och derutöfver, så att frequencen vid detta Läroverk är lika stor, om icke större, än vid flere andra. Billigheten tyckes alltså fordra, att Gefle Gymnasium, som är öppet för ynglingar ej endast inom Gefleborgs Län, utan ock från angränsande orter, måtte, i anseende till lärarepersonalen och dess aflöning, sättas i likhet med andra Gymnasier."

Häruti instämde Herr Prosten *Ahlqvist* och Herr *Valley*.

Vid 4:de punkten litt. d.

Rörande anslaget till *Linköpings* Gymnasii-Bibliothek.

Af Herr *Schartau*: "Stats-Utskottets beslut, att, med anledning af enskild motion, tillstyrka arvode af Statsmedel till en Bibliothekarie vid Linköpings Gymnasium, kan jag ej biträda, på den grund, att jag anser Statens mellankomst i fråga om vården af mer eller mindre utsträckta communala Institutioners samlingar icke vara på sitt ställe, eller kunna tillämpas å vissa enstaka orter, utan föregången undersökning på andra dylika ställen, hvilka möjligen skulle kunna befinnas i ännu större behof af understöd, ehuru desamma tillfälligtvis saknat förespråkare."

Härmed förenade sig Herr *Valley* och *Gustaf Appelqvist* från Blekinge Län.

Af *Nils Strindlund* från Wester-Norrlands Län: "Emot Stats-Utskottets beslut, hvarigenom ett förhöjdt anslag blifvit tillstyrkt för Bibliothekarien vid Linköpings Gymnasii-bibliothek, får jag anmäla reservation, enär jag anser detta beslut innefatta ett farligt præjudicat, att Statens medel kunna tagas i anspråk för sådane inrättningars enskilda behof."

Häruti instämde *Petter Pehrsson* från Jönköpings Län, *Nils Pehrsson* från Örebro Län, *Johan Andersson* från Upsala Län och *Sven Heurlin* från Kronobergs Län.

Vid 6:te punkten litt. e.

I frågan om upphörande af f. d. *Mechaniska Skolans* anslag.

Af Herr Biskopen m. m. *Hedrén*: "Emot Mechaniska Skolans försvinnande utur Riks-Staten är intet att invända. Men ingen orsak förefinnes att indraga de 100 R:dr, som allt hittills varit af Kongl. Landtbruks-Academien disponerade som stipendier åt 2:ne Landtbruks-elever. Att dessa stipendier verkligen gjort nytta, bevisas af flere fattige ynglingar, som derigenom blifvit understödda och hulpna och som någon gång utmärkt sig med goda framsteg och skicklighet.

Ville man heldre hafva fört dessa stipendier till Technologiska Institutet, som redan i samma ändamål disponerar en lika summa, hade jag dervid intet velat erinra. Men att helt och hållet borttaga denna lilla hjelp för fattig, läraktig och välartad ungdom, endast för att öka Riksgälds-Contorets fonder med 100 R:dr, kan jag icke bifalla".

Tabell

öfver contante Anslagen under Riks-Statens 10:de Hufvud-Titel.

	R. St. Stat för 1835 och följ. åren upptager.		Stats-Utskottet föreslår.		Höjning.		Minskning.
Clerici och Läroverken.							
Kyrkors underhåll	18	16	18	16	—	—	—
Clerici-Staten	2,866	16	2,866	16	—	—	—
Lappmarks Ecclesiastik-Verk (öfverfl.)	7,000	—	6,200	—	—	—	800
S:r	9,884	32	9,084	32	—	—	800
Universiteten (öfverflyttn. 400 R:dr)	27,840	40	37,240	40	9,400	—	—
Elementar-Läroverken	47,931	32	50,319	46	2,388	14	—
Folkskolorne	2,662	40	2,662	40	—	—	—
Gymnastiska Central-Institutet .	2,000	—	4,400	—	2,400	—	—
S:r	80,435	16	94,623	30	14,188	14	
Mechaniska Skolan (öfverfl. 200 R:dr)	300	—	—	—	—	—	300
Summa B:co R:dr	90,620	—	103,708	14	14,188	14	1,100

Indelningar och *Spanmål in natura* upptages enligt Rikets Ständers senaste Riks-Stat.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 63.

Ank. till Exp. Utsk. den 17 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående reglering af Allmänna Indragnings-Staten. (U. A.)

Till uppförande å denna stat, hvartill vid sistlidne Riksdag anvisades contant 230,350 R:dr samt indeldte räntor och spanmål till ett beräknadt värde af 17,930 R:dr, tillhopa 248,280 R:dr, äro, dels uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, dels genom enskilde motioner föreslagne de utgifter, hvilka här efteråt omförmälas, nemligen:

1:o Till föredraganden för Magazins-ärenden uti Kongl. Stats-Contoret, har Kongl. Maj:t äskat 400 R:dr, hvilket anslag Utskottet i dess utlåtande angående Riks-Statens 2:dra Hufvud-Titel afstyrkt.

2:o Till Professoren *Cederschiöld* har Kongl. Maj:t likaledes i Nåder föreslagit ett personelt arvode för undervisning i Barnmorske-vetenskapen af 1000 R:dr.

Under åberopande af hvad Utskottet, i afseende på bemälde Professor, uti utlåtandet angående 2:dra Hufvud-Titeln, föreslagit, uppföras å Allmänna Indragnings-Staten 600 R:dr.

3:o Uti Dess Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, har Kongl. Maj:t, med anledning deraf, att Wetenskaps-Academien anmält behofvet af ett årligt arvode, stort 800 R:dr, för det biträde vid växters afmålande, som af Kammarjunkaren *von Wrigth* lemnades i och för utgifvandet af det år 1799 påbörjade planche-verket "Svensk Botanik," men ovisst vore, huru länge Academien blefve i tillfälle, att af Herr *von Wrigths* biträde sig begagna, begärt ett anslag till nämnde belopp att å Allmänna Indragnings-Staten uppföras; och då detta verk, enligt hvad Akademien såsom grund för ofvanberörde framställning äfven åberopat, är af allmän vigt, såsom bidragande till kännedomen af landets naturalster, tillstyrker Utskottet,

att ett årligt anslag af 800 R:dr må på Allmänna Indragnings-Staten uppföras såsom arvode för Kammarjunkaren *von Wrigth*, att utgå, så länge Wetenskaps-Academien begagnar hans biträde i och för utgifvandet af planche-verket "Svensk Botanik."

4:o Uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, har jemväl blifvit föreslaget, att Secreteraren *Strinnholm*, för utgifvandet af Svenska Folkets Historia, måtte å Allmänna Indragnings-Staten uppföras till åtnjutande af det anslag af 1000 R:dr årligen, som han förut af extra utgiftsmedlen erhållit.

Då Vitterhets- Historiæ- och Antiqvitets-Academien, uti dess af Kongl. Maj:t infordrade underdåniga utlåtande, vitsordat värdet af det Historiska verk, som af Secreteraren *Strinnholm* utgifves, hvilket jemväl i öfrigt blifvit erkändt, anser Utskottet sig böra föreslå R kets Ständer,

att, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, 1000 R:dr må å Allmänna Indragnings-Staten, intill nästa Riksdag, för Secreteraren *Strinnholm* uppföras, emot förbindelse för honom att årligen inför ofvanbemälde Academi redogöra för fortgången af sitt ifrågavarande historiska arbete.

5:o Det Professoren *Schlyter*, för utgifvandet af Sveriges gamla Lagar, dels såsom arvode, dels såsom ersättning för biträde och kostnader, förut beviljade anslag af 1,200 R:dr årligen, har jemväl uti Kongl. Maj:ts Nådiga Propositioner blifvit till uppförande å Indragnings-Stat föreslaget.

Redan vid 1828—1830 årens Riksdag framställde Kongl. Maj:t Proposition derom, att ett arvode till Professoren *Schlyter* och numera aflidne Juris Doctor *Collin* af 1000 R:dr B:co till dem hvardera, hvilka summor förut blifvit af Extra Utgiftsmedlen anordnade, måtte å nämnde stat upptagas, men Rikets Ständer afslogo denna framställning, med tillägg, att, i händelse Kongl. Maj:t i Nåder fann, att kostnaderne motsvarade det afsedda ändamålet och således borde fortfara, denna utgift af Extra Utgiftsmedel, under 8:de Hufvud-Titeln, än vidare kunde bestridas.

Då likväl nu mera värdet af de vetenskapliga forskningar uti Sveriges äldre Lagväsende, hvaråt Professoren *Schlyter*, äfven efter Doctor *Collins* frånfälle, oafbrutet egnat sin tid, ej lärer kunna ifrågasättas, har Utskottet trott, att ett sådant arvode, som i och för detta arbete, jemte de dermed förknippade kostnader fortfarande utgår, icke lämpligen bör framgent anvisas på till oförutsedda behof anslagne Extra Utgiftsmedlen; i följd hvaraf Utskottet tillstyrker,

att, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t äskat, ett belopp af 1,200 R:dr må, intill nästa Riksdag, å Allmänna Indragnings-Staten uppföras, i och för den Professoren *Schlyter* uppdragne befattning med utgifvandet af Sveriges gamla Lagar, under vilkor, att arbetet oafbrutet fortsättes, och att

redogörelse för fortskridandet deraf årligen skall till Herr Justitiæ Stats-Ministern öfverlemnas.

6:o Såsom Löne-ersättning till Adjuncten *Selander*, så länge Professoren *Cronstrand* uppbär Observators-lönen vid Stockholms Astronomiska Observatorium, har Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit 1,000 R:dr årligen, i sammanhang hvarmed Utskottet äfven tagit i öfvervägande en från Höglofliga Ridderskapet och Adeln remitterad motion af Herr *Lagerhjelm, Pehr*, att 350 R:dr årligen måtte anslås åt Professoren *Cronstrand*, såsom ersättning för de af honom, vid hans afskedstagande från Observatorstjensten vid Vetenskaps-Academien förlorade förmoner af boställe, ved och ljus.

Då, enligt hvad Kongl. Maj:ts Proposition utvisar, det ifrågavarande arvodet blifvit Adjuncten *Selander* å Extra utgifts-medlen beviljadt, emedan Observators-lönen fortfarande innehades af Professoren *Cronstrand*, har Utskottet funnit det vara med sakens ordning mera öfverens'ämmande, att denne senare, hvilken sålunda redan är att anse såsom pensionerad, uppföres å Allmänna Indragnings-Staten, mot vilkor, att Adjuncten *Selander*, med frånträdande af det hittills utaf honom uppburne arvode, får genast tillträda Observators-lönen med alla dermed förenade förmoner, i följd hvaraf och då Observatorn, hvars lön å Vetenskaps-Academiens stat är uppförd till 800 R:dr, kan, med tillägg af de med tjensten förenade förmoner af boställe, ved och ljus, anses ega en inkomst, fullt motsvararde de 1,000 R:dr, som varit åt Selander anslagne, Utskottet tillstyrker, att för Professoren *Cronstrand* ett årligt belopp af 1,000 R:dr må, under de af Utskottet föreslagne vilkor, på Allmänna Indragnings-Staten varda uppfördt.

7:o Öfver förslaget att öflöningen för de öfvertalige Embets- och Tjenstemännen i Kongl. Maj:ts Canzli, utgörande 15,856 R:dr 10 sk. 9 r., med under en del af lönerne beräknad spanmål, måtte å Indragnings-Stat öfverflyttas, har Utskottet i dess utlåtande, angående 2:dra Hufvud-Titeln, redan afstyrkande yttrat.

8:o Från Staten för Våg-Staten i Avesta varder, under åberopande af hvad uti utlåtandet angående 2:dra Hufvud-Titeln blifvit föreslaget, här utfördt ett belopp af 346 R:dr; Och hvad vidkommer den, ifrån åtskillige under 2:dra Hufvud-Titeln uppräknade anslag till vissa föremål inom Landt-Staten, föreslagne öfverflyttning af tillsammans 1,273 R:dr 28 sk., så har Utskottet, uti berörde utlåtande, redan föreslagit att detta må iagttagas

med 248 R:dr 28 sk. af Lagmans-lön på Gottland, 50 R:dr för en Slottsskrifvare i Uppsala och 25 R:dr för Provins-Landtmäteri-Contoret i Jemtland, eller tillhopa 323 R:dr 28 sk.; hvaremot, vidkommande återstående 550 R:dr hyresmedel för Landshöfdinge-Embetet i Kronobergs Län, 100 R:dr för Provins-Landtmäteri-Contoret i Fahlun och 300 R:dr hyresmedel för Landshöfdingen i Vennersborg, tillsammans 950 R:dr, åberopas hvad derom i nyssnämnde utlåtandet förekommer.

9:o I fråga om högre pensions-rätt för Landt-Stats-Tjenstemännen, åberopar Utskottet det uti Betänkandet, angående reglering af 2:dra Hufvud-Titeln, i ämnet afgifne utlåtande.

10:o I afseende å Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om ytterligare pensionsrum för 2:ne Generalspersoner och en Amiral, får Utskottet, hvad pensioner för Generaler angå, åberopa dess uti Betänkandet rörande 3:dje Hufvud-Titeln derom afgifne yttrande; och vidkommande ytterligare pensionsrum för Amiralsgraden, finner sig

icke kunna tillstyrka den ökade utgift, som derigenom skulle uppkomma.

11.o Hvad beträffar förslaget om pensionerande af ett visst antal Professorer vid Universiteten, så åberopas det af Utskottet vid regleringen af 10:de Hufvud-Titeln gifne yttrande; och utföres det dervid tillstyrkte anslag af 2,400 R:dr.

12:o Uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående Stats-Verkets tillstånd och behof, är vordet äskadt, att de vid Corrections-Inrättningarne i Riket anställde, med bestämde arvoden försedde Tjenstemän, må förklaras berättigade att, under lika vilkor, som öfrige Statens Embets- och Tjenstemän, njuta pension å Allmänna Indragnings-Staten, i sammanhang hvarmed Utskottet jemväl behandlat en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterad motion af Herr *Cederschiöld, R. T.*, att de vid fångvården i Riket anstallde Tjenstemän, måtte, i likhet med hvad genom Kongl. Brefvet den 18 November 1836 redan blifvit Tjenstemännen vid Tullverket medgifvet, berättigas till pension,

a) af hela ordinarie löne-beloppet, då de i och för tjensten blifvit genom yttre våld eller andre olyckstillfälligheter skadade till lemmar eller helsa, samt dymedelst oförmögne till vidare tjenstgöring, samt då de efter redlig och trogen tjenst i 30 år hunnit öfver 60 års ålder,

b) af $\frac{3}{4}$:delar utaf lönebeloppet, då de antingen hunnit till 60 lefnadsår, men icke tjenat i 30 år, eller tjenat i 30 år, men ej uppnått 60 år,

c) af halfva löne-beloppet, då de, före uppnådde 60 år tjenat minst 25 år, eller vid en högre ålder och efter kortare tjenstetid äro till tjenstgöring oförmögne, men utmärkt sig genom skicklighet och pålitlighet, äfvensom att ifrågavarande Tjenstemän måtte tillåtas att, på enahanda sätt och under samma vilkor, som andre civile Tjenstemän, för sig sjelfve, samt deras hustrur och barn, blifva delegare uti Civil-Statens Pensions-Inrättning

Den för innevarande år fastställde aflönings-stat för Corrections-Inrättningarne inom Riket, upptager

vid Stockholms Södra Corrections-Inrättning:

1 Commendant och Föreståndare	B:co R:dr	1,000:	— —
1 Arbets-Chef	„ „	666: 32.	—
1 Pastor	„ „	600:	— —
1 Ekonomi-Förvaltare och Kamererare	„ „	666: 32.	—
1 Läkare	„ „	400:	— —
1 Befälhafvare för inre bevakningen	„ „	300:	— —
1 Bokhållare	„ „	300:	— —
5 Vaktmästare, à 150 R:dr lön och 66 R:dr 32 sk. underhåll in natura.			
1 Organist	„ „	66: 32.	—

vid Stockholms Norra Corrections-Inrättning:

1 Föreståndare	B:co R:dr	666: 32.	—
1 Predikant	„ „	200:	— —
1 Läkare	„ „	250:	— —
1 Bokhållare	„ „	400:	— —
1 Revisor, som tjenstgör uti Kongl. Styrelsen, och derföre här ej uppföres.			
1 Föreståndersk a, för hvilken pensionering ej blifvit af Kongl. Maj:t ifrågasatt.			
1 Vaktmästare	„ „	233: 16.	—
2 Vaktkarlar	„ „ à	200:	— —
1 Husdräng, hvilken, såsom varande Inrättningens enskilde tjenare, här ej uppföres.			
1 Klockare	„ „	66: 32	—

vid Corrections-Inrättningen i Malmö:

1 Commendant	B:co R:dr	1,000:	— —
1 Föreståndare	„ „	666:	32. —
1 Pastor	„ „	600:	— —
1 Läkare	„ „	300:	— —
1 Befälhafvare öfver inre bevakningen	„ „	300:	— —
1 Bokhållare	„ „	300:	— —
8 Vaktmästare, à 150 R:dr i lön, och 66 R:dr 32 sk. kostpenningar			

vid Corrections-Inrättningen i Norrköping:

1 Föreståndare	B:co R:dr	700:	— —
(samt 200 R:dr till skrifvare-biträde)			
1 Predikant	„ „	150:	— —
1 Läkare	„ „	150:	— —
1 Fabriksmästare	„ „	266:	32. —
1 Vaktmästare	„ „	133:	16. —
1 Vaktkarl	„ „	130:	— —
1 D:o	„ „	86:	32. —
1 Klockare	„ „	33:	16. —

vid Corrections-Inrättningen i Götheborg:

1 Föreståndare	B:co R:dr	500:	— —
1 Predikant	„ „	75:	— —
1 Läkare	„ „	75:	— —
1 Vaktkarl	„ „	133:	16. —
1 Klockare	„ „	13:	16. —

Vid öfvervägande af hvad sålunda förekommit, har Utskottet ej kunnat annat än på det högsta behjerta billigheten deraf, att de vid Fångvården anställde Tjenstemän och Betjente, hvilkas befattningar, i följd af sin natur, äro ibland de besvärligaste och ansvarsfullaste inom Riket, icke af den omständighet, att Fångväsendet ännu ej hunnit så ordnas, att de kunnat tillsättas med löner på stat, må utestängas från delagtigheten uti en alla andra civile Tjenstemän och Betjente förbehållen rättighet, att, då ålder och bräcklighet göra dem oförmögne att längre sköta sina tjenster, kunna undfå afsked, med bibehållande af sine löne-förmoner såsom

pension; men då desse personers antal och aflöning, efter sig företeende omständigheter, af Kongl. Maj:t bestämmes, har Utskottet, som anser den nu gällande staten icke upptaga högre löner, än hvartill hvar och en, i förhållande till sin tjenstebefattning, kan anses skäligen berättigad, trott sig böra tillstyrka Rikets Ständer,

att endast så till vida bifalla Kongl. Maj:ts Nåd'ga Proposition, att de vid Fångvården anställde, uti här förut omförmälde stater för innevarande år upptagne, Tjenstemän och Vaktbetjente tillerkännas rättighet, att, under samma vilkor, som för civile Embets- och Tjenstemän redan äro stadgade, uppföras till pensioner å Allmänna Indragnings-Staten, beräknade efter de arvodes-belopp, som uti nyssnämnde aflönings-stater finnas bestämde, dock att dervid icke tages i beräkning den Föreståndaren vid Norrköpings Corrections-Inrättning anslagne ersättning för skrifvare-biträde eller Vaktmästarnes underhåll in natura.

I anledning af Herr *Cederschiölds* förslag till åtskillige modificationer uti den pensionsrätt, som borde Tjensten ännen vid Fångvården tillkomma, har Utskottet, som ej finner lämpligt att, i afseende på desse Tjenstemän, föreslå någon afvikelse från de grunder, som gälla för alla öfrige civile Embets- och Tjenstemän, deremot ansett sig böra tillstyrka bifall till hvad motionären hemställt derom,

att Tjenstemän och Betjente vid Fångvården, då de i och för tjensten blifvit genom af fångarne begånget våld skadade till lemmar eller helsa, samt dymedelst oförmögne till vidare tjenstgöring, må, utan afseende på ålder eller tjenstetid, vara berättigade, att såsom pension behålla hela sin ordinarie löneinkomst, sådan den, genom nu gällande stat, är bestämd, samt med iagtagande af hvad här förut om beräkningen af Kamererarens och Vaktmästarnes löne-förmoner är vordet yttradt.

Hvad åter angår den del af Herr *Cederschiölds* motion, som afser beredandet af tillfälle för ifrågavarande Tjenstemän, att blifva delegare uti Civil-Statens Pensions-Inrättning, så, då denna fråga äfven rörer Cassans förut varande enskilde delegares rätt, har Utskottet icke ansett Rikets Ständer böra deraf ingå i någon pröfning, i följd hvaraf

motionen i denna del afstyrkes.

13:o genom Nådig Remiss, har Kongl. Maj:t till Utskottet öfverlemnat en af aflidne Protocolls-Secreteraren *Pehr Aron Borgs* Enka, *Christina Magdalena Ekman*, i underdånighet gjord ansökning, att få fortfarande åtnjuta den pension, till belopp af 450 R:dr årligen, som hennes den 22 April 1839 aflidne man i lifstiden å Allmänna Indragnings-Staten uppburit; och hafva motioner i samma ämne till Utskottet blifvit remitterade: från Ridderskapet och Adeln af Herr Friherre *Raab, A. C.*; från Högvördige Preste-Ståndet af Herr Professor *Grafström*, och från Hedervärda Bonde-Ståndet af *Olof Olofsson* från Vestmanlands Län.

Af ett handlingarne bilagdt transsumt utur den efter aflidne Protocolls-Secreteraren *Borg* förrättade boupptecknin inhemtas, att skulderne öfverstigit tillgångarne, i följd hvaraf den efterlemnade egendomen måst till Borgenärers förnöjande afträdas; och som Protocolls-Secreteraren *Borgs* förtjenstfulla verksamhet för ett af menskligheten skönaste syftemål, att söka mildra af naturen vanlottade likars olyckliga belägenhet, måste rättvisligen taga nationens erkänsla i anspråk, tillstyrker Utskottet,

att Protocolls-Secreteraren *Borgs* Enka må, så länge hon lefver ogift, få uppbära den åt hennes aflidne man i lifstiden å Allmänna Indragning-Staten anslagne pension, 450 R:dr årligen, räknadt ifrån den tid, då hennes aflidne mans pension upphörde.

14:o Till Utskottet har Kongl. Maj:t i Nåder öfverlemnat en af Öfverste-Löjtnanten *Nordencreutz's* Enka, *Carin Nordencreutz*, i underdånighet gjord ansökning, att varda ytterligare bibehållen vid den pension, som hon, enligt Rikets senaste församlade Ständers beslut, fått sig å Allmänna Indragnings-Staten intill nästföljande Riksdag beviljad, till ett belopp af 400 R:dr; och enär, enligt bilagdt intygande af Domkyrko Comministers-Adjuncten i Upsala *C. G. Anjou*, Enkefru *Nordencreutz*, som ännu hemma hos sig vårdar 6 döttrar och 3 söner, fortfarande befinner sig i högst torftiga omständigheter, föreslår Utskottet,

att ifrågavarande, henne beviljade pension af 400 R:dr må, på Allmänna Indragnings-Staten, än ytterligare intill nästa Riksdag, uppföras.

15:o Genom Nådig Remiss har Kongl. Maj:t till Utskottet öfverlemnat Hof-Intendenten *L. Hjortsbergs* underdåniga ansökning, att, i likhet med hvad nu mera afline Directören *Crusell* i lifstiden åtnjutit, erhålla en pension,

sion, till belopp af 600 R:dr för sig och sin hustru, hvarom Högstsalig Hans Maj:t Konung Carl XIII, medelst sin egen Höga påskrift å en den 1 Juni 1810 af dåvarande Theater-Directionen gjord underdånig framställning i ämnet, lemnat Nådig försäkran; men då Hof-Intendenten *Hjortsberg*, hvars utmärkta förtjenst såsom Skådespelare är allmänt erkänd, synes böra och kunna pensioneras af det Verk, till hvars gagn han uppoffrat sin tid och verksamhet, måste Utskottet, helst Hof-Intendenten *Hjortsberg*, utom sin innehafvande pension vid Kongl. Theaterns Pensions-Cassa, äfven förut på Allmänna Indragnings-Staten uppbär tvänne pensioner, till ett sammanräknadt belopp af 272 R:dr 10 sk. 8 r.,

afstyrker Rikets Ständer beviljandet af de nu ytterligare begärde 600 R:dr.

16:o Uti en från Högvärdige Preste-Ståndet remitterad motion, har Hr Biskopen Doctor *Holmström* yrkat, att, till undvikande af de olägenheter, som blifva en följd af Skol-ordningens föreskrift, att Skol-lärare, som taga afsked, böra afstå en fjerdedel af lönen, då nemlingen antingen de afskedsberättigade, för sin och de sinas nödtorftiga bergning, urståndsatte att afstå något af den ingalunda öfverflödiga lönen, måste qvarblifva vid tjensten längre, än för Läroverket är gagneligt, eller ock efterträdaren nödgas tjena för en inkomst, alldeles otillräcklig för lefnadskostnaden på hvilket ställe som helst, 2:ne Emeriti-löner för hvarje Stift i Riket måtte på Allmänna Indragnings-Staten uppföras, den ena för Lectorer vid Gymnasierna à 800 Rdr, den andra för Rectorer vid högre Lärdoms-skolor à 700 R:dr hvardera, uti hvilken motion Herrar Biskoparne *Butsch*, *af Kullberg*, *Agardh* och *Nibelius*, Professoren *Retzius*, Prosten *Nibelius*, samt Domprostarne *Bruhn* och *Elmgren* instämt.

Utskottet, som, vid det allmänt kände förhållande, att Skol-lärare, i följd af den dem förbehållne befordringsrätt till Kyrkans Embeten, sällan qvarblifva vid sine förstnämnde befattningar, så länge, att deras pensionerande kommer i fråga, följagtligen ej kan förutse något ständigt varande behof af Emeriti-löner för sådane lärare, och då upplysning derjemte blifvit Utskottet meddelad, att vid flera af Stiften blifvit bildade så kallade Emerit-cassor, åsyftande att bereda tillgång till pensioner för afskedstagande Skol-lärare,

afstyrker följagtligen, att de af motionären äskade anslag till Emeriti-löner för Gymnasii- och Skol-lärare må på Allmänna Indragnings-Staten uppföras.

17:o Till Utskottet har Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterat en af Friherre *Tersmeden, W. F.*, väckt motion af innehåll: att, då man måste med stolthet minnas, att den man, som verlden nu erkänner innehafva ett af de första rummen bland Vetenskapsmän, nemligen Friherre *Berzelius*, tillhör Sverige, men Staten deremot för denne man gjort intet, helst de enda inkomster, som Friherren åtnjuter, bestå uti 600 R:dr från Civil-Statens Pensions-Cassa, till hvars bildande han sjelf bidragit, och af en nog inskränkt lön såsom Secreterare vid Vetenskaps-Academien samt ett mindre betydande arvode från en Association, som han mycket gagnat och ännu fortfar att gagna, hvilka inkomster, i följd af Friherrens familje-förhållanden, och den gästfrihet, som gjort hans hus till en kär samlingsplats för vetenskapernes idkare och vänner, nu mera än förr funnos otillräckliga för hans behof, Friherre *Berzelius* måtte af Allmänna medel tilläggas en årlig pension för hans återstående lefnad af 2000 R:dr B:co, i anledning af hvilken motion, under den deraf föranledde discussion, Herr *af Ström, J.*, föreslagit, att beloppet måtte bestämmas icke till 2 utan 3000 R:dr B:co, att tilldelas Friherre *Berzelius*, mindre såsom en pension, än såsom ett bevis på Nationens erkänsla för Friherrens utmärkta förtjenst, dermed sig förenat Hans Excellens Herr Grefve *Löwenhielm, G.*, Herr *af Uhr, G.*, och Herr *Lagerhjelm, P.*, äfvensom uti motionen till dess syftning instämt Herr Friherre *Åkerhjelm, G. F.*, och Herr *von Hartmansdorff, A.*, denne sednare med tillägg, att, om den olyckan skulle inträffa, att Friherre *Berzelius* skulle aflida innan Rikets Ständer nästa gång sammanträda, den pension, som kunde blifva honom anslagen, måtte fortsättas för hans enka, i den mon det kunde finnas lämpligt.

Utskottet har tagit detta i öfvervägande; och som, med undantag af den oförgätlige *Carl von Linné*, Sverige måhända icke egt någon Vetenskapsman, som inom hela den civiliserade verlden gjort sitt fädernesland så kändt och agtadt, som Friherre *Berzelius*, hvars arbeten uti den vetenskap, hvilken genom honom erhållit en utveckling af oberäknelig vigt, af Europas förnämste lärde erkännas såsom det yppersta i sitt slag; men, i fullkomlig motsats till hvad utländske frejdade Vetenskapsmän blifvit tilldelade, såsom bevis på Samhällets erkänsla för deras förtjenster, den enda inkomst, som Friherre *Berzelius* af det allmänna uppbär, utgöres af lön

såsom Vetenskaps-Academiens Secreterare 1333 R:dr 16 sk., med en tillökning af 200 R:dr, eller tillsammans med pensionen utur Civil-Statens Pensions-Cassa, 2133 R:dr 16 sk B:co; vid hvilket förhållande det måste vara för Svenska Nationen en helig och kär pligt, att söka bereda Friherre *Berzelius* tillfälle, att, utan bekymmer om en nödig utkomst, kunna egna sina återstående dagar åt vetenskapliga forskningar, och att hos sig emottaga den mängd af inhemske och utländske lärde, för hvilka hans hus måste blifva en samlingsplats, har Utskottet trott sig gå Svenska Folkets representanters önskningar till mötes, då det tillstyrker,

att, såsom en gärd af Svenska Nationens erkänsla för Friherre *Berzelii* utmärkta vetenskapliga förtjenster, en årlig pension af 2000 R:dr B:co må för Friherren varda å Allmänna Indragnings-Staten uppförd.

Det, i sammanhang med Friherre *Tersmedens* motion, af Herr *von Hartmansdorff* väckte förslag, att på samma gång måtte bestämmas den andel uti Friherre *Berzelii* pension, som efter hans död kunde anses böra öfvergå till hans Enka, om hon honom öfverlefver, har Utskottet deremot icke funnit lämpligt att nu till pröfning upptaga, utan tillstyrker,

att till kommande Ständer måtte öfverlemnas att, i detta afseende, efter sig företeende omständigheter, besluta.

18:o Uti en af Ridderskapet och Adeln till Utskottet remitterad motion, har Grefve *Anckarsvärd, C. H.*, begärt, att, såsom understöd åt Enkan efter Engelske Agronomen *Steffens*, hvilken, genom de upplysningar han, under sitt fleråriga vistande i Sverige lemnat så väl enskilde, som jordbrukande menigheter här inom landet, serdeles vid frågor om vattensjuka trakters försättande i odlingsbart stånd, gjort sig af Nationens tacksamhet förtjent, måtte beviljas en årlig pension af 60 Pund Sterling; men som, enligt hvad tillika upplyst blifvit, Enkan *Steffens* vistas utrikes, och således icke ens uppfyller det vilkor, som, för Svenske mäns enkors bibehållande vid full pensionsrätt, är uti författningarne föreskrifvet, nemligen att de böra sig inom landet uppehålla, och då det föreslagna pensionsbeloppet, ehuru i Engelskt mynt beräknadt af föga betydenhet, likväl i Svenska Bancosedlar gör en summa vida högre, än hvad Rikets Ständer funnit sig böra bevilja enkor efter män, hvilkas verksamhet för det allmänna varit af större vigt, än Agronomen *Steffens*, har Utskottet, under erkän-

nande emedlertid af bemälde *Steffens* förtjenstfulla bemödanden för Svenska jordbrukets förbättrande,

icke funnit skäl att till motionen tillstyrka bifall.

19:o Från Högvördige Preste-Ståndet har till Utskottet blifvit remitterad en af Hr Professor *Retzius* väckt motion om ett anslag af 2 till 300 R:dr B:o att, såsom pension å Allmänna Indragnings-Staten, uppföras för Enkan efter Intendenten vid Zoologiska Riks-Museum, Professoren Doctor *Fries*; och har Utskottet, vid betraktande, dels af den stora förtjenst aflidne Professoren *Fries*, under sin sjuåriga förvaltning af Intendents-tjensten, nedlagt uti ordnandet och vidmagthållandet af Riks-Musei samlingar, dels isynnerhet af den nödställda belägenhet, hvaruti Enkan, som nödgats afstå boets tillgångar till borgenärers förnöjande, befinner sig med fem barn, hvaraf, vid mannens frånfälle, det äldsta 11 år och det yngsta 6 månader gammalt, ansett sig böra tillstyrka,

att Enkan efter aflidne Professoren *Fries* måtte, så länge hon lefver ogift och befinner sig i nödställd belägenhet, å allmänna indragningsstaten tilldelas en pension af 300 R:dr årligen.

20:o Uti en från Högvördige Preste-Ståndet remitterad motion, har Hr Prosten *Ödman* begärt, att aflidne Hof-Capellmästaren *Hæffners* efterlemnade enka, nu 61 år gammal och utfattig, måtte, såsom ett bevis af agtning för hennes aflidne mans stora förtjenst vid den Svenska Kyrkosångens bringande uti ett förbättradt skick, tilldelas en pension af 200 R:dr B:co; och får Utskottet, som instämmer uti de af motionären åberopade skäl, men tror att beloppet kan skäligen nedsättas till hälften, tillstyrka,

att en årlig pension af 100 R:dr må för Enkan *Hæffner* å allmänna Indragnings-Staten uppföras.

21:o Uti en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterad motion, har Hr *Hård, G. M.*, yrkat, att han, som, enligt Rikets Ständers vid sednaste Riksdag fattade beslut, från och med den 1 Maj 1835, fått på expectance-Stat tillträda en lön af 175 R:dr, till hvars hela belopp motionären ansett sig berättigad ifrån och med den 1 Maj 1824, men emedlertid icke deraf fått tillgodonjuta mera än 75 R:dr årligen, måtte blifva med 100 R:dr årligen godtgjord för skillnaden emellan de 75 R:dr, hvarmed han fått åtnöjas från 1824 till 1835, och de 175 R:dr, som han sedermera fått sig tillerkända; men Utskottet får, under åberopande af de skäl

Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag antagit för afslag å Hr *Hårds* då framställde enahanda anspråk, tillstyrka,

att motionen lemnas utan afseende.

22:o Uti en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln remitterad motion, har Herr *Kuylenstjerna, C. F.,* begärt att Herr *Heilborn,* en medlem af Judiska Nationen, som, medelst en af honom tillvägabragt soppkokningsanstalt sökt, äfven med egen uppoffring, gagna de fattigare samhällsklasserne, och nu på sin ålderdom befinner sig i en utblottad belägenhet, måtte, såsom en uppmuntran för sitt nit för allmänt väl, tilldelas en pension af 500 R:dr årligen; men Utskottet, som icke tilltror sig att bedöma i hvad mon Herr *Heilborns* bemödanden medfört verkligt gagn, eller förorsakat honom förluster, anser sig, på grund af hvad sålunda till hans förmon åberopats,

icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

23:o Genom remiss från Höglofl. Ridderskapet och Adeln, har Utskottet fått emottaga en af Herr *Reutersvärd, P. A.,* väckt motion, om ett årligt understöd af 500 R:dr för f. d. Secreteraren vid Kongl. Musicaliske Academien *Pehr Frigel;* och, ehuru bemälde *Frigel* redan förut å Allmänna Indragnings-Staten åtnjuter 333 R:dr årligen, utgörande lön vid en annan förut innehafd tjenstebefattning, har likväl, vid betraktande deraf, att han, enligt hvad hos Utskottet blifvit upplyst, efter att hafva under en verksam lefnad, så väl i Statens tjenst, som i serskilde honom uppdragne befattningar, med sällsynt nit och skicklighet, men mot ringa ersättning, gagnat det Allmänna, nu, vid uppnådd 90 års ålder, befinner sig uti en utblottad belägenhet, sjuk och oförmögen att sjelf bidraga till sitt uppehälle, och att sålunda berörde 333 R:dr icke kunna vara tillräckliga för en nödtorftig bergning under de få dagar, som ännu kunna honom återstå, Utskottet ansett sig böra tillstyrka,

att ett belopp af 200 R:dr årligen få för *Frigel,* såsom f. d. Secreterare vid Kongl. Musikaliska Academien, serskildt å Allmänna Indragnings-Staten uppföras.

24:o Uti en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln till Utskottet remitterad motion, har Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.,* begärt, att f. d. Hofmästaren *Meunier,* som, då de år 1809 till Kongl. Hofvet hörande personer uppfördes att erhålla sina löner på Pensions-Stat, i stället beordrades till tjenstgöring hos Hans Maj:t Konung Carl XIII, men hvilken tjenstgöring icke fortfor längre än till denne Konungs kröning, sedermera

fått uppbära sin Hofmästarelön uti Kongl. Hof-Contoret till år 1814, då han, i följd af ett Kongl. Bref, utan uppgifven eller af honom känd orsak, skiljdes från en lön, hvilken han icke bordt kunna mista, eftersom han, lika med den öfrige personalen, som var i tjenst då Regementsförändringen inträffade, varit berättigad att lönen såsom pensión erhålla, nu måtte af Rikets Ständer uppföras å Allmänna Indragnings-Staten, till åtnjutande af den lön, han år 1809 innehade; men då inga handlingar blifvit motionen bifogade till stöd för de deruti uppgifne omständigheter; anser Utskottet, i sakens nuvarande outredda skick, sig böra

afstyrka bifall till motionen.

25:o Från Höglofl. Ridderskapet och Adeln har till Utskottet blifvit remitterad en af Herr *Liljenstolpe, A. F.*, väckt motion, om ett årligt understöd af 3 eller 400 R:dr till Kongl. Danske f. d. Consulat-Secreteraren, private Skol-läraren *Ludvig Thulstrup;* men då bemälde *Thulstrup* icke varit i det allmännas tjenst och de bevekande omständigheter, som i öfrigt må tala till hans fördel, icke kunna vid reglerandet af Statens utgifter tagas i betraktande, måste Utskottet

afstyrka motionen.

26:o I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t uti Dess Nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof föreslagit, får Utskottet tillstyrka Rikets Ständer,

att aflöningen till tjenstemännen vid det provisionelt med Kongl. Stats-Contoret förenade Magazins-Contoret må, än vidare, å Allmänea Indragnings-Staten utgå.

27:o. Enligt Utskottets utlåtande N:o 6, angående aflidne Professoren *Lings* Enka, hvilket utlåtande blifvit af samtliga Riks-Stånden bifallet, utföras här 600 R:dr.

28:o I öfverensstämmelse med hvad Utskottet tillstyrkt i dess utlåtande, angående 2:dra Hufvud-Titeln, öfverflyttas från Allmänna Indragnings-Staten 1,770 R:dr, med 18 tunnor spanmål in natura.

29:o I händelse Nummer-Lotteriet kommer att indragas, lärer ett emot nuvarande löneförmonerne svarande belopp böra å Allmänna Indragnings-Staten uppföras, hvilket här blott till rättelse anmärkes.

30:o I händelse Rikets Ständer bifalla hvad Utskottet i dess utlåtande N:o 42, angående Landstatens lönereglering, tillstyrkt kommer det belopp, som der blifvit föreslaget att minska 2:dra Hufvud-Titelns Anslag, att å Allmänna Indragnings-Staten uppföras; varande emedlertid samma

belopp från efterföljande Tabell uteslutet, emedan det icke kunnat å Tabellen öfver 2:dra Hufvud-Titelns anslag observeras.

31:o Om Rikets Ständer bifalla hvad Utskottet uti Betänkandet angående reglering af Riks-Statens 5:te Hufvud-Titel derom föreslagit, kommer för nuvarande Föreståndaren vid Kongl. Museum, Hof-Intendenten *Röök* att å Indragnings-Staten uppföras ett arvode af 400 R:dr.

32:o. Slutligen har Utskottet ock, i sammanhang med reglerandet af den Allmänna Indragnings-Staten, förehaft Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition till Rikets Ständer, angående en årlig pension åt aflidne Hans Excellens Grefve *Georg Adlersparres* Enkefru Grefvinna; och ehuru Herr Grefve *Adlersparre* onekligen varit förtjent af det allmänna, för den verksamhet hvarmed bemälde Herr Grefve bidrog till den år 1809, för Rikets räddning från ögonblickligt förderf, nödigblefne Regementsförändring, har Utskottet likväl, vid betraktande deraf, att dels Grefve *Adlersparre* redan under sin lefnad af Staten uppburit ansenliga emolumenter, dels hans efterlemnade Enka, som icke betungas med omsorgen för oförsörjde barns underhåll, är i besittning af icke obetydlig fast egendom, och så mycket mindre synes för närvarande i behof af Statens understöd, som Fru Grefvinnans tillgångar, enligt hvad under discussionen hos de serskilde Riks-Stånden blifvit upplyst, medgifvit henne att företaga en kostsam utrikes resa,

icke ansett sig kunna tillstyrka att något anslag för Fru Grefvinnan *Adlersparre* må på Allmänna Indragnings-Staten uppföras.

Stockholm den 15 April 1840.

Reservationer.

Vid 15:de punkten, angående pension åt Hof-Intendenten *Hjortsberg*.

Af Herr Biskop m. m. *Hedrén*: "Då Utskottet i flera frågor, rörande vetenskapens och konstens uppmuntran i Fäderneslandet visat prof af beredvillighet och välvilja, så hade jag trott den svenska Scenens utmärktaste Veteran, som i nära 50 års tid frejdat och prydt dess skådeplats, icke hafva bordt förglömmas på sin ålders dag. Jag reserverar mig emot beslutet och tillstyrker bifall till den föreslagna pensions-summan."

Vid 17 punkten, angående pension åt Friherre *Berzelius*.

Af Herr *Schartau*: "Då jag inom Stats-Utskottet befunnit mig i minoriteten, i afseende på pension åt Friherre *Berzelius*, anser jag mig äfven böra offentligen vidgå detta och uppgifva de skäl dertill, som hos mig

gjort sig gällande. Dessa äro, dels att jag varit osäker, huruvida ett anslag af Statsmedel till den ryktbara Vetenskapsmannen verkligen skulle af honom sjelf åstundas, eller för honom vara af omständigheterne påkalladt, dels att jag ansett tiden mindre lämplig för tilldelandet af Statsbidrag åt en utmärkt man, som, ehuru visserligen i vetenskapligt hänseende öfverlägsen alla vårt lands närvarande notabiliteter i denna väg, likväl, i sträfvandet för fosterlandets heder och gagn, ej alldeles saknar medtäflare, hvilka då äfven borde få åtnjuta vedermäle af nationens erkänsla, och som derjemte beklagligen har lemnat sitt frejdade namn till mål för ett allmänt politiskt missnöje, hvaraf de mest eftertänkliga följder låtit sig förspörja, och hvilket hos mig stadgat öfvertygelsen, att Folkombuden genom det ifrågavarande anslaget, vid denna Riksdag, icke skola tillvinna sig det allmänna bifall, som de böra låta vara sig angeläget."

Af Herr *Valley*: "Lika högt och varmt, som någon Svensk man, ifrar äfven jag för Vetenskapers befrämjande, och hyllar följagtligen Vetenskapsmannen såsom sådan, samt skulle, i följd deraf, med verklig öfvertygelse och nöje, vid nästförflutne Riksdag, röstat för bifall till pension för Herr Friherre *Berzelius*, ja till högre belopp än den nu tillstyrkta, men vid denna Riksdag synes mig tiden för beviljande af sådan för honom, icke vara väl vald, i hvilken tanka jag finner ett ytterligare stöd, då jag betraktar, att vid omröstningen i frågan, inom Utskottet, densamma utföll med endast 17 röster för bifall och 12 röster för afslag, således icke stor pluralité, hvarföre jag, såsom ifrig och varm vän af tryckfriheten och nationens fria yttrande rätt, icke kan annat än reservera mig emot beslutet att tillstyrka pension för Friherre *Berzelius*".

Af *Gustaf Appelqvist* från Blekinge Län: "Emot Utskottets beslut, hvarigenom en pension af 2,000 R:dr B:co blifvit Friherre *Berzelius* tillerkänd, får jag anmäla min reservation, med förklarande, att, ehuru jag erkänner Friherrens utmärkta vetenskapliga förtjenster, jag likväl tror, att då hvarken Friherren sjelf gjort något anspråk i detta afseende, eller framställning derom af Styrelsen egt rum, utan endast en enskild motionär bragt frågan å bane, och då det icke eller blifvit utrönt, att Friherre *Berzelius* icke med förut egande inkomster är i tillfälle att bestrida sina nödige utgifter, det tillstyrkta anslaget icke bordt komma i fråga".

Häruti

Häruti förenade sig *Johan Andersson* från Upsala Län, *Anders Andersson* från Skaraborgs Län, *Peter Persson* från Jönköpings Län, *Anders Nilsson* från Östergöthlands Län och *Nils Persson* från Örebro Län.

Vid 18:de punkten, angående pension åt afl. Agronomen *Steffens'* Enka.

Af Herr *Anckarsvärd, A.*: "Mot Utskottets med En rösts majoritet fattade beslut, att afstyrka bifall till den väckta motionen om pension till aflidne Engelske Agronomen *Steffens'* Enka, reserverar jag mig; Utskottet uttalar ett bestämdt erkännande af de stora tjenster, *Steffens* under sin verksamhet tillskyndat Svenska jordbruket, och jag kan för min del ej finna annat, än att conseqvencen då äfven fordrat, att tacksamheten blifvit öfverflyttad på den behöfvande Enkan efter en till Sverige för omkring 30 år sedan införskrifven utländning, och hvars rastlösa bemödanden att vägleda vid våra otaliga mossars och kärrs uttappning och beredande till odlingsbara marker och allt, som i öfrigt bidrager till ett förbättradt åkerbruks-system, erkännes och prisas med ett odeladt beröm öfver hela den cultiverade delen af Sverige; och är det i denna öfvertygelse jag vädjar till Rikets Ständers fyra Ståndsförsamlingar, för att tillvägabringa ändring uti Stats-Utskottets nu fattade beslut."

Häruti instämde Herrar *Hallenborg*, *af Harmens*, Biskopen m. m. *Hedrén*, Doctor *Agrell*, Prostarne *Stenhammar* och *Ahlqvist* samt Herrar *Helsingius*, *Walleij* och *Moberg*.

Tabell

öfver contante Anslaget å Allmänna Indragnings-Staten.

		Banco.		
1835 och följande årens Riks-Stat upptager		230,350	—	—
Tillökning.				
Professor *Cederschjöld*	600: — —			
Kammarjunkaren *v. Wrigth*	800: — —			
Secreteraren *Strinnholm*	1,000: — —			
Professor *Schlyter*	1,200: — —			
„ *Cronstrand*	1,000: — —			
En Vågskrifvare och en Vägare i Avesta	346: — —			
Halfva Lagmans-lönen på Gottland . . .	248: 28. —			
Slotts-Skrifvaren i Upsala	50: — —			
Hyra för Provins-Landtmäteri-Contoret i Östersund	25: — —			
Landt-Stats-Tjenstemännens Pensioner, på förslag	4,000: — —			
Tjenstfrie Universitets-Professorers Adjuncter.	2,400: — —			
Fångvårds-Tjenstemännens pensioner, på förslag.	2,000: — —			
Protocolls-Secreteraren *Borgs* Enka . .	450: — —			
Friherre *Berzelius*	2,000: — —			
Professoren *Fries's* Enka	300: — —			
Hof-Capellmästaren *Hæffners* Enka . .	100: — —			
Secreteraren *Frigel*	200: — —			
Professoren *Lings* Enka	600: — —			
Hof-Intendenten *Röök*	400: — —			
S:r	17,719: 28. —			
eller i rundt tal		17,720	—	—
S:r		248,070	—	—
Minskning.				
Öfverflyttning till 2:dra Hufvud-Titeln af Kronobageri-Gesällers aflöning . . . . . (utom 18 tunnor spanmål in natura.)	1,770: — —			
När med ofvan upptagne anslag för 1835 och följande åren . . . 230,350: — — jemföres hvad, enligt sednast uppgjorde Allmänna Indragnings-Stat, verkligen utgått 216,684: 41. 10. eller rundt tal . . . . 216,680: — — visar sig en minskning genom afgång utaf	13,670: — —	15,440	—	—
Summa B:co R:dr		232,630	—	—

utom *Indelningar* och *Spanmål in natura*, enligt senaste Stats-reglering, med afräkning af 18 tunnor spanmål in natura, enligt föregående Betänkande.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 64.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af Stats-Verkets inkomster.

(I. A.)

Efter det Stats-Utskottet tagit behörig kännedom af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof samt utredt beloppet af hvad under de 5 åren, ifrån och med år 1833 till och med år 1837 till Stats-Verket influtit, får Utskottet, i öfverensstämmelse med stadgandet uti 30 § Riksdags-Ordningen, härmed till Rikets Ständers pröfning öfverlemna *Förslag till Stats-Verkets inkomsters beräknande i Riks-Staten för 1841 och påföljande år, intilldess den vid nästa Riksdag skeende statsreglering blifver gällande;* och har Utskottet, för beredande af lättare öfversigt af beräkningarne, upptagit dem uti hosföljande Tabell, utvisande, för hvarje inkomst-titel, hvad vid sista Riksdagen påräknades, det under ofvannämnde 5 år influtne belopp, hvad Kongl. Stats-Contorets underdåniga Förslag och Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptaga, samt den beräkning, som nu af Utskottet föreslås.

Ordinarie eller ständige inkomster.

1:o. *Ordinarie Räntan.* Hvad häraf, såsom indeldt, utgår till vissa Stater, Inrättningar och personer, beräknades vid sednaste stats-reglering efter kronovärdi till 352,778 R:dr 40 sk. och uppfördes förslagsvis till ett belopp af 1,390,295 R:dr.

Den Stats-Verket behållne andelen af samma ränta uppskattades vid samma tillfälle efter markegång till 507,000 R:dr.

I anledning af de härvid förekomne motioner, att hemmantals-räntan må antingen upphöra eller förminskas, samt att skjutsfärdspenningarne och ollongälden må försvinna, äfvensom att den för vissa odlingsbara lägenheter å Krono-Allmänningarne fastställde skatt icke vidare måtte till Kronan ingå, utan tillfalla hemmansegarne, afgifver Utskottet serskilde utlåtanden, här bilagde, under Lit. A, B, C, D, hvaruti tillstyrkes de ifrågaställde räntornes oförändrade bibehållande.

I afseende å räntornes beräknande förekommer, att de *indeldte* blifvit i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptagne till enahanda belopp, som vid sista Riksdagen, eller 1,390,295 R:dr. Dessa räntors uppförde värde ver-

kar väl icke hvarken till öfverskott eller brist, enär de till motsvarande belopp ingå uti utgifts-beräkningen, men då emedlertid rättast är, att de beräknas efter deras verkliga värde och detta, under den här förut omförmälde tid, per medium utgjort 1,772,637 R:dr, föreslår Utskottet, att de uppföras till . . . . . 1,770,000: — —

Då den öfriga eller Kronan behållna delen af berörde räntor, som vid sista stats-regleringen beräknades till 507,000 R:dr, per medium uppgått till 561,058 R:dr, hemställer Utskottet, att dessa räntor må uppföras till . . 560,000: — —

2:o. *Afrads-Spanmålen*, eller Stats-Verkets behållna spanmål af Ordinarie Räntan, upptogs i nu gällande stats-reglering till 39,400 t:r, som beräknades till 197,000 R:dr. Enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, skulle densamma väl nu utgöra 40,500 t:r, men då Utskottet, uti serskildt Betänkande, Lit. E, föreslår upphäfvande af utmarks-skatten på Öland, hemställer Utskottet, att, vid betragtande af den qvantitet, hvartill ifrågavarande spanmål per medium verkligen uppgått, ifrågavarande spanmål beräknas uti rundt tal till 40,000 t:r, hvarå värdet, i stället för hittills upptagne 5 R:dr per tunna, anses böra utföras till 6 R:dr eller . . . . . 240,000: — —

3:o. *Kronotionde-Spanmålen* är dels *indeldt*, dels *Stats-Verket behållen*. Den förra beräknades vid sista Riksdagen till 108,491 t:r, med ett värde af 542,455 R:dr, och upptages på lika sätt uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition; men då Kongl. Stats-Contorets Berättelse utvisar, att denna spanmål, enligt 1837 års räkenskaper, endast utgjort 106,381 t:r, anser Utskottet, att i rundt tal 106,300 t:r böra beräknas, och utföres deras värde à 6 R:dr tunnan med . . 637,800: — —

Den andra delen, eller hvad som är Stats-Verket behållet, upptogs vid senaste regleringen till 16,600 t:r, men kan, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, med säkerhet beräknas till 19,000 t:r, i öfverensstämmelse hvarmed utföres 114,000: — —

4:o. *Kronotionde-lösen efter bestämde pris* beräknades vid förra stats-regleringen till 4,500 R:dr, men föreslås nu, i likhet med hvad Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition upptager, till . . . . . 4,800: — —

5:o. *Arrende-medel af Kungsgårdar och andre Kronolägenheter* uppfördes vid senaste stats-regleringen till 45,000 R:dr i penningar och 9,000 tunnor spanmål, med tillsammans 90,000 R:dr. Som inkomsten per medium utgjort 42,269 R:dr i penningar och 10,796 t:r spanmål, föreslås beräkningen nu till: penningar 42,000: — —
10,700 t:r spanmål 64,200: — — 106,200: — —

6:o. *Silfver-tionde, Myntarelön och Slagskatt* upptogs vid förra stats-regleringen till 2,625 R:dr i silfver eller, efter 128 sk. cours, 7,000 R:dr. Som denna inkomst de senare åren uppgått till högre belopp, föreslås den, i öfverensstämmelse med Kongl. Propositionen, till . . . . . 9,000: — —

7:o. *Kopparräntan och Slagskatten.* Den beräknades senast till 300 Sk℔, som utfördes till 39,000 R:dr och föreslås nu, att jemväl upptagas till 300 Sk℔, men, på sätt Kongl. Propositionen innehåller, à 133 R:dr 16 sk. Sk℔, till 40,000: — —

8:o. *Avesta Koppar- och Manufactur-tull* beräknades vid senaste stats-regleringen till 3,000 R:dr. Sedan Kongl. Stats-Contoret, uti dess vid Kongl. Propositionen fogade Berättelse, jemte utredande, huru för närvarande med controllerandet och uppbärandet af berörde afgift tillgår, hemställt, att, då den nu bestämda export-tull för koppar är högre, än den, som vid Avesta erlägges, hvadan denna senare afgift, der den bevisligen utgått, får vid den förras liqviderande afräknas, men tulluppbörden vid Avesta är förenad med vida större kostnader, än som motsvaras af tullafgifterne för den koppar, hvilken icke exporteras, utan inom Riket consumeras, hvarförutan denna del, lika med öfrige inhemska tillverkningar, hvilka i Riket användas, ej synes böra vara tull-afgift underkastad, koppar-tull-uppbörden vid Avesta, på dessa och i öfrigt anförde skäl, måtte upphöra; så har Kongl. Maj:t, i Dess Nådiga Proposition, föreslagit, att, med bifall härtill, förtullningar af ifrågavarande koppar hädanefter blott må ega rum vid dess exporterande samt en del af de i och för koppar-tullens uppbärande vid Avesta bestämde löner upphöra och deras innehafvare å Allmänna Indragnings-Staten förflyttas, hvar-

emot en ny, nedsatt, löneregleringen borde uppgöras i och för uppbörden af Kronans tionde-koppar ifrån Stora Kopparbergs Bergslag. Då denna förändring skulle leda till förenkling uti uppbörd och redovisning, samt, utan någon verklig förlust för Stats-Verket, Bergslagen erhölle lättnad derigenom, att tull icke behöfde att erläggas för den koppar, som inom Riket användes, har Utskottet, som redan uti Betänkandet angående reglering af utgifterne å Riks-Statens 2:a Hufvud-Titel, föreslagit de, i följd häraf, erforderlige förändringar uti löne-staten vid Avesta, funnit sig

böra till hvad Kongl. Maj:t i fråga om koppartullens upphörande vid Avesta och uppbärande ensamt vid utskeppningen föreslagit, böra tillstyrka Rikets Ständers bifall, samt att följaktligen denna serskilda ränte-titel må försvinna.

9:o. *Tionde- och Hammarskattsjern.* Vid sista statsregleringen beräknades det förra eller *tionde-tackjernet* till 16,000 Sk℔, som upptogos, à 5 R:dr 24 sk., till 88,000 R:dr.

Jemte det Utskottet, i afseende å väckt motion om tillökning uti skattefrihets-dygnen vid tackjerns-blåsningar, åberopar dess serskilda utlåtande, härvid bilagdt under Litt. F, har Utskottet, då tionde-tackjernet under åren 1833—1837 per medium utgjort 17,500 Sk℔, ansett sig, oagtadt den nedsättning, som skulle blifva en följd af bifall till hvad uti berörde utlåtande är vordet tillstyrkt, kunna föreslå den uti Kongl. Propositionen upptagne beräkning af 17,000 Sk℔, à 6 R:dr till . . . 102,000: — —

Hammarskattsjernet beräknades vid sista stats-regleringen till 4,500 Sk℔, med ett värde af 70,500 R:dr. Då det likväl, enligt de upplysningar, som ifrån Kongl. Bergs-Collegium erhållits, utgör fullt 7,000 Sk℔, har Utskottet ansett sig böra upptaga nämnde qvantitet, à 15: 32., med . . . . . 109,666: 32. — 211,666: 32. —

10:o. *Alun-tionden.* Beräkningen häraf, som vid sista Riksdagen upptogs till 3,000 R:dr, föreslås, i öfverensstämmelse med Kongl. Propositionen, till nedsatt belopp af 1,000: — —

11:o. *Svafvelbruks-tionden,* hvarunder jemväl inbegripes victriol och rödfärg, upptages oförändrad till . . 1,000: — —

12:o. *Mantalspenningar* beräknades vid senaste stats-regleringen till 309,000 R:dr, men hafva, under jemnt stigande, uppgått ända till 329,000 R:dr.

Sedan Utskottet uti bilagde utlåtande, Litt. G, öfver väckte motioner om förändring uti denna afgift, föreslagit, att ifrågavarande afgift, i likhet med hvad hittills med personella bevillnings-afgiften efter 1:sta Art. egt rum, icke måtte utgå förr än ifrån 17 års ålder, upptages denna utskylds-titel till ett belopp af . . . . . 300,000: — —

13:o. *Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan* upptogs vid senaste stats-regleringen till 83,000 R:dr. Åberopande det serskilda utlåtandet Litt. H, i anledning af väckte motioner om denna räntas upphörande, och hvilket Utskottet tillstyrkt, varder denna inkomst-titel från beräkningen utesluten.

14:o. *Gerningsören af handtverkare* bibehållas vid förra beräkningen, eller . . . . . 1,700: — —

15:o. *Sterbhus-afgiften* beräknades vid senaste stats-regleringen till 10,000 R:dr. Då Utskottet, som, i anledning af motion om nedsättning uti denna afgift, afgifver serskildt utlåtande Litt. I, icke funnit skäl å nämnde förslag tillstyrka bifall, upptages afgiften till det uti Kongl. Propositionen beräknade belopp af . . . . . 13,000: — —

16:o. *Bötes-medlen,* hvilka uti sista stats-regleringen upptogos till 32,000 R:dr, föreslås nu att, i likhet med den uti Kongl. Propositionen antagna beräkning, uppföras till 40,000: — —

17:o. *Cavalleri-Regementenas häst-vacance-spanmål.* Utskottet, som, i anledning af såväl Kongl. Maj:ts nu ankomna Nådiga Skrifvelse, angående prolongation af de med Rusthållarne vid åtskillige, för närvarande afsutne Cavalleri-Regementen, afslutade contract om häst-vacancers fortfarande, som motioner i ämnet, skall utlåtande serskildt afgifva, har emedlertid ansett sig böra å nu ifrågavarande inkomst-titel upptaga spanmåls-qvantiteten oförändrad med 24,250 t:r, hvarför utföres, à 6 R:dr . . . . . 145,500: — —

18:o. *Ständige Rotevacance-afgifter vid Skånska Infanteri-Regementena* anser Utskottet böra bibehållas vid enahanda beräkning, som uti förra stats-regleringen eller 2,310 t:r spanmål, à 6 R:dr . . . . . 13,860: — —

19:o. *Tillfällige Rotevacance- och mötes-afgifter* upptagas jemväl oförändrade till . . . . . 6,000: — —

20:o. *Knekte-Rotefrihets-medel* upptogos vid sista stats-regleringen till 1 000 R:dr, men äro uti Kongl. Propositionen endast föreslagne till 300 R:dr.

Sedan Rikets Ständer vid senaste Riksdagen beslutat, att för all jord, som, churu Ordinarie Rotering underkastad, likväl icke presterar rotering in natura, borde, i stället för den dittills bestämda bevillningen för rotefriheten, till Rikets försvarsverk erläggas en vacance-afgift, som vore roteringsbesväret fullt motsvarande, och hvilken vid markegångssättningarne skulle, efter i hvarje Län gällande roteringsgrunder, specificeras och i taxorne årligen utsättas; så anser Utskottet, som, i anledning af väckt motion om denna afgifts återförande till Bevillningen, åberopar dess härvid bilagde utlåtande Litt. K, att denna numera till Stats-Verket ingående afgift, i likhet med alla dess öfrige inkomster, bör å Riks-Staten upptagas, och knekte-rotefrihets-medlen, hvilka skolat utgöras med 10 dal. silfvermynt af hvarje helt hemman och proportionaliter för de mindre, som icke blifvit i Båtsmans- eller Knektehåll inroterade, samt således äro af enahanda natur med vacance-afgiften, deremot försvinna; hvadan Utskottet hemställer,

att, jemte det knekte-rotefrihets-medlen upphöra, nu ifrågavarande vacance-afgift må, under titel: *Rotefrihets-afgift af oroterad, men ordinarie rotering underkastad jord,* uppföras till ett emot uppbörden deraf svarande belopp af . . . . 28,000: — —
samt deremot och då dessa medel, på sätt nämndt blifvit, äro till Försvars-Verket serskildt anvisade, å 3:dje och 4:de Hufvud-Titlarne uppföras anslag, motsvarande hvad till dem förut ingått, eller i rundt tal å den förra titeln 22,500 R:dr och å den senare 5,500 R:dr.

21:o. *Båtsmansvacance-afgiften*, utgående för tillfälliga vacancer vid Båtsmanshållet, beräknades vid senaste stats-reglering till 25,000 R:dr, men, lika med hvad uti Kongl. Propositionen är vordet föreslaget, anser Utskottet densamma kunna uppföras till . . . . . 30,000: — —

22:o. *Krut- och Saltpeter-Försäljnings-medel.* Denna inkomst upptogs uti förra stats-regleringen till 75,000 R:dr, men kan, på sätt Kongl. Propositionen innehåller, höjas till 90,000: — —

23:o. *Controll-Stämpel-medel* beräknas uti nu gällande Riks-Stat till 8,000 R:dr, hvartill de jemväl uti Kongl. Propositionen uppföras; men då de åren 1833—1837 utgjort per medium circa 10,300 R:dr, och minst omkring 9,000 R:dr, anser Utskottet dem med tillförsigt kunna upptagas till sistnämnde belopp . . . . . 9,000: — —

24:o. *Nummer-Lotteri-medel.* Då Utskottet, uti redan afgifvet Betänkande, föreslagit Lotteriets upphörande, hvilken fråga ännu icke blifvit af Rikets Ständer slutligen afgjord, har Utskottet ansett sig icke kunna någon inkomst under denna titel upptaga.

25:o. *Båk- och Lots-medel* beräknades vid sista stats-regleringen till 50,000 R:dr, likväl under medgifvande, att det möjligen uppkommande öfverskottet skulle få användas till förmon för Båk- och Lots-inrättningen, för hvilken anslaget å 4:de Hufvud-Titeln, utom den emot Danska Fyringsmedlen svarande anvisning, utgjorde enahanda belopp eller 50,000 R:dr. Dessa medel hafva åren 1833—1837 per medium utgjort circa 64,000 R:dr, och då Utskottet anser rättast vara, att både inkomster och utgifter, i möjligaste måtto uti Riks-Staten upptogos till deras verkliga belopp, föreslår Utskottet, att ifrågavarande medel, under enahanda medgifvande, som vid förra Riksdagen, beräknas till 60,000: — — dock som derigenom 10,000 R:dr af det belopp, hvilket tillförene utaf öfverskottet å denna inkomst-titel kommit Lots- och Båk-inrättningen till godo, blefve bland inkomsterne å stat uppförde; men dessa medel så mycket heldre måste anses för berörde Inrättning fortfarande behöflige,

som, i anledning af Kongl. Propositionen, af Utskottet blifvit föreslaget, att, utöfver de för samma Inrättning hittills disponibla tillgångar, tillökning i anslaget måtte beviljas, föreslår Utskottet, att ett emot den sålunda förhöjda inkomst-beräkningen svarande belopp af 10,000 R:dr må vid Riks-Statens uppgörande tilläggas det å 4:de Hufvud-Titeln för Lots- och Båk-inrättningen upptagne anslag.

26:o. *Ersättningar*, hvarunder jemväl inberäknas de Danska Fyrings-medlen, 3,500 R:dr Hamb. Banco, eller 9,333 R:dr 16 sk. Sv. Banco, upptagas till oförändradt belopp af . . . . . 25,000: — —

27:o. *Observations-medel.* Då denna inkomst, som vid sista stats-regleringen beräknades till 8,000 Rd:r, per medium endast uppgått till 7,592 R:dr, upptages densamma, i enlighet med Kongl. Propositionen, till . . . . 7,000: — —

28:o. *Extra medel och uppbörder* upptogos senast till 14,000 R:dr; men som de icke uppgått till mera än något öfver 12,000 R:dr, beräknas desamma, på sätt Kongl. Propositionen föreslår, till . . . . . 12,000: — —

29:o. *Interesse-medel* upptagas oförändrade till . . 3,000: — —

Summa R:dr 4,479,526: 32. —

Extraordinarie Inkomster.

Förslaget till dessa Inkomst-Titlars beräkning skall väl af Bevillnings-Utskottet uppgöras; men Stats-Utskottet har dock ansett sig på vanligt sätt, i sammanhang med beräkningen af öfrige Statsinkomster, jemväl böra uppgifva de extraordinarie inkomster, som, i händelse Rikets Ständer icke förändra grunderne för dessa inkomsters utgörande, kunna vara att påräkna.

30:o. *Sjötulls-medlen* beräknades vid sista stats-regleringen att utgöra:

Stats-Verkets netto-inkomst . . . 2,388,000: — —
För Tull-Verkets Stat och Utgifter 562,000: — —

Summa 2,950,000 R:dr.

Då dessa inkomster, i följd af de vid sista Riksdagen beslutade förändrade Tullstadganden, de senare åren betydligen stigit, har Kongl. Maj:t,

Maj:t, på grund af de skäl och den utredning öfver dessa inkomsters belopp, som i Nådiga Propositionen åberopas, föreslagit följande beräkning:

Netto-inkomst för Stats-Verket .	2,638,000: — —	
Tull-Verkets Aflönings- och Omkostnads-Stat	562,000: — —	
Summa	3,200,000: — —	
Och anser Utskottet sig böra detta belopp upptaga . .		3,200,000: — —

31:o. *Salu-accis af Städerne.* Senaste stats-regleringen upptager 7,500 R:dr, men då uppbörden, på sätt Kongl. Stats-Contorets vid den Kongl. Propositionen fogade Berättelse upplyser, åren 1833—1837 årligen uppgått till något mera, än 11,000 R:dr, uppföres nu nämnde af Kongl. Maj:t beräknade belopp . . . . . 11,000: — —

32:o. *Post-medlen* upptogos vid sista stats-regleringen till 450,000 R:dr, hvaraf 100,000 R:dr såsom Stats-Verkets netto-behållning. Då desamma årligen ökats och år 1837 uppgått till 575,993 R:dr, har Kongl. Maj:t föreslagit, att beräkningen skulle förhöjas till 500,000 R:dr och deraf 150,000 R:dr såsom Stats-Verkets inkomst. I enlighet dermed har Utskottet ansett sig böra beräkna

Stats-Verkets inkomst till . . .	150,000: — —	
samt för Post-Verkets Stat och öfrige utgifter	350,000: — —	500,000: — —

likväl så, att allt hvad utöfver det såsom Stats-Verkets inkomst beräknade belopp, inflyter, likasom hittills, må af Kongl. Maj:t för Post-Verkets behof användas.

33:o. *Chartæ-Sigillatæ-medlen.* Denna inkomst, som varit i jemnt stigande, upptages till det i Kongl. Propositionen beräknade belopp . . . . . 405,000: — —

34:o. *Bränvins-afgiften.* I förmodan, att Rikets Ständer icke finna skäl att uti denna afgift bevilja någon nedsättning, utföres den här till enahanda belopp, som vid senaste stats-regleringen, eller . . . . . 750,000: — —

Summa R:dr 4,866,000: — —

35:o. *Restantier,* hvilka uti senaste stats-regleringen beräknades till 119,250 R:dr, upptagas nu, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad uti Kongl. Propositionen blifvit föreslaget, endast med jemkning, för vinnande af jemn slutsumma, till . . . . . 119,073: 16. —

Den af Utskottet nu föreslagne beräkning upptager således:

Ordinarie Inkomster	4,479,526: 32. —
Extraordinarie d:o	4,866,000: — —
Restantier	119,073: 16. —
	9,464,600: — —

1835 års stats-reglering upptager deremot:

Ordinarie Inkomster	3,919,250: — —
Extraordinarie d:o	4,514,500: — —
Restantier	119,250: — —
tillsammans	8,553,000: — —
hvadan, enligt Utskottets beräkning, Stats-Inkomsterne, oaktadt några titlar blifvit föreslagne att upphöra eller förminskas, skulle öfverskjuta det vid sista Riksdagen uppförde belopp med	911,600: — —
Summa	9,464,600: — —

Dock bör Utskottet härvid anmärka, att denna förhöjning till en betydlig del härrör deraf, att Utskottet ansett beräkningen af den indeldta ordinarie räntan, äfvensom den under serskilde titlar uppförda, dels indeldte eller in natura anordnade, dels Stats-Verket behållne spanmål, böra upptagas, i öfverensstämmelse med deras verkliga värde, hvaremot likväl utgifts-beräkningen kommer att ökas med ett förhöjningen å indeldta räntor samt indeldt eller in natura anvisad spanmål motsvarande belopp af 517,239: — —

samt att de förut icke i Riks-Staten intagne vacance-afgifter för oroterad jord blifvit uppförde med . . . . . 28,000: — —

hvilket belopp jemväl ökar utgifts-staten.

Äfvensom att, i följd af Lots- och Båk-afgifternes förhöjda beräkning, uppstår en tillökning å 4:de Hufvud-Titelns anslag af . . . . . 10,000: — —

Summa	555,239: — —
så att den egentliga tillökningen, som lemnar tillgång till ifrågakomne nya utgifters bestridande, utgör	356,361: — —
Summa	911,600: — —

Stockholm den 23 April 1840.

Reservation, angående det *å spanmålen beräknade pris:*

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Öfvertygad, att den höga beräkningen af Statens inkomster och synnerligen det till 6 R:dr förhöjda calculations-priset å Kronans behållna spanmål under flera inkomst-titlar, kan föranleda förlägenhet i förvaltningen, då inga eller alltför otillräckliga öfverskott uppkomma till betäckande af brister å andra inkomst-titlar och af förslags-anslag, i hvilken händelse Riksgälds-Contoret måste hålla Stats-Verket de bristande medlen tillhanda, utan dertill beräknade tillgångar, anser jag spanmålen i beräkningen af inkomst-titlarne icke hafva bordt värderas till högre pris än 5 R:dr. Skulle några slutliga öfverskott uppstå genom denna lägre beräkning, äro de icke förlorade, emedan de till Riksgälds-Contoret ingå."

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

(Hör till Stats-Utsk. Betänkande, 1840, N:o 64.)

Tabell öfver Stats-Verkets Inkomster.

N:o	Ordinarie Inkomster.		Påräknade Inkomster för 1835 och följande åren.		Räkenskaperne upptaga för åren. 1833.	1834.	1835.	1836.	1837.	Medium för åren 1833—1837.	Kongl. Stats-Contorets Förslag.	Kongl. Maj:ts Nåd. Proposition beräknar.	1840 års Stats-Utskotts Förslag.
1	Ordinarie Ränta	Indeldt.	———	1,390,295 — —	1,640,695	1,743,009	1,751,399	1,808,407	1,919,676	1,772,637 — —	1,390,295 — —	1,390,295 — —	——— 1,770,000 — —
		Behållen	———	507,000 — —	535,274	542,536	560,905	581,933	584,641	561,058 — —	550,000 — —	550,000 — —	——— 560,000 — —
2	Afrads-Spanmål		39,400 T:r à 5 Rdr	197,000 — —	220,142	258,362	255,709	269,229	307,578	262,204 — —	202,500 — —	202,500 — —	40,000 T:r à 6 Rdr 240,000 — —
3	Tionde-Spanmål	Indeldt.	108,491 T:r à 5 Rdr	542,455 — —	563,392	650,826	647,459	676,605	785,489	664,754 — —	542,455 — —	542,455 — —	106,300 T:r à 6 Rdr 637,800 — —
		Behållen	16,600 T:r à 5 Rdr	83,000 — —	97,403	113,897	110,090	121,500	139,015	116,381 — —	95,000 — —	95,000 — —	19,000 T:r à 6 Rdr 114,000 — —
4	Tionde-Spanmåls-lösen efter bestämde priser		———	4,500 — —	4,831	4,895	5,351	4,889	4,848	4,963 — —	4,800 — —	4,800 — —	——— 4,800 — —
5	Arrende-Medel	Penningar	———	45,000 — —	38,656	38,692	43,873	44,631	45,494	42,269 — —	42,000 — —	42,000 — —	——— 42,000 — —
		Spanmål	9,000 T:r à 5 Rdr	45,000 — —	61,401	68,742	71,982	72,412	87,531	72,413 — —	52,500 — —	52,500 — —	10,700 T:r à 6 Rdr 64,200 — —
6	Silfver-Tionde, Myntare-Lön och Slag-Skatt		2,625 Specie-R:dr à 128 sk.	7,000 — —	10,224	9,443	9,869	9,313	9,350	9,639 — —	9,000 — —	9,000 — —	——— 9,000 — —
7	Koppar-Ränta och Slag-Skatt		300 Skₖ à 130 Rdr	39,000 — —	42,093	37,282	45,655	47,989	46,702	43,944 — —	40,000 — —	40,000 — —	300 Skₖ à 133⅓ Rdr 40,000 — —
8	Avesta Koppar- och Manufactur-Tull		———	3,000 — —	3,393	2,425	3,535	3,885	4,001	3,448 — —	3,000 — —	—— — —	——— —— — —
9	Tionde- och Hammarskatts-Jern	Tackjern	16,000 Skₖ à 5:24.	88,000 — —	185,399	177,649	191,859	224,376	231,534	202,163 — —	102,000 — —	102,000 — —	17,000 Skₖ à 6 Rdr 102,000 — —
		Stångjern	4,500 Skₖ à 15: 32.	70,500 — —							70,500 — —	70,500 — —	7,000 Skₖ à 15⅔ Rdr 109,666 32 —
10	Alun-Tionde		———	3,000 — —	4,202	2,956	2,144	1,195	1,084	2,316 — —	1,000 — —	1,000 — —	——— 1,000 — —
11	Svafvelbruks-Tionde		———	1,000 — —	979	840	1,034	1,390	1,113	1,071 — —	1,000 — —	1,000 — —	——— 1,000 — —
12	Mantals-Penningar		———	309,000 — —	314,957	322,182	324,492	328,577	329,129	323,865 — —	323,000 — —	323,000 — —	——— 300,000 — —
13	Lagmans- och Håradshöfdinge-Ränta		———	83,000 — —	87,910	88,872	90,049	91,719	91,722	90,054 — —	90,000 — —	90,000 — —	——— —— — —
14	Gernings-Ören		———	1,700 — —	1,758	1,760	1,766	1,730	1,746	1,752 — —	1,700 — —	1,700 — —	——— 1,700 — —
15	Sterbhus-Afgift		———	10,000 — —	12,061	13,998	21,927	18,650	17,245	16,776 — —	13,000 — —	13,000 — —	——— 13,000 — —
16	Bötes-Medel		———	32,000 — —	51,216	43,492	45,233	47,637	48,830	47,281 — —	40,000 — —	40,000 — —	——— 40,000 — —
17	Cavalleri-Regementernes Håstvacance-Spanmål		24,250 T:r à 5 Rdr	121,250 — —	135,353	158,633	150,367	162,627	188,702	159,136 — —	121,250 — —	121,250 — —	24,250 T:r à 6 Rdr 145,500 — —
18	Ståndige Rotevacance-Afgifter vid Skånska Infanteri-Regementerne		2,310 T:r à 5 Rdr	11,550 — —	11,148	13,968	14,354	14,741	18,251	14,492 — —	11,550 — —	11,550 — —	2,310 T:r à 6 Rdr 13,860 — —
19	Tillfällige Rotevacance- och Mötes-afgifter		———	6,000 — —	5,878	6,405	7,061	7,732	8,596	7,134 — —	6,000 — —	6,000 — —	——— 6,000 — —
20	Kneckte-Rotefrihets-Medel		———	1,000 — —	936	1,040	88	67	101	426 — —	300 — —	300 — —	——— —— — —
	Rotefrihets-afgift af oroterad, men ordinarie rotering underkastad jord		———	—— — —	——	——	——	——	——	—— — —	—— — —	—— — —	——— 28,000 — —
21	Båtsmans-vacance-afgift		———	25,000 — —	29,115	29,850	30,989	33,280	34,790	31,605 — —	30,000 — —	30,000 — —	——— 30,000 — —
22	Krut- och Salpeter-försäljnings-Medel		———	75,000 — —	92,991	95,827	99,310	123,134	93,767	105,002 — —	90,000 — —	90,000 — —	——— 90,000 — —
23	Controll-Stämpel-Medel		———	8,000 — —	9,016	8,942	10,811	11,521	11,287	10,315 — —	8,000 — —	8,000 — —	——— 9,000 — —
24	NummerLotteri Medel	Netto . . . . . 60,000.	———	110,000 — —	98,977	70,238	59,105	29,951	82,356	68,125 — —	60,000 — —	60,000 — —	——— —— — —
		NummerLott:s Stat 50,000.			53,120	45,409	43,414	47,274	47,133	47,270 — —	50,000 — —	50,000 — —	
25	Båk- och Lots-Medel		———	50,000 — —	61,744	64,888	66,451	63,584	64,478	64,229 — —	50,000 — —	50,000 — —	——— 60,000 — —
26	Ersättningar	Ersättningar . . . . 15,666: 32.	———	25,000 — —	19,284	21,707	21,438	35,932	24,531	27,300 för 3 år.	25,000 — —	25,000 — —	——— 25,000 — —
		Danske Fyringsmedel . 9,333: 16.			10,427	9,752							
27	Observations-Medel		———	8,000 — —	7,435	5,277	5,349	9,521	10,381	7,592 — —	7,000 — —	7,000 — —	——— 7,000 — —
28	Extra Medel och Upbörder		———	14,000 — —	14,166	13,817	8,289	10,798	14,664	12,346 — —	12,000 — —	12,000 — —	——— 12,000 — —
29	Interesse-Medel		———	3,000 — —	59	93	3,419	3,459	3,425	3,434 för 3 år.	3,000 — —	3,000 — —	——— 3,000 — —
	S:gr		———	3,919,250 — —	——	——	——	——	——	—— — —	4,047,850 — —	4,044,850 — —	——— 4,479,526 32 —
	Extraordinarie Inkomster.												
30	Sjö-Tulls-Medel	Netto . . . . . 2,388,000.	———	2,950,000 — —	2,761,708	2,490,111	3,207,287	2,922,274	3,357,214	2,947,718 — —	2,950,000 — —	3,200,000 — —	2,638,000. 562,000. — 3,200,000 — —
		Tull-Verkets Stat . 562,000.											
31	Salu-Accis af Ståderne		———	7,500 — —	11,164	11,154	11,201	11,184	11,182	11,177 — —	11,000 — —	11,000 — —	——— 11,000 — —
32	Post-Medel	Netto . . . . . 100,000.	———	450,000 — —	508,061	518,525	541,528	557,817	575,993	540,385 — —	450,000 — —	500,000 — —	150,000. 350,000. — 500,000 — —
		Post-Verkets Stat . . . 350,000.											
33	Charta-Sigillata-Medel		———	357,000 — —	330,529	321,936	377,358	422,508	418,124	374,091 — —	400,000 — —	405,000 — —	——— 405,000 — —
34	Brånvins-Afgift		———	750,000 — —	462,520	467,851	316,083	705,166	729,181	536,160 — —	750,000 — —	750,000 — —	——— 750,000 — —
	S:gr		———	4,514,500 — —	——	——	——	——	——	—— — —	4,561,000 — —	4,866,000 — —	——— 4,866,000 — —
35	Restantier		———	119,250 — —	110,587	155,961	91,530	180,075	323,001	170,290 — —	119,150 — —	119,000 — —	——— 119,073 16 —
	Summa		———	8,553,000 — —	——	——	——	——	——	—— — —	8,728,000 — —	9,029,850 — —	——— 9,464,600 — —

Stockholm, hos *A. G. Hellsten*, 1840.

Tabell 6. Lyver Stats-Verkets Inkomster.

N:o		Parlamentsbeslut för 1895 och tidigare år.	Inkomstposterna upptagna för åren. 1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	Medium för åren 1893—1897.	Kongl. Stats-Contorets Förslag.	Kongl. Majts Nåd. Proposition.	1899 års Stats-Utskotts Förslag.
	Ordinarie Inkomster.										
1	Ordinarie Räntor	1,536,293	1,010,000	1,212,000	1,161,309	1,406,107	1,019,670	1,272,027	1,300,295	1,270,000	—
2	Årende-Spannmål	197,000	293,274	318,000	300,000	384,000	384,441	301,000	300,000	300,000	—
3	Tionde-Spannmål	329,435	290,144	282,000	254,000	240,000	307,000	292,000	292,300	216,300	—
4	Tionde Spannmål-Idrott efter bestämde priser	4,800	302,302	606,000	621,000	570,000	785,100	600,000	312,000	137,800	—
5	Årende-Medel	42,000	72,300	118,000	118,000	121,000	120,012	118,000	93,000	114,000	—
6	Silfver-Tionde, Mynture-Lön och Slag-Skatt	82,300	4,831	4,000	3,[illegible]	4,000	4,[illegible]	4,000	4,500	4,800	—
7	Koppar-Åtkra och Slag-Skatt	40,000	36,000	35,000	42,000	42,000	42,000	42,000	42,000	42,000	—
8	Arrende Kopper- och Alunskefvar-Tull	9,000	61,[illegible]	67,[illegible]	74,000	76,413	82,000	72,000	82,500	81,200	—
9	Tionde- och Hammarslagt-Jern	70,000	18,[illegible]	12,[illegible]	9,[illegible]	8,[illegible]	8,[illegible]	9,000	9,000	9,000	—
10	Alun-Tionde	3,000	2,[illegible]	2,[illegible]	2,[illegible]	2,[illegible]	2,[illegible]	2,000	3,000	3,000	—
11	Svavelkrutts-Tionde	1,000	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,000	1,000	1,000	—
12	Malmfälts-Femtingar	200,000	314,[illegible]	325,[illegible]	298,[illegible]	325,[illegible]	325,[illegible]	322,000	322,000	300,000	—
13	Legoman- och Ålandsfärdlängs-Räntor	90,000	67,[illegible]	68,[illegible]	91,[illegible]	91,[illegible]	90,[illegible]	90,000	90,000	90,000	—
14	Gerning-Öre	1,700	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,[illegible]	1,700	1,700	1,700	—
15	Strafbins-Afgift	10,000	15,000	12,000	21,000	18,000	16,[illegible]	15,000	15,000	15,000	—
16	Böters-Medel	32,000	31,[illegible]	43,[illegible]	47,000	46,000	47,[illegible]	40,000	40,000	40,000	—
17	Cavallerri-Regementets Utlevererade-Spannmål	121,250	121,[illegible]	150,[illegible]	186,[illegible]	186,[illegible]	186,[illegible]	121,000	121,500	121,500	—
18	Sådanige Utlevererade-Afgifter vid Skånska Infanteri-Regementetens	11,850	14,[illegible]	13,[illegible]	14,[illegible]	16,[illegible]	14,[illegible]	11,000	11,500	11,500	—
19	Tillhållige Utlevererade- och Böters-afgifter	6,000	3,[illegible]	0,[illegible]	7,[illegible]	7,[illegible]	8,[illegible]	6,000	6,000	6,000	—
20	Kungliga-Hofrätten Medel	1,000	930	1,010	68	67	191	428	300	300	—
21	Stor Tjänstemans-vacance-afgift efter stadd, men ordinarie rotefrälse underhållen pund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000
22	Kvarn- och Sågarer-Tjänstgöringe-Medel	35,000	24,[illegible]	40,000	31,[illegible]	36,000	31,[illegible]	36,000	36,000	36,000	—
23	Contrall-Stämpel-Medel	7,000	72,[illegible]	90,[illegible]	125,[illegible]	103,[illegible]	105,[illegible]	90,000	90,000	90,000	—
24	Ammunitions-Medel	8,000	9,010	6,[illegible]	11,[illegible]	11,[illegible]	11,[illegible]	8,000	8,000	8,000	—
25	Sill- och Lots-Medel	110,000	95,[illegible]	70,[illegible]	59,[illegible]	62,[illegible]	62,[illegible]	60,000	60,000	60,000	—
26	Fredningar	30,000	35,[illegible]	45,[illegible]	48,[illegible]	47,[illegible]	47,[illegible]	50,000	50,000	50,000	—
27	Domäne Fyrtingsmedel	30,000	61,[illegible]	60,[illegible]	60,[illegible]	64,[illegible]	64,[illegible]	60,000	60,000	60,000	—
28	Skåne Medel och Upbördar	29,000	21,[illegible]	19,[illegible]	19,[illegible]	19,[illegible]	19,[illegible]	20,000	20,000	20,000	—
29	Interesse-Medel	14,000	14,100	13,817	8,[illegible]	10,[illegible]	11,[illegible]	12,[illegible]	12,000	12,000	—
	Summa	3,000	30	90	8,[illegible]	3,[illegible]	6,[illegible]	3,[illegible]	3,000	3,000	—
	Extraordinarie Inkomster.										
30	Sjö-Tjänstemedel	3,919,200	—	—	—	—	—	—	4,017,350	4,014,850	—
31	Sala-Accis af Sädesäre	3,950,000	4,761,705	4,499,111	3,207,267	3,207,274	3,397,21[illegible]	3,965,715	3,950,000	3,700,000	—
32	Post-Medel	7,500	11,164	11,157	11,201	11,181	11,187	11,177	11,000	11,000	—
33	Charta-Sigillum-Medel	270,000	308,061	316,[illegible]	341,[illegible]	387,817	377,091	340,[illegible]	300,000	300,000	—
34	Brukvinsa-Afgift	327,000	330,059	321,020	307,[illegible]	422,[illegible]	415,[illegible]	374,001	400,000	405,000	—
	Summa	7,900,000	4,429,[illegible]	4,167,[illegible]	3,867,[illegible]	4,030,[illegible]	4,203,[illegible]	4,093,[illegible]	4,361,000	4,406,000	—
35	Tretandar	4,314,500	119,270	110,[illegible]	130,001	91,[illegible]	150,[illegible]	122,[illegible]	119,150	119,000	119,023,16
	Summa	8,553,000	—	—	—	—	—	—	8,728,000	8,520,850	9,164,000

N:o 64. *Litt. A.*

Ank. till Exp Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckte motioner om Hemmantals-räntans upphörande eller förminskande.

(I. A.)

I fråga om Hemmantals-räntans upphörande eller förminskande, har Utskottet emottagit följande motioner:

1:o Af Herr Grefve *Anckarsvärd, C. H.*, som föreslagit Rikets Ständer, att besluta den så kallade Extra ordinarie eller Hemmantals-räntans upphörande ifrån och med 1841 års början, samt i sådant afseende hufvudsakligen anfört: att någon bevisning icke erfordrades om jordbrukets behof af nedsättning i sina tryckande utlagor, enär sådant ändock vore af Nationens Representanter fullkomligen kändt; att motionären ej eller ansåg sig behöfva ingå uti speciel utveckling af de under denna Titel inbegripne skatters verkliga bevillningsnatur, utan endast omnämnde, huru desamma tillkommit; att, vid pröfningen af Stats-utgifternes beskaffenhet och det för betryggande af Statsmachinens gång egentligen nödiga belopp, det säkerligen icke borde finnas betänkligt att uppfylla Nationens fordringar på sparsamhet och inskränkningar, i hvilket fall den nu ifrågavarande räntan skulle både böra och kunna borttagas, med afsende å de Extra ordinarie Bevillningarnes nuvarande betydliga bidrag; att motionären förväntade en noggrann pröfning af alla de fördelar, som för framtiden kunde vinnas, om detta afgörande steg nu toges, sedan Nationen i 30 år förgäfves väntat på reglering af de uti en mängd persedlar utsatta gamla grundskatterne, hvilken, ehuru af Ständerne begärd och af Regeringen till grunderne godkänd, ännu icke blifvit tillvägabragt; att det icke borde vara svårt att i grundskatterne, som, utom det irrationella i deras beskaffenhet, tillika inveckla uppbörden och redovisningen, bereda någon nedsättning, enär Tull- Bränvins- Chartæ-Sigillatæ- och Post-bevillningarne lemna ett sådant årligt öfverskott, att detta tydligt utvisar möjligheten af En millions årlig nedsättning uti skatterne; att, om Rikets Ständer vid nästa Riksdag ytterligare fortginge på denna väg, det ej vore omöjligt att äfven snart få se Jordeboks-räntan försvinna; att genom dylika förändringar de största fördelar vunnos, icke endast för de skattdragande, utan äfven för hela samhället genom debiteringens, uppbördens, redovisningens och controllens förenklade skick, som verkade till besparingar ända ifrån Fögderien och

Lands-Contoren till de högre Embetsverken, som dermed ega befattning; samt slutligen att Utskottet måtte utreda beloppet af de ersättningar åt ränte-innehafvare, som kunna ifrågakomma.

2:o Af Herr Friherre *af Nordin, C. J.*, som, under anförande, att det ville synas, att den *extra ordinarie* eller *Mantals-räntan*, hvars serskilda skatte-titlar dels utgjort bevillningar, medgifna i och för tillfälliga behof, dels uppkommit i utbyte emot natura-præstationer, utan att något beslut om deras utgörande all framgent föregått, blifvit, utan Rikets Ständers medverkan, år 1719 i Jordeböckerne intagen, samt att, om äfven Rikets Ständer, missledde af det för handen varande förhållandet, vid sedermera vidtagne regleringar, utan närmare granskning af tillkomsten, låtit dervid bero, sådant icke borde rubba de skattskyldiges rätt att icke utgöra andra skatter, än Rikets Ständer i laglig ordning ålagt, yrkat, att Stats-Utskottet måtte noga utreda och för Rikets Ständer fullständigt framlägga de lagliga beslut, hvarigenom de under namn af Hemmantals-ränta nu utgående skatter äro af Rikets Ständer förklarade i all framtid böra af jorden utgöras, samt att, derest sådant beslut icke skulle finnas, hela denna ränta, eller den del deraf, för hvilken ett dylikt beslut saknas, måtte med år 1841 upphöra att debiteras och uppbäras; varande jemväl af motionären framställdt, att, om af Kronan, under en tid, då räntan på god tro utgick, den blifvit till visst ändamål anvisad, ersättning af Stats-Verket måste lemnas till Militaire- och Civil-staterne antingen i penningar eller sådane räntor, som Kronan lagligen eger att disponera, utan att detta bör inverka på jordegarens rätt att blifva befriad från ett skattebidrag, som saknar laglig grund, äfvensom det vore Kronans ensak att ersätta dem, som med egande-rätt nu innehafva några af dessa räntor, hvarvid dock borde utredas, huruvida alla nu till enskild man utgående räntor verkligen förefunnos, då Kronan afhände sig egande-rätten.

3:o Af Riksdags-fullmägtigen *Måns Månsson* från Calmar Län, som förmenat, att hemmantals-räntan tillkommit för tillfälliga behof och bordt upphöra, när dessa behof icke vidare varit för handen, samt, på sådan grund, yrkat, att berörde ränta måtte upphäfvas och de Statsbehof, hvartill densamma varit påräknad, fyllas genom allmänna Bevillningen; men att, om hinder deremot skulle möta, sådan författning måtte vidtagas, hvarigenom de hemman, som äro för högt beskattade, må kunna förmedlas efter en enkel, men tillförlitlig, undersökning om förhållandet.

Utskottet har icke underlåtit att ej mindre åt hvad motionärerne framställt, än de anföranden, som vid motionernes föredragning, före remisser-

nes beviljande, blifvit afgifne, lemna all den noggranna uppmärksamhet, som påkallas af det vigtiga ämne, hvilket berörde motioner omfatta.

Hvad först angår hemmantals-räntans uppkomst och lagliga grunden för dess utfordrande, så är det visserligen med förhållandet enligt, att, på sätt motionärerne uppgifvit, åtskilliga af de serskilda skatter, hvaraf denna ränta består, i början utgjort gärder, beviljade för tillfälliga behof; men då sedermera ej mindre dessa skattebidrag, än de öfriga, hvilka tillkommit i stället för hemmanen åliggande præstationer in natura, blifvit åtagne utan inskränkning till viss tid samt, på sådan grund, ingått uti egendomarnes skattläggning och uti Jordeböckerne intagits, hafva de likväl nu mera iklädt sig naturen af ständiga räntor, samt äro jemväl inbegripne ibland de, uti 59 §. af nu gällande Regeringsform, omförmälde Stats-verkets ordinarie inkomster. Vid dessa förhållanden anser Utskottet det vara ostridigt, att egarne af sådan jord, hvarmed hemmantals-ränta följer och hvilka jemväl förvärfvat samma jord med beräkning af denna ränta såsom en ordinarie skatt, icke laglligen kunna undandraga sig att ifrågavarande ränta utgöra och att densamma ej kan upphöra i annan ordning, än hvar och en af Statens öfriga ordinarie inkomster. I följd häraf torde ock Rikets Ständer finna det icke vara af behof påkalladt, att Utskottet, på sätt en motionär yrkat, för Rikets Ständer framlägger någon detaljerad utredning, huru de serskilde skattetitlar, hvaraf berörde ränta består, tillkommit och hvilka stadganden, i afsende å deras utgörande, sedermera blifvit meddeldte.

Vidkommande åter frågan derom att, medelst hemmantals-räntans upphörande, bereda jordbruket lindring i detsamma åtföljande skattebördor; så delar Utskottet fullkomligen med motionärerne den öfvertygelse, att den oprivilegierade jorden, som för närvarande drager den betydligaste andelen uti skattebördorne, företrädesvis är i behof af lindring deruti, i den mon sådan på lämpligt sätt kan tillvägabringas. Men emot det nu väckta förslaget till detta ändamåls vinnande förekomma likväl följande väsendtliga betänkligheter: att upphäfvande af hemmantals-räntan skulle, utom den derigenom uppkommande förändring uti Rikets Jordeböcker, icke allenast till sina grundvalar rubba hela Indelnings-verket, utan ock i afseende å alla de egendomar, der Kronan icke eger räntan, antingen ingripa uti eganderätten och, på sätt Herr Friherre *af Nordin* föreslagit, å Statens sida föranleda till betydliga ersättningar till ränte-egarne, eller ock, genom räntornas bibehållande uti nyssnämnde fall, en annan anledning till ojemnhet uti beskattning emellan de olika egendomarne uppkomma; att då, på sätt tillförene blifvit inför Rikets Ständer upplyst (se Stats-Utskottets Betänkande af den 31 October 1829,

N:o 323) och jemväl vid discussionen om Herr Grefve *Anckarsvärds* och Herr Baron *af Nordins* motioner hos Ridderskapet och Adeln erinradt, den ifrågavarande räntan uti olika provinser utgår till högst betydligt skiljaktiga belopp, förmonen af dess upphörande skulle emellan de skattdragande blifva serdeles olika fördelad; samt slutligen, att, då denna ränta, för så vidt den inflyter till Staten, uppgår till omkring 1,300,000 R:dr, en så betydlig nedsättning af Statens ordinarie inkomster icke torde blifva verkställbar, eller, der den vore möjlig, skäligen kunde uteslutande till förmon för en samhällsclass tillvägabringas.

Deremot anser Utskottet, att den lättnad i skattebördorne, hvaraf den skattskyldiga jorden är i behof, lämpligast och med minsta olägenhet kan beredas derigenom, att serskilda, icke till grundräntorne hörande, för vissa ändamål bestämda skattebidrag, företrädesvis och i den mon omständigheterne det medgifva, förminskas eller upphäfvas, hvilken åsigt jemväl blifvit följd, då Utskottet, dels redan tillstyrkt, att mötespassevolance-afgiften må upphöra, samt sådane åtgärder vidtagas, hvarigenom rothållarnes nu utgående bidrag till indeldta arméens och båtsmännens beklädnad skulle komma att försvinna eller förminskas, dels ock nu, uti serskildt Betänkande, föreslår, att Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan, hvilken egentligen drabbar sådane personer, som äro bosatte å oprivilegierad jord, måtte upphöra; hvarförutan anmärkes, att, då Utskottet likaledes tillstyrkt, att mantals-penningarne icke må utgå förr än från 17 års ålder, sådant jemväl skulle bidraga till ej ringa lindring för jordegare och brukare, hvilka oftast för många personer böra en dylik afgift erlägga. Skolande Utskottet för öfrigt icke underlåta att, vid behandlingen af serskilda i ämnet väckta motioner, i afseende å sjelfva sättet för grundskatternes utgörande, föreslå de förändringar, som kunna finnas utförbara och af behofvet påkallade, så att de olägenheter, hvilka i detta hänseende blifvit anmärkte, jemväl uti de motioner, som nu utgöra föremål för Utskottets yttrande, må i möjligaste måtto kunna undanrödjas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, finner Utskottet sig

böra afstyrka bifall till här förut omförmälde motioner, i hvad de afse hemmantals-räntans upphörande.

Och kommer Utskottet, som tillika fått emottaga motioner om upphäfvande af vissa uti denna ränta ingående skattetitlar, att, i anledning deraf, afgifva serskilda yttranden.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *Litt B.*

Ank till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af motion om skjutsfärds-penningarnes upphörande.

(I. A.)

Uti en af Riksdags-fullmägtigen *Johan Ericsson* från Stora Kopparbergs Län väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion, hvarmed *Anders Göransson* från nämnde Län sig förenat, har blifvit anfördt, hurusom, då det i forntiden varit tillåtet för de resande, att, utan ersättning, af allmogen taga skjuts och förtäring, hade allmogen vid 1642 års Riksdag, emot det att fria skjutsfärder och gästningar afskaffades, åtagit sig en skatt under namn af skjutsfärds-penningar, att utgå med 3 daler silfvermynt af hvarje hemman krono och skatte, hvilken skatt likväl således drabbade äfven sådan jordegendom, som varit befriad ifrån den fria skjutsningen och gästningen, hvilken, efter motionärens förmenande, ålegat alla vid vägarne belägne egendomar, utan afseende på deras natur; men då numera Kronans Embets- och Tjenstemän njuta ersättning för resor i tjenste-ärenden och, för resandes fortskaffande, den tryckande håll- och reserv-skjutsen blifvit införd, förmenade motionären, att skjutsfärds-penningarne bordt upphöra; hvadan det blifvit yrkadt, att denna skatt måtte upphäfvas och läggas på bevillningen.

Enligt hvad jemväl motionären till någon del upplyst, blefvo skjutsfärdspenningarne vid 1642 års Riksdag först åtagne samt vid 1649 års Riksdag ytterligare stadfästade, emot upphörande af den allmogen förut åliggande skyldighet att fritt fortskaffa och underhålla dem, som reste i Kronans ärenden, och de ega således icke, på sätt motionären förmenat, samband med den allmänna skyldigheten att, emot betalning, fortskaffa resande, i hvilket afseende föreskrifter redan vid ofvannämnde tidpunkt voro meddeldte. Vid sådant förhållande och då skjutsfärds-penningarne utgöra en del af hemmanens mantalsränta och, såsom sådan, sedan de infördes, ingått uti derefter inträffade skattläggningar, finner Utskottet, som, uti serskildt utlåtande af denna dag, afstyrkt bifall till väckt fråga om hela nämnde räntas upphörande, sig böra hemställa, att nu ifrågavarande motion lemnas utan afseende.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *Lit. C.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i fråga om Ollon-gäldens upphörande.

(I. A.)

Riksdags-fullmägtigen *D. Andersson* från Hallands Län har, uti en hos Bonde-Ståndet väckt motion, hvarmed *O. Lindbeck* från samma Län sig förenat, anfört, att bland de bördor, som trycka allmogen, den så kallade Ollongälden utgjorde en rättsvidrig beskattning, enär motionären, ehuru grunden för densamma vore honom obekant, icke kunde anse den med lag enlig; hvadan, och då det, efter motionärens tanka, låge i öppen dag, att denna beskattning i icke obetydlig mon bidrager till den redan visade mindre bevågenheten för skogshushållning och skogsplantering, motionären yrkat, att denna beskattning, ehvad den i penningar eller persedlar utgår, må varda afskaffad.

Ifrågavarande afgift, som erlägges för de svinkreatur, hvilka på Kronans ollonskogar intagas, att der betas, har först tillkommit genom Nyköpings recess år 1537 §. 10, och skall numera, enligt de i serskilde författningar utstakade grunder, bestämmas vid markegångs-sättningarne uti de Län, der sådan afgift kan ifrågakomma, eller egentligen uti Skåne och Halland. Då, på sätt sålunda blifvit upplyst, berörde afgift är lagligen grundad och densamma räknas bland statens ordinarie inkomster i likhet med grundskatterne, anser Utskottet

skäl icke förekomma att för närvarande tillstyrka denna afgifts upphörande.

Men då en del af Kronans skogar, för hvilkas begagnande ifrågavarande afgift blifvit bestämd, numera äro försålde, hemställer Utskottet tillika,

att Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, efter det fullständig utredning af ämnet blifvit tillvägabragt, vid nästkommande Riksdag må för Rikets Ständer framställas förslag till de förändringar uti stadgandena angående ollongälden, hvilka af nuvarande förhållanden möjligen må påkallas.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *Litt. D.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående gjord framställning, att ränta af odlingslägenheter å Allmänningar, i vissa fall, bör upphöra att till Stats-Verket ingå.

(I. A.)

Då det i senare tider skall hafva visat sig, att af de vidsträckta skogstrakter, som, under namn af Kronoparker eller Allmänningar, stått under Kronans disposition, större eller mindre delar tillhört enskilde hemman eller lägenheter och jemväl, efter derom anställde rättegångar, blifvit dem tillerkände; men derförinnan och under det Allmänningarne ännu ansågos tillhöra Kronan, odlingslägenheter, i tillämpning af 1805 års Skogsordning, blifvit upplåtne och skattlagde, ehuru både upplåtelsen och skattläggningen voro tillkomne, under origtig förutsättning af Kronans egande-rätt, som icke existerat, emedan hemmanens ordinarie skattläggning skett, med beräkning af alla deras tillhörigheter, hvaruti således den såsom allmänning ansedde skogsmarken förments vara inbegripen; har Riksdags-fullmägtigen *Anders Andersson* ifrån Skaraborgs Län, uti motion, som till Stats-Utskottet blifvit remitterad, föreslagit, att, enär uppenbart vore, att den serskilde skattläggningen af förstberörde lägenheter utgjorde en lika orättvis, som obehörig tillökning uti hemmanens ordinarie skattläggning, Kronans anspråk på den ökade skatten, der nämnde förhållande är för handen, måtte frånträdas och samma skatt, i den mon lägenheterne bibehållas, erläggas till hemmanens innehafvare.

Då det ankommer på vederbörande, som förmena sig för deras hemman ega anspråk på sådan jord å Allmänningar, hvilken till odling blifvit upplåten, att i laga ordning utföra den återvinningstalan, hvartill de må förmena sig vara berättigade, på utgången hvaraf beror, huru med odlingslägenheternes ränta kommer att förhållas, anser Utskottet den nu väckta motionen icke till någon åtgärd å Rikets Ständers sida kunna föranleda.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *Litt E*

Ank. till Exp Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om upphäfvande af den, vid fördelningen af utmarken på Öland, samma utmark åsatte ränta.

(I. A.)

Uti en till Kongl. Maj:t den 5 October 1838 i underdånighet ingifven skrift, som, jemte tillhörande handlingar, blifvit under den 15 sistlidne Februari till Stats-Utskottet i Nåder öfverlemnad, hafva Ölands hemmansegare, genom befullmägtigadt ombud, Häradsdomaren *Pehr Jonsson*, på anförde skäl, anhållit om upphäfvande af den årliga spanmålsränta till sammanräknadt belopp af 864 tunnor 24$\frac{11}{16}$ kappar, hvilken blifvit bestämd att utgöras för den å hemmanen på Öland fördelade utmark eller den så kallade Alfvaren; och har Utskottet, genom remiss från Hedervärda Bonde-Ståndet, jemväl fått emottaga ett af Riksdags-fullmägtige från Öland *Pehr Jonsson* och *Sven Jacobsson* i enahanda syftning afgifvet memorial.

I afseende på tillkomsten af ifrågavarande spanmåls-ränta, utmarks-skatten benämnd, lemna de Utskottet tillhandakomne handlingar den upplysning, att, sedan Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 16 Mars 1802, angående hushållningens förbättrande å Öland, med bifall till Kammar-Collegii gjorde hemställan, föreskrifvit, att omförmälde utmark, efter det de delar deraf blifvit frånskiljde, hvilka till Skogsallmänningar och Eke-planteringshagar borde bibehållas, finge af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fördelas emellan dem, som sig deraf begagnade, dock att, om någon del af den upplåtne marken funnes tjenlig till trädplantering, vissa skyldigheter i berörde hänseende borde med fördelningen förbindas, så hade under den 6 Maj 1813 för de Committerade, som skulle verkställa den sålunda beslutade fördelningen af Alfvaren, Nådig instruction blifvit utfärdad, innefattande bland annat den föreskrift, att, för hvarje till uppodling tjenligt tunneland, en viss årlig ränta af 1, 2, 3, till 4 kappar afrads-spanmål borde utsättas; hvarefter utmarks-fördelningen för sig gått och af Kongl. Maj:t blifvit i Nåder gillad, för Norra Motet enligt Kongl. Brefvet den 29 October 1816, och för Södra Motet, jemlikt Kongl. Brefvet den 12 Maj 1819.

Så väl vid 1823 års, som vid 1828 och 1834 årens Riksdagar, hafva af Riksdags-fullmägtige från Öland befrielse från berörde spanmåls-ränta blifvit sökt,

sökt, hufvudsakligen på enahanda grunder med dem, hvilka innefattas i de till Stats-Utskottets handläggning nu öfverlemnade framställningar, att nemligen, ehuru jagträttigheten på Öland från uråldriga tider varit Kongl. Maj:t förbehållen och alla högdjur på ön fridlyste, hvilket gällt så väl för inegorne som utmarkerne eller Alfvaren, hade likväl denna rätt endast angått djuren, men icke varit så vidsträckt, att sjelfva jorden någonsin ansetts för en Kongl. Maj:ts och Kronans tillhörighet, utan hade ifrågavarande utmarker fastmera betraktats såsom hemmanens betesmark och allmogen i alla tider derå egt betes-rättighet, som vid skattläggningarne blifvit bland hemmanens så kallade herrligheter upptagen och ingått i beräkning vid hemmantalets bestämmande, af hvilket förhållande hemtats den slutsats, att, genom den nu tillkomne spanmåls-räntan, dubbel skatt för en och samma förmon blifvit hemmanen ålagd.

De åtgärder, hvilka, i anledning af dessa förnyade ansökningar om utmarks-skattens upphörande, blifvit intill sistlidne Riksmötes början vidtagne, finnas omförmälde uti det af Stats- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottens den 12 Juli 1834 afgifne Betänkande, N:o 12, till hvars innehåll Stats-Utskottet, för undvikande af vidlyftighet, får hänvisa.

Sedan Rikets Ständer, uti underdånig skrifvelse den 11 Augusti 1834, N:o 94, hos Kongl. Maj:t förnyat deras underdåniga anhållan, att, på Ölands hemmansegares bekostnad, undersökning måtte varda af Kongl. Kammar-Collegium och Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande, i närvaro af hemmansegarne eller deras befullmägtigade ombud, föranstaltad, till utredande, huruvida ifrågavarande Allmännings-marker verkligen blifvit på 2:ne serskilda sätt och vid olika tillfällen skattlagde, eller hemmans-egarnes lagliga rätt i annat afseende för nära trädd, i hvilket fall Kongl. Maj:t täcktes rättelse deruti förordna, så, och efter det Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref till Kammar-Collegium af den 1 November 1834, föreskrifvit, att den af Rikets Ständer begärde undersökning skulle å stället förrättas af en utaf Collegii Ledamöter, biträdd af en utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Calmar Län dertill förordnad ojäfvig Landtmätare, blef, under loppet af Juli och Augusti månader 1835, meranämnde undersökning, i föreskrifven ordning, verkställd af Kammar-Rådet och Riddaren *S. P. Liljenroth*, samt protocoll öfver förrättningen till Kongl. Kammar-Collegium inlemnadt.

Uti dess, under den 19 November 1835, angående undersöknings-förrättningen afgifne utlåtande, har Kammar-Rådet *Liljenroth* anfört: att då, i den för Öland under den 28 November 1690 utfärdade skattläggningsmethod, upp-

tages icke allenast de egor och förmoner, som till visst värde borde uppskattas jemte sådane, hvilka borde komma i betragtande dessa till bättring och styrka, utan äfven de, som ansågos vara mindre betydliga för att vid skattläggning i beräkning tagas, men uti intetdera afseendet förekomme något om utmarken, sådant bevisade, att, på sätt uti de dels före, dels efter methoden utfärdade Kongl. Författningar, Bref och Resolutioner blifvit stadgadt, all mark utom inegorne tillhörde Kongl. Maj:t och Kronan; att, enär skattläggningarne blifvit, i öfverensstämmelse med methoden, verkställde och de vid undersökningen företedde öfver åtskilliga hemman i början af 1700:talet upprättade skattläggnings-instrument ådagalade, att, efter methodens anvisning, endast uppskattade värdet af åker och äng tagits i beräkning vid de hemmanen åsatte mantal och räntor, samt hvad i berörde skattläggnings-instrument derjemte om mulbete förekomme, att nemligen hemmanen egde sådant å utmarken, eller så kallade Alfvaren, icke kunde förklaras annorlunda, än att Skattläggningsmännen dermed velat uttrycka den rättighet till mulbete, som af ålder varit hemmanen medgifven till begagnande å utmarken, så syntes deraf följa, att utmarkerne på Öland, före den allmänna fördelningen deraf, med egande-rätt icke tillhört hemmanen, och ej eller dessförinnan varit under desamma till ränta skattlagde, ehuru den rättighet till mulbete å utmarken, som hemmanen af ålder egt samt, i anseende till ringa höbord och saknad af beteshagar, så väl behöfva, icke kunnat dem betagas eller afhändas, utan deras obestånd och förfallande i ödesmål; men att deremot utmarksskatten, betraktad såsom ränta för mulbete, vore alltför hög och vida öfverstege den, som på hemman i angränsande orter belöper, hvilket visade sig vid jemförelse emot skattläggnings-methoden för Tjusts, Tunaläns, Sefvedes och Aspelands härader i Calmar Län, hvarmed methoden för Öland vore i det närmaste lika, enär, under det att efter förstnämnde method $\frac{1}{4}$ mantal i berörde härader erlägger för godt mulbete $2\frac{1}{2}$ marker smör, hvaremot, efter samma method, någon ränta för mulbete af annan eller sämre beskaffenhet icke är stadgad, af $\frac{1}{4}$ mantal på Öland utgöres i utmarksskatt omkring 9 kappar spanmål, på grund af hvilket sistnämnde förhållande och då vid undersökningen blifvit utröndt, dels att ifrågavarande utmark allmänneligast vore af svag beskaffenhet och bestode af stenbunden sand- och grusjord, hvarå endast ett magert mulbete erhålles, så att odling der icke kan med fördel verkställas, dels att marken efter en följd af år, sedan upplåtelsen skedde, ännu vore i samma skick, som tillförene, och äfven för det mesta låge öppen, emedan kostnaden för hägnad och stängsel öfverstege fördelen af markens infredande samt, i betraktande deraf, att Kongl. Maj:t, vid hus-

hållningens reglerande med flere andra kronoparker, i Nåder tillåtit, att på derintill belägna hemman, åt hvilka mulbetesrätt varit af gunst och nåd förunnad, desamma må fördelas, utan att någon afgift eller tillökning i hemmanens räntor dervid komme i fråga; Kammar-Rådet ansåge sig böra i underdånighet hemställa, det Kongl. Maj:t i Nåder täcktes tillstädja, att utmarksskatten på Öland måtte för framtiden alldeles upphöra.

Efter det omförmälde undersöknings-protocoll och underdåniga utlåtande blifvit af Kongl. Kammar-Collegium, jemte eget betänkande i ämnet, till Kongl. Maj:t i underdånighet insände, har Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 18 November 1836, behagat förklara, att, då vid den hållna undersökningen ytterligare blifvit ådagalagdt, att de å hemmanen å Öland fördelade utmarker icke äro vordne på 2:ne serskilde sätt och vid olika tillfällen skattlagde, äfvensom att hemmansegarnes lagliga rätt i annat afseende icke eller blifvit för nära trädd, Kongl. Maj:t, i likhet med hvad Kammar-Collegium yttrat, funnit den sökta befrielsen från spanmåls-räntans erläggande för ifrågavarande utmarker icke kunna beviljas.

Hvad sålunda i detta mål förekommit och handlingarne i öfrigt innehålla, har Stats-Utskottet i öfvervägande tagit; och ehuru af den utaf Kammar-Rådet *Liljenroth* verkställda undersökning synes utredt, att eganderätten till ifrågavarande utmarker icke varit vid de äldre skattläggningarne tagen i beräkning, hvadan ock den, i följd af utmarks-fördelningen, hemmanen åsatte serskilde spanmålsränta icke kan såsom en olagligen tillkommen eller dubbel beskattning anses; likväl och då tillförlitligen blifvit upplyst, ej mindre att den del af utmarkerne, som blifvit å hemmanen fördelad och skattlagd, är af sämre beskaffenhet, sedan nemligen å utmarkerne blifvit frånskiljde flera odlingsbara mossar och kärr, deraf nyhemman emot serskild åsatt ränta uppkommit, i följd hvaraf någon synnerlig fördel icke tillskyndats hemmanen genom fördelningen af dessa utmarker, hvilka, liksom tillförene, till största delen, ligga öppna och icke kunna till annat än samfäld betesmark begagnas, än ock att, då den hemmanen af ålder tillerkända rättighet till mulbete varit utsträckt, ej allenast till utmarkerne, utan äfven till kronoskogs-allmänningarne, omförmälde betesrättighet jemväl inskränkts derigenom, att dessa allmänningar blifvit till enskilde personer emot serskild ränta försålde, har Utskottet, i betraktande derjemte af den Öland ålagde höga beskattning samt de, i följd af skogarnes utödning och derigenom saknad tillgång på timmer och vedbrand, hemmansegarne tillskyndade kännbara olägenheter, funnit sig ega allt skäl att tillstyrka,

att den under benämning af utmarksskatt från hemmanen å Öland

utgående spanmålsränta af tillsammans 864 tunnor $24\frac{11}{16}$ kappar, hälften råg och hälften korn, årligen, må ifrån och med skatte-året 1841 helt och hållet upphöra.

Stockholm den 23 April 1840.

Reservationer.

Af Herr *af Geijerstam:* "Emot Utskottets beslut, fattadt på billighets-, ej på laglighets-grunder får jag mig reservera. Äro de förra för handen, så må en anställd undersökning styrka den nedsättning i skatten, som kan vara billig. Vore åter, emot min tanka, de senare i fråga, så hafva de skattskyldige laglig väg att följa."

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Af Utskottets Betänkande är upplyst, att Öländska utmarken haft natur af kronopark, och således med full eganderätt tillhört Kronan. En fördelning af hela utmarken har väl skett och blifvit på charta upptagen, men endast utmärkande gränsorne, inom hvilka hvar och en socken egt begagna den mulbetes-rätt, som varit hemmanen upplåten att begagna på kronoparken å Öland, likasom å kronoparker i andra trakter af Riket. Men det anspråk på eganderätt till utmarken, som Öländska hemmanen nu, sedan skattläggningen skett, vilja göra gällande, ehuru de aldrig försökt att i rättsväg vid domstolarne derom utföra sin talan, vederlägges af, så väl äldre stadgar, som Kongl. Brefvet af den 16 Mars 1802, hvarigenom Kongl. Maj:t tillät, att utmarken skulle kunna fördelas mellan hemmanen, under serskilde vilkor och med iagttagande af Kongl. Maj:ts och Kronans rätt.

Vid utmarkens fördelning har den ofrugtbarare delen blifvit undantagen och såsom utmark bibehållen. Den bättre marken har blifvit skattlagd efter samma grunder, som sedermera vid 1823 års Riksdag af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer gemensamt blefvo godkände och genom Kongl. Kammar-Collegii Circulär-Bref af den 14 April 1824 kungjorda. Skatt har nemligen blifvit ålagd, då Öländska hemmanen förvärfvade eganderätt till jord, af hvilken de förut blott egde nyttjande-rätt till mulbete. Sådant är fullkomligen rättsenligt.

Den af Rikets senast församlade Ständer föreslagna undersökningen är verkställd och har, såsom Utskottets Betänkande innehåller, ledt till det resultat, att någon utmarksskatt icke ingått i hemmanens ursprungliga skattläggning, och att således Öländska allmännings-markerna icke blifvit på tvänne serskilda sätt och vid olika tillfällen skattlagde. Den genom flere Kongl. Resolutioner stadfästade utmarksskatten, har på denna grund ytterligare blifvit

fastställd genom Kongl. Maj:ts Nådiga Resolution af den 18 November 1836.

Att genom ovilkorlig eftergift af hela den skatt, som blifvit åsatt, i enlighet med de af Konung och Ständer fastställda beskattningsgrunder, tillika upphäfva Konungens i administrativ väg fattade beslut, anser jag obehörigt och vådligt. Præjudicatet skulle föranleda enahanda anspråk från en stor mängd innehafvare af i senare tider skattlagd jord i alla Sveriges landskap. Denna allmänna eftergift af utmarksskatten är visserligen så mycket mera orättvis, som *dels* skatten blifver qvarstående på de hemman och lägenheter, hvilka af utmarken blifvit upptagne eller genom kronoskogs-parkernes skatteförsäljning uppstått, *dels* af undersökningen om utmarksskatten vitsordas, att en del af de hemman, som erhållit andelar af utmarken, fått odelbar mark, som ökar hemmanens värde utöfver det gamla skattläggningsvärdet.

Men deremot synas flera af de i Utskottets Betänkande anförde bevekande omständigheter, som ådagalägga, att den bästa utmarken blifvit serskildt skattlagd, hemmanen betagne förmonen af utsyning på de försålde skogsparkerne m. m., tala för någon *lindring* i utmarksskatten. Jag ville derföre hafva vördsamt tillstyrkt en underdånig hemställan af Rikets Ständer, att Kongl. Maj:t värdigades i Nåder förordna en undersökning, hvarigenom måtte utredas, hvilka hemman vid utmarkens fördelning och skattläggning verkligen erhållit odlingsbar jord, då den ålagda skatten för dessa borde bibehållas, men skatten för den sämre jorden lindras, i mon af de ringare förmoner, som med eganderätten af densamma kunna anses förenade."

Af Herr Professor Doctor *Thomander*, som, med afseende derå, att dels i samma mon, de gjorda uppgifterne om Ölands iråkade förlägenhet och nöd äro grundade, äfven serskilda anstalter blifva nödiga, för att densamma för framtiden afböja, dels ock denna provins icke tillhörer antalet af de mest vanlottade i Riket, hvadan olägenheterna torde kunna i framtiden upphöra eller blifva mindre kännbara, tillstyrkte, att hälften af Ölands utmarksskatt må tills vidare och ifrån och med skatteåret 1841 efterskänkas, samt den återstående hälften äfvenledes tills vidare anslås till bestridande af utgifter för provinsens skolinrättningar, landthushållning, så ock ordningens och serskildt fattigpolisens vidmagthållande. Och borde i sådant fall medlen ställas under Länets Hushålls-Sällskaps eller möjligen blifvande Allmän Municipal-myndighets förvaltning.

N:o 64. *Lit. F.*

Utlåtande, om tillökning uti skatte-frihets-dygnen vid masugnar.

(I. A.)

Under anförande, att, då befrielse ifrån den af masugnar fastställde tionde-afgift, hvilken, enligt gamla författningar och häfdvunnen sedvänja, vanligen utgår med 17 Lisp. tackjern för hvarje dygns blåsning, endast är beviljad för tre så kallade kalldygn för hvarje års blåsning, hvilken befrielse blifvit medgifven i ändamål, att blåsningen må, innan skatten utgår, komma så i gång, att tillverkningen lemnar vinst, förhållandet likväl vore sådant, att blåsningen under de första tio dygnen medför betydlig förlust, hvilken, efter uppgjord calcul, skulle utgöra 344 R:dr R:gs, samt att äfven i 30 dygn derefter blåsningen med förlust bedrifves, har Riksdags-fullmägtigen *J. E. Jeansson* från Wermland yrkat, att, på grund häraf och vid betragtande af de dryga onera, som äro bergsmans-handteringen ålagde, skattefrihets- eller kalldygnens antal måtte ökas till åtminstone tio; hvaruti *Petter Pettersson* och *Lars Larsson* från Örebro Län samt *Lars Boëthius* från Kopparbergs Län instämt, jemte det *P. Pettersson* inlemnat en calcul, utvisande, att uti Nora Bergslag förlusten vid en masugn, under de första tjugu dygnens blåsning, skulle utgöra 863 R:dr 8 sk. R:gs.

Vid öfvervägande af allt detta och då kändt är, att masugnar vid början af hvarje blåsning någon tid bedrifvas med förlust samt den befrielse ifrån tionde-afgift, hvilken för närvarande under allenast tre dygn är medgifven, icke står i skäligt förhållande till den tid, som verkligen förflyter, innan någon inkomst af hytte-blåsningen kan påräknas, hemställer Utskottet,

att skattefrihets- eller så kallade kall-dygnen må för hvarje års blåsning bestämmas till åtta.

Stockholm den 23 April 1840.

Reservation

af Herr Prosten *Stenhammar:* "Jag anser en utredning af frågan genom vederbörlig auctoritet hafva bordt föregå, innan Utskottet tillstyrkt ökade skattefrihets- eller så kallade kalldygn, och alltså en rubbning i de hitintills gällande författningarne i denna skattläggnings-fråga åstadkommes".

N:o 64. *Litt. G.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i fråga om Mantalspenningarnes upphörande eller ändring uti deras beräknande.

(I. A.)

I afseende å berörde afgift har Utskottet fått emottaga följande motioner:

1:o Af Riksdags-fullmägtigen *Nils Persson* från Södermanland, som anfört, att, då det borde förmodas, att en betydlig minskning uti folkets skattebördor vid denna Riksdag kan och bör tillvägabringas och fråga således uppstår, hvilka skatter företrädesvis böra förminskas eller försvinna, samt resultatet af förslagen om minskning uti grundskatterne vore obestämdt, och det i alla fall syntes billigt, att icke endast fastighetsegarne, utan äfven folket i allmänhet, få hemta någon fördel af en möjlig skattenedsättning, ansåg motionären sig böra föreslå, att, jemte Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan, hvarom Utskottet vill sig serskildt utlåta, *mantals*-penningarne måtte ifrån och med nästa år alldeles upphöra, hvilken åtgärd skulle vara välgörande för alla mindre hemmans-egare, som behöfva behålla sina i mantalsåren ingångna barn hemma hos sig till biträde vid jordbruket, samt för handtverkare i städerne, hvilka skola betala för lärlingar och tjenstefolk; med hvilken framställning en stor del af Bonde-Ståndet sig förenat;

2:o Af Herr Prosten *Nordhammar*, som, efter att hafva framställt, huru mantalspenningarne tillkommit och att befrielse från deras erläggande eger rum för dem, som vid Läroverken idka studier, andragit, att, då den ungdom, som beredes till den Heliga Nattvardens första begående, skäligen är att jemföra med den studerande ungdomen, enär dess tid väsendtligen upptages af Religions-undervisningen, och dess användande till arbete således förhindras, ansåg motionären sig böra föreslå Rikets Ständer att vidtaga sådane åtgärder, som kunna pröfvas nödige, på det att personer, som till den Heliga Nattvarden beredas, under det eller de år sådant eger rum, må, utan afseende på ålder, befrias ifrån så väl mantalspenningar, som all annan personlig utskyld. Uti hvilken motion, vid den i anledning deraf uti Preste-Ståndet uppkomne discussion, åtskilliga ledamöter sig förenat, hvaremot Herr Biskop *Heurlin*, med hvilken en stor del af Ståndet instämt, yttrat, att, efter dess åsigt, tiden för första Nattvardsgången icke borde bestämma mantalspenningarnes vidtagande, utan fast heldre uppnåendet af fyllda 17 år, samt Herr Biskop *Holmström*, på anförde skäl, förmenat ändring uti nu gällande grun-

der för berörde afgifts utgörande icke böra ega rum, hvilken mening jemväl åtskilliga af Ståndets ledamöter biträdt.

Då Utskottet för dess del icke anser lämpligt, att ifrågavarande afgift, hvartill alla skattskyldige, utan afseende å stånd och vilkor, med få undantag, lika bidraga, varder borttagen, helst, i sådant fall, det betydliga belopp af öfver 300,000 R:dr, hvartill denna afgift uppgår, vid en jemn fördelning af skattebördorne, skulle, under annan form, drabba samma skattskyldiga, finner Utskottet sig

böra afstyrka förslaget om mantalspenningarnes upphäfvande;

hvaremot, och då den personliga skyddsafgiften, efter nu gällande Bevillningsförfattning, icke vidtager förr än ifrån och med fyllda 17 år, samt mantalspenningarne, om detta bibehålles, ej eller skäligen synas böra vid en tidigare ålder erläggas, hvarigenom äfven större enkelhet uti räkenskaperne uppkomme, Utskottet, i likhet med dess sistlidne Riksdag afgifne yttrande uti Utlåtandet N:o 54, Bil. Litt. E., tillstyrker,

att mantalspenningarne, ifrån och med år 1841, icke må erläggas förr än efter fyllda 17 år.

Hvad åter angår Herr Prosten *Nordhammars* här förut omförmälde förslag; så enär krono-utskylders erläggande icke synes böra vara beroende af tiden för ungdomens första Nattvardsgång, hvarigenom ock möjligen kunde inträffa, att mindre upplysta personer uppsköto denna Heliga förrättning, endast med afseende å den fördel, som genom skattefrihet deraf uppkomme, samt derförutan ett dylikt stadgande skulle medföra betydligt besvär och olägenhet vid controllen å denna uppbörd, — hvartill slutligen kommer, att, i händelse af bifall till Utskottets förslag, att mantalspenningar ej förr än efter 17 års ålder skola erläggas, de fall, då personer, som borde denna afgift utgöra, ännu icke begått den Heliga Nattvarden, torde blifva mera sällsynta, och den eftergift, motionären åsyftat, derigenom till betydligaste delen vore vunnen, anser Utskottet sig

icke kunna tillstyrka det af Herr Prosten *Nordhammar* föreslagne stadgande.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *H.*

N:o 64. *Litt. H.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i fråga om Lagmans- och Häradshöfdinge-räntans upphörande.

(I. A.)

På sätt uti nästföregående utlåtande, angående Mantalspenningarne är vordet omförmäldt, har Riksdags-fullmägtigen *Nils Person* från Södermanlands Län jemväl föreslagit, att Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan måtte upphöra.

Denna ränta, som, jemte derunder inbegripne Tingsgästnings-penningar, tillkommit i stället för den gärd, allmogen uti fordna tider i förhållande till hemmantalet borde utgöra till Domarnes underhåll, utgår, i följd af 1604 års Riksdagsbeslut och Kongl. Reglementet den 20 November 1741, efter rök eller matlag å landet samt skall numera, sedan, jemlikt Rikets Ständers vid 1828—1830 årens Riksdag fattade beslut, de lika beräkningssätt, som i serskilda provinser egde rum, blifvit upphäfda, öfver hela Riket erläggas med 12 sk. för hvarje matlag, hvaraf dylik afgift bör utgöras och hvilken afgift, efter hvad vid nämnde Riksdag beslutades, till hela beloppet ingår till Stats-Verket, hvaremot ett, emot Tingsgästnings-penningarne, eller ¼:del af räntan, svarande anslag är å Riks-Staten uppfördt till godtgörande af domarens och nämndens Tingsgästnings-penningar; varande likväl för Dalarne det undantag medgifvet, att så väl i afseende på Lagmans- och Häradshöfdinge-räntans utgörande, som Tingsgästnings-penningarne, hvilka i nämnde Provins uppbäras af nämnden, som för Häradshöfdingens lott redovisar, tills vidare vid förut följde grunder fått förblifva.

I afseende å denna räntas utgörande förekommer i öfrigt, att, på sätt 1741 års Reglemente närmare utvisar, befrielse derifrån uti en mängd fall eger rum, dels för vissa personer, med eller utan afseende å den jord, de bebo, dels ock för alla personer, som äro bosatte på jord af viss, privilegierad natur, genom hvilka undantags-stadganden nämnde ränta egentligen drabbar dem, som innehafva och bebo oprivilegierad jord.

Då emedlertid billigheten fordrar, att Rikets samtlige innevånare lika bidraga till underhåll af domstolarne, af hvilka de alla hafva lika fördel, och att serskilda afgifter för detta ändamål icke belasta personer, som bebo den oprivilegierade jorden, hvilken ändock är med skattebidrag serdeles betungad, samt härvid tillika i betraktande tagas de olägenheter, som vid den-

na räntas debitering och controllen derå uppstå, i anseende till de många olikartade undantag, hvilka 1741 års reglemente stadgar och hvarigenom misstag lätt kunna uppkomma, hvilket äfven ådagalägges af de flerfaldiga anmärkningar, som, i fråga om denna utskylds påförande, vid räkenskapernes granskning, utaf Kongl. Kammar-Rättens Revisions-Contor vanligen väckas och hvarpå, såsom exempel, må anföras, att, i anledning af ett sålunda framställdt, men af Kongl. Kammar-Rätten ogilladt, påstående, att personer, som bruka serskilda hemmansdelar af mera än ¼:dels mantal hvardera, å hvilka de icke sjelfva bo, eller hafva tjenstefolk skattskrifvet, och der matlag således icke förefinnes, det oaktadt borde för hvarje sådan hemmansdel erlägga Lagmans- och Häradshöfdinge-ränta, det blifvit utredt, att det sålunda yrkade beräkningssättet varit följdt uti nära hälften af Riket och att således, uti detta afseende, en så väsendtlig skiljagtighet emellan olika fögderier jemväl i samma Län egt rum, att om Kongl. Kammar-Rättens Utslag, som för närvarande är på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning beroende, varder fastställdt och nämnde beräkningssätt, i tillämpning deraf, såsom origtigt kommer att upphöra, der det hittills blifvit följdt, en nedsättning uti uppbörden af circa 6,000 R:dr årligen anses komma att ega rum, hvaremot, om den af Revisionen yrkade utsträckning i beräkningen skulle varda godkänd, en tillökning uppkomme af ungefärligen enahanda belopp, så anser utskottet ej mindre med rättvisa emot de skattskyldige förenligt, än äfven i flere hänseenden lämpligt, att oftaberörde i högsta måtto ojemnt fördelade utskyld varder upphäfd, hvadan Utskottet tillstyrker,

att den derom väckte motion må af Rikets Ständer varda bifallen, samt dervid stadgas, att, i stället för det Tingsgästnings-penningarne utgått i förhållande till hvarje års uppbörd, de må för framtiden å Stat uppföras och utbetalas efter medium af beloppet under de sist förflutne 10 åren, likväl med iagttagande deraf, att, på sätt vid 1828—1830 årens Riksdag bestämdes, de, som före den tiden, såsom Tingsgästnings-penningar, åtnjutit mera än ¼:del af Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan, för deras tjenstetid dervid bibehållas, hvarvid beräkningen efter nyssnämnde grund verkställes, äfvensom att, hvad serskildt angår Tingsgästnings-penningarne i Dalarne, der desamma, enligt hvad förut nämndt är, varit directe af Nämnden uppburne, beloppet af denna uppbörd behörigen utredes och å Stat, såsom ersättning till vederbörande, likasom i öfriga delar af Riket, uppföres, då, i anseende dertill, att denna visserligen föga betydliga tillökning i anslaget icke med tillförlitlighet kan beräknas, tillika

torde få föreskrifvas, att, intilldess vid nästa Riksdag beloppet kan varda bestämdt, det ifrågavarande anslaget såsom förslags-anslag betraktas, samt följagtligen derå möjligen uppkommande brist ersättas af Riksgälds-Contoret, emot det, att, om besparing uppstår, densamma dit levereras.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 64. *Litt. I.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om nedsättning uti Sterbhusafgiften.

(I. A.)

Herr Grefve *Mörner, C. G.*, har uti motion, som till Stats-Utskottet blifvit remitterad, framställt, att, ehuru det gifves få tillfällen, då en medlem uti ett civiliseradt samhälle borde kunna påräkna en mera skonsam behandling, än då han är nedtyngd af sorg öfver förlusten af en nära och älskad anförvandt; vore det likväl då, som han i Sverige underkastas de starkaste beskattningar af alla slag, samt att det vore både hårdt och upprörande, att en familj, som förlorat det stöd, hvaruppå hela dess timliga väl berodde, skall just i det ögonblick, då en mängd oförutsedda utgifter taga boets tillgångar i anspråk, vidkännas en beskattning, vida öfverstigande skälig vedergällning för det besvär, som uppkommer för dem, hvilka uppbära afgifterne; med anledning hvaraf motionären föreslagit, att en granskning måtte företagas af alla afgifter, som utaf Sterbhus nu utgå, vare sig Charta-Sigillata-afgift till Justitiæ-Staten, inregistrering af bouptecknigar eller likstol, och dessa afgifter undergå en skälig nedsättning.

Då Sterbhus-afgiften, hvilken af de afgifter, motionären omförmält, är den enda, som kan blifva föremål för Stats-Utskottets yttrande, i så måtto erlägges efter billiga grunder, att densamma utgår af Sterbhusens behållning och således drabbar Rikets innevånare i den mon, verklig förmögenhet dertill lemnar tillgång, anser Utskottet, lika med hvad som blifvit yttradt uti dess vid 1828—1830 årens Riksdag afgifne Betänkande N:o 54, Litt. A.,

hvilket till upplysning, i afseende å nu ifrågavarande afgifts tillkomst och grunden för dess utgörande, åberopas,

sig icke kunna någon förändring uti Sterbhus-afgiften tillstyrka;

Och lära Rikets Ständer besluta, huru med behandlingen af motionen, i de delar, som icke tillhöra Stats-Utskottet, bör förhållas.

Stockholm den 23 April 1840.

Emot detta beslut har reservation blifvit anmäld af Hr *Moberg*, som förklarade sig instämma, i hvad motionären anfört.

N:o 64. *Litt K.*

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af vacance-afgiften för oroterad jord samt framställning om dess återförande till Bevillningen.

(I. A.)

Ifrån Bonde-Ståndet har Stats-Utskottet fått emottaga en utaf Riksdagsfullmägtigen *F. von Zweigbergk* ifrån Skaraborgs Län väckt motion af hufvudsakligt innehåll, att, sedan Rikets Ständer, vid 1834—1835 årens Riksdag, beslutat, att, i stället för den rotefrihets-bevillning, hvilken tillförene blifvit erlagd för den jord, som, ehuru ordinarie rotering underkastad, likväl icke præsterade rotering in natura, borde erläggas en rotefrihets-afgift, motsvarande hvad en soldat, enligt hvarje orts contract, i lön, hemkall, beklädnad och lega erhåller, hvilka medel borde till användande för försvarsverket ingå, samt rotehållarne i Riket således blifvit obehörigen påförde en ny skatt och det med dem upprättade knekte-contract brutet; så hade, vid denna afgifts bestämmande, till följd af Kongl. Kammar-Collegii derom gifne föreskrift, uti markegångs-taxorne för Skaraborgs och, som motionären förmodade, äfven andra Län, tagits i beräkning åtskillige kostnader, såsom torpets byggnad och underhåll, samt dess skötsel under soldatens commenderingar, ved, tillfällige utgifter, passevolance-afgift, m. m., som, enligt motionärens förmenande, icke med ortens knekte-contract instämma och hvarigenom afgiften blifvit fastställd till 58 R:dr, i stället för rätteligen belöpande 15 R:dr 8 sk., i anled-

ning hvaraf motionären yrkat, dels att den ifrågavarande afgiften måtte utgå efter de af motionären uppgifne grunder, som skulle vara med nyssnämnde contract enliga, dels ock att densamma hädanefter måtte, likasom före senaste Riksdagen, jemte Bevillningen utgå; uti hvilken framställning en stor del af Bonde-Ståndets ledamöter instämt.

Jemte det Utskottet ansett omförmälde afgift, såsom motsvarande roterings-besväret, rätteligen böra fortfarande erläggas, på sätt Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag beslöto, eller såsom en serskild Stats-Verket tillkommande vacance-afgift, samt, på sådan grund, uti utlåtandet angående beräknandet af Stats-Verkets inkomster, densamma uppfört, får Utskottet, hvad angår de af motionären framställde anmärkningar emot de grunder, som blifvit följde vid afgiftens beräknande, anföra, att, då Rikets Ständers beslut och underdåniga skrifvelse af den 10 November 1834 innehålla, att, i stället för den dittills bestämda bevillning för rote-friheten, borde till Rikets försvarsverk erläggas en vacance-afgift, som vore roterings-besväret fullt motsvarande och vid markegångs-sättningarne, efter i hvarje Län gällande roterings-grunder, skulle specificeras och i taxorne årligen utsättas, hvilket stadgande jemväl är intaget uti Kongl. Stats-Contorets den 8 Januari 1835, på grund af Kongl. Brefvet den 6 förutgångne December, utfärdade Kungörelse om ifrågavarande afgifts uppbärande; så anser Utskottet det ankomma på vederbörande skattskyldige, att, derest de förmena, att afgiften bestämmes efter andra grunder och till högre belopp, än som instämmer med hvad angående denna afgifts utgörande sålunda är vordet stadgadt, i laga ordning deruti söka rättelse, samt att således

någon åtgärd i berörde hänseende, å Rikets Ständers sida, åtminstone för närvarande, icke kan vidtagas.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 65.

Ank. till Exp. Utsk. den 23 April, kl. 4 e. m.

Memorial, med summariskt förslag öfver Stats-regleringen.

(I. o. U. A.)

Sedan Stats-Utskottet numera afgifvit serskilde utlåtanden, angående regleringen af de serskilde Hufvud-Titlarne, har Utskottet ansett sig böra härjemte öfverlemna sammandrag, utvisande beloppet af de utgifter, som dervid blifvit föreslagne och hvilka uppgå till ett sammanlagdt belopp af 10,443,848: 7. 11.
som vid jemförelse med nu gällande Riksstat, upptagande 9,698,190: — —

utvisar en förhöjning af . . . . . 745,658: 7. 11.
i afseende å hvilken förhöjning likväl, på sätt den vid sammandraget fogade specification närmare utvisar, anmärkes, att af förhöjd eller förut icke upptagen inkomst-beräkning motsvaras . . . , ... 547,284:
och att förut af öfverskotten å Stats-Verkets inkomster utgått . . . . . 105,000: 652,284: — —
så att, då föreslagna nedsättningar afdragas, den egentliga tillökningen endast utgör . . . . . 93,374: 7. 11.
Då ifrån ofvan upptagne totala utgifts-summa . . . . . 10,443,848: 7. 11.
drages det belopp, hvartill Stats-Verkets inkomster blifvit af Utskottet beräknade, eller . . . . . 9,464,600: — —

visar det sig, att, om den af Utskottet föreslagna stats-reglering blefve af Rikets Ständer bifallen, stats-brist-summan, som af Allmänna Bevillningen borde fyllas, komme att utgöra . . . . . 979,248: 7. 11.

Förbehållande sig Utskottet likväl att, vid den slutliga regleringen, få föreslå den jemkning uti beräkningarne å hvarje Hufvud-Titel, att de kunna bringas till jemna tiotal. Likasom Utskottet, sedan frågan om Stats-Rådets förändrade organisation och ärendenas fördelning emellan de olika departementen blifvit afgjord, torde få afgifva förslag till de förändringar uti anslagens fördelning å de olika Hufvud-Titlarne, som deraf kunna blifva en följd, på det att dispositioner å samma Hufvud-Titel icke må tillhöra olika Departements-Chefers föredragning.

Vid senaste stats-regleringen bestämdes stats-brist-summan till	1,145,190: — —
och om den deremot nu, med beräkning af jemnt tal, upptages till	979,240: — —
uppkomme en nedsättning af	165,950: — —
hvarjemte Utskottet föreslagit:	
borttagandet af Lagmans- och Häradshöfdinge-räntan, uppskattad till	90,000: — —
nedsättning uti mantalspenningarne, som kan beräknas till	23,000: — —
indragning af Nummer-Lotteriet, som lemnat en behållen inkomst af	60,000: — —
uppförande bland stats-utgifterne af anslag till mötes-kostnader, hvartill förut utgått den derigenom försvinnande mötes-passevolance-afgiften af	176,000: — —
vid betraktande hvaraf den nu föreslagne stats-regleringen skulle medföra en verklig nedsättning i skatte-bidragen af	514,950: — —

Och har Utskottet för öfrigt, i sammanhang med regleringen af Riks-Statens 3:dje Hufvud-Titel, föreslagit sådane åtgärder, hvarigenom, om de af Rikets Ständer bifallas och af Kongl. Maj:t godkännas, väsendtlig lindring uti knekte- och båtsmanshållets kostnader för beklädnaden skulle uppkomma.

Genom de förslag till beräkning af Stats-Verkets inkomster och utgifter, som numera blifvit utaf Utskottet afgifne, anser Utskottet sig jemväl hafva besvarat erhållne remisser å det af *F. von Zweigbergk* afgifna förslag till stats-reglering;

Herr *von Hartmansdorffs, A.,* motion, att alla de anslag, som i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof eller bilagorne dertill, eller i Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelnings betänkande blifvit i underdånighet föreslagna eller begärda, ehuru ej af Kongl. Maj:t uttryckligen äskade, måtte, så vidt tillgångarne, utan förhöjning i de gamla skatterne, sådant medgåfve, varda beviljade, äfvensom de af Kongl. Kammar-Collegium, såsom behöflige uppgifne anslag till ökad tjenstemanna-personal och arfvoden för tillfälliga behof, anvisade;

Hans Janssons från Elfsborgs Län motion om åtgärder till Riksdagens förkortande, medelst stats-regleringens fortskyndande;

samt de anföranden, som, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, blifvit uti Riks-Stånden afgifne.

I afseende å åtskilliga med stats-regleringen sammanhang egande, uti Kongl. Propositionen omförmälde ämnen, äfvensom i fråga om anvisningarne å Hufvud-Titlarnes besparingar, skall Utskottet serskildt sig yttra.

Stockholm den 23 April 1840.

STOCKHOLM, ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET 1840.

Sammandrag

af Riks-Stats-Utgifterne enligt Stats-Utskottets nedan angifne Betänkanden.

	Rikets Ständers Stat för 1835 och följande åren upptager.			Stats-Utskottet föreslår.			Höjning.			Minskning.		
1:sta Hufvud-Titeln, enligt Betänkandet N:o 31.	718,750	—	—	718,750	—	—	—	—	—	—	—	—
2:a d:o, enl. Bet. N:o 40. 2,137,960: — 2,033,917: 8. 10. 40,042: 24. 9. 144,085: 15. 11. Genom misstag har å Elfborgs Läns Landt-Stat blifvit som ökning upptagen en summa af 84 R:dr; hvilken i det stället bordt minska Staten, hvilket här till rättelse anmärkes . . . . . afgå 168: — — 84: — — tillk. 84: — —	2,137,960	—	—	2,033,749	8	10	39,958	24	9	144,169	15	11
3:dje Hufvud-Titeln, enligt Betänkandet N:o 44.	2,238,090	—	—	2,194,481	—	—	—	—	—	43,609	—	—
4:de d:o d:o d:o N:o 53.	1,159,690	—	—	1,173,690	—	—	14,000	—	—	—	—	—
5:te d:o d:o d:o N:o 54.	26,430	—	—	45,433	16	—	19,003	16	—	—	—	—
6:te d:o d:o d:o N:o 57.	61,970	—	—	66,213	16	—	4,243	16	—	—	—	—
7:de d:o d:o d:o N:o 58.	63,000	—	—	65,000	—	—	2,000	—	—	—	—	—
8:de d:o d:o d:o N:o 59.	729,410	—	—	764,395	40	—	100,000	—	—	65,014	8	—
9:de d:o d:o d:o N:o 61.	153,000	—	—	196,500	—	—	43,500	—	—	—	—	—
10:de d:o d:o d:o N:o 62.	90,620	—	—	103,708	14	—	14,188	14	—	1,100	—	—
Allmänna Ind. Staten d:o d:o N:o 63.	230,350	—	—	232,630	—	—	17,720	—	—	15,440	—	—
Säger	7,609,270	—	—	7,594,550	46	10	254,613	22	9	269,332	23	11
Tillkommer:												
Contante medel:												
Enl. Betänk. N:o 42, Länsmännens löneförhöjning	— — —	—	—	40,093	9	1	40,093	9	1	— — —	—	—
Enl. d:o N:o 52, Ersättning för Mötes-passevolanceen	— — —	—	—	176,000	—	—	176,000	—	—	— — —	—	—
Enl. d:o N:o 64, d:o för Rotevacance-afgiften	— — —	—	—	28,000	—	—	28,000	—	—	— — —	—	—
Enl. d:o N:o 64, d:o för högre beräkning af Båk-medlen	— — —	—	—	10,000	—	—	10,000	—	—	— — —	—	—
Säger	7,609,270	—	—	7,848,644	7	11	508,706	31	10	269,332	23	11
Indeldte Räntor, enl. Betänk. N:o 64, med förslagsvärde	1,390,295	—	—	1,770,000	—	—	379,705	—	—	— — —	—	—
Indeldt spannmål, enl. d:o N:o 64, med d:o	542,455	—	—	637,800	—	—	95,345	—	—	— — —	—	—
Oindeldt d:o, enl. d:o N:o 64, med d:o	156,170	—	—	187,404	—	—	31,234	—	—	— — —	—	—
						S:r	1,014,990	31	10	269,332	23	11
afgår	— — —	—	—	— — —	—	—	269,332	23	11	269,332	23	11
Summa B:co R:dr	9,698,190	—	—	10,443,848	7	11	745,658	7	11	— — —	—	—

Summarisk

af Riks-Stats-Utgifterne enligt Stats-Utskottets medan angifne Reservationer.

	Riksdagens Stadgar för Stat för 1895 och tidigare åren upptagen.		Stats-Utskottets förslag.		Reserv.		Minskning.		
Fråga Hofvud-Titeln, enligt Berednings-utlåtande N:o 31.	—	—	718,750	—	—	—	—	—	—
2:dra Hofvud-Titeln, enligt N:o 40, 2,137,906 — 2,013,317: 8, 10, 40 m. 12, 24 & 144,085: 15, 11.									
Genom mistning läse: a. Hofhållets Lands-Utsnitt lifvet som ut-ökar upptagen en sum-ma af 84 Rdr; livet-ten i det andra berät-tande Stats-Utskottets berätta-ser till fullbäre un-mistra									
Summa	—	84	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2,137,906	—	2,023,749	8	10	29,958	24	9	144,109
Andra Hofvud-Titeln, enligt Beredningsutlåtande N:o 44.	2,293,000	—	2,191,481	—	—	—	—	—	13,000
Andra do do do N:o 53.	1,176,000	—	1,172,000	—	—	14,000	—	—	—
Tredje do do do N:o 54.	26,430	—	45,434	16	—	19,003	16	—	—
Fjärde do do do N:o 57.	61,970	—	66,213	16	—	4,217	16	—	—
Femte do do do N:o 58.	83,000	—	103,000	—	—	20,000	—	—	—
Sjätte do do do N:o 59.	729,410	—	794,395	10	—	100,000	—	—	65,014
Sjunde do do do N:o 61.	153,000	—	196,300	—	—	43,300	—	—	—
Åttonde do do do N:o 62.	90,620	—	105,708	14	—	14,188	14	—	1,100
Nionde do Stat. Sekon. do N:o 64.	230,530	—	227,630	—	—	17,720	—	—	15,410
Summa	7,609,270	—	7,595,730	7	10	234,413	2	9	208,312
Tillägg: Ordinarie medel: Ord. Bil. till N:o 12. Kronofinansernas Landfördelning	—	—	40,097	9	1	40,097	9	1	—
Ord. do do N:o 32. Expedition, för Sjöar-pressvedanom	—	—	176,000	—	—	176,000	—	—	—
Ord. do do N:o 64. do do för Hofvavanne-anflöfter	—	—	23,000	—	—	23,000	—	—	—
Ord. do do N:o 64. do do för longre beräkning af Mil-medlen	—	—	10,000	—	—	10,000	—	—	—
Summa	7,609,270	—	7,845,844	7	11	505,706	11	10	269,322
Indelta Rätten, enl. Reform. N:o 64. med förslagsvärde	1,399,275	—	1,270,000	—	—	379,705	—	—	—
Indelta (gunnad), enl. do N:o 64. med do	342,965	—	67,800	—	—	95,165	—	—	—
Obindelt do enl. do N:o 64. med do	150,170	—	185,404	—	—	31,234	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	810,304	31	10	269,322
Summa Ikke Rdr	9,099,190	—	10,413,848	7	11	743,658	7	11	—

Specification öfver Förhöjning och Minskning å Hufvud-Titlarne.

	Förhöjning: Motsvarad af högre Inkomstberäkning.			Förut utgående af Öfverskotten å Statsverkets Inkomster.			Förut utgående af annan fond eller Utgifts-Titel.			Tillökt utgift för Stats-Verket.			Summa.			Minskning.		
2:dra Hufvud-Titeln:																		
Svea Hof-Rätt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255	—	—	255	—	—	448	28	—
Götha D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	497	8	—
Kongl. Maj:ts Canzli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,266	32	—
Minister-Staten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66,666	32	—
Stats-Contoret	—	—	—	4,000	—	—	18,953	16	—	33	16	—	22,986	32	—	727	45	4
Bergs-Collegium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,183	16	—
Sundhets-Collegium	—	—	—	—	—	—	1,600	—	—	13,038	12	3	14,638	12	3	2,000	—	—
Öfver-Intendents-Embetet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,050	—	—
Landtmäteri-Staten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,600	16	—	1,600	16	—	—	—	—
Nummer-Lotteriet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—	—
Landt-Staten i Upsala Län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—
Stockholms Län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	269	16	—	269	16	—	213	—	—
Kronobergs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—	—	550	—	—	165	16	—
Christianstads Län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	688	10	11	688	10	11	—	—	—
Malmöhus d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—
Götheborgs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	100	—	—	—	—	—
Elfsborgs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	300	—	—	84	—	—
Skaraborgs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	206	12	—	206	12	—	82	—	—
Nerikes d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	406	28	11
Wermlands d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	34	11	107	34	11	—	—	—
Westmanlands d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,119	24	6
Kopparbergs d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168	22	6
Jemtlands d:o	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	200	—	—	333	16	—
Westerbottens d:o	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—
Norrbottens d:o	—	—	—	—	—	—	300	—	—	100	—	—	400	—	—	—	—	—
Rese- och Tractaments-Penningar	—	—	—	1,000	—	—	—	—	—	—	—	—	1,000	—	—	—	—	—
Säger	—	—	—	5,000	—	—	21,353	16	—	17,248	22	1	43,601	38	1	147,812	29	3
Tillkommer, enligt Betänkandet N:o 42, Länsmännens löneförhöjning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,093	9	1	40,093	9	1	—	—	—
3:dje Hufvud-Titeln:																		
Öfver-Commendants-Expeditionen i Stockholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—
Cavalleri- och Artilleri-hästars Remontering, m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,675	32	—
Försvarsverket i allmänhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,333	16	—
Värfnings- och Recapitulations-Penningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,000	—	—
Durchmarche-kostnader	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—
Oförutsedde Utgifter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—
Sgr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,609	—	—
Tillkommer, enligt Betänkandet N:o 52, Ersättning för Mötes-Passevolancen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	176,000	—	—	176,000	—	—	—	—	—
D:o enligt Betänkandet N:o 64, Ersättning för Rotevacance-afgiften	22,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,500	—	—	—	—	—
Sgr	22,500	—	—	—	—	—	—	—	—	176,000	—	—	198,500		—	—	—	—
4:de Hufvud-Titeln:																		
Lots- och Fyrings-Staterne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,000	—	—	14,000	—	—	—	—	—
Tillkommer, enligt Betänkandet N:o 64, Ersättning för Rotevacance-afgiften	5,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,500	—	—	—	—	—
Förhöjning i beräkningen af Lots-Verkets på Båk- och Lots-Inkomstens belopp grundade anslag	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	—	—	—	—
Sgr	15,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,500	—	—	—	—	—
5:te Hufvud-Titeln:																		
Vitterhets-Akademien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,053	16	—	3,053	16	—	—	—	—
Kongl. Bibliotheket	—	—	—	—	—	—	6,266	32	—	2,866	32	—	9,133	16	—	—	—	—
Kongl. Musæum	—	—	—	—	—	—	1,050	—	—	766	32	—	1,816	32	—	—	—	—
Naturhistoriska Riks-Musæum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—	5,000	—	—	—	—	—
Sgr	—	—	—	—	—	—	7,316	32	—	11,686	32	—	19,003	16	—	—	—	—
6:te Hufvud-Titeln:																		
Wadstena Krigsmanshus-Cassa	2,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,600	—	—	—	—	—
Amiralitets-Krigsmans-Cassan	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—
Hospitalers och Lazaretters underhåll	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,243	16	—	1,243	16	—	—	—	—
Sgr	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	1,243	16	—	4,243	16	—	—	—	—
Transport	41,000	—	—	5,000	—	—	28,670	—	—	260,271	31	2	334,941	31	2	191,421	29	3

	Förhöjning															Minskning.		
	Motsvarad af högre Inkomst-beräkning.			Förut utgående af öfverskotten å Statsverkets Inkomster.			Förut utgående af annan fond eller Utgifts-Titel.			Tillökt utgift för Stats-Verket.			Summa.					
Transport	41,000	—	—	5,000	—	—	28,670	—	—	260,271	31	2	334,941	31	2	191,421	29	3
7:de Hufvud-Titeln.																		
Militaire Embets- och Tjenste-mäns Enkor och omyndige Barn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—	—	2,000	—	—	—	—	—
8:de Hufvud-Titeln.																		
Fångars underhåll m. m.	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—
Flyinge Stuteris Dagsverks-ersättning . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,584	8	—
Strömsholms d:o d:o . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,120	—	—
Hästafvelns förbättrande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,000	—	—
Hingstpremier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,310	—	—
Extra utgifter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—	—
Sgr	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—	100,000	—	—	65,014	8	—
9:de Hufvud-Titeln.																		
Utflyttnings-hjelp efter laga skiften . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—	—	3,000	—	—	—	—	—
Undervisnings-anstalter för Jordbruket och Landtmanna-näringarne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—	—	10,000	—	—	—	—	—
Häst-afvelns förbättrande	—	—	—	—	—	—	15,014	8	—	—	—	—	15,014	8	—	—	—	—
Undervisnings-anstalter för Slöjderne . .	—	—	—	—	—	—	14,200	—	—	1,000	—	—	15,200	—	—	—	—	—
Förhöjning på det hela, genom anslagens sättande till jemna belopp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	40	—	285	40	—	—	—	—
Sgr	—	—	—	—	—	—	29,214	8	—	14,285	40	—	43,500	—	—	—	—	—
10:de Hufvud-Titeln.																		
Lappmarks Ecclesiastik-Verk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—
Universiteterne	—	—	—	—	—	—	2,000	—	—	9,000	—	—	11,000	—	—	1,600	—	—
Elementar-Läroverken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,388	14	—	2,388	14	—	—	—	—
Gymnastiska Central-Institutet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,400	—	—	2,400	—	—	—	—	—
Mechaniska Skolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—
Sgr	—	—	—	—	—	—	2,000	—	—	13,788	14	—	15,788	14	—	2,700	—	—
Allmänna Indragnings-Staten	—	—	—	—	—	—	644	28	—	17,075	20	—	17,720	—	—	15,440	—	—
Tillkommer, enligt Betänkandet N:o 64, höjning förslagsvärdet af å Hufvud-Titlarne i allmänhet upptagne indelte räntor 379,705: — — indelt spannmål . . . . 95,345: — — oindelt dito . . . . . 31,234: — —	506,284	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	506,284	—	—	—	—	—
Summa	547,284	—	—	105,000	—	—	60,528	36	—	307,421	9	2	1,020,233	45	2	274,575	37	3
Afgår													274,575	37	3	274,575	37	3
Återstår Netto förhöjning													745,658	7	11	—	—	—
Då härifrån vidare afräknas hvad som hittills utgått af Öfverskotten å Stats-Verkets Inkomster, men nu blifvit föreslaget att å Riks-Staten uppföras . . . . . 105,000: — — och hvad ibland ofvanstående förhöjning motsvaras af högre Inkomst-beräkning 547,284: — —													652,284	—	—			
blifver återstoden													93,374	7	11	—	—	—

den verkliga förhöjning i Utgift, som genom Stats-Utskottets nu föreslagne Stats-Reglering uppkommer.

STOCKHOLM,
Nordströmska Boktryckeriet,
1840.

N:o 66.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion, om redovisning för det till Kongl. Hof-Stallet anslagne fourage, och förbud emot försäljning deraf.

(U. A.)

Då allmänt kändt vore, att af de för hästarnes utfodring vid Hans Maj:t Konungens hof-Stall anslagne fourage-persedlar, betydliga qvantiter hvarje år blifvit försålde, utan att derför influtne medel kommit Stats-Verket till godo, ehuru, då samma fourage dels levereras utaf aflägsne boende Räntegifvare och Arrendatorer af kronoängar, dels af Kongl. Stats-Contoret upphandlas, försäljning deraf icke syntes öfverensstämma med det ändamål Rikets Ständer, vid utfodrings-anslagets bestämmande, afsett; har Herr *von Wernstedt, J. O.*, föreslagit:

1:o Att all fourage-försäljning vid Hans Maj:t Konungens hof-Stall, måtte genast upphöra, samt det fourage, som ej till hästarnes utfodrande under året åtgår, användes det kommande året, med motsvarande minskning i anskaffningen.

2:o Att rationerne, som blifvit beräknade högre än erforderligt är, hvadan ock så kallad öfverbesparing uppkommit, må nedsättas till det belopp, behofvet påkallar.

3:o Att alla de medel, som för såldt fourage influtit, måtte antingen till Stats-Verket levereras eller ock afräknas å 1:sta Hufvud-Titelns anslag, i afseende hvarå motionären upplyst, att, enligt de afslutade räkenskaperne ifrån den 1 Juli 1821 till den 1 April 1835, blifvit försålde 127,029 L℔ hö, 94,280 L℔ halm samt 2,943½ T:r hafre, hvarföre influtit 56,325 R:dr 17 sk. 10 r. Banco.

4:o Att Kongl. hof-Stallets redogörelse för fourage-persedlarne och deras användande, måtte undergå granskning uti Kongl. Kammar-Rätten och af Rikets Ständers Revisorer.

Vid denna motions föredragning hos Ridderskapet och Adeln, har Herr Grefve *Brahe, M.*, uti ett jemväl till Utskottet remitteradt anförande, hufvudsakligen erinrat, att, sedan Rikets Ständer vid 1809 års Riks-

dag, på sätt underdåniga Skrifvelsen af den 18 November s. å. utvisar, erbjudit Konungen, att, i stället för det 202 hästar vid hof-stallet förut underhållits, utfodring borde, enligt då stadgad tariff, af Stats-Verket framgent bestås för 159 hästar, hvaraf 9 för Drabanter, och att det erforderliga fouraget skulle å behöriga tider, genom vederbörandes föranstaltande, till hof-stallet öfverlemnas, vore detta anslag, likasom de contanta anslagen för hofhållningen, ställdt till Hans Maj:t Konungens fria disposition, hvadan någon redovisning derför icke ansetts kunna ifrågakomma, samt att den omtalde besparingen hufvudsakligen uppstått, dels derigenom, att före år 1823, då H. M. Drottningen till Sverige återkom, hästantalet var betydligt ringare, än nu, dels genom de transporter af hästar, som afgått till Norrige eller de öfningsläger i landsorterne, hvilka Hans Maj:t Konungen bevistat och hvarunder Hans Maj:t serskildt bekostat de frånvarande hästarnes underhåll.

Då Utskottet, enligt dess *serskildt afgifvande* Betänkande, i anledning af Rikets Ständers år 1839 församlade Revisorers Berättelse och der väckt fråga om saknad redovisning för det till Kongl. Hof-Stallet anslagne fourage, ansett, att, enär fourage blifvit af Rikets Ständer in natura anvisadt för ett visst antal hästar, någon serskild redovisning för detta till Kongl. Maj:ts disposition ställde fourage icke erfordrats, finner Utskottet sig, i öfverensstämmelse dermed, böra hemställa,

att yrkandet om leverering till Stats-Verket af sådane medel, som kunna hafva influtit, för hvad af detta fourage blifvit vid hof-stallet försåldt, må lemnas utan afseende.

Vidkommande åter hemställan derom, att fourage-anslaget för framtiden må nedsättas och fouragets användande inför Kongl. Kammar-Rätten och Rikets Ständers Revisorer redovisas; så enär Utskottet, uti dess utlåtande angående Riks-Statens 1:sta Hufvud-Titel, föreslagit, att ett bestämdt contant anslag för Kongl. hof-stallet må varda anvisadt, och, likasom hofhållnings-anslagen, ställdt till Kongl. Maj:ts fria disposition, finner Utskottet sig härvid endast böra åberopa nämnde utlåtande, hvarigenom

serskildt yttrande, i anledning af denna del af motionärens framställning, icke erfordras.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 67.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om indragning af Förvaltningen af Sjö-Ärendena och Kongl. Hof-Jaktvarfvet samt inställande af Båtsmans-uppfordringen.

(U. A.)

Af Riksdags-Fullmägtigen *Hans Persson* från Gefleborgs Län har, uti en till Stats-Utskottet remitterad motion, blifvit föreslagit: att Förvaltningen af Sjö-Ärendena, såsom ett öfverflödigt Embets-verk, måtte indragas, att det såkallade Kongl. Hof-Jaktvarfvet måtte upphöra, samt dess hus och byggnader försäljas; och att uppfordringarne af Båtsmän till arbeten å Skeppsholmen må hädanefter inställas och dessa arbeten deremot bestridas, dels genom entreprenader, dels genom beting med enskildt arbetsfolk.

Hvad först angår Förvaltningen af Sjö-Ärendena, så enär frågan, huru med detta Embetsverk skall förhållas, beror af de förändringar, hvilka kunna blifva en följd af den nya Stats-Råds-organisationen, som Rikets Ständer för deras del beslutat,

anser Utskottet, hvad i berörde hänseende blifvit föreslaget, nu icke lämpligen böra blifva föremål för Rikets Ständers pröfning.

Beträffande Kongl. Hof-Jaktvarfvet, åberopar Utskottet hvad, i anledning af väckt motion i samma ämne, redan blifvit yttradt uti utlåtandet N:o 53, angående reglering af Riks-Statens 4:de Hufvud-Titel och anser, i öfverensstämmelse dermed,

pröfning af denna fråga för närvarande icke böra ega rum.

Vidkommande slutligen framställningen, att Båtsmän icke vidare må till arbeten å Skeppsholmen uppfordras, utan desse arbeten bestridas genom entreprenad eller enskildt arbetsfolk, så, utom det att något skäl icke förefinnes, hvarföre i berörde hänseende vid Flottans Station i Stockholm skulle förhållas annorlunda, än vid de öfriga Stationerne, och det till den förra hörande Båtsmanshåll befrias ifrån enahanda skyldighet, som åligger de andra Compagnierne, anser Utskottet en dylik befrielse ifrån en tjenst-

göring, hvilken alltid åtföljt Båtsmanshållet och utgör den väsendtligaste, som, i fredstid, af detsamma åstadkommes, icke böra medgifvas, helst Båtsmännen genom denna tjenstgöring erhålla erforderlig öfning uti sjömans-arbeten, samt användandet af privata arbetare skulle för flottan medföra betydligt drygare kostnader, hvarigenom uppstode behof af ökade Stats-anslag; och hemställer Utskottet af dessa skäl,

att motionärens nyssnämnde förslag må lemnas utan afseende.

Stockholm den 23 April 1840.

N:o 68.

Ank. till Exp.-Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af f. d. Grosshandlaren H. Weners ansökning om förlängdt arrende af Svartsjö Kungsladugård.

(I. A.)

Uti en till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifven skrift, som, jemte vederbörandes i ämnet afgifne utlåtanden och öfrige till målet hörande handlingar, blifvit till Stats-Utskottet öfverlemnad, har arrendatorn af Svartsjö Kungsladugård, i Färentuna Härad af Stockholms Län, f. d. Grosshandlaren *Herrman Wener*, jemte förmälan, att arrendet af nämnde egendom, som, enligt det primitiva, af sökanden år 1817 öfvertagne contractet, utgått med 600 tunnor spanmål, år 1823 minskats till 450 tunnor för 10 påföljande år, och sedermera, i följd af den utaf *Wener* erbjudne tillökning af 50 t:r, vid sistlidne Riksdag bestämdts till 500 t:r årligen, anhållit, att ytterligare i 30 år, eller ifrån Midfastan 1847, då nuvarande arrendet af berörde egendom upphör, till samma tid 1877 få vid arrendet blifva bibehållen, emot senast bestämde årliga arrende-belopp af 500 tunnor spanmål, hälften Råg och hälften Korn, derest icke Kongl. Maj:t skulle i Nåder besluta att förunna Krono-arrendatorer åborätt, så länge de ordentligen fullgöra sina præstanda, och väl sköta innehafvande egendomar; varande, enligt sökandens öfvertygelse, nu fastställde

arrende-summa den högsta, som med arrendatorns bestånd och utkomst möjligen kunde för Kungsladugården erläggas. Såsom skäl för sin underdåniga anhållan har sökanden i öfrigt åberopat de betydliga nybyggnader, odlingar och andra förbättringar, hvilka han, på sätt bilagde, af välkände personer i orten meddeldte betyg jemväl vitsorda, vid egendomen verkställt, hvaribland serskildt omförmäles en sommaren 1838 påbörjad, sistlidet år fortsatt, och till hälften fullbordad canal-gräfning, i ändamål ej mindre att aftappa ett nära manbyggningen beläget, i hög grad osundt kärr, än ock att derigenom förbereda en ängsodling af omkring 40 tunnland; hvilket företag, som, enligt beräkning, medförde en kostnad af circa 5000 R:dr, och hvarmedelst högst väsendtliga fördelar komme att egendomen tillskyndas, sökanden, så framt han blefve vid arrendet bibehållen, ville tillförbinda sig att fortsätta och bringa till verkställighet. Och har Grosshandlaren *Wener*, under förklarande, det han å ifrågavarande egendom nedlagt hela sin betydliga förmögenhet, samt att, i följd häraf, hans eget och hans familjs väl helt och hållet vore beroende af den sökte förlängningen af arrendetiden, slutligen i underdånighet anhållit, att, i händelse hans derom gjorde ansökning, mot förmodan, icke skulle kunna bifallas, sökanden måtte, i likhet med boställsinnehafvare och andre, som uttappa sjöar och kärr, förunnas 50 frihets-år för det kärr, på hvars uttappning han användt så betydliga kostnader.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län anfört, att då de i arrende för Svartsjö Kungsladugård nu utgående 500 t:r spanmål utgöra, utom öfriga onera, något öfver 5:te kornet, så syntes vid ett blifvande nytt arrende icke skäligen kunna väntas mera, så vidt en arrendator med egna tillgångar till det betydliga förlag, som fordras till egendomens öfvertagande, skulle kunna påräknas, hvilket senare åter, i afseende på säkerheten för arrendets utbekommande och egendomens behöriga vård och skötsel, vore, i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes tanka, af vida större vigt för Kronan, än en tillfällig inkomst-tillökning af en arrendator, som antingen vore oförmögen att i stadgad ordning fullgöra arrende-skyldigheterne eller ock vid arrendets slut lemnade egendomen vanskött och försämrad; till följd hvaraf och med hänsigt till de betydliga förbättringar, hvilka *Wener* med företedde betyg styrkt sig hafva å egendomen vidtagit, oberäknadt det förut omförmälde förtjenstfulla och kostsamma canal-arbetet, samt då härtill komme, att sökanden, som gjort sig allmänt i orten känd för redbar-

het och drift, nedlagt en ganska betydlig förmögenhet på ifrågavarande arrende, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ansåge sig desto helre böra i underdånighet tillstyrka den sökte prolongationen af 30 år i arrende-tiden, som, efter hvad erfarenheten hittills visat, Kronans verkliga fördel vore så väsendtligen beroende af den längre eller kortare arrende-tid, egendomen kunde komma att innehafvas af en så välkänd och verksam arrendator, som Grosshandlaren *Wener*; hemställande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att, i händelse nämnde förmon icke kunde beviljas emot det nu utgående arrendet under hela tiden, sökanden måtte förunnas att åtminstone under de första 15 åren få erlägga detsamma utan tillökning, men för följande 15 år efter primitiva beloppet, 600 tunnor årligen, emedan det, i anseende till kärrodlingen och egendomens fortsatta goda förvaltning, syntes kunna antagas, att sistnämnde arrende då borde vara att påräkna.

Uti de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län sålunda yttrade åsigter och förslag har Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium förklarat sig instämma, under vilkor, att den till uttappning af omförmälde, å Kungsladugårdens egor befintliga kärr, påbörjade Canalgräfning blefve af sökanden fullbordad innan midfastan år 1847.

Hvad sålunda förekommit, har Utskottet i öfvervägande tagit; och då vid den laga undersökning och uppskattning, som å Svartsjö Kungsladugård anställts, i ändamål att vid sistlidne Riksdag tjena till ledning för bestämmande af den för samma egendom utgående arrende-afgift, en sådan afgift ansetts icke böra beräknas till mera än 470 tunnor spanmål årligen, hvadan, på sätt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemväl yttrat, det nu bestämde arrende af 500 tunnor synes vara det högsta, som för berörde egendom i dess nuvarande skick bör kunna påräknas, samt enär, enligt hvad så väl Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes utlåtande, som flere enskilde personers skriftliga intyganden vitsorda, sökanden, under den längre tid han på arrende innehaft Svartsjö Kungsladugård, städse med drift och omtanka besörjt egendomens förvaltning och sine arrende-förbindelser behörigen fullgjort, anser Utskottet beviljandet af den sökte förlängningen i arrendet under nu gällande vilkor tillskynda Stats-Verket en mera väsendtlig förmon, än den tillfälliga förhöjning i arrendet, som vid en blifvande Auction möjligen kan erbjudas. Till följd häraf och enär den förutsättning, att under Kungsladugårdens fortsatte förvaltning med enahanda omsorg, som hittills, och genom fullbordande af de utaf *Wener* på-

började odlingsföretag, egendomens värde i den mon torde förhöjas, att den, enligt det primitiva contractet, för densamma bestämda årliga arrendesumma af 600 tunnor spanmål skulle framdeles kunna, utan känbar olägenhet för arrendatorn, utgöras, enligt Utskottets tanke, icke skäligen bör föranleda något anspråk på förhöjning i arrendet, så länge egendomen af nuvarande arrendatorn innehafves, helst de af honom derå verkställde förbättringar vid en förnyad utarrendering blifva för Stats-Verket af nytta, har Utskottet funnit sig ega skäl tillstyrka,

att Svartsjö Kungsladugård må under ytterligare trettio års tid, räknadt från Midfastan år 1847, då nuvarande arrendet deraf upphör, till f. d. Grosshandlaren *Wener* upplåtas, emot utgörande af nu fastställde årliga arrende-belopp af 500 tunnor spanmål, hälften Råg och hälften Korn, under förbehåll likväl, att den af *Wener* påbörjade canal-gräfning, för uttappning af ett å Kungsladugårdens egor befintligt kärr, varder, före Midfastan år 1847, behörigen fullbordad, och med skyldighet för sökanden, att, så länge han med arrendet fortfar, ifrågavarande canal i fullgodt skick underhålla.

Stockholm den 23 April 1840.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 69.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af yrkad befrielse från skatt för intägterne å Allmänningen Stöpen inom Suntetorps Socken af Skaraborgs Län.
(Rgs. Afd.)

Till Stats-Utskottet har Hedervärda Bonde-Ståndet remitterat ett af Riksdagsfullmägtigen från Skaraborgs Län, *Sven Andersson*, till Ståndet ingifvet Memorial, jemte dervid fogade handlingar, angående den hemmanen inom Suntetorps socken af nämnde Län ålagde skyldighet att till Kongl. Maj:t och Kronan utgöra den skatt, som blifvit åsatt intägterne å Allmänningen Stöpen. Under förutsättning, att egande-rätten till denna Allmänning tillhörde Kronan, hade nemligen derå omkring 40 så kallade intägter, med skattefrihet under viss tid, blifvit tillåtna, intilldess, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Dom af den 12 April 1826, hemmansegarne i Suntetorps socken förklarades berättigade att, efter laga grunder, emellan sig skifta den del af Allmänningen, som inom denna socken var belägen; hvaremot intägts-innehafvarne, derest de ej kunde med jordegarne annorlunda åsämjas, förpligtades att, efter laga fardags tillgodonjutande, sina intägter afträda, emot skälig ersättning för derå bevisligen nedlagda kostnader. Då efter Allmänningens i följd häraf verkställde skiftning, den skatt, som, före Högstberörde Doms utfärdande, var nämnde intägter åsatt, påfördes hemmansegarne, sökte desse att härifrån, genom anställd rättegång, varda befriade. Hemmansegarnes påstående derom blef också af ej mindre Kåkinds HäradsRätt och Skaraborgs Läns Lagmans-Rätt, än Kongl. Götha HofRätt godkändt, men deremot af Kongl. Maj:ts Högsta Domstol ogilladt. Enär nu således bemälde hemmansegare icke lyckats att i domstolsväg vinna befrielse från en skatt, som, utan deras hörande, blifvit ålagd de på hemmanens skogsmark befintliga intägter, hafva hemmansegarne, genom sin Riksdagsfullmägtig, till Rikets Ständers rättvisa behjertande hemställt denna för dem vigtiga angelägenhet, samt anhållit, det Rikets Ständer måtte, för sin del, framdeles eftergifva skatten för ifrågavarande intägter, helst, utom de vid Domstolarne i detta afseende framställde skäl, härvid borde tagas i betrak-

tande, att någon nu gällande författning icke funnes, som tillerkände Kongl. Maj:t och Kronan skatt af Socken-allmänningar eller derå upptagne lägenheter; att desse Allmänningar inom Skaraborgs Län voro, genom Kongl. Resolutionen den 12 Juli 1731, till delning emellan intressenterne uttryckligen upplåtne; samt att hemmansegarne inom Suntetorps socken icke förmådde att, med sina hemmans framtida bestånd, fortfarande utgöra den intägterne åsatta ovanligt höga skatt.

Enligt hvad de ofvanberörde Memorial bifogade och af Utskottet genomgångne handlingar utvisa, hafva, på sätt i Memorialet uppgifves, Suntetorps sockens hemmansegare, genom Kåkinds Härads-Rätts, af Skaraborgs Läns Lagmans-Rätt och Kongl. Götha HofRätt fastställde Utslag, blifvit frikända från skyldigheten att för framtiden erlägga den ränta, som, genom skattläggningar eller annorledes, funnes åsatt de å nämnde sockens Allmänning belägna intägter. Detta Utslag grundar sig derpå, att, jemlikt den af Kongl. Maj:ts Högsta Domstol år 1826 meddelade Dom, socknemännen innehade jordegande-rätten och intägterne, utan jordegarnes hörande, tillkommit, oaktadt skattskyldig jord icke finge från sin rätta bolstad söndras; att ifrågavarande lägenheter, likasom hela Allmänningen, enligt 9 §. i 1805 års Kongl. Förordning, angående skogarne i Riket, efter skiftandet, iklädt sig samma natur, som de hemman, hvilka deruti erhållit del; samt att åberopade Nådiga Dom, såsom vilkor för återvinningen eller egande-rättens utöfning, icke föreskrifvit, att ytterligare eller ökad skatt för de hemmanen tillfallande andelar af Allmänningen borde ega rum; hvaraf åter följde, att intägterne, såsom mindre delar af Allmänningen, icke voro någon serskild betalning underkastade eller borde i rätta egarnes händer belastas af de med nybyggares besittnings- och odlings-rätt förenade afgifter. Kongl. Maj:ts Högsta Domstol har åter, medelst Dom af den 20 Januari 1837, upphäft Under-Domstolarnes och Kongl. Hof-Rättens beslut, samt ogillat hemmans-egarnes omförmälde påstående, emedan 1826 års Dom icke innehöll, att den å intägterne satte skatt och ränta skulle försvinna eller anses inbegripen i de utskylder, som utgjordes för hemmanen, emellan hvilka intägterne skulle skiftas, och desse senare icke kunde hänföras till sådane odlingar på hemmanens enskilda mark, vid hvilka hemmans-innehafvarne enligt Författningarne borde, utan serskild och ny ränta, bibehållas, hvaremot i Kongl. Förklaringen af den 5 October 1741 uttryckligen stadgades, att med behörigt tillstånd röjda och uppodlade lägenheter å oskiftade Socken-allmänningar borde, efter markens beskaffenhet, läggas till skatt och ränta, som, efter tillgodonjutna frihetsår, skulle utgöras,

Frågan om skyldigheten för hemmansegarne inom Suntetorps socken att fortfarande utgöra den, före år 1826, satte ränta å de sedermera dem tillfallna intägter på Allmänningen Stöpen, har således af hemmansegarne sjelfva blifvit vederbörande Domstols pröfning underställd, hvarefter densamma är genom slutlig Dom afgjord. Vid sådant förhållande kan Utskottet följaktligen icke, emot Regerings-Formens uttryckliga föreskrift, ingå i någon ytterligare pröfning, i anledning af Domstolarnes rörande detta ärende meddelade skiljaktiga beslut. Och då Utskottet, af skäl, hvilka torde lika litet böra förbises som förnekas, finner högst betänkligt att, för nu uppgifne fall, föreslå Rikets Ständer, att, genom beviljad eftergift af en i vederbörlig ordning serskild pröfvad och fastställd skatt, helt och hållet tillintetgöra verkan af ett, efter anställd rättegång, utfärdadt och lagakraftvunnet Domstolsbeslut, anser Utskottet sig föranlåtet

tillstyrka, det Riksdagsfullmägtigen *Sven Andersons* ofvanomförmälde hemställan må förfalla.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 70.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af sökt afskrifning af de staden Borås beviljade byggnads-lån.

(Rgs. Afd.)

Vällofl. Borgare-Ståndet har till Stats-Utskottet remitterat ett anförande af Herr *C. G. Rydin*, innehållande en omständlig framställning af den betänkliga och bekymmersamma belägenhet, deruti staden Borås befunne sig, i följd af de staden, i senare tider, öfvergångna 2:ne förfärliga eldsvådor, samt de tryckande betalnings-vilkor, som blifvit föreskrifna för de af Rikets Ständer till stadens återuppbyggande beviljade lån. Vid sistlidet års slut, uppgingo inbetalningarne å dessa lån till ett sammanräknadt belopp af 169,003 R:dr 17 sk. 11 rst., och om härifrån äfven afdrogos de, efter 1827 års eldsvåda, inbetalda,

men, vid påföljde Riksdag återbekomna lån, utgörande tillsammans 83,900 R:dr, återstod likväl en af Borås stad till Riksgälds-Contoret inbetald summa af 85,103 R:dr 17 sk. 11 rst., hvarigenom dock capital-beloppet af stadens räntebärande skuld endast med 17,667 R:dr 41 sk. 11 rst. blifvit minskad. De låne-vilkor, som stadens invånare, i nödens stund, varit tvungna underkasta sig, medförde för dem bördor, hvilka de icke förmått bära. Häraf hade åter concurser, minskning i ej mindre borgerskapets, än de öfrige invånarnes antal och välstånd, samt ökning deremot af fattigpersonalen och fattigvårds-kostnaderne varit oundvikliga följder. Borgarnes antal, som år 1830 utgjorde 215, hade år 1839 nedgått till 186. Under tidrymden från år 1830 till och med sistlidet år, hade inom detta samhälle 118 concurser inträffat, hvaraf, under förstnämnde år, endast 5, men, under de 3:ne sista åren, tillsammans 63. — Staden hade visserligen, under den förflutna tiden, varit befriad från utgörandet af bevillning för hus och tomter, samt dels hälften, dels tredjedelen af de för handel och rörelse stadgade bevillnings-afgifter; men sådant oaktadt funnes säkerligen i hela Riket icke något, i förhållande till folkmängden, utgörande endast 1,565 mantalsskrifne personer, med skattebördor så betungadt samhälle. Under åren 1827 till och med 1831, hade stadens utskylder i medeltal utgjort 20,795 R:dr 12 sk. 7 rst., och under åren 1832 till och med 1836, likaledes i medeltal 19,673 R:dr 6 sk. 6 rst. Efter det omförmälde, vid sista Riksdag, staden beviljade lindring i allmänna bevillning, samt anståndet med capital-afbetalningarne å ofvanberörde lån numera upphört, komme, från och med innevarande år, stadens årliga utskylder, jemte inbetalningarne å dessa lån, att uppgå till det stadens framtida bestånd helt och hållet förstörande belopp af 35,800 R:dr. Fastän nära en tredjedel af stadens tomter ännu voro obebygda, hade de redan uppförda husen, hvaraf en stor del var till concursmassor och inteckningshafvare öfverlemnad, i brist af köpare, fallit till ett ytterligt vanpris. Med anledning af dessa, jemte flera andra, uppgifna och till en del af bifogade handlingar styrkta förhållanden, har Herr *Rydin* anhållit, att Rikets Ständer måtte bevilja afskrifning af Riksgälds-Contorets ännu återstående fordringar hos staden Borås för förrberörde byggnadslån, helst härigenom äfven Elfsborgs Län komme att tillgodonjuta någon del af de högst betydliga bidrag, som derifrån, under förflutna tider, i skatte-väg utgått, och hvilka förut uteslutande blifvit till andra Läns förmon använda. För den händelse åter, att Rikets Ständer icke skulle behjerta meranämnde stads bekymmerfulla ställning, har motionären, i stadens borgerskaps namn, och å dess vägnar, anhållit, att staden,

till vinnande af lindring i dess utskylder, måtte nedflyttass i 4:de eller 5:te classen af Rikets städer, samt att stadens embets- och tjenstemän måtte af allmänna medel aflönas, äfvensom att staden måtte varda lagd under Lands-Rätt och befriad från bevillning för hus, jord och rörelse, intilldess stadens skuld till Riksgälds-Contoret vore till fullo inbetald.

På sätt motionären jemväl uppgifvit, beviljade Rikets Ständer vid 1823 års Riksdag, till återuppbyggande af staden Borås, efter den staden år 1822 öfvergångna eldsvåda, ett lån, emot 3 procents ränta, af 100,000 R:dr, deraf 10,000 R:dr borde användas till uppförande af stadens allmänna byggnader. Å denna del af lånet, äfvensom å de enskilde invånare i staden tilldelade låneunderstöd, för hvilka byggnader af sten uppfördes, skulle capital-afbetalningarne först efter 10 års förlopp, räknadt från den 1 Januari 1824, börja och derefter få verkställas på det sätt, att Sex procent å ursprungliga låne-beloppen, inom hvarje års slut, erlades, af hvilka Sex procent Tre procents ränta å återstående capital-summorna först skulle beräknas, och det öfriga afgå å dessa summor, till dess de voro till fullo godtgjorda. För de enskilde låntagare åter, som uppförde byggnader af träd, skulle enahanda afbetalningsskyldighet vidtaga efter 5 år, likaledes räknade från 1824 års början. Sedan omförmäldte lån, till hela sitt belopp, blifvit från Riksgälds-Contoret utbetaldt och för det afsedda ändamålet användt, inträffade 1827 års eldsvåda, som å nyo lade nästan hela denna stad i aska. Genom den, i följd häraf, från Allmänna Brandförsäkrings-Verket utbetalda brandskade-ersättningssumma, 344,980 R:dr, erhöll Riksgälds-Contoret derefter godtgörelse för den del, eller 83,900 R:dr, utaf ifrågavarande lån, som i de brandskadade egendomarne var intecknad. Vid 1828, 1829 och 1830 årens Riksdag, medgåfvo Rikets Ständer, att den sålunda inbetalda lånesumman fick återigen i låneväg utgå till stadens återuppbyggande, och hvarvid bestämdes samma ränta och betalnings-terminer, räknade från början år 1830, som vid nästföregångne Riksdag varit fastställda. Dessutom beviljade Rikets Ständer då Borås stad ett ytterligare låne-biträde af 85,000 R:dr emot 5 procents ränta, af hvilket belopp 15,000 R:dr skulle användas till återuppbyggande af de nedbrunna allmänna husen, och 10,000 R:dr anslogos till utförande af stadens nya planläggning, för hvilket sistnämnde ändamål Kongl. Maj:t derjemte af allmänna medel anvisade ett serskildt anslag af 15,000 R:dr. I afseende på återbetalningen af detta lån, stadgades, att de till stadens allmänna byggnader och planläggning anslagna låne-summor, äfvensom låne-understöden till de enskilde personer, som uppfört hus af sten, skulle, sedan de under 10 år fått

utan capital-afbetalningar begagnas, återbetalas med 10 procent å ursprungliga capital-beloppen inom slutet af år 1840, och sedermera på enahanda sätt årligen inom samma tid, så att hela lånet vid slutet af år 1849 var inbetaldt. Deremot skulle för de låntagare, som låtit uppföra byggnader af träd, enahanda återbetalnings-skyldighet, eller med en tiondedel årligen af primitiva capitalen, börja år 1835. Vid sistförflutne Riksdag täcktes Kongl. Maj:t, genom Nådig Proposition, till Rikets Ständer öfverlemna en af invånarne i Borås i underdånighet gjord ansökning om afskrifning af det till stadens nya planläggning anslagna lånebelopp och om nedsättning af räntan för 5 procentslånet till 3 procent. Rikets Ständer ansågo sig likväl icke kunna härtill lemna bifall; men medgåfvo i stället, dels anstånd till innevarande år 1840 med de capital-afbetalningar å sistberörde lån, hvilka eljest skulle tagit sin början år 1835, dels ock den lindring i de förut för detta lån stadgade betalningsvilkor, att endast 8 procent å hela lånesumman behöfde inom hvarje års slut från och med år 1840 till Riksgälds-Contoret inbetalas, deraf, sedan 5 procents ränta å det innestående capitalet först blifvit beräknad, återstoden skulle å sjelfva lånebeloppet afskrifvas, intilldess detsamma på detta sätt var till fullo godtgjordt.

Enligt hvad ofvan åberopade anförande och dervid fogade handlingar ådagalägga, har visserligen välståndet inom Borås stad under senare åren aftagit, oaktadt de staden af Rikets Ständer vid de 3:ne sistförflutne Riksdagarne beviljade förmoner; men Utskottet kan dock ingalunda anse detta förhållande, som härigenom således icke kunnat förekommas, innefatta tillräckliga skäl för Rikets Ständer att nu helt och hållet efterskänka Riksgälds-Contorets hos staden egande fordringar, som för närvarande, utom upplupna, men obetalda räntor, utgöra tillsammans 166,930 R:dr 35 sk. 1 rst. Då ifrågavarande understöd till stadens återuppbyggande beviljades, erhöllos desamma, endast i egenskap af lån emot föreskrifven säkerhet och med bestämd ovilkorlig återbetalnings-skyldighet. Rikets sist församlade Ständer funno ej eller den då sökta afskrifningen af en, till ett för hela staden gemensamt föremål anslagen andel af dessa lån kunna bifallas. I allmänhet anser också Utskottet afskrifningar af allmänna låneunderstöd, så vida ej möjligheten deraf blifvit vid lånens meddelande uttryckligen förutsatt, så mycket mindre böra beviljas, som de oftast måste föranleda en både obillig och orättvis olikhet i serskilda låntagares behandlingssätt. Och då dessutom den nu för Borås stad föreslagne eftergift sannolikt skulle framkalla ej allenast anspråk på enahanda förmon för öfriga med byggnads-lån un-

derstödda städer, utan ock ytterligare fordringar å dylika biträden af det allmänna, i förhoppning på deras framtida eftergift, får Utskottet

afstyrka bifall till Herr *Rydins* gjorda framställning om ofvanberörde låns afskrifning.

Vidkommande derefter det alternativt framställda förslaget, att Borås stads tjenstemanna-personal måtte af Stats-Verket aflönas, så finner Utskottet icke någon anledning att tillstyrka ett serskildt undantag för oftanämnde stad från den, alla andra städer i Riket åliggande skyldighet att af egna medel bestrida de contanta löneanslagen för sine tjenstemän. Utskottet hemställer följaktligen,

att detta förslag måtte lemnas utan allt afseende.

Beträffande slutligen den nu ifrågaställde nedflyttningen af Borås till en lägre class bland Rikets städer samt stadens befrielse från en del af allmänna bevillningen och förläggande under landsrätt, så tillhöra dessa frågor icke de ämnen, som, enligt Riksdags-Ordningens 30 §., utgöra föremål för Stats-Utskottets behandling; hvadan Utskottet alltså anser det icke tillkomma sig att något yttrande i anledning häraf meddela.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 71.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om ett räntefritt lån till jordbrukets upphjelpande inom Wester-Norrlands Län.

(Rgs. Afd.)

Då de binäringar, hvarifrån Wester-Norrlands Läns invånare, i framfarna tider, hemtat sin hufvudsakliga utkomst, nu mera, i följd af förändrade omständigheter, skulle till största delen hafva upphört, hvarigenom och i anseende till senare årens missväxter, den emedlertid fördubblade befolkningen skulle vara försatt i en högst bekymmersam och för nöd blottställd belägenhet, har Riksdags-fullmägtigen från nämnde Län *Pehr Sundström* fö-

reslagit, att, till jordbrukets upphjelpande inom denna ort och den arbetande classens räddning från en hotande undergång, ett räntefritt lån å 10,000 R:dr, under 10 års tid, måtte varda af Rikets Ständer beviljadt, för att, genom Länets Hushålls-Sällskap, tilldelas personer, som fått sig jordrymder eller nybyggen till odling, under 50:åriga arrenden, upplåtna.

Till besvarande af Hedervärda Bonde-Ståndets härå meddelade remiss, får Stats-Utskottet vördsamt anföra: att, enligt Utskottets öfvertygelse, jordbrukets verkliga förkofran, på ett vida mer ändamålsenligt och varaktigt sätt, än genom ökade låntillgångar, beredes och befrämjes, medelst sådana åtgärder, hvarigenom en allmännare verksamhet och omsorgsfullare behandling vid öfriga näringsgrenars utöfvande tillvägabringas; att erfarenheten af omförmälde, i senare tider, inträffade talrika missväxter inom Rikets nordliga provinser tillräckligen ådagalagt äfventyrligheten för dervarande invånare att uteslutande egna sin verksamhet åt åkerbruket och således, för sin bergning, helt och hållet bero af årsväxternes beskaffenhet, samt att, just med ledning af denna erfarenhet, de så kallade binäringarne synas böra i nämnde orter företrädesvis af det allmänna uppmuntras och befordras. På grund af dessa åsigter och då Utskottet derjemte befarar, att det nu föreslagna lånet i sjelfva verket skulle komma att, i ringa mon, leda till det dermed egentligen åsyftade ändamål, men deremot sannolikt föranleda mångfaldiga anspråk på enahanda lånbiträden för andra delar af Riket, får Utskottet

afstyrka bifall till Riksdags-fullmägtigen *Sundströms* ofvanberörde förslag.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 72.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående väckt fråga om anvisande af en Nionde Hufvud-Titelns anslag motsvarande summa till låne-understöd för menigheter. (Rgs. Afd.)

Herr *M. Bagge*, har, uti en inom Vällofl. Borgare-Ståndet väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion, föreslagit, att en lika summa, som den, hvil-

hvilken varder af Rikets Ständer på Riks-Statens Nionde Hufvudtitel uppförd, måtte anslås till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition, för att, emot 4 procents ränta och 2 procents årlig capital-afbetalning, eller emot inbetalning af 6 procent af capitalet årligen i 30 år, i låneväg utlemnas till menigheter, som åtogo sig att understödja sådane företag, hvilka Kongl. Maj:t ansåg böra med Statsbidrag befrämjas, och som dessutom förbundo sig att, en för alla och alla för en, ansvara för de årliga inbetalningarnes behöriga fullgörande.

Vid regleringen af ofvanberörde Hufvudtitel, har Utskottet, enligt sitt åliggande, till uppförande derå föreslagit de summor, hvilkas framtida utgående för de, under denna Hufvudtitel hörande föremål, Utskottet ansett Statens tillgångar medgifva. Derjemte skall Utskottet, i anledning af, ej mindre Kongl. Maj:ts aflåtna Nådiga Propositioner, än enskilde Riksdagsmäns i sådant hänseende framställda förslag, efter sorgfällig pröfning af föremålens beskaffenhet och dertill användbara tillgångar, serskildt yttra sig angående de understöd, vare sig i låne- eller anslagsväg, hvarmed de af Kongl. Maj:t eller vederbörande motionärer bestämdt uppgifna företag och arbeten af en mera omfattande fördelaktighet synas böra af det allmänna understödjas. Men att härutöfver och oberäknadt redan anvisade eller nu ifrågaställde serskilda låntillgångar, för framdeles ifrågakommande dylika företag, hvilkas kostnad och allmänna vigt samt ändamålsenlighet för det närvarande omöjligen kunna förutses, anslå en så betydlig summa, som Herr *Bagge* nu föreslagit, måste Utskottet högligen afstyrka, helst desse lånbiträden, i anseende till den förutsatta långa återbetalningstiden, skulle, i afseende på Statens tillgångar, medföra nästan alldeles enahanda verkan, som vanliga Statsanslag. Utskottet får således vördsamt hemställa,

att Herr *Bagges* ifrågavarande motion må förfalla.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 73.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om upphäfvandet af Rikets sist församlade Ständers beslut, angående Statens garanti för vissa Hypotheks-föreningars skuldförbindelser.

(Rgs. Afd.)

Inom Välloſl. Borgare-Ståndet, har Herr *C. C. Halling*, vid denna Riksdag, väckt en till Stats-Utskottet remitterad motion derom, att Rikets sist församlade Ständers fattade beslut, angående skyldigheten för Riksgälds-Contoret att garantera de, efter vissa fastställde grunder, inrättade hypotheks-föreningars skuldförbindelser, måtte till all kraft och verkan upphäfvas, samt stadgandena härom ur det nya Reglementet för nämnde Contor uteslutas, helst, under den sedan sista Riksdag förflutna tid, någon så beskaffad garanti icke ens blifvit ifrågasatt, utan den derefter tillkomna hypotheks-förening vore byggd på helt andra grunder och den förut stiftade hypotheks-inrättningen kunnat, fastän den icke egt att påräkna en dylik garanti, upptaga ett utländskt lån å flere millioner, hvadan det med ifrågavarande beslut åsyftade ändamål således i sjelfva verket syntes vara vunnet, utan att det såsom oundgängligt ansedda biträdet af Statens borgen behöft anlitas.

Enär, på sätt motionären antydt, ej allenast, enligt hvad allmänt kändt är, Bruksegarnes Hypotheks-förening, under de senare åren, kunnat i lånväg å utländsk ort, emot fördelaktiga vilkor, bereda sig ganska betydliga tillgångar, utan ock, vid stiftandet af den inom provinsen Skåne, sedan sistförflutne Riksmöte, tillkomna större Hypotheksinrättning, Statens, genom omförmälde garanti, erbjudna biträde icke funnits behöfligt för denna Inrättnings uppkomst och verksamhet, anser Utskottet sig jemväl af denna sålunda vunna erfarenhet hemta fullt skäl att understödja det framställda förslaget om upphäfvandet af ett ännu icke i något hänseende tillämpadt beslut, som grundade sig på förutsättningen af sedermera, enligt hvad erfarenheten visat, väsendtligen förändrade förhållanden. Utskottet, som, äfven i detta fall, tror Statens sammanblandning med

enskilda personers credit och industri-föreningar böra, så vidt möjligt är, sorgfälligt undvikas, får derföre vödsamt tillstyrka,

att Rikets Ständers, vid sista Riksdag, till befrämjande af Hypotheks-föreningars uppkomst, fattade beslut, angående Riksgälds-Contorets åliggande att garantera fullgörandet af de skuldförbindelser, som utfärdades af dylika, enligt derför fastställda hufvudgrunder, organiserade föreningar, må till all kraft och verkan upphäfvas, samt att de, i detta afseende, uti nu gällande Reglemente för nämnde Contor, intagna stadganden må uteslutas ur det nya Reglementet, som vid innevarande Riksdag bör utfärdas.

I händelse hvad Utskottet sålunda tillstyrkt, varder af Rikets Ständer bifallet, lärer beslutet härom böra hos Kongl. Maj:t i underdånighet ananmälas.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 74.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående föreslagna åtgärder till minskning i åtskilliga kostnader för kommande Riksdagar.

(Rgs. Afd.)

Uti ett till Vällofl. Borgare-Ståndet ingifvet och till Stats-Utskottet remitteradt memorial, har Herr *J. Hegardt* erinrat, hurusom, enligt Berättelsen om den år 1835 verkställda granskning af Riksgälds-Verket, under sistförflutna Riksdag, ett belopp af icke mindre än 18,928 Rd:r 33 sk., utom aflönings-, trycknings-, representations-, och klubb-kostnader, blifvit från Riksgälds-Contoret utbetaldt till bestridande af åtskilliga utgifter för Riks-Stånden och Utskotten. Af denna summa hade större delen åtgått till inköp af skrifmaterialier, ljus och öfrige artiklar, för hvilkas anskaffande inom

de allmänna Embetsverken serskilda så kallade expensmedel voro anslagna. Enär nu upphandlingen häraf vid berörde Riksdag, likasom tillförne, blifvit verskälld i smärre partier, måste sådant naturligtvis föranledt ej allenast högre kostnad, utan äfven vidlyftigare bokföring och redovisning, än om ifrågavarande effecter upphandlats på en gång. Till beredande af en icke ringa besparing i denna kostnad vid framtida Riksdagar och förenklandet af redovisningen för härtill utgifna medel, har Herr *Hegardt* derföre föreslagit, att Fullmägtige i Riksgälds-Contoret måtte få sig uppdraget att, före Riksdagens början, efter det anbud blifvit genom kungörelser i allmänna Tidningarne infordrade, låta upphandla de skrifmaterialier och öfriga effecter, som, med ledning af kostnads-räkningarne för förflutna Riksmöten, kunde antagas vara behöfliga. Likaledes och då det sannolikt äfven skulle åstadkomma en högst betydlig minskning i kostnaderne för tryckningen af Riks-Ståndens Protocoll och Utskottens Betänkanden, i fall contracter om denna tryckning och levererandet af dervid erforderligt papper voro, innan Rikets Ständers sammankomst, uppgjorda, har Herr *Hegardt* hemställt, huruvida icke Fullmägtige jemväl borde erhålla uppdrag att gå i författning härom, och, emot lämplig vedergällning, till biträde, ej mindre dervid, än vid ordnandet och sammanhållandet af de till det så kallade Riksdagstrycket hörande handlingar, utse någon bland Riksgälds-Contorets tjenstemän.

Lika med motionären, förmodar också Utskottet, att de af honom omförmälde kostnader framdeles böra kunna icke obetydligt minskas, derest, vid kommande Riksdagar, på sätt redan, till någon del, före början af innevarande Riksmöte, är vordet iagttaget, anskaffningen af ofvanuppgifne effecter sker genom upphandling på en gång, samt contracter på förhand afslutas angående trycknings-arbetet och eclåreringens besörjande, hvarigenom dessutom en mera ändamålsenlig och noggrann redovisning samt controll, i afseende på dessa kostnader, och de upphandlade effecternas användande, synas kunna åstadkomma. Utskottet anser sig fördenskull, beträffande först utgifterne för skrifmaterialier, inventarie-persedlar och eclärering, m. m., böra tillstyrka,

att Fullmägtige i Riksgälds-Contoret måtte få sig uppdraget:

1:o att, före nästa Riksdags början, låta upphandla de skrifmaterialier och öfriga effecter, som, enligt hvad räkenskaperne öfver kostnaderne vid förflutna Riksdagar utvisa, kunna, för Riks-Ståndens och Utskottens behof, erfordras;

2:o att äfvenledes, innan Rikets Ständers sammankomst, låta anskaffa alla erforderliga nya inventarie-persedlar, eller iståndsätta redan befintliga, fastän bristfälliga, dylika persedlar för de Riks-Stånd och Utskott, som hafva sina Sessions- och Canzli-rum i Rikets Ständers, under Fullmägtiges vård och inseende ställda, hus;

3:o att, vid samma tid, vidtaga de åtgärder, som anses mest lämpliga och ändamålsenliga, i afseende på sättet för eclärerings verkställande inom detta hus under Riksdagens lopp;

4:o att, före upphandlingen af eller contraherandet om ifrågavarande förnödenheter, utaf vederbörande dertill hugade leverantörer infordra anbud, genom Kungörelser i allmänna Tidningarne; och

5:o att utse någon bland Riksgälds-Contorets tjenstemän, som bör ej allenast, uppå vederbörliga reqvisitioner, tillhandahålla de upphandlade effecterne, utan ock besörja om verkställigheten af de ytterligare inköp eller bristfälligheters afhjelpande, som uti berörde hänseende kunna, under Riksdagens fortgång, ifrågakomma.

Hvad derefter angår den till minskning i trycknings-kostnaderne nu föreslagna åtgärd, så enär hvarje Riks-Stånd hitintills serskildt bestämt storleken af den tryckta upplagan utaf dess Protocoll, samt meddelat nödiga föreskrifter, rörande sättet för Protocollens tryckning, har Utskottet, under förmodan, att de Respective Riks-Ståndden, äfven för framtiden, önska sjelfve härom förordna, trott sig endast böra hemställa,

huruvida icke, för vinnande af det ändamål, motionären åsyftat, Riks-Ståndden skulle finna lämpligt att uppdraga åt sina Canzli-Directioner, att, på sätt, före denna Riksdags början, lärer, i afseende på tryckningen af Höglofl. Ridderskapets och Adelns Protocoll, vara iagttaget, efter infordrandet af vederbörandes anbud, låta, innan Rikets Ständers sammankomst och i öfverensstämmelse med de i sådant afseende af hvarje Riks-Stånd förut meddelade beslut, uppgöra contract angående tryckningen af dess Protocoll och anskaffande af dertill erforderligt papper.

Vidkommande åter kostnaderne för tryckningen af Bihanget till Riks-Ståndens Protocoll eller Utskottens Betänkanden, m. fl. dertill hörande handlingar, så förmodar Utskottet, att jemväl dessa kostnader böra hädanefter icke obetydligt minskas, såvida det papper, som till denna tryckning behöfver användas, likaledes före Riksdagens början på en gång upphandlas, samt contract om tryckningens verkställande också då, efter anbuds infordrande, genom allmänna Tidningarne, med vederbörande Boktryckare afslutas. Utskottet får således äfven föreslå,

att det i sistberörde hänseende vid nästa Riksdag behöfliga tryckpapper må, på nu uppgifvet sätt, genom Fullmägtiges i Riksgälds-Contoret försorg, anskaffas, äfvensom att det åt Fullmägtige må uppdragas att, med behörigt iagttagande af Rikets Ständers härom redan meddelade eller framdeles vid denna Riksdag fattande beslut, låta upprätta contract, angående tryckningen af omförmälde Bihang.

Deremot anser Utskottet, för sin del, någon förändring för framtiden icke erfordras i de af Rikets Ständer vid sistförflutne 2:ne Riksdagar redan meddelade, och, enligt hvad erfarenheten visat, ändamålsenliga föreskrifter, rörande ordnandet och sammanhållandet af de Bihanget till Riks-Ståndens Protocoll tillhörande handlingar.

Stockholm den 16 April 1840.

N:o 75.

Ank. till Exp. Utsk. den 24 April, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående sökt rättighet för staden Wadstena, att återbekomma hvad, som blifvit inbetaldt å ett lån för cholera-kostnaders bestridande.

(Rgs. Afd.)

Uti ett till Vällofl. Borgare-Ståndet ingifvet memorial, har Riksdagsfullmägtigen för staden Wadstena, Herr *R. A. Wallander*, anhållit och yrkat, att nämnde stad måtte förklaras berättigad återbekomma ett belopp af

1,000 R:dr, som staden, för inbetalning till StatsVerket af erhållet lån utaf creditivet för cholera-kostnader, måst utgöra. Till stöd för denna anhållan, har blifvit åberopad en af Fullmägtigen för Wadstena vid sistförflutna Riksdag väckt motion, om eftergift af enahanda summa, som staden då, till berörde kostnaders bestridande, fått lyfta i Östergöthlands Läns Landt-Ränteri; men hvilken motion dåvarande Stats-Utskott, i Utlåtande N:o 411, afstyrkt, på den grund att frågor om afskrifningar af meddelade förskott utaf cholera-creditivet, hvilka icke kunde återbetalas, först vid innevarande Riksdag borde till pröfning förekomma. Derjemte har Herr *Wallander* i omförmälde hänseende anfört, att inbetalningen af detta lån varit alltför kännbar och tryckande för stadens invånare, samt att de betalnings-skyldige saknat tillgång till erläggande af en summa af 113 R:dr 42 sk., hvilken derföre måst af stads-cassan förskjutas. Med undantag af Jönköping, hade, enligt motionärens uppgift, Wadstena genom cholera-farsoten lidit mest af alla orter i Riket. De kostnader, sistnämnde stad, i följd af farsoten, fått vidkännas, öfverstego vida omförmälde lånesumma, helst endast underhållandet af de aflidnes efterlemnade barn, vid sistlidet års slut, för staden medfört en utgift af mer än 1,700 R:dr. Dessutom hade, efter choleran, medellösheten bland den arbetande classen inom staden tilltagit i den grad, att underhållskostnaden för de äldre personer, som varit nödsakade anlita fattiganstalterne, för närvarande uppgick till dubbla beloppet af hvad samma kostnad år 1834 utgjorde.

Jemte detta memorial, har Stats-Utskottet från bemälde Riks-Stånd fått emottaga de, i anledning deraf, afgifne yttranden utaf Herrar *Lagerqvist*, *Ekholm*, *Rydin*, *Nordvall*, *Höök* och *Pettersson*, hvilka trenne sistnämnde afstyrkt den sålunda framställda anhållan; äfvensom till Utskottet blifvit öfverlemnadt ett ytterligare anförande i samma ämne af Herr *Wallander*.

Då Rikets sistförsamlade Ständer, enligt deras till Kongl. Maj:t, under den 10 November 1834, aflåtna underdåniga skrifvelse, såsom vilkor för afskrifningar af de till menigheter utaf cholera-creditiv-medlen lemnade förskott, uttryckligen förutsatt vederbörandes oförmåga att dessa förskott återbetala; men denna förutsättning så mycket mindre kan anses hafva inträffat i afseende på nu ifrågavarande, staden Wadstena meddelade, lån, som detsamma redan är vordet af staden i stadgad ordning inbetaldt; så och enär, äfven i annat fall, Utskottet skulle, med hänsigt till det härigenom föranledda præjudicat, finna högst betänkligt understödja en anhållan om åter-

bekommande af medel, hvilka, till godtgörande af erhållna lån, blifvit på föreskrifvet sätt erlagda, har Utskottet ansett sig föranlåtet afstyrka bifall till omförmälde af Herr *Wallander* framställda anhållan.

Stockholm den 16 April 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 76.

Ank. till Exp. Utsk. den 25 April, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Rikets Ständers Revisorers åren 1835, 1837 och 1839 afgifne Berättelser om samma år verkställd granskning af Statsverkets samt andra af allmänna medel bestående Fonders tillstånd, styrelse och förvaltning åren 1832, 1833, 1834, 1835, 1836 och 1837.

(*I. A.*)

Sedan Stats-Utskottet, genom remiss från samtlige Riks-Ståndens, fått emottaga ofvannämnde Revisionsberättelser, tillika med vederbörande Embetsverks och Auctoriteters i anledning deraf till Kongl. Maj:t afgifna underdåniga utlåtanden, får Utskottet, efter tagen kännedom af dessa handlingar, jemte öfrige Utskottet tillhandakomne upplysningar, hos Rikets Ständer anmäla de i omförmälde Berättelser förekommande ämnen, hvilka Utskottet ansett böra Rikets Ständers närmare pröfning underställas; kommande Utskottet att dervid hufvudsakligen följa den ordning, som af Revisorerne blifvit iagttagen.

1835 års Revisions-berättelse.

§ 1.

(Pag. 152.)

Enär det ville synas, som skulle under Revisionen af Stats- Banco- och Riksgälds-Verken, hvilken ofta omfattar Statsförvaltningen under de år, för hvilka décharge redan blifvit Stats-Rådet och Konungens Föredragande meddelad, sådane förhållanden och åtgärder kunna varseblifvas, hvilka, om de under Riksdag varit noga kände och granskade, möjligtvis gifvit anledning till de åtgärder emot Stats-Rådets Ledamöter eller Föredraganderne, hvarom stadgas i Regeringsformens 106 och 107 §§, samt då det icke torde kunna bestridas, att en obestämdhet eller mindre tydlighet förefinnes vid jemförelse emellan 11 § i Ansvarighets-Lagen för Stats-Rådets Ledamöter och 76 § Riksdagsordningen, angående meddelandet af décharge

åt Stats-Rådet och Föredraganderne, å ena sidan, samt de serskilda stadganden i Grundlagen, hvilka handla om Rikets Ständers granskningsrätt genom deras Revisorer och Stats-Utskott, å andra sidan; så hafva Revisorerne, med anledning derjemte af hvad under Revisionsförrättningen förekommit, funnit sig böra fästa Rikets Ständers uppmärksamhet på vigten deraf, att åt berörde grundlagsstadganden bereda mera öfverensstämmelse.

Enligt Utskottets tanke, kan likväl det förklarande, som, i följd af Constitutions-Utskottets granskning af Stats-Rådets Protocoller blifvit af Rikets Ständer meddeladt, att, med stöd af 76 § Riksdags-Ordningen, Stats-Rådets Ledamöters och Konungens Föredragandes ansvarighet för deras rådslag och för utöfningen af deras embeten intill den dag, då Riksmötet tagit sin början, fullkomligen upphört, desto mindre tydas derhän, att Konungens Rådgifvare och Föredragande frikallas från ansvar för Statsmedlens förvaltning, som nyssåberopade 76 § Riksdags-Ordningen endast stadgar, att allt hvad Rikets Ständer *efter granskning* godkänt eller lemnat oanmärkt, bör anses hafva vunnit décharge i afseende på det granskade, och en så beskaffad granskning af Statsmedlens förvaltning under de år, för hvilka Riks-hufvudböckerne icke hunnit afslutas före Riksdagens utgång, följaktligen icke möjligen kunnat af Rikets då församlade Ständer verkställas. Utskottet anser på grund häraf Rikets Ständer oförhindrade att, utan afseende å den intill sistlidne Riksmötes början Stats-Rådet och de Föredragande meddeldte décharge, med föranledande af hvad Revisions-Berättelsen rörande Statsmedlens förvaltning åren 1832 och 1833 innehåller, fatta de beslut, sakernes utredde förhållande kan påkalla; och genom de anmärkningar, som till Constitutions-Utskottet blifvit aflemnade, har Stats-Utskottet funnit tillfälle att gifva förstbemälde Utskott denna sin åsigt tillkänna.

§ 2.

(Pag. 3. Förkl. 162.)

Revisorerne, som ansett, det en ytterligare fullständighet i Riksbokslutet skulle vinnas, om man af detsamma kunde erfara, huru mycket af uppkommande besparingar blifvit disponeradt för hvarje olika föremål å Hufvudtitlarne, hafva tillstyrkt, att, vid redovisningen öfver utgifts-anslagen, i Capital-räkningen må tilläggas en column, deri verkliga resultatet af besparing eller brist för hvarje anslag utföres.

Som Utskottet kommer att, uti ett serskildt till Rikets Ständer afgående betänkande, yttra sig öfver Revisorernes omförmälde förslag, får Utskottet nu inskränka sig till åberopande af berörde serskilda utlåtande.

Kongl. Stats-Contoret.

§ 3.

(Pag 17. Förkl. 163.)

Hvad Revisorerne anmärkt, rörande öfverskridandet åren 1832 och 1833 af de till utgifter under 2:dra Hufvudtiteln anvisade summor, har af Utskottet, till följd af föreskriften i 29 § Riksdags-Ordningen, blifvit till Constitutions-Utskottets handläggning öfverlemnadt.

§ 4.

(Pag. 19. Förkl. 164.)

Revisorerne hafva anmärkt, att Kongl. Maj:t, genom Nådiga Bref den 7 Sept. och 21 Dec. 1833, förordnat Landshöfdingen m. m. *A. Adlersparre* att, under den Landshöfdingen m. m. *M. von Törne* beviljade 8 månaders tjenstledighet, förvalta Landshöfdinge-Embetet i Jemtlands Län, emot åtnjutande, utom skjuts- och tractamentsersättning, af ett månadtligt arvode, stort 190 R:dr utaf 2:dra Hufvudtitelns besparingar.

Enär något skäl eller laga förfall icke blifvit såsom grund för berörde Landshöfdingen *von Törne* beviljade tjenstfrihet anfördt och Kongl. Brefvet till Kongl. Kammar-Collegium af den 29 Oct. 1799 dessutom föreskrifver, att tillförordnade Landshöfdingar böra erhålla en tredjedel af Landshöfdinge-lönen, anser Utskottet, lika med Revisorerne, Landshöfdingen *von Törne* sjelf hafva bordt vidkännas kostnaden för sin vicaries aflöning; och får i följd häraf tillstyrka,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det så beskaffade dispositioner för framtiden icke må ega rum.

§ 5.

(Pag. 19. Förkl. 164.)

Den af Revisorerne gjorde anmälan, angående utbetalning af 2:dra Hufvudtitelns besparingar utaf arvoden till Vexel-Controllörerne i Stockholm och Götheborg, hvilken jemväl förekommer i 1837 och 1839 årens Revisions-Berättelser, har Utskottet till Constitutions-Utskottets handläggning öfverlemnat.

§ 6.

(Pag. 20. Förkl. 165.)

Hvad Revisorerne i denna punkt anmärkt, rörande dispositioner till liqvid af Kongl. Theaterns skuld, har Utskottet jemväl funnit af den beskaffenhet att böra till Constitutions-Utskottets behandling öfverlemnas.

§ 7.

(Pag. 20. Förkl. 166.)

Emedan det förskott af 15,000 R:dr, som, i följd af Kongl. Brefvet den 14 April 1832, utbetalts emot ersättning af följande årets anslag för strömrensningar och lättade vattencommunicationer, enligt hvad upplyst blifvit, år 1833 är vordet i behörig ordning godtgjordt, hemställer Utskottet,

att Revisorernes härom gjorde anmärkning må förfalla.

§ 8.

(Pag. 20. Förkl. 166.)

Revisorernes anmärkning, att Kongl. Stats-Contoret, till åtlydnad af Kongl. Brefvet den 13 Juli 1833, å 1834 års anslag för publika byggnader i hufvudstaden, anticipationsvis utbetalt 4,133 R:dr 46 sk. till reparationer å Casern- och Stallbyggnader för Lif-Gardet till Häst, har Utskottet, enär anticipationer i likartade fall ofta icke kunna utan förluster undvikas, och då ifrågavarande förskott år 1835 blifvit godtgjordt,

funnit till någon åtgärd å Rikets Ständers sida icke föranleda.

§ 9.

(Pag. 22. Förkl. 166.)

Den af Revisorerne framställde anmärkning, rörande Kammarherren *B. Rosenblad,* genom Kongl. Brefvet den 14 April 1832, tillagdt årligt expectance-arvode af 1,200 R:dr, utaf det för Minister-Statens aflöning å 2:dra Hufvudtiteln uppförde anslag, har Utskottet funnit nöjaktigt förklarad, och hemställer derföre,

att samma anmärkning må förfalla.

§ 10.

(Pag. 23. Förkl. 167.)

Då Lands-Secreteraren i Blekinge Län, Lagmannen *C. J. Möller*, genom Nådigt Bref den 14 September 1833, förklarats berättigad, att af det å 2:dra Hufvudtiteln, för resor i civile ärenden, uppförde anslag undfå ersättning för fram- och återresan till och från Carlshamn, der han, enligt serskildt Nådigt förordnande, i stället för Landshöfdingen, som haft förfall, varit Ordförande i Länets Pröfnings-Comité, hafva Revisorerne, enär resepenningar finnas för Landshöfdingen å Stat uppförde, ansett den Lagman *Möller* tillerkände omförmälde godtgörelse, 38 R:dr 23 sk. 6 r:st., hafva bordt utgå af sistnämnde resepenningar.

Utskottet, som instämmer i den af Revisorerne yttrade åsigt, får likväl, med hänseende till beloppets obetydlighet, hemställa,

att denna anmärkning icke må till någon Rikets Ständers åtgärd föranleda.

§ 11.

(Pag. 23. Förkl. 167.)

I afseende å de Majoren *C. M. Montelius* tillagde årlige gratificationer, hvarom fråga jemväl förekommer i de följande Revisions-berättelserne, åberopar Utskottet innehållet af § 136.

§ 12.

(Pag. 23 och 24. Förkl. 167, 168.)

Revisorerne hafva vidare anmält, dels att Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 20 Januari 1832, med afseende å förekommande ömande omständigheter, beviljat Capitainen vid Konungens f. d. Eget Värfvade Regemente Majoren *J. A. Hjelmstjerna* en gratification af 150 R:dr utaf anslaget till oförutsedde militaire behof, dels att, i följd af Kongl. Brefvet den 23 Mars 1833, Majoren *J. A. Luthman* samt Capitainerne *F. Virgin* och *E. af Klercker*, vid erhållne transporter till andre Regementen, utaf nyssberörde anslag fått sig tillagd flyttningshjelp, nemligen Majoren *Luthman* 200 R:dr, Capitainen *Virgin* 300 R:dr och Capitainen *af Klercker* 51 R:dr. Revisorerne hafva härvid yttrat den öfvertygelse, att dispositioner af före-

nämnde beskaffenhet icke syntes utgöra föremål för de på 3:dje Hufvudtiteln, till oförutsedde militaire utgifter anvisade medel, hvilka otvifvelagtigt varit ämnade att afhjelpa sådane tillfällige behof, i och för militaireväsendet, som vid de årliga Staternes uppgörande icke kunna med säkerhet förutses och beräknas, hvadan, i Revisorernes tanka, det bemälde Officerare förunnade understöd rätteligen bordt utgå af det å 8:de Hufvudtiteln uppförda Extra anslag; och får Utskottet, i öfverensstämmelse härmed, tillstyrka,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att de af Revisorerne yttrade åsigter måtte följas, i afseende å utgifters bestridande af det till oförutsedde militaire behof bestämde anslag,

§ 13.

(Pag. 24. Förkl. 168.)

Revisorernes anmärkning i fråga om det arvode, stort 500 R:dr, som, jemlikt Kongl. Brefvet den 26 Maj 1832, blifvit af Extra utgiftsmedlen tillagdt Advocat-Fiscalen *P. Staaff* för utförande af Kronans talan i en bördestvist, har Utskottet, enär det otvifvelagtigt berott af Kongl. Maj:t, att till Krono-ombud i omförmälde tvistefråga förordna den person, som dertill ansetts mest lämplig, funnit

till någon åtgärd å Rikets Ständers sida icke böra föranleda.

Spanmåls-Creditiv-Fonden.

§ 14.

(Pag. 27. Förkl. 173.)

Som de af 1835 års Revisorer anmärkte förhållanden, rörande undsättnings-åtgärder efter 1832 års missväxt i Vester- och Norrbottens Län samt Jemtland jemväl i de senare Revisions-berättelserna omförmälas, har Utskottet ansett lämpligast att i ett sammanhang, under §§ 154 och 156, yttra sig om ifrågavarande ämnen.

Chartæ-Sigillatæ-Verket.

§ 15.

(Pag. 36. Förkl. 169.)

Utskottet, som instämmer i den af Revisorerne yttrade tanka, i fråga om behofvet af ökad tillsyn å Chartæ-Sigillatæ-Förordningens behöriga efterlefnad jemväl i landsorterne, har funnit sig böra å detta ämne fästa Rikets Ständers uppmärksamhet med hemställan,

det Bevillnings-Utskottet må erhålla uppdrag att afgifva förslag till de åtgärder, hvilka kunna anses nödiga för vinnande af controll derå, att, äfven i landsorterne, chartering underkastade handlingar verkligen blifva med behörigt stämpladt papper försedde.

Kongl. Krigs-Collegium.

Artilleri-Afdelningen.

§ 16.

(Pag. 39. Förkl. 61.)

Den af Revisorerne framställda anmärkning i afseende på formen för denna Afdelnings räkenskaper, har jemväl blifvit i 1837 års Revisionsberättelse förnyad, hvarföre Utskottet i detta hänseende åberopar nedanstående § 94.

§ 17.

(Pag. 39. Förkl. 62.)

Såsom nöjagtigt förklarad, anser Utskottet Revisorernes anmärkning rörande en af Commerce-Rådet *Neuman* verkställd leverans af ekvirke, böra förfalla.

§ 18.

(Pag. 39. Förkl. 62.)

I afseende å åtskilliga i Artilleri-Afdelningens räkenskaper upptagne äldre balancer, hvilka jemväl omförmälas i de senare Revisions-berättelserne, åberopar Utskottet, hvad nedanföre i §§ 175 och 176 härom yttras.

§ 19.

(Pag. 40. Förkl. 63.)

Enär de anmärkte förskott, hvilka uppburits af Chefen för General-Adjutants-Expeditionen och af Lieutenant *Segerdahl*, nu mera blifvit behörigen redoviste, lärer härmed något vidare tillgörande icke erfordras.

Icke eller torde någon åtgärd vara att vidtaga, i afseende å Afdelningens fordran hos Öfverste *Bildt*, stor R:dr 2,942: 19. 2., till hvars godtgörande all tillgång saknas.

§ 20.

(Pag. 40. Förkl. 64.)

Revisorernes anmärkning angående Kronans fordran, stor 1,358 R:dr, för krutbrist, hvarföre afl. Capitainen *Tidholm* och äfven afl. Tygvaktaren *Östling* bordt ansvara, har Utskottet, enär denna fråga beror af utsökning i den ena af bemälde gäldenärers concursmassa, ansett

icke kunna till någon åtgärd å Rikets Ständers sida föranleda.

§ 21.

(Pag. 41. Förkl. 65.)

Revisorerne hafva fästat uppmärksamhet dervid, att krutproberingen vid Fliseryds och Torsebro krutbruk erfordrat längre tid, än den vid Klosters och Åkers bruk, ehuru tillverkningen vid dessa senare varit betydligt större, än vid de förstnämnde. Då emedlertid, på sätt Kongl. Krigs-Collegium upplyst, orsaken härtill är att finna deri, att tillverkningen vid Fliseryd och Torsebro krutbruk hufvudsakligen utgjorts af krigskrut, vid hvars undersökning vida större omsorg och noggranhet erfordras, än för bergskrut, hvilket slag vid de tvänne andra bruken förnämligast åstadkommits, anser Utskottet förhållandet i denna del tillräckligt utredt och hemställer,

att anmärkningen må lemnas utan afseende.

§ 22.

(Pag. 41. Förkl. 70.)

Hvad Revisorerne framställt rörande Öfversten *Heideman* och Cornetten

ten *Scheffer* tillagd resekostnads och tractaments-ersättning, har Utskottet funnit nöjagtigt förklaradt, och tillstyrker derföre,

att berörde anmärkning må förfalla.

§ 23.

(Pag. 41. Förkl. 65.)

Angående Revisorernes anmärkning, i afseende på Afdelningens skuld i och för inköp af Mariebergs egendom, får Utskottet tillfälle att nedanföre i § 169 sig utlåta.

§ 24.

(Pag. 41 Förkl. 66.)

Revisorerne hafva anmärkt, att anslaget för Artilleri-Afdelningen blifvit år 1832 öfverskridet med 11,619: 13. 11. och år 1833 med 17,986: 26. 1.

Då likväl dessa Afdelningens skulder sedermera blifvit af påföljande års anslag godtgjorde, anser Utskottet omförmälde anmärkning

icke föranleda något vidare tillgörande.

§ 25.

(Pag. 42 Förkl. 67.)

Enär jemväl uti 1837 och 1839 årens Revisionsberättelser fråga förekommer, rörande inköp af Ryttmästaren *Akersteins* patent-rätt å en ny Sadelmodell, åberopar Utskottet, hvad i detta hänseende nedanföre § 170 finnes anfördt.

Fortifications-Afdelningen.

§ 26.

(Pag. 46.)

Revisorerne hafva fästat uppmärksamhet vid de uti denna Afdelnings räkenskaper upptagne utbetalningar af 4,022 R:dr 16 sk. till reparationsarbeten vid Marieberg, och af 396 R:dr 4 sk. vid Haga Lustslott. Då frå-

gan, huruvida den förstnämnde af desse utbetalningar, hvilken egt rum i och för en med Fortifications-Afdelningen gemenskap egande inrättning, må anses vara rätteligen verkställd, beror af tydningen af de rörande Fortifications-Verket gällande författningar, anser Utskottet i detta hänseende

ingen åtgärd vara att vidtaga.

Enär deremot kostnaden för reparationsarbetena vid Haga Lustslott synes vara för Fortifications-Verket fullkomligt främmande, har Utskottet funnit skäl tillstyrka,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det beloppet af sistnämnde kostnader må af de till Haga Lustslott anslagne medel Fortifications-Afdelningen godtgöras.

§ 27.

(Pag. 46.)

Beträffande de i nämnde Afdelnings Hufvud-Böcker förekommande Äldre Balancer, får Utskottet yttra sig i § 101.

Militiæ-Boställs-Cassan.

§ 28.

(Pag. 47. Förkl. 86.)

I afseende å förhållandet med f. d. Landshöfdingen Grefve *N. Gyldenstolpes* skuld till denna Cassa, åberopar Utskottet innehållet af nedanstående § 183.

§ 29.

(Pag. 47. Förkl. 87.)

Då Utskottet, lika med Revisorerne, anser den framlidne Krigs-Rådet, Landshöfdingen *Lorichs's* enka tillagde pension utur Militiæ-Boställs-Cassan, stor 500 R:dr årligen, utgöra en för nämnde Cassas ändamål främmande disposition, har Utskottet, som af Kongl. Krigs-Collegii förklaring inhemtat, att äfven andre vid nämnde Cassa anställde tjenstemäns i fattigdom efterlemnade enkor och barn tillförene utur samma Cassa undfått pensioner, häraf funnit ökad anledning hemställa,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det så beskaffade pensioner icke vidare må å Militiæ-Boställs-Cassan anvisas.

§ 30.

(Pag. 48. Förkl. 87.)

Som Kongl. Krigs-Collegium i dess afgifne utlåtande upplyst, att den vid 1832 års slut Militiæ-Boställs-Cassan tillkommande räntefordran hos Fält-Secreteraren *Herlenius*, utgörande 1,112 R:dr 45 sk. 4 r:st., nu mera kommit Cassan till godo, med undantag af 176: 36. 8, hvarom tvist vore hos Kongl. Svea Hof-Rätt anhängig, anser Utskottet

Revisorernes i berörde afseende gjorde anmärkning till någon åtgärd å Rikets Ständers sida icke föranleda.

Utrednings-Afdelningen.

§ 31.

(Pag. 49. Förkl. 70.)

Vidkommande den i Afdelningens räkenskaper balancerade fordran hos Kongl. Spanska Regeringen, får Utskottet hänvisa till § 188.

§ 32.

(Pag. 49. Förkl. 71.)

Revisorerne hafva framställt erinran emot den skade-ersättning, stor 210 R:dr, som af Kongl. Krigs-Collegium blifvit år 1833 tillerkänd Gästgifvaren *Widgren* för det att ett emellan Collegium och *Widgren* upprättadt contract om uppförande af en trossbod på Malmslätten fått till all kraft och verkan upphöra. Som likväl utredt blifvit, att upphäfvandet af contractet med Gästgifvaren *Widgren* och öfverlåtande på annan person, som emot billigare vilkor åtagit sig att detsamma fullgöra, tillskyndat Stats-Verket en besparing af 888 R:dr 20 sk., anser Utskottet förevarande anmärkning

icke föranleda någon åtgärd å Rikets Ständers sida.

§ 33.

(Pag. 49. Förkl. 71.)

Revisorernes anmärkning, rörande anslag af 500 R:dr till hvartdera af Gardes Regementerne för inköp af instrumenter och musicalier, anser Utskottet vara af mindre betydenhet, hvarföre densamma

torde böra förfalla.

§ 34.

(Pag. 50. Förkl. 72.)

Då, enligt hvad Kongl. Krigs-Collegium upplyst, följande uti Utrednings-Afdelningens räkenskaper balancerade förskotter, nemligen till Capitainen *Söderberg*, för modellritningars uppgörande, 150 R:dr; till General-Lieutenanten m. m. Friherre *Cederström*, skjuts- och tractaments-penningar, 150 R:dr; till Herr General-Adjutanten för Arméen, till uppköp af Utredningspersedlar, 700 R:dr; till Öfversten m. m. Grefve *von Rosen*, skjuts- och tractamentspenningar, 175 R:dr och till Ryttmästaren *Åkerstein* 500 R:dr, dels blifvit behörigen redovisade, dels contant återbetalde, hemställer Utskottet,

att de af Revisorerne i berörde hänseenden gjorde anmärkningar må förfalla.

Passevolance-Fonderne.

§ 35.

(Pag. 56. Förkl. 78.)

Hvad Revisorerne anmärkt, rörande förvaltningen af Mötes- och Trosspassevolance-Fonderne, anser Utskottet lämpligen böra upptagas i det serskilda betänkande, som, i följd af de till Utskottet remitterade motioner, i dessa ämnen kommer att till Rikets Ständer afgifvas.

Förvaltningen af Sjö-Ärendena.

§ 36.

(Pag. 68. Förkl. 1.)

Revisorerne hafva anmärkt, att Förvaltningens af Sjö-Ärendena Cassa-

räkning för år 1832, under Titel Interimsuppbörd, influtne försäljningsmedel för Stockholms Station, upptager en af Kongl. Krigs-Collegium till belopp af 577 R:dr 37 sk. 5 r:st. meddelad ersättning, för från bemälde Stationsförråd utlemnade beklädnadspersedlar, utan att nämnde summa är i Stationens räkenskaper synlig. Då likväl detta förhållande blifvit af Förvaltningen nöjaktigt förklaradt, bör detsamma, enligt Utskottets tanka,

till någon åtgärd icke föranleda.

§ 37.

(Pag. 69. Förkl. 2.)

Hvad Revisorerne anmält, i afseende på afskrifningen af ett Instrumentmakaren *Wallin* tillagdt förskott af 230 R:dr, anser Utskottet icke vara af den beskaffenhet,

att något tillgörande i anledning deraf å Rikets Ständers sida erfordras.

§ 38.

(Pag. 71. Förkl. 3 och 7.)

Jemte omförmälande af de betydliga löneförmoner, hvilka Contre-Amiralen m. m. Grefve *Cronstedt*, i egenskap af Chef för Förvaltningen af Sjöärendena, uppburit, hafva Revisorerne, enär denna aflöning, oberäknad förmonen af boställsrum m. m., icke obetydligt öfverstiger hvad Presidenterne i Rikets Hof-Rätter och Collegier innehafva, samt då göromålens mängd och vigt vid Chefsplatsen i Förvaltningen ändock medgåfve, att med samma Embete förena andra befattningar, såsom Chefskapet för Stor-Amirals-Embetets 3:dje Afdelning och Ledamotskap i Kongl. Convoy-Commissariatet, af dessa förhållanden hemtat anledning tillstyrka Rikets Ständer att, jemte underdånig anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes, så vidt möjligt är, reglera göromålen inom Stor-Amirals-Embetets Afdelningar på det sätt, att den serskilda Aflönings-Staten för 3:dje Afdelningen åtminstone i någon mon inskränkes, tillika i underdånighet yttra den förmodan, att, då aflöningen för Chefsplatsen i Förvaltningen, bestämd till vice Amirals-lön, redan öfverstiger hvad Presidenterne i Rikets Collegier uppbära, det å Förvaltningens Stat uppförde serskilda arvode för bestridande af nämnde Chefsbefattning, icke i annat fall torde böra utgå, än då Chefen hitkallas ifrån annan station, samt äfven då blott intilldess fria boningsrum och dermed förenade öfriga förmoner fått tillträdas.

Då de af Revisorerne anmärkte förhållanden numera icke vidare äro för handen, och Utskottet dessutom anser, att af den nu beslutade Departemental-Styrelsen förändring i organisationen af Förvaltningen af Sjöärendena och öfriga Afdelningar af Stor-Amirals-Embetet blifver en följd, har Utskottet funnit Revisorernes förenämnde framställning

nu icke å Rikets Ständers sida påkalla någon åtgärd.

§ 39.

(Pag. 72. Förkl. 3.)

Vidkommande Revisorernes hemställan, huruvida icke de, enligt Kongl. Brefvet den 14 Juli 1825, beviljade och på Stockholms Stations årliga nybyggnads- och underhålls-stater upptagne 200 R:dr till ersättning åt Skeppsholms Församlings Kyrko-Cassa för förlorad tomthyra, numera kunna indragas, så enär berörde summa, efter hvad Utskottet inhemtat, till och med år 1837 fortfarande utgått, utan att sådant utgjort föremål för anmärkning å Rikets Ständers Revisorers sida, och då upplyst blifvit, att ifrågavarande understöd är för Församlingen behöfligt, har Utskottet ansett

någon åtgärd i anledning af Revisorernes förenämnde hemställan icke erfordras.

§ 40.

(Pag. 72. Förkl. 4.)

Den af Förvaltningen meddeldta förklaring, i anledning af Revisorernes anmärkning, att vid Stockholms och Götheborgs Stationer upphandlingar vid åtskilliga tillfällen egt rum, utan att desamma grundat sig på afslutade contract, har Utskottet funnit tillfyllestgörande, hvarföre berörde anmärkning

torde böra förfalla.

§ 41.

(Pag. 73. Förkl. 4.)

Af Revisorerne är anmärkning framställd dervid, att af Lots- och Fyrings-medlen år 1833 till Commendants-Embetet å Carlstens fästning förskottsvis utanordnats en summa af 117 R:dr 24 sk., ehuru det under nästföregående år till lika belopp meddeldte förskott ännu icke varit behörigen

redovisadt. Då likväl förhållandet i denna del blifvit af Förvaltningen nöjagtigt förklaradt och berörde förskotter i 1836 års räkenskaper afförde,

lärer icke eller denna anmärkning till någon åtgärd föranleda.

Extra Stats-Anslaget för Kungsholms fästningsbyggnad.

§ 42.

(Pag. 78. Förkl. 5.)

Den af Revisorerne gjorde anmärkning, rörande 2:ne gratificationer, hvilka af nämnde anslag blifvit Majoren *C. F. Meijer* och Capitainen *J. G. Schander* i Nåder beviljade till ett sammanräknadt belopp af 800 R:dr, har Utskottet funnit af Förvaltningen nöjagtigt förklarad och tillstyrker således,

att samma anmärkning må förfalla.

Tull-Verket.

§ 43.

(Pag. 82. Förkl. 32.)

Revisorerne hafva anmält, att det förut anmärkte förhållande, att vissa städer, serdeles gränsstäderne emot Norrige, hvarest tulluppbörden är ringa eller alldeles ingen, icke desto mindre äro försedde med en talrik tjenstemannapersonal, hvars aflönande fordrar betydlig utgift, under åren 1832 och 1833 fortfarande egt rum. Då detta missförhållande emellan inkomster och utgifter, i Utskottets tanka, synes kunna afböjas derigenom, att tullvisitationen blefve förflyttad närmare gränsen emot Norrige, hemställer Utskottet,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det nödiga åtgärder för detta ändamåls vinnande måtte varda i Nåder anbefallde.

Post-Verket.

§ 44.

(Pag. 84. Förkl. 34.)

Hvad Revisorerne erinrat, i afseende på de uti Post-Verkets Hufvud-

Bok för år 1833 upptagne äldre balancer, har Utskottet, på grund af Öfver-Post-Directeurs-Embetets förklaring samt de i 1839 års Revisions-berättelse meddeldte upplysningar, funnit

icke erfordra vidare åtgärd.

§. 45.

(Pag. 84. Förkl. 34.)

På de af Revisorerne anförda skäl, hemställer Utskottet,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om befallning till Öfver-Post-Directeurs-Embetet, att hädanefter låta upprätta och vid Hufvud-Boken bifoga ett Inventarie-Conto, som fullständigt upptager Post-Verkets alla tillhörigheter, fastigheterne och fartygen derunder jemväl inbegripne.

Seraphimer-Ordens-Gillet.

§. 46.

(Pag. 89. Förkl. 29.)

Som, enligt hvad upplyst blifvit, Seraphimer-Ordens-Gillets i Räkenskaperne balancerade skuld till Kuopio Läns Lazarett, stor 292: 27., 9., är vorden i behörig ordning till afskrifning befordrad,

lärer Revisorernes härom framställde anmärkning förfalla.

Nummer-Lotteriet.

§. 47.

(Pag. 95. Förkl. 59.)

Med afseende å hvad Kongl. Nummer-Lotteri Directionens förklaring innehåller, rörande Revisorernes anmärkningar, dels att ett lån utur Brudgåfvo-fonden, stort 2,000 R:dr, utgifvits utan borgen eller annat hypothek, dels att några andre lån ur samma fond beviljats emot löftesförbindelse af endast en person, anser Utskottet

dessa anmärkningar nöjaktigt utredda.

Sal-

Saltpeter Fonden.

§. 48.

(Pag. 97, 98. Förkl. 40, 41.)

Som de af Revisorerne till vinnande af ökad tydlighet och fullständighet i Saltpeter-Fondens räkenskaper föreslagne förändringar, enligt Committerades för Saltpeter Ärendena afgifne förklaring, redan blifvit behörigen iagttagne,

erfordras i detta hänseende intet vidare tillgörande.

§. 49.

(Pag. 98, 99. Förkl. 42.)

Anmärkningarne, rörande förskjuten resekostnad och ersättning åt Kronofogden *Wennerbom*, till belopp af 8 R:dr 16 sk., äfvensom angående utbetalning af 45 R:dr, såsom arfvode för renskrifning af Fondens Hufvudböcker, torde, i Utskottets tanke,

böra lemnas utan afseende.

§. 50.

(Pag. 99. Förkl. 42.)

Då upplyst blifvit, dels att Saltpeter-Fondens proprie balancer till en del indrifvits, dels att, enligt Revisorernes förslag, en serskild Balancerelation, utvisande, i hvad skick proprie balancerne sig befinna och hvarpå deras indrifning eller beskrifning beror, numera bifogas räkenskaperne,

torde, i anledning af Revisorernes härvid framställde erinran, någon vidare åtgärd icke vara af nöden.

§. 51.

(Pag. 100. Förkl. 42.)

Revisorerne hafva anmärkt, att, ehuru Kongl. Brefvet den 16 Mars 1824 föreskrifver, det Saltpeters-Fonden till utlåning disponible medel böra göras fruktbärande à 6 procent, Committerade likväl tillagt Hofmarskalken Grefve *C. F. Posse* ett lån, stort 31,666 R:dr 32 sk. emot 5 procents ränta, på den grund, att samma lån ansågs vara blott en öfverflyttning af en

del utaf det lån, som emot nämnde lägre ränta blifvit Majoren *Stjernsvärd* beviljadt.

Med afseende å hvad Committerades förklaring i detta hänseende innehåller och i betraglande af svårigheten att, med åtföljande fullgod säkerhet, kunna för omförmälde lån erhålla högre ränta än 5 procent, anser sig Utskottet ega skäl hemställa,

att Revisorernes anmärkning i denna del må förfalla.

§ 52.

(Pag. 100. Förkl. 44.)

Enär Committerade upplyst, att Saltpeter-Sjuderi-Styresmannen *G. C. Silfversparre* afgifvit behörig borgen för godtgörande af Fondens efter hans aflidne fader, Majoren *Silfversparre*, egande fordran i och för den betalning, den sistnämnde uppburit för på Fondens bekostnad anskaffade Saltpetersjudnings-pannor, erfordras i detta hänseende ingen ytterligare åtgärd.

Hvad Revisorerne i öfrigt, rörande Saltpeter-Fondens förvaltning, anfört, har Utskottet funnit

till någon åtgärd icke föranleda.

Öfver-Intendents-Embetet.

§ 53.

(Pag. 105. Förkl. 54.)

Den af Revisorerne gjorde erinran, angående redogörelse-formen för Stats-anslaget till publika byggnadernes i hufvudstaden underhåll, har af 1837 och 1839 årens Revisorer blifvit förnyad, på sätt nedanföre i 208 §. omförmäles.

§ 54.

(Pag. 106. Förkl. 54.)

På sätt Revisorerne anmärkt, hafva uti en del af de i hufvudstaden varande, till boställshus anslagne publika byggnader åtskilliga mindre reparationer, såsom till eldstäders vidmagthållande, fensters kittning, glasrutor, tapeter m. m. blifvit verkställda, på bekostnad af det till underhåll af Kronans hus och byggnader härstädes å 8:de Hufvud-Titeln uppförde anslag, hvilket förhållande Revisorerne ansett stridande emot stadgandet i 4 och 5 §§ af Kongl. Maj:ts den 11 Januari 1820 utfärdade Reglemente, enligt hvilket

boställshafvare sjelfve böra vidkännas underhålls-kostnader af omförmälda beskaffenhet; hvaremot Öfver-Intendents-Embetet uti dess förklaring, såsom skäl för de anmärkte åtgärderne, åberopat 9 §. uti nyssnämnde Reglemente, enligt hvilken sådane bristfälligheter i boställs-lägenheterne, som tillkommit genom bruk och nötning under en längre tidrymd, utan boställsinnehafvarnes förvållande, böra på Kronans bekostnad afhjelpas.

Utskottet har häraf hemtat anledning tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära, det de, angående underhållet af Kronans hus och byggnader i hufvudstaden gällande författningar måtte varda genomsedde och förtydligade, på det ej hädanefter må inträffa, att kostnader, hvilka boställs-innehafvare böra vidkännas, komma att drabba Stats-Verket.

§ 55.

(Pag. 107.)

Enär uti 1837 och 1839 årens Revisions-berättelser äfven förekommer erinran, i afseende på den betydliga andel af ifrågavarande byggnadsanslag, hvilken utgått, i och för underhåll af Lif-Gardets till Häst casern- och stallbyggnader, får Utskottet uti § 209 i ett sammanhang sig deröfver utlåta.

Kongl. Convoy-Commissariatet.

§ 56.

(Pag. 113. Förkl. 10.)

Som de i Convoy-Commissariatets Hufvudbok för år 1833 balancerade fordringar hos enskilda personer till största delen antingen blifvit godtgjorde eller ock bero af utredning i concurser, finner Utskottet Revisorernes härom gjorda anmälan icke till någon åtgärd föranleda.

§ 57.

(Pag. 114. Förkl. 11.)

Revisorerne hafva anmärkt, att till f. d. General-Consuln i Algier, Canzli-Rådet *Lagerheim* blifvit utbetaldt första qvartalet af 1833 års Consulstractamente oafkortadt, ehuru han återkommit till Stockholm i Januari

månad samma år och således det högre lönebeloppet icke bordt af honom få åtnjutas längre, än till nämnde månads utgång; hvarförutan Revisorerne fästat uppmärksamhet vid det ansenliga belopp af 1,000 R:dr Hamb. Banco om året, hvilket sedermera blifvit Canzli-Rådet i exspectancelön tilldeladt.

Ehuruväl, vid det förhållande, att, i följd af General-Consulstjenstens i Algier indragning, Canzli-Rådet *Lagerheim*, utan eget förvållande, blifvit skiljd från en befattning, deraf han skäligen kunnat påräkna sin framtida utkomst, billigheten fordrar, att Canzli-Rådet af allmänna medel må erhålla någon ersättning för sina förlorade löneinkomster, synes dock, i Utskottets tanka, lämpligare, att denna ersättning, i stället för att utgå såsom expectance-lön, varder på pensions-stat öfverflyttad; så får Utskottet i följd häraf hemställa,

det ville Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att den Canzli-Rådet *Lagerheim*, i egenskap af f. d. General-Consul i Algier, tillagde expectance-lön af 1,000 R:dr Hamb. Banco må med detta år upphöra och Canzli-Rådet sedermera på Pensions-Stat åtnjuta ett med de pensioner, hvilka vanligen tillkomma embetsmän af samma tjenstegrad, mera öfverensstämmande belopp af 1,333 R:dr 16 sk. Svenskt Banco årligen.

§ 58.

(Pag. 114. Förkl. 12.)

Revisorernes anmärkning, rörande Commendeur-Capitainen *C. Lagerberg* beviljad afskrifning af 561 R:dr 28 sk. 1 r:st, utgörande af honom bestridde extra utgifter under en år 1833 verkställd expedition till Brasilien, är, i Utskottets tanka, af Kongl. Convoy-Commissariatet nöjaktigt förklarad, hvarföre Utskottet hemställer,

att samma anmärkning må förfalla.

§ 59.

(Pag. 115. Förkl. 13.)

Utskottet instämmer visserligen i den af Revisorerne gjorde anmärkning, i afseende å den nog betydliga qvantitet ved, hvilken för Convoy-Commissariatets behof ansetts erforderlig; men anser likväl denna fråga

icke vara af den vigt, att påkalla serskild underdånig skrifvelse i ämnet, hvarföre Utskottet hemställer,

att berörde anmärkning må förfalla.

§ 60.

(Pag. 115. Förkl. 14.)

I afseende å den af Revisorerne gjorda hemställan, rörande Kongl. Convoy-Commissariatets indragning, får Utskottet tillkännagifva, att Utskottet skall i detta ämne afgifva serskildt utlåtande, i sammanhang med handläggningen af en utaf Herr *Halling* väckt och till Utskottet remitterad motion, angående upphörande af afgifter till Handels- och Sjöfarts-fonden, samt anslaget till Convoy-Commissariatet.

Kongl. Mynt-Verket.

§ 61.

(Pag. 121. Förkl. 17.)

Hvad Revisorerne anmält, i afseende på Kongl. Myntverkets förvaltning åren 1832 och 1833, upptages nedanföre uti § 158, i sammanhang med 1837 och 1839 årens Revisorers i detta ämne framställde anmärkningar.

Invalid-Inrättningen.

§ 62.

(Pag. 130. Förkl. 171.)

Då den af Revisorerne yttrade önskan, att de hos Invalidhus-fonden innestående behållningar måtte genom utlåning göras räntebärande, blifvit uppfylld genom Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 26 Mars 1836, till följd hvaraf 36,000 R:dr för sådant ändamål anordnats,

lärer i detta ämne någon åtgärd icke erfordras.

§ 63.

(Pag. 131. Förkl. 171.)

Beträffande Revisorernes anmärkning, i afseende å den gratification af

600 R:dr, som af Invalidhus-medlen blifvit enkan *Lindberg* tillagd, såsom ersättning för henne tillskyndad förlust i och för mathållningen vid Invalid-Inrättningen på Ulriksdal, instämmer Utskottet i den af Revisorerne yttrade åsigt, att, då bemälde enkas skyldighet att besörja mathållningen derstädes grundar sig på frivilligt contract, Kronan i dylikt fall bordt vara frikallad från all ersättningsskyldighet för de tillfälliga förluster, entreprenören kunnat vidkännas; dock anser sig Utskottet, i betragtande af det mindre betydliga beloppet af nämnde gratification,

icke ega anledning att hos Rikets Ständer i detta hänseende föreslå annat tillgörande, än att sådane åtgärder vidtagas, hvarigenom ersättningar af omförmälde beskaffenhet ej vidare må komma i fråga.

Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori.

§ 64.

(Pag. 141.)

Hvad Revisorerne, i följd af räkenskapernes granskning, rörande Factoriets ställning anmält och erinrat, har Utskottet funnit dels icke påkalla någon Rikets Ständers åtgärd, dels lämpligen böra upptagas bland de anmärkningar, som af 1837 års Revisorer i detta hänseende blifvit framställde.

Civil-Statens Pensions-Inrättning.

§ 65.

(Pag. 145. Förkl. 50.)

Den af Revisorerne gjorda hemställan, angående förhöjning i Pensionsbeloppen för vissa classer af delegare, har Utskottet, med afseende å hvad Pensions-Inrättningens Direction derom upplyst och utredt, ansett

icke erfordra någon åtgärd.

Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket.

§ 66.

(Pag. 150.)

Som till Utskottets yttrande blifvit remitterade serskilde hos Riks

Stånden väckte motioner i dessa ämnen, kommer Utskottet att, i sammanhang med besvarandet af ifrågavarande motioner, jemväl upptaga de af Revisorerne, rörande Fängelserne och Corrections-Inrättningarne framställde anmärkningar och förslag.

1837 års Revisions-Berättelse.

§ 67.

Bland de uti denna Berättelse förekommande anmärkningar, har Utskottet ansett nedannämnde vara af den beskaffenhet, att desamma, jemlikt 29 § Riksdags-Ordningen, bordt till behandling af Constitutions-Utskottet öfverlemnas, nemligen:

(Pag. 14.)

Om öfverskridande af 2:dra Hufvudtitelns anslag;

(Pag. 16.)

Rörande de arfvoden, som å andra Hufvudtitelns besparingar blifvit anvisade att årligen utgå till visse tjenstemän i Kongl. Kammar-Rätten;

(Pag. 16.)

Om fortfarande af de Vexel-Controlleurerne i Stockholm och Göthebörg beviljade årliga arfvoden;

(Pag. 19.)

Beträffande beloppet af den Öfver-Commissarien *C. U. Widegren* i Nåder tillagde pension;

(Pag. 20.)

Angående fortsatt beräknande af Gardes-Regementernes aflöning, i enlighet med de af Rikets Ständer icke godkände Interims-stater;

(Pag. 22.)

Angående beviljade förskotter af tillsammans 12,500 R:dr, till bestridande af kostnader för Sveriges Stats-Tidning;

(Pag. 23.)

I fråga om ett Kongl. Theater-Directionen meddeladt förskott af 10,000 R:dr;

(Pag. 74, 87 och 93.)

I afseendeå de årliga arfvoden, hvilka af Militiæ-Boställs-Cassan, Nya Mötes-Passevolancefonden och Wadstena Krigsmanshus-Cassa utgått till 5 Civil-Ledamöter i Kongl. Krigs-Collegium;

(Pag. 105.)

Angående ett till nybyggnader vid Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori anordnadt belopp af 32,000 R:dr utaf extra-anslaget till försvarsverkets iståndsättande;

(Pag. 117.)

Rörande beviljad eftergift af en Capitainen *Lagerberg* ådömd ersättningssumma.

§ 68.

(Pag. 19. Förkl. 175.)

Med anmälan, att, enligt 1835 års Riks-Hufvudbok, 1,919 R:dr 12 sk., utgörande förhöjning för de under lönerne vid Post-Verket anslagne 2,559 tunnor spanmål blifvit på Post-Verkets Stat besparde och införde bland 2:dra Hufvudtitelns allmänna besparingar, hafva Revisorerne, enär bland Stats-Verkets inkomster upptagits en summa af 100,000 R:dr, såsom påräknad nettoinkomst af Post-Verket, och detta Verks öfriga inkomster böra användas till dess aflönings-stater och utgifter, yttrat den åsigt, att spanmålstillökningen under lönerne jemväl bordt af Post-Verkets inkomster utgå, utan att inräknas bland den summa, hvilken skulle från Riksgälds-Contoret till Stats-Verket öfverlemnas, såsom ersättning de år, då Riksmarkegångspriset öfversteg 6 R:dr tunnan.

I anledning häraf har Kongl. Stats-Contoret anfört, att ifrågavarande å Riks-Statens 2:dra Hufvud-Titel uppförde spanmålstillökning för lönerne vid Post-Verket år 1835 icke utgått och i följd deraf, likasom öfrige besparingar å Hufvud-Titeln, kommit densamma till godo samt utgjort tillgång för sådane utbetalningar å samma Hufvud-Titel, hvartill anslag varit otillräcklige eller alldeles saknats; i sammanhang hvarmed Kongl. Stats-Contoret upplyst, att, sådant oaktadt, uti Öfverskotts-liqviden med Riksgälds-Contoret blifvit oafkortad upptagen den af Rikets Ständer påräknade nettobehållning å Postmedlen med 100,000 R:dr, äfvensom att hela återstoden af Post-Verkets inkomster varit disponibel för det af Rikets Ständer afsedde användande.

Med

Med afseende å hvad sålunda blifvit upplyst och då Utskottet, uti dess angående 2:dra Hufvudtitelns reglering afgifne utlåtande, föreslagit rättelse i det anmärkte förhållandet för framtiden, anser Utskottet

någon vidare åtgärd i anledning häraf icke vara erforderlig.

§ 69.

(Pag. 20. Förkl. 176.)

I afseende på de till Majoren *C. M. Montelius* jemväl åren 1834 och 1835 utbetalde gratificationer, kommer Utskottet att sig yttra uti nedanstående 136 §.

§ 70.

(Pag. 21. Förkl. 176.)

Lika med Revisorerne, får Utskottet hos Rikets Ständer hemställa,

att den brist af 33 R:dr 16 sk., som uti 1835 års Riks-Hufvudbok å 7:de Hufvud-Titeln uppkommit, i följd af kungjord, förnyad præscriptions-tid för uttagande och liqviderande af åtskillige, i Räntekammaren qvarliggande, äldre anordningar, måtte varda till afskrifning befordrad.

§ 71.

(Pag. 21.)

Revisorerne hafva anmärkt, att, oberäknadt det å 2:dra Hufvud-Titeln för Minister-Statens aflöning anvisade belopp af 100,000 R:dr Hamb. Banco, hade dessutom af de å 8:de Hufvud-Titeln uppförde Extra utgiftsmedlen, blifvit till Cabinetts-Cassan utanordnade, år 1834, 50,000 R:dr och år 1835, 45,000 R:dr Svenskt Banco.

Som Utskottet, vid regleringen af utgifterne under Riks-Statens 8:de Hufvud-Titel och der uppförde anslag till Extra Utgifter, framställt sådant förslag, att dylika utgifter, hvarom nu är fråga, ej vidare derå må ega rum, anser Utskottet förrberörde anmärkning

ej till vidare åtgärd böra föranleda.

§ 72.

(Pag. 22. Förkl. 177.)

Enär, efter hvad upplyst blifvit, all tillgång saknas till gäldande af det utaf 9:de Hufvud-Titeln Instrumentmakaren *J. Wallin* beviljade lån, stort 1,000 R:dr, anser Utskottet, lika med Revisorerne och Kongl. Stats-Contoret,

annan åtgärd härvid icke återstå, än att nämnde lånebelopp må varda till afskrifning i räkenskapen i laga ordning befordradt.

§ 73.

(Pag. 26. Förkl. 179.)

Revisorerne hafva föreslagit, att magasins-omkostnader, transport-förluster m. m. för Stats-Verkets spanmål, uppkomne derigenom, att in natura uti magasinen emottagen säd bokförts efter markegångspris, men sedermera vid skeende försäljning ej lemnat motsvarande behållning, hvilka omkostnader och förluster blifvit såsom utgifter upptagne å öfverskotten på Stats-Verkets inkomster, borde i räkenskaperne uppföras, såsom afkortning å Stats-Verkets inkomster af spanmål.

På de af Kongl. Stats-Contoret, uti häröfver afgifven förklaring, andragne skäl, anser sig Utskottet böra, i enlighet med Kongl. Stats-Contorets yttrade åsigt, hemställa,

det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära, att, till vinnande af det utaf Revisorerne i omförmälde hänseende åsyftade ändamål, uti Riks-Hufvudboken samt Restantie-liqviden, måtte, såsom serskild afkortning för föregående åren, upptagas sådane å Stats-Verkets spanmåls-förvaltning uppkommande förluster, för hvilkas godtgörande några serskilda medel icke finnas af Rikets Ständer anvisade.

§ 74.

(Pag. 26. Förkl. 179.)

I afseende på den å öfverskotten af Stats-Verkets Inkomster anordnade utgift för Cours-difference, härledande sig deraf, att de bland Stats-

Intraderne upptagne Danska Fyringsmedlen till någon del ingått efter 127½ skillings cours, och således lemnat ringare inkomst, än som varit påräknadt, hafva Revisorerne yttrat den tanke, att ifrågavarande minskning i Stats-Werkets inkomster bordt bokföras, såsom en brist uppå Inkomst-Titeln eller ock såsom afkortning.

Utskottet, som anser förhållandet i detta ämne vara af Kongl. Stats-Contoret nöjaktigt utredt och förklaradt, får till Rikets Ständer hemställa,

att Revisorernes ofvanberörde förslag icke må till någon åtgärd föranleda.

§ 75.

(Pag. 27. Förkl. 180.)

Revisorernes erinran, vidkommande den ersättning för bristande Prostetunna i Westra Fernebo Contract, hvilken, enligt Kongl. Brefvet den 24 November 1832, skolat utgå och afföras på Kronans behållne tiondespanmåls-medel, men, i anseende till saknad tillgång å samma medel, måst afföras på öfverskotten af Stats-Verkets inkomster, anser Utskottet vara af den ringa vigt,

att någon åtgärd icke bör i anledning deraf föreslås.

§ 76.

(Pag. 27. Förkl. 180.)

Rörande den å öfverskotten anordnade kostnad för utmyntning af kopparskiljemynt, hafva Revisorerne ansett, att dylika kostnader, då de uppkomma, borde uppföras ibland utgifterne å 8:de Hufvud-Titeln, under rubrik: Transportkostnad m. m. för Stats-Verkets koppar och jern. Enär likväl, på sätt Kongl. Stats-Contoret anmärkt, några kostnader af omförmälde beskaffenhet numera, sedan präglingen af kopparskiljemyntet verkställes för Myntverkets räkning, icke vidare torde förekomma, lärer, i Utskottets tanke,

någon serskild åtgärd i berörde hänseende för det närvarande icke erfordras.

§ 77.

(Pag. 27. Förkl. 181.)

Bland de å öfverskotten af Stats-Verkets Inkomster afförde summor,

förekommer jemväl ett belopp af 1,468 R:dr 8 sk., utgörande ersättning till Götheborgs Ränteri för ett derifrån år 1819 till Uddevalla Curhus utbetaldt förskott; i afseende hvarå Revisorerne förmält sig hafva inhemtat, att Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag väl beviljat afskrifning af Curhus-Inrättningens i Uddevalla skuld till Medicinal-Fonden, med 2,943 R:dr 10 sk., men icke tillika sig utlåtit, angående den i Kongl. Maj:ts till Rikets Ständer i berörde ämne aflåtne Nådiga Proposition, omförmälde summa af 1,468 R:dr 8 sk., utgörande den skuld, hvarför samma Curhus häftade hos Götheborgs Ränteri; i följd hvaraf och ehuru af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, jemförd med Rikets Ständers, till svar derå, aflåtne underdåniga skrifvelse, anledning kunde finnas för den förmodan, som skulle sistnämnde belopp vara inbegripet uti de till afskrifning beviljade 2,943 R:dr 10 sk., Revisorerne likväl, enär ifrågavarande begge summor blifvit, i Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, såsom 2:ne af hvarandra oberoende förskott upptagne, trott sig finna, att oftanämnde 1468 R:dr 8 sk. bordt fortfarande balanceras, och sålunda hemställt, att denna summa må Stats-Verket till godo ånyo uppdebiteras, för att antingen af Curhusets i Uddevalla möjligen blifvande behållningar Stats-Verket ersättas, eller ock såsom afskrifningsfråga hos Rikets Ständer till behandling företagas.

Då det skäl, som legat till grund för afskrifnings beviljande af Curhusets ofvanberörde skuld till Medicinal-Fonden, att nemligen, ehuru Curhusafgiften inom Götheborgs- och Bohus Län utginge med högsta beloppet af hvarje mantalsskrifven person, utgifterne likväl vore så betydliga, att ringa eller intet öfverskott kunde beredas till betäckande af Curhus-Inrättningens skulder, synes vara lika tillämpligt, i afseende å eftergift af Stats-Verkets meranämnde fordran af 1,468 R:dr 8 sk., anser sig Utskottet ega anledning tillstyrka,

att Rikets Ständer måtte vid den verkställde afskrifningen af sistberörde summa låta bero.

Allmänna Magasins-Ärendena.

§ 78.

(Pag. 30, 31. Förkl. 183, 184.)

Hvad Revisorerne anmält och erinrat rörande förluster, som år 1834 blifvit Stats-Verket tillskyndade, dels genom transport och försäljning af odisponerade spanmålsqvantiteter från Eksjö, Uddevalla och Wisby maga-

sin, dels i följd af den minskning, en del spanmål af sämre beskaffenhet genom afharpning undergått, är, i Utskottets tanka, af Kongl. Stats-Contoret nöjagtigt förklaradt, och torde således

icke påkalla något vidare tillgörande.

§ 79.

(Pag. 33. Förkl. 184.)

Med anmälan, att granskningen af f. d. Allmänna Magasins-Fondens räkenskaper varit försvårad derigenom, att åtskilliga Lands-Contor underlåtit att lemna Magasinsförvaltarne del utaf de afbetalningar, som å fondens i räkenskaperne balancerade fordringar för erhållen undsättningsspanmål till Landt-Ränteriet influtit, hvaraf den skiljagtighet uppstått, att Magasins-räkenskaperne från orterne såsom utestående medel upptagit vida större belopp, än som Magasins-Fonden och Landt-Ränteriens räkningar antyda, hafva Revisorerne hemställt, att rättelse i berörde hänseende måtte vidtagas.

Enär Kongl. Stats-Contoret redan hos Kongl. Maj:t gjort underdånig hemställan om åstadkommande af den utaf Revisorerne nödig ansedda rättelse,

lärer i detta hänseende någon åtgärd å Rikets Ständers sida icke erfordras.

§ 80.

(Pag. 35. Förkl. 184.)

Som Stats-Verkets förlust å de spanmålsqvantiteter, hvilka anvisats till Jemtlands Läns undsättning efter 1832 års missväxt, jemväl utgjort föremål för 1839 års Revisorers anmärkning, kommer Utskottet att nedanföre uti 154 §. sig häröfver utlåta.

§ 81.

(Pag. 36. Förkl. 184.)

Såsom afvikelse från den eljest under åren 1834 och 1835 följde princip, enligt hvilken endast räntefria förskott af Staten tilldelats enskilde personer, emot skyldighet att tillhandahålla spanmål åt behöfvande på bestämde orter efter fastställdt maximipris, hafva Revisorerne anmält, att Handelsbolaget i Umeå *Eric Forssells* Söner, som, i ändamål att med span-

mål förse ortens nödställde invånare, af Creditiv-Fonden erhållit ett penningeförskott, fått med 300 tunnor utsädeskorn afbörda betydligaste delen af den skuld, hvari de sålunda hos fonden häftat; medelst hvilken tillåtelse Staten, ehuru i ringa mon, blifvit återförsatt i det förhållande, som velat undvikas, nemligen att genom spanmålens återlemnande komma i direct beröring med invånarne i orten.

Utskottet instämmer visserligen uti de af Revisorerne i detta ämne yttrade åsigter, men anser sig likväl, enär den anmärkte åtgärden varit af nödvändigheten påkallad, ega skäl tillstyrka,

att Revisorernes förrberörde erinran må lemnas utan afseende.

§ 82.

(Pag. 36. Förkl. 185.)

Enligt hvad upplyst blifvit, hafva, på sätt Revisorerne hemställt, vederbörande Lands-Contor numera erhållit föreskrift att inom column utmärka de å undsättningsskulderne under Calender-årets första tertial verkställde afbetalningar, hvarmedelst Spanmåls-Creditiv-Fondens Hufvudböcker, i hänseende till balancerne, kunna vid granskningen med större lätthet jemföras emot Lands-Contorens redogörelser, hvadan i detta hänseende

något vidare tillgörande icke erfordras.

Chartæ-Sigillatæ-Verket.

§ 83.

(Pag. 38. Förkl. 181.)

Den af Revisorerne gjorde anmälan, att de för försåldt stämpladt papper af Chartæ-Sigillatæ-försäljningsmännen uppburne medel endast från några Län levererats inom den i författningen stadgade tid eller den 15 Januari, har af 1839 års Revisorer blifvit förnyad, i afseende hvarpå Utskottet får åberopa 157 §.

§ 84.

(Pag. 40. Förkl. 182.)

Med anledning af Revisorernes gjorde anmärkning, att uti Avesta Bruks-Directions räkenskaper fortfarande balanceras 50 R:dr, utgörande koppar-

och manufactur-tullmedel för 1831 års fjerde qvartal, får Utskottet, lika med Revisorerne, hemställa,

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att åtgärder måtte vidtagas för indrifvande, så fort ske kan, af ifrågavarande belopp.

Kongl. Post-Verket.

§ 85.

(Pag. 41. Förkl. 30.)

Revisorerne hafva förmält, att, till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 29 April 1830, för ett Post-ångfartygs räkning blifvit vid Motala Mekaniska Verkstad, efter en af Capitainen *Carlsund* uppfunnen constructionsmethod, förfärdigad en kopparångpanna, hvilken kostat Postverket 12,419 R:dr 36 sk. 1 r:st., samt att, efter det nämnde panna sedermera befunnits för ändamålet oduglig, densamma blifvit, med Kongl. Maj:ts under den 5 Juni 1834 meddeldte Nådiga tillåtelse, försåld till Götha Canal-Directionen, som derå gjort det högsta anbudet, uppgående till 4,833 R:dr 16 sk.; varande härvid af Revisorerne framställd den anmärkning, att, så vidt af Kongl. Bref samt Öfver-Post-Directeurs-Embetets protocoller och räkenskaper kunnat inhemtas, någon ansvars- eller ersättningsskyldighet icke blifvit emot vederbörande yrkad, i anledning af Postverkets i och för nämnde transactioner tillskyndade förlust af 7,586 R:dr 20 sk. 1 r:st.

Utskottet, som funnit detta förhållande böra hos Rikets Ständer anmälas, anser likväl

någon åtgärd i ämnet icke vara att vidtaga.

Kongl. Mynt-Verket.

§ 86.

(Pag. 45. Förkl. 26.)

I afseende å de förskott af tillsammans 10,000 R:dr, hvilka åren 1826 och 1827, till Myntverkets iståndsättande och ändamålsenliga drift, af Statsmedlen beviljats och hvarå någon afbetalning icke egt rum, hafva Revisorerne, enär Myntverkets tillgångar icke medgåfve förskottens återbetalning, utan att Rikets Ständers Bank i samma mon skulle öka det för-

skott, som af densamma blifvit lemnadt Myntverket, i och för bedrifvande af sjelfva utmyntningen, hvilken sistnämnde åtgärd icke syntes lämplig, hemställt, att ofvanberörde förskotts-summa, 10,000 R:dr, må uti Stats-Verkets räkenskaper afskrifvas; och får Utskottet, som instämmer i hvad Revisorerne sålunda föreslagit, tillstyrka,

att Rikets Ständer måtte till nämnde hemställan lemna bifall.

Kongl. Tull-Verket.

§ 87.

(Pag. 52. Förkl. 3.)

Då, på sätt Kongl. General-Tull-Styrelsen i afgifvet underdånigt utlåtande upplyst, de af Revisorerne framställde anmärkningar, dels angående ofullständighet i Stockholms Uppbörds- och Cassörs-Contors samt Inkommande Sjötulls-Kammares månads-förslag, dels att vid jemförelse emellan bemälde Sjötulls-Kammares uppbörd och den samma uppbörd controllerande Banco-Bok, den för det föregående året bristande insättningen synes hafva blifvit betäckt med påföljde årets tullintrader, afse förhållanden, hvilka ega sammanhang med den uti Tull-Verkets Uppbörds- och Cassörs-Contor härstädes efter aflidne Tullförvaltaren *M. F. Finér* yppade balance, hvarom frågan ännu är beroende på vederbörande Domstols handläggning, anser Utskottet

omförmälde anmärkningar icke för närvarande utgöra föremål för Rikets Ständers pröfning.

§ 88.

(Pag. 52. Förkl. 3.)

Revisorernes anmärkning i afseende å det dröjsmål, som egt rum med tull- och convoy-medlens inbetalande till Kongl. Ränte-Kammaren och Convoy-Commissariatet, hvilket dröjsmål härrört deraf, att levereringarne för det föregående året icke blifvit till fullo verkställde förr än under loppet af October månad påföljde år, är af Kongl. General-Tullstyrelsen nöjagtigt besvarad, hvarföre Utskottet hemställer,

att berörde anmärkning må förfalla.

Kongl.

Kongl. Convoy-Commissariatet.

§ 89.

(Pag. 57. Förkl. 7.)

I afseende å det räntefria förskott af 6,000 R:dr, som General-Consuln i Algier, Canzli-Rådet *Lagerheim* fått, på grund af Kongl. Brefvet den 20 Mars 1835, af Convoy-Cassan uppbära, är anmärkning jemväl af 1839 års Revisorer framställd, hvarföre Utskottet nedanföre i 166 § skall på en gång i detta ämne afgifva yttrande.

§ 90.

(Pag. 57. Förkl. 8.)

Då äfven 1839 års Revisorer fästat uppmärksamhet vid de betydliga löneförmoner, som af t. f. Consuln i Algier, *J. F. Schultze* uppbäras, får Utskottet rörande detta ämne hänvisa till § 167.

§ 91.

(Pag. 57. Förkl. 8.)

Hvad Revisorerne anmärkt, rörande det dryga beloppet af åtskilliga uti Consulernes räkningar upptagne utgifter, hvarpå såsom exempel anföras kostnader för Consulns i Tunis resor till Beyens nära staden belägna lustslott, samt underhållet af flaggstång och flagga i nämnde stad, har Utskottet ansett vara af Kongl. Convoy-Commissariatet nöjaktigt förklaradt, och hemställer,

att berörde anmärkningar må förfalla.

§ 92.

(Pag. 57. Förkl. 9.)

Revisorerne hafva anmält, att den af Stats-Utskottet vid sistlidne Riksdag till 3,237 R:dr 21 sk. 2 r:st. calculerade förlust för Convoy-Cassan, uppkommen derigenom, att presenter, som uppköpts i ändamål att afsändas till Algier, blifvit, i anseende till Franska occupationen år 1830, för-

sålde i Marseille och Tunis, enligt 1835 års Hufvud-Bok, endast uppgått till 2,058 R:dr 1 sk. 7 r:st.

Som uti Kongl. Convoy-Commissariatets afgifne underdåniga utlåtande nöjaktiga upplysningar i detta ämne blifvit meddeldte, anser Utskottet

Revisorernes förrberörde anmälan icke påkalla någon åtgärd.

§ 93.

(Pag. 57. Förkl. 11.)

Revisorernes erinran, att Convoy-Cassans räkenskaper i vissa afseenden sakna nödig fullständighet, redighet och lättfattlighet, har Utskottet, enär de nya förbättrade räkenskaps-formulären, hvilkas införande vid de publika Embetsverken snart lärer vara att emotse, jemväl torde komma att tillämpas vid Kongl. Convoy-Commissariatets räkenskaper och för framtiden medföra rättelse i de anmärkte förhållandena, ansett

icke påkalla något serskildt förslag i ämnet.

Hvad Revisorerne i öfrigt, rörande Convoy-Cassans förvaltning och räkenskaper, anmält och erinrat, har Utskottet icke ansett böra till någon åtgärd å Rikets Ständers sida föranleda, och får Utskottet, i fråga om Kongl. Convoy-Commissariatets indragning, åberopa det serskilda utlåtande, som i detta ämne kommer att afgifvas.

Kongl. Krigs-Collegium.

Artilleri-Afdelningen.

§. 94.

(Pag. 62. Förkl. 57.)

Revisorerne hafva anmält, att den form, hvarefter denna Afdelnings räkenskaper föras, sedan sista Stats-Revision undergått, hvad Conto med Stats-Verket beträffar, en förändring, som invecklade räkenskaps-sättet och betydligen försvårade dess granskning, samt äfven i så måtto vore till sin beskaffenhet origtig, att icke något serskildt Conto funnes, som ensamt upptoge liqviderne med Kongl. Stats-Contoret, i anledning af de årliga anslagen. Då likväl, på sätt Revisorerne jemväl anfört, de genom Kongl.

Brefvet den 16 Maj 1835 anbefalde förslag till nya formulär för de förvaltande Verkens räkenskaper, vid hvilkas upprättande öfverensstämmelse i formerne emellan Riks-Hufvudboken och de serskilde Verkens räkenskaper, jemte enkelhet och lättfattlighet, skulle afses, numera äro utarbetade, så att rättelse i det anmärkta hänseendet snart torde vara att förvänta, anser äfven Utskottet

berörde förhållande icke erfordra någon vidare åtgärd.

§ 95.

(Pag. 63. Förkl. 57.)

Vidkommande Artilleri-Afdelningens skuld i och för inköp af Mariebergs egendom, om hvars liqviderande jemväl vid 1839 års Stats-Revision fråga blifvit framställd, får Utskottet hänvisa till § 169.

§ 96.

(Pag. 64. Förkl. 58.)

Till Rikets Ständers kännedom är af Revisorerne anmäldt, hurusom, i anledning deraf, att en del af de färdigmurade hvalfven till ett, på Nådig befallning, på Ridön i Mälaren uppfördt kruthus nedrasat och måst å nyo uppföras, Staten blifvit tillskyndad en kostnad af 7,737 R:dr 40 sk., till hvars betäckande Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 22 Februari 1834, anordnat nödiga medel.

Med afseende å de uti Revisions-berättelsen rörande detta ämne meddeldte upplysningar, anser Utskottet

Revisorernes anmälan icke påkalla något vidare tillgörande.

§ 97.

(Pag. 65. Förkl. 58.)

Angående de kostnader, Stats-Verket fått vidkännas, i följd af den åt Ryttmästaren *Åkerstein* uppdragna befattning med anskaffande af sadelställningar för Arméens räkning, är framställning jemväl gjord af 1839 års Revisorer, och får Utskottet härom i ett sammanhang sig yttra uti nedanstående § 170.

§ 98.

(Pag. 67. Förkl. 59.)

Sedan Kongl. Krigs-Collegium den 8 October 1835 i underdånighet

gjort anmälan om influtne medel för försåldt krut och saltpeter, hvaribland 235 R:dr 16 sk. uppgåfvos vara erhållne å en gammal fordran för krut, såldt till export, har Kongl. Maj:t, uti Nådig skrifvelse af den 14 November 1835, tillåtit, att denna summa finge användas till förfärdigande af brandraketer; å hvilket förhållande Revisorerne ansett sig böra fästa Rikets Ständers uppmärksamket, enär krut-försäljnings-medel äro bland Stats-Verkets inkomster påräknade.

Utan att underkänna den af Revisorerne i ofvanberörde måtto gjorda erinran, har Utskottet likväl, enär ifrågavarande krut-försäljnings-medel endast uppgått till ett mindre betydligt belopp, funnit sig böra hemställa, att anmärkningen m förfalla.

§ 99.

(Pag. 67. Förkl. 59.)

Jemte förmälan, att till Artilleri-Afdelningens Cassa år 1835 influtit 2,089 R:dr 13 sk. 7 r:st. för utlemnad exercis-ammunition, hafva Revisorerne, som funnit, att sådan ersättning för ammunition till någon del utgått från nya Mötes-Passevolance-Fonden, tillika ansett, att, vid utlemnande af exercis-ammunition från Artilleriets förråder, rätteligen borde urskiljas, till huru stor del densamma utgöres af krut, hvars motsvarande värde i penningar skulle till Stats-Verket öfverlemnas.

Utskottet instämmer i den af Revisorerne yttrade åsigt, och ehuru numera icke lärer kunna utredas, huru stort belopp af nämnde ersättningssumma bordt komma Stats-Verket till godo, hvadan rättelse i det anmärkta förhållandet icke kan åstadkommas, får Utskottet likväl hemställa,

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära, att hvad Revisorerne i omförmälde afseende föreslagit måtte för framtiden af vederbörande iagttagas.

§ 100.

(Pag. 67. Förkl. 60.)

I anledning af Revisorernes hemställan om åtgärder för indrifning af Artilleri-Afdelningens fordran, i följd af 1822 års krutförsäljnings-expedition till Medelhafvet, äfvensom angående liqvid af den skuld, hvari Colonial-Ärendenas Departement hos Afdelningen häftar, får Utskottet afgifva yttrande, i sammanhang med upptagandet af 1839 års Revisorers i dessa ämnen gjorda framställningar.

Fortifications-Afdelningen.

§ 101.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 46. 1837. Pag. 69, 70. Förkl. 82.)

Enär, på sätt af 1839 års Revisions-Berättelse inhemtas, de uti Fortifications-Afdelningens räkenskaper vid 1835 års slut balancerade äldre fordringar blifvit uti Hufvudboken för 1837 till afskrifning befordrade, med undantag af 1,685 R:dr 15 sk. 6 r:st., för hvilka redovisning ännu ej hunnit erhållas, anser Utskottet de af 1837 års Revisorer, i hänseende till omförmälde balance-poster, gjorde anmärkningar och tillstyrkanden

icke för närvarande påkalla någon åtgärd.

§ 102.

(Pag. 70. Förkl. 82.)

Frågan om inköp af f. d. Sjöstedtska egendomen för Lif-Gardets till Häst begagnande förekommer äfven uti 1839 års Revisions-berättelse; och får Utskottet i detta ämne hänvisa till § 180.

Militiæ-Boställs-Cassan.

§ 103.

(Pag. 72. Förkl. 74.)

F. d. Landshöfdingen Grefve *Gyldenstolpes* skuld till Militiæ-Boställs-Cassan omförmäles jemväl uti 1839 års Revisions-berättelse; hvarföre Utskottet får hänvisa till hvad derom i 183 § anföres.

§ 104.

(Pag. 73. Förkl. 76.)

De af Revisorerne anmärkte, vid 1835 års slut såsom Cassans skuld, utbalancerade 4,489 R:dr 25 sk. 11 r:st. hafva, enligt hvad 1839 års Revisions-berättelse upplyser, uti Hufvudboken för år 1836 blifvit behörigen redovisade; i följd hvaraf

Revisorernes i berörde afseende gjorda framställningar icke lära till vidare åtgärd föranleda.

§ 105.

(Pag. 73. Förkl. 76.)

I afseende på Archiv-Cassans hos Militiæ-Boställs-Cassan egande, vid 1835 års utgång balancerade, fordran, stor 1,650 R:dr, hafva Revisorerne hemställt, att nödige åtgärder måtte vidtagas, på det samma fordran kunde varda till utredning och liqvid befordrad. Kongl. Krigs-Collegium har härvid upplyst, att nämnde Archiv-Cassa tillkommit, på grund af Kongl. Brefvet den 10 December 1806, enligt hvilket af det accordsbelopp, som utgick till Officerare vid Regementerne, hvilka befordrades till lön på stat vid Fältmätnings-Corpsen, borde bildas en utlånings-fond, angående hvars förvaltning och räntans disponerande ytterligare förordnats uti 1834 års Kongl. Instruction för Topografiska Corpsen; af hvilket förhållande Krigs-Collegium ansett ådagalagdt, att dessa medel icke kunnat, såsom Revisorerne yrkat, afliqvideras, utan bordt, icke såsom skuld, utan såsom depositum i räkenskaperne på- och afföras, samt årliga räntan deraf redovisas.

Utskottet anser för sin del detta förhållande vara af Kongl. Krigs-Collegium nöjaktigt förklaradt.

§ 106.

(Pag. 73. Förkl. 76.)

Sedan i 1836 års Hufvud-Bok afskrifning blifvit verkställd af Kamereraren *Schagerströms* balancerade fordran, 95 R:dr 37 sk. 6 r:st.,

torde Revisorernes, rörande nämnde fordran, gjorde erinran till vidare åtgärd icke föranleda.

§ 107.

(Pag. 74. Förkl. 76.)

Jemte framställning rörande tillkomsten af den utaf köpesumman för försålde byggnader, husrötemedel och arrende-afgifter bildade samt till bebyggande af Öfverste-Lieutenants-bostället Åby vid Helsinge Regemente serskildt anslagne fond, hafva Revisorerne anmält, det beloppet af nämnde fond blifvit år 1835 i Militiæ-Boställs-Cassans Hufvud-Bok uppdebiterad, såsom Cassans skuld till belopp af 2,628 R:dr 40 sk. 7 r:st.; anseende Revisorerne det leda till förvillelse, att ifrågavarande medel serskildt bokföras och framgent balanceras såsom cassans skuld, hvilket likväl icke vore

förhållandet, enär någon egentlig fordringsegare icke funnes och återbetalning deraf icke kunde i annan ordning ifrågakomma, än att Militiæ-Boställs-Cassan, i afseende å Boställets bebyggande, fullgör åliggande förbindelser.

Kongl. Krigs-Collegium har i anledning häraf upplyst, att, då, enligt Kongl. Brefvet den 17 Juli 1796, omförmälde medel, influtne genom försäljning af laga hus, borde reserveras och genom utlåning ökas för att dermed uppföra nya laga hus, när sådant ifrågakommer, och med hvilkas byggande Militiæ-Boställs-Cassan icke hade att skaffa, hade samma medel såsom depositum bordt, till capital och ränta serskildt bokföras och balanceras.

Vid det sålunda utredde förhållande har Utskottet ansett

Revisorernes förrberörde erinran icke påkalla någon åtgärd.

§ 108.

(Pag. 74. Förkl. 77.)

I afseende å serskildt arfvode för Cassans bokslut, hänvisar Utskottet till nedanstående 184 §.

Utrednings-Afdelningen.

§ 109.

(Pag. 77. Förkl. 68.)

Då, på sätt af Kongl. Krigs-Collegii utlåtande samt 1839 års Revisions-berättelse inhemtas, Utrednings-Afdelningens balancerade fordringar, dels hos Ståthållare-Embetet på Drottningholms och Svartsjö Slott, stor 222 R:dr 16 sk., dels hos Colonial-Ärendenas Departement till belopp af 1,666 R:dr 46 sk. 3 r:st. blifvit åren 1837 och 1838 liqviderade,

torde Revisorernes i berörde afseende gjorda erinran böra förfalla.

§ 110.

(Pag. 76, 77. Förkl. 67.)

Enär öfriga vid denna Afdelnings räkenskaper gjorda anmärkningar blifvit af 1839 års Revisorer ånyo framställde, får Utskottet i ett sammanhang sig derom utlåta i nedanstående §§ 187 och 188.

Anslaget för Exercitie-Squadroner

§ 111.

(Pag. 81. Förkl. 86.)

Uti 1839 års Revisions-berättelse är uppmärksamhet jemväl fästad å öfverskridandet af detta anslag, hvarföre Utskottet i detta afseende åberopar § 191.

Serskilda medel i och för kostnaderne till de förstärkte Garnisonerne å Waxholm och Carlsten.

§ 112.

(Pag. 94. Förkl. 96.)

Då, i enlighet med hvad Revisorerne hemställt, de från Landt-Ränteriet i Götheborg åren 1834 och 1835 utbetalde förskott i och för Garnisonen å Carlsten blifvit godtgjorde genom anvisning å 3:dje Hufvudtiteln, lärer härvid någon vidare åtgärd icke erfordras.

Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori.

§ 113.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 141. 1837 Pag. 96. Förkl. 101.)

Beträffande Revisorernes erinran, att Factoriets skuld till Saltpeterfonden, stor 55,500 R:dr, icke funnes i räkenskapen balancerad, och att någon capital- eller ränte-afbetalning å berörde skuld icke egt rum, får Utskottet hänvisa till innehållet af nedanstående 211 §.

§ 114.

(Pag. 96. Förkl. 102.)

Revisorerne hafva fästat uppmärksamhet dervid, att värdet af Factoriet tillhörige hus och byggnader vid 1835 års slut finnes i räkenskaperne upptaget till 61,447 R:dr 27 sk. 9 r:st., hvilket med 3,422 R:dr öfverstiger

det

det i 1828 års räkenskaper derå uppförde belopp, och sådant oagtadt under berörde 7 år någon nybyggnad eller ombyggnad icke egt rum.

I anledning häraf är upplysning meddelad, att de förhöjda värdena å en del hus blifvit föranledde af derå verkställde betydligare reparationer, som ansetts föröka det värde, hvartill byggnaderne, på grund af anställd besigtning och värdering, varit bokförde, vid hvilket förhållande Revisorernes erinran

icke torde böra påkalla någon åtgärd.

§ 115.

(Pag. 97. Förkl. 103.)

Beträffande Revisorernes anmälan, att den till Factoriets bedrifvande från Kongl. Krigs-Collegium förskjutne förlagssumma vid slutet af 1835 uppgått till 56,000 R:dr eller 16,000 R:dr mera, än vid 1834 års början, äfvensom att anledningen härtill vore att finna ej mindre deri, att ytterligare förskott blifvit förstnämnde år meddeladt, än ock deruti, att värdet af de 600 gevär, hvilka år 1834 från Factoriet levererats, icke blifvit afförde från den balancerade förskottssumman.

Då de från Kongl. Krigs-Collegium utgifne förskott äro uti räkenskaperne behörigen upptagne och redovisade samt således utgjort föremål för afföring i följande årens räkenskaper, i den mon de leverancer, hvartill dessa medel varit utgifne och vid Factoriet använde, hunnit fullbordas, hvilket äfven synes vara vederbörligen iagttaget, enär någon anmärkning i detta hänseende uti 1839 års Revisions-berättelse icke förekommer, anser Utskottet

Revisorernes förrberörde anmälan icke påkalla något tillgörande.

Extra Anslagen till Försvars-Verkets iståndsättande.

Utrednings-Afdelningen.

§ 116.

(Pag. 102. Förkl. 69.)

Enligt hvad Revisorerne anmält, hafva utaf de under bemälde Afdelnings förvaltning ställde extra anslags medel låneförsträckningar till de or-

dinarie egt rum, år 1834 med 96,691 R:dr 45 sk. 6 r:st. och år 1835 med 72,691 R:dr 18 sk. 6 r:st., hvilka bokförts under titel *anticipation* och vid sistnämnde års slut icke varit återbetalde. Då dessa åtgärder äro oförenliga, så väl med gällande föreskrift, att Extra Stats-anslaget ej må med det ordinarie sammanblandas, som ock med stadgandet om det förra anslagets förräntande, så länge och till så stor del, som icke behöfves för att jemväl komma försvarsverket till godo, har Utskottet funnit sig böra tillstyrka,

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet framställa den begäran, att så beskaffade dispositioner icke vidare må ega rum.

§ 117.

(Pag. 102. Förkl. 70.)

Vid granskning af de emellan Kongl. Krigs-Collegium och vederbörande leverantörer upprättade contract och derpå grundade liqvider, hafva Revisorerne funnit, att de fleste af dessa contract genom öfverskridande af den fastställde levererings-terminen blifvit å leverantörens sida åsidosatte, utan att det i contracten intagne vilkor af böter för försummelsen vid något tillfälle funnits vara tillämpadt, hvarjemte den förmon leverantörerne förunnats att, efter den förflutne levereringsterminen, räntefritt begagna stundom ganska betydliga förskott, och hade dessutom vid serskilde tillfällen tillstånd meddelats, ej mindre att på en annan leverantör öfverlåta ett contract, sedan detta redan länge varit genom uragtlåten leverering förverkadt, än ock att vid sådan händelse till Krigs-Collegii Cassa återställa det å samma contract uppburna förskott, som alltså, utan någon motsvarande förmon för det allmänna, iklädt sig egenskapen af en låneförsträckning, till enskild vinst för leverantören.

Enär en så beskaffad ansvarslöshet för bristande verkställighet af de med Statens Verk ingångne contract otvifvelagtigt kan medföra betänkliga följder, har Utskottet häraf hemtat anledning

tillstyrka Rikets Ständer, att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t, i afseende på behandlingen af frågor om anstånd med fullgörande af afslutade contract, må i Nåder meddela sådane föreskrifter, att det icke må bero på de förvaltande auctoriteter, hvilka contracten upprättat, att dylikt anstånd bevilja, äfven-

som att anstånd och befrielse från stadgadt vite icke må medgifvas i annat fall, än då fullt giltiga skäl dertill förefinnas samt leverantörer, som erhållit förskott, tillförbindas att, i händelse de af dem åtagne förbindelser icke inom stadgad tid fullgöras, laga ränta derför erlägga.

Artilleri-Afdelningen.

§ 118.

(Pag. 105. Förkl. 62.)

Hvad Revisorerne erinrat, i hänseende till en utur 1834 års räkenskaper öfver de under denna Afdelnings disposition varande extra anslagsmedel verkställd afföring af 12,000 R:dr, balancerad sedan år 1830 såsom fordran hos Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori för förskott å samma års gevärs-leverance, har Utskottet, efter inhemtad upplysning, att ifrågavarande leverance numera blifvit behörigen fullgjord, funnit

icke erfordra någon vidare åtgärd.

§ 119.

(Pag. 106. Förkl. 63.)

Revisorernes uppmärksamhet har jemväl fästats derå, att, ehuru Rikets Ständer vid 1830 års Riksdag beslutat, att de till Försvarsverkets iståndsättande då beviljade extra anslag borde i Banken förräntas, hade likväl såväl för Artilleri- som Utrednings-Afdelningen betydlige summor varit oförräntade i Banken qvarstående, neml. år 1834 — 499,859: 42: 1. och
år 1835 — 405,803: 30: 11.

Utskottet finner visserligen detta förhållande strida emot Rikets Ständers beslut, äfvensom att, då de ifrågavarande medlen skolat af Riksgälds-Contoret upplånas, desamma, helst då de, på sätt nämndt är, icke blifvit emot ränta i Banken insatte, icke bordt reqvireras förr, än i den mon de till utgifter varit erforderlige, hvarigenom Riksgälds-Contorets ränte-utgift blifvit förminskad; men då dessa medel nu mera till största delen lära vara utgifne, anser Utskottet, hvad i berörde afseende förekommit

icke kunna till någon åtgärd föranleda.

Förvaltningen af Sjö-Ärendena.

§ 120.

(Pag. 116. Förkl. 38.)

Revisorerne hafva anmält, hurusom det å 4:de Hufvudtiteln, till skrifmaterialier och expenser uppförde anslag af 2,500 R:dr icke ens funnits tillräckligt för Förvaltningens af Sjö-Ärendena och General-Adjutants-Expeditionens för Flottan behof, hvarföre expens-kostnaderne för Flottans Stationer måst anordnas å Stationernes anslag för underhåll och nybyggnad. Då, på sätt upplyst blifvit, nyssberörde anslag endast är för de begge förstnämnde auctoriteterne afsedt, och utgifterne för skrifmaterialier och expenser vid Stationerne äfven tillförne af Flottans underhållsanslag utgått, anser Utskottet förenämnde anmärkning

böra förfalla.

§ 121.

(Pag. 117. Förkl. 39.)

Hvad vidkommer de gjorda anmärkningarne, i afseende å åtskillige utaf Förvaltningens af Sjö-Ärendenas expens-medels-anslag bestridde utgifter, så ehuru det ville synas, som åtskillige af desse utgifter äro af den beskaffenhet, att de icke bordt ega rum, finner likväl Utskottet

dem icke vara af den betydenhet, att de till någon åtgärd å Rikets Ständers sida böra föranleda.

§ 122.

(Pag. 117. Förkl. 42.)

Hvad Revisorerne anmärkt och hemställt, angående den olikhet i beräkning af vacance-månader, som vid Carlskrona Station eger rum, i jemförelse med förhållandet vid Flottans öfrige Stationer, anser Utskottet, vid det af Förvaltningen upplyste förhållande och då frågan om beräkningen af berörde vacance-månader är beroende på Kongl. Maj:ts pröfning,

till någon åtgärd å Rikets Ständers sida icke föranleda.

§ 123.

(Pag 118. Förkl. 42.)

Af Revisorerne är anmärkt, att, ehuru Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 22 Februari 1834, förordnat, att de till Skeppsholms kyrkobyggnad i Statsprojectet för berörde år uppförde, men af Kongl. Maj:t deriträn uteslutna 5,460 R:dr borde tills vidare reserveras, och oagtadt Kongl. Maj:t först, genom Nådig skrifvelse den 19 Juni 1835, medgifvit användandet af nämnde medel, Förvaltningen dock redan den 30 December 1834 till Stockholms Station utanordnat omförmälde belopp.

Såsom förklaring häröfver är af Förvaltningen anfördt, att, då redan vid den tid, då Kongl. Maj:ts förstberörde Nådiga Bref afläts, voro utöfver anslagen till Skeppsholms kyrkobyggnad förskottsvis utbetalde 10,950 R:dr 14 sk. 8 r:st, hvarunder ifrågavarande 5,460 R:dr voro inbegripne, sistnämnde summa varit lika mycket disponerad, om den balancerats såsom förskott eller formelt anordnats och afförts, hvarföre Förvaltningen desto mindre dragit i betänkande att beloppet vid 1834 års slut afföra, som derigenom undvikits att summan såsom förskott en längre tid balancera.

Utskottet anser väl, för dess del, att berörde medel icke bordt af Förvaltningen anordnas förr än sådant blifvit af Kongl. Maj:t bifallet; men då någon olägenhet likväl derigenom icke uppkommit, anser Utskottet

berörde anmärkning böra förfalla.

§ 124.

(Pag. 121. Förkl. 44.)

Revisorerne hafva vidare fästat uppmärksamhet vid den ofullkomlighet, som förefunnits, i afseende på redovisnings- och bokföringssättet, såväl hos Förvaltningen af Sjö-Ärenderna, som vid Flottans Stationer.

Då, enligt hvad det bör förmodas, nya räkenskapsformulärer efter en förbättrad method innan kort komma att till begagnande vid de förvaltande Verken anbefallas, hvadan rättelse i de anmärkte förhållandena för framtiden är att förvänta, hemställer Utskottet,

att Revisorernes förrberörde erinringar icke må till någon serskild åtgärd föranleda.

§ 125.

(Pag. 123. Förkl. 49.)

Revisorerne hafva anmärkt, att, då af Statsanslaget för materielen, till fyllnad i Extra och Expectance-Statens anslagsbehof, 30,000 R:dr blifvit vid 1828—30 årens Riksdag anvisade, de besparingar, hvilka årligen göras på Extra och Expectance-Staten, icke, på sätt som skett, böra sammanföras med besparingarne på ordinarie aflönings-staten och betraktas såsom disponible för personella anslag och arfvoden, hvilket vore stridande emot ursprungliga ändamålet med nyssberörde anslag af 30,000 R:dr.

Då berörde anvisning af materiel-anslaget endast egt rum för att fylla bristen uti tillgångarne för Extra och Expectance-Staten, anser Utskottet deraf följa, att, om besparingar å sistnämnde Stat uppstå och således behof icke fordrar användandet af hela det anvisade bidraget af materiel-anslaget, dessa besparingar rätteligen böra sistnämnde anslag tillgodokomna; hvadan Utskottet tillstyrker

Rikets Ständer att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det besparingarne å Flottans Extra- och Expectance-Stater må afskiljas från ordinarie aflönings-staternes besparingar samt återföras till anslaget för flottans underhåll och arbetsplan, dit de till följd af sitt ursprung höra.

§ 126.

(Pag. 124. Förkl. 50.)

Jemte förmälan, det Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 22 Juli 1835, förklarat den af Rikets senast församlade Ständer underdånigst begärde inventering af alla ekvirkesförråder vid Flottans Station i Carlskrona icke kunna bifallas, hufvudsakligen i anseende till bristande anslag för bestridande af de för berörde ändamål erforderlige kostnader, hafva Revisorerne yttrat den öfvertygelse, att en fullständig inventering af omförmälde ekvirkesförråd vore af behofvet högligen påkallad, så väl för nödig controll i vederbörandes redovisningsskyldighet, som för undersökning deraf, om icke större eller mindre del af förrådet kan af ålder eller tillfälligheten befinnas hafva blifvit för flottans behof odugligt, åfvensom på det att upplysning om användbara behållningen af hvarje slag ekevirke till de serskilda byggnadsbehofven må erhållas.

På dessa af Revisorerne anförde skäl, får Utskottet tillstyrka,

att Rikets Ständer, med förnyande af den vid 1834 års Riksdag gjorde underdåniga anhållan om fullständig inventering af ekevirkes-förråden i Carlskrona, tillika måtte förklara, att de medel, som för detta ändamåls vinnande äro af nöden, böra, i likhet med kostnaderne vid andra inventeringar, utgå af Riks-Statens 4:de Hufvudtitels anslag för Flottans behof.

§ 127.

(Pag. 125. Förkl. 51.)

Den af Revisorerne gjorde anmärkning, angående felande serskild redogörelse för det till anläggning af en vattenledning vid Carlskrona vid 1823 och 1828—30 årens Riksdagar beviljade extra anslag af 83,333 R:dr 16 sk., har Utskottet funnit af Förvaltningen nöjagtigt förklarad och hemställer derföre, att samma anmärkning

må förfalla.

Stor-Amirals-Embetets Tredje Afdelning.

§ 128.

(Pag. 130. Förkl. 5.)

I afseende å den af Revisorerne gjorde anmälan, att för åtskilliga utur Strömrensningsfonden meddeldte, i räkenskaperne balancerade äldre förskotter och lån, någon redogörelse ännu icke blifvit af f. d. Strömrensnings-Comitéen afgifven, är af Stor-Amirals-Embetets Tredje Afdelning upplyst, att de underrättelser och handlingar, hvilka för utredning af dessa ämnen ansetts erforderlige, numera kommit Kongl. Kammar-Rätten tillhanda; hvarföre Revisorernes förenämnde anmälan

icke torde till någon åtgärd böra föranleda.

Öfver-Intendents-Embetet.

§ 129.

(Pag. 143. Förkl. 34.)

Som de anmärkningar, hvilka, i afseende på Öfver-Intendents-Embetet

räkenskaper, blifvit framställde, röra ämnen, som äfven varit föremål för 1839 års Stats-Revisions uppmärksamhet, får Utskottet i ett sammanhang sig häröfver utlåta och hänvisar i detta afseende till §§ 208 och 209.

Stuteri-Öfver-Styrelsen.

§ 130.

(Pag. 150. Förkl. 16.)

Enär Utskottet, i anledning af inkomne motioner rörande ämnen, som med Stuterierne i Riket ega sammanhang, kommer att afgifva serskildt utlåtande, får Utskottet vid samma tillfälle till besvarande upptaga de uti Revisions-berättelserne rörande anslagens för Stuteriernes förvaltning framställde anmärkningar.

1839 Ars Revisions-Berättelse.

§ 131.

Jemlikt föreskriften i 29 § Riksdags-Ordningen, har Utskottet funnit sig böra till behandling af Constitutions-Utskottet öfverlemna följande uti denna berättelse upptagne anmärkningar:

(Pag. 19.)

Om öfverskridandet åren 1836 och 1837 af 2:dra Hufvudtitelns anslag;

(Pag. 20.)

Angående beviljadt arfvode till den Tjensteman, som bestrider Secreterare-befattningen hos Kongl. Stats-Contoret;

(Pag. 21.)

Rörande åtskillige Embets- och Tjenstemän i Kongl. Kammar-Rätten tillagde årliga arfvoden;

Om fortfarande af de till Vexel-Controlleurerne i Stockholm och Götheborg utgående arfvoden;

(Pag. 22.)

I fråga om den pension, som blifvit Kammar-Rätts-Rådet *G. F. Billberg* beviljad;

§ 23

(Pag. 23.)

Angående beräkningen af Gardes-Regementernes löneförmoner samt om fastställd ny Interims-Stat för Lif-Bevärings-Regementets Officers-Corps;

(Pag. 24.)

Rörande serskilde arfvoden för t. f. Presidenten i Kongl. Krigs-Collegium;

(Pag. 25.)

Angående Ledamöterne i Kongl. Stats-Contoret tillagd lönefyllnad;

Rörande Cabinetts-Cassans ansvarsförbindelse för af Barthelemy-fonden utgifne Obligationer;

Pag. 26.

Angående ett af Extra Utgiftsmedlen beviljadt årligt anslag af 5,200 R:dr i och för Sveriges Stats-Tidning;

Om anslag af Extra Utgiftsmedlen till Kongl. Theater-Directionen;

(Pag. 27.)

Angående ett Häradshöfdigen *P. J. Ödman* förunnadt räntefritt lån;

(Pag. 64.)

Rörande åtskillige af Kongl. Maj:ts Beskickningar vid Utländska Hof tillagd ersättning af Postmedlen för utbetaldt porto;

(Pag. 82.)

Om ett för nybyggnad af en sluss i Stockholm beviljadt anslag af Handels och Sjöfarts-Fonden;

(Pag. 83.)

Angående Premier-Lieutenanten *C. A. Gosselman* beviljadt reseunderstöd, äfvensom om bestämmandet af aflöningarne för General-Consulerne i Förenta Staterne, Lisabon och Rio de Janeiro, samt Handels-Agenten i Italien m. fl.;

(Pag. 95.)

Angående en disposition utaf den så kallade Åby byggnads-fond;

(Pag. 96, 101, 111.)

Angående fortfarandet af de utur Militiæ- Boställs- och Wadstena Krigsmanshus-Cassorne samt Nya Mötes-Passevolance-fonden utgående arfvoden till Civil-Ledamöter i Kongl Krigs-Collegium.

§ 132.

(Pag. 4.)

I anledning af hvad Revisorerne anfört, angående Stats-Verkets s. k. Grund- eller Reserv-fond, vill Utskottet i serskildt betänkande yttrande och förslag afgifva.

§ 133.

(Pag. 17, 18.)

Revisorerne hafva anmält, att, i anseende till felande redogörelser, någon gransknig icke kunnat företagas af de till meublers underhåll på Stockholms Slott, äfvensom till ved och kol för de Kongl. Hofven å Första Hufvud-Titeln uppförde anslag. Då emedlertid Kongl. Maj:t eger full dispos tions-rätt öfver de å nyssnämnde Hufvud-Titel anvisade medel och deras användande till serskilda behof, samt enär Titeln icke blifvit till beloppet ö fverskriden, anser Utskottet

berörde erinran icke böra till någon åtgärd föranleda.

§ 134.

(Pag. 18. Förkl. 187.)

Beträffande Revisorernes anmälan, att de, oagtadt derom gjord begäran, icke fått emottaga någon redogörelse för det å samma Hufvud-Titel upptagne anslag för Kongl. Hof-Stallets utfodring, så enär Staten upptager fourage för ett visst antal hästar, hvilket fourage genom Kongl. Stats-Contorets försorg årligen blifvit för Hof-Stallets behof upphandladt och någon serskild redovisning för detta fourage sedermera icke ansetts böra ifrågakomma, hvarjemte Utskottet, i dess betänkande angående reglering af 1:sta Hufvud-Titeln, tillstyrt, att ifrågavarande anslag, likasom anslaget för Hofhållningen, må framgent ställas till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition, anser Utskottet

berörde anmälan icke böra till någon åtgärd föranleda.

§ 135.

(Pag. 18. Förkl. 188.)

Hvad vidare angår Revisorernes anmärkning, i afseende på den längre tid, hvarunder de under Ulriksdals Kongl. Lustslott hörande lägenheterne Beijlon och Jacobsdal blifvit åt enskilde personer upplåtne; så, enär det är Hans Maj:t Konungen obetaget att efter godtfinnande disponera de Kongl. Lustslotten och derunder lydande lägenheter, som icke serskildt äro till utarrendering för Stats-Verkets räkning undantagne, samt det först efter Hans Maj:ts Regeringstid tillkommer Rikets Ständer att meddela nya föreskrifter om förvaltningen af nämnde Lustslott, hemställer Utskottet,

att berörde anmärkning må förfalla.

§. 136.

(1835 års Rev. Berättelse, pag. 23. Förkl. 167. 1837 års Rev. Ber., pag. 20. Förkl. 176. 1839 års Rev. Ber., pag. 24. Förkl. 190.)

Under hvart och ett af de år, hvilkas räkenskaper varit Revisorernes pröfning underkastade, har Majoren *C. M. Montelius*, med afseende å den behöfvande ställning, hvari han sig befunnit, fått uppbära en oafkortad gratification af 600 R:dr utaf de till oförutsedde militaire-behof på 3:dje Hufvud-Titeln afsatte medel.

Utskottet, som, lika med Revisorerne, anser, att gratificationer af denna beskaffenhet rätteligen bordt utgå af de å 8:de Hufvud-Titeln uppförde extra anslags-medel, åberopar i detta hänseende, hvad ofvanföre uti en likartad fråga, § 12, blifvit yttradt.

§. 137.

(Pag. 24. Förkl. 191.)

Beträffande de förskott, som, på grund af Kongl. Brefvet den 5 Augusti 1830, årligen blifvit utbetalde å Fouragerings-anslagen för Lif-Gardet till Häst och Kronprinsens Hussar-Regemente, hafva Revisorerne yttrat den åsigt, att det icke vore med ordning i Stats-Förvaltningen förenligt, att på detta sätt utgifterne för ett löpande år bestridas med ett kommande års anslag.

Enär det anmärkte förhållandet härleder sig deraf, att Fouragerings-året räknas från och med den 1 October ena året till samma dag det andra, hvarem ot

Stats-Reglerings-anslagen omfatta calender-år, och, på sätt Kongl. Stats-Contoret erinrat, genom ifrågavarande förskott Fouragerings-Directionerne blifvit satte i stånd att vid de tider, fourage-persedlar vanligen erhållas till billigaste pris, mot contant upphandla det deraf erforderliga qvantum, och såmedelst undvika en kostnad, som, i händelse den öfverskridit det för fouragerings å stat uppförde förslags-anslag, måst af Riksgälds-Contoret fyllas; så anser Utskottet

de nu ifrågavarande förskotten å fouragerings-anslagen för Lif-Gardet till Häst och Kronprinsens Hussar-Regemente kunna hädanefter som hittills meddelas, med iagttagande likväl, att de förskjutne beloppen alltid blifva *såsom förskotter* i räkenskaperne balancerade.

§. 138.

(Pag. 27. Förkl. 193.)

Revisorernes anmärkning, att det förskott af 5,819 R:dr 32 sk., som efter Riddarholms kyrkans brand år 1835 blifvit utbetaldt för kyrkans förvarande och hvilket förskott år 1836 afförts på anslaget till byggnader och reparationer å publike husen i hufvudstaden, rätteligen bordt bestridas af de för försålde effecter efter kyrkans brand influtne 16,286 R:dr 39 sk., anser Utskottet nöjagtigt förklarad, hemställande i följd deraf,

att berörde anmärkning må förfalla.

§. 139.

(Pag. 27. Förkl. 193.)

I afseende på Revisorernes anmärkning, angående ett för en ridbanas uppförande vid Lif-Gardets till Häst casern meddeladt förskott af 2,912 R:dr, får Utskottet hänvisa till hvad härom nedanföre uti § 209 yttras.

§. 140.

(Pag. 28. Förkl. 194.)

I afseende på Revisorernes anmärkning, att, genom Kongl. Brefven den 4 April 1835 och 18 Juni 1836, ett sammanräknadt belopp af 2,655 R:dr blifvit af 9:de Hufvud-Titelns medel beviljadt för stohållningen i Skåne, äfvensom att Kongl. Maj:t, under den 20 December förstnämnde år, anvisat 2,000 R:dr årligen af samma Hufvud-Titel för Hingstars från Strömsholms Stuteri kringförande, hvilka summor jemväl åren 1836 och 1837 utgått, förekom-

mer visserligen, att, då serskildt anslag för hästafvelns förbättrande finnes å 8:de Hufvud-Titeln uppfördt, utgifter för dylikt ändamål icke bordt å annan Hufvud-Titel anslås; då likväl berörde serskilde anslag endast uppgår till 8,000 R:dr, och de nu anmärkte å 9:de Hufvud-Titeln anvisade kostnader onekligen varit af nytta för landet samt utgått till föremål, hvilka icke äro främmande för jordbrukets förkofran, anser sig Utskottet ega anledning tillstyrka,

att förevarande anmärkning må förfalla.

§ 141.

(Pag. 28. Förkl. 194.)

Hvad beträffar Revisorernes hemställan, angående upphörande af det årliga bidrag, stort 4,000 R:dr, som till ränta å ett för fullbordan af Motala Mechaniska verkstad hos Landtbruks-Academien upptaget lån, blifvit af Stats-medel Götha Canal-Bolag meddeladt, så enär, efter hvad kändt är, berörde verkstad numera är vorden af Bolaget försåld och omförmälde ränte-bidrag hädanefter icke torde ifrågakomma, anser Utskottet

någon åtgärd, i anledning af Revisorernes förenämnde hemställan, icke vara erforderlig.

§ 142.

(Pag. 28. Förkl. 194.)

Sedan Utskottet, uti afgifvet utlåtande, angående reglering af utgifterne under Riks-Statens 2:dra Hufvud-Titel, tillstyrkt, att, på sätt Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, aflöningen för Länsmännen i Lappmarken måtte till berörde Hufvud-Titel från 10:de Hufvud-Titeln öfverflyttas, lärer Revisorernes i fråga om berörde aflöning gjorda erinran

till vidare åtgärd icke föranleda.

§. 143.

(Pag. 29. Förkl. 195.)

Revisorerne hafva anmält, hurusom, i följd af Kongl. Maj:ts Nådiga förordnande, att de från Landt-Ränterien aflemnade Depositions-medel för äldre åren borde genom serskilda Committerades försorg förräntas emot behörig säkerhet och 5 procents ränta, bemälde Committerade hos Kongl. Stats-Contoret af dylika medel lyftat tillsammans 23,800 R:dr, deraf blif-

vit utlånte till Theater-Directionen 13,000 R:dr och till Committerade för förvaltande af anslaget till Stats-Tidningen 10,800 R:dr; och hafva Revisorerne trott sig finna, att föreskriften om medlens förräntande, "emot behörig säkerhet" icke blifvit iagttagen.

Då det förstnämnde Kongl. Theater-Directionen meddeldte lån af 13,000 R:dr, enligt hvad Kongl. Stats-Contorets utlåtande upplyser, redan blifvit återguldet,

torde Revisorernes i afseende derå gjorda erinran icke påkalla någon åtgärd.

Vidkommande åter det senare i och för Stats-Tidningen beviljade lån af 10,800 R:dr, har Kongl. Stats-Contoret anfört, att detsamma blifvit upptaget emot återbetalning af det för Tidningen i Nåder medgifna årliga anslag af 5,200 R:dr, hvilken återbetalning nu i det närmaste varit fullbordad, så vida ej Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 22 December 1837, förordnat, att anslagets öfverskott skulle i första rummet användas till ersättning af de förskott, som för anläggning af ett tryckeri och anskaffande af en snällpress blifvit af Stats-medel lemnade; samt att, sedan å ersättningen till Stats-Verket nu obetydligt återstode, med afbetalningen å ifrågavarande lån nästa år komme att göras början; varande de å utlånte depositions-medel intill 1839 års slut upplupne räntor fullt liqviderade, så hemställer Utskottet,

att vid hvad sålunda blifvit upplyst må få bero.

§ 144.

(Pag. 30. Förkl. 196.)

Hvad Revisorerne anmärkt, rörande uragtlåtet balancerade i räkenskaperne af en Stats-Verkets fordran hos Barthelemy-fonden, stor 73,033 R:dr 16 sk., har Utskottet funnit af Kongl. Stats-Contoret nöjagtigt förklaradt, och hemställer derföre,

att nämnde anmärkning må förfalla.

§ 145.

(Pag. 31. Förkl. 197.)

Då, på sätt Kongl. Stats-Contorets utlåtande upplyser, nödiga åtgärder redan blifvit vidtagne för vinnande deraf, att den af embets- och tjenstemäns löner utgående Centonal-bevillning må varda, utan sammanblandning med den öfriga bevillningen, debiterad, anser Utskottet,

något vidare tillgörande, i anledning af hvad Revisorerne i detta hänseende anmält och hemställt, icke erfordras.

Allmänna Magasins-Ärendena.

§ 146.

(Pag. 37. Förkl. 204.)

Som beloppet af den i 1837 års Räkning för Luleå Fögderis Kronotionde-bodar balancerade post af 4,909 R:dr 27 sk., 6 r:st., enligt hvad upplyst blifvit, år 1838 är vordet till Norrbottens Läns Landt-Ränteri till fullo inbetaldt, torde den af Revisorerne härvid gjorda anmärkning böra förfalla.

Enär den af Revisorerne yrkade öfverflyttning från f. d. Allmänna Magasins-Fondens till Stats-Verkets räkenskaper af en förstnämnde fond orätt tillgodo beräknad summa, stor 3,783 R:dr 6 sk. 5 r:st., på sätt Kongl. Stats-Contorets utlåtande omförmäler, kommer att vederbörligen iagtagas vid uppgörandet af 1840 års Hufvud-Bok, erfordras ej eller i detta afseende något vidare tillgörande.

§ 147.

(Pag. 38. Förkl. 205.)

Med afseende å hvad Kongl. Stats-Contoret anfört och upplyst, anser Utskottet den af Revisorerne gjorda hemställan om strängare tillämpning af författningarnes stadganden angående dagaböter för de Magasins-förvaltare och redogörare, hvilka underlåta att inom rätt tid inkomma med föreskrifne rapporter och redovisningar, icke böra till någon åtgärd å Rikets Ständers sida föranleda.

§ 148.

(Pag. 40.)

Med anledning af det förhållande, att utaf en öfver f. d. Allmänna Magasins-Fondens tillgångar och fordringar, upprättad utredning inhemtas, att den del af dessa fordringar, hvilken ännu synes påkalla indrifnings-åtgärder, icke uppgår till högre belopp, än 30,845 R:dr 24 sk. 7 r:st., samt dåtdertill kommer, att denna summa utgöres af från 15 till öfver 30 år gamla fordringar, hufvudsakligen innestående hos utarmade undsättnings-ta-

gare och andre medellöse gäldenärer, hafva Revisorerne, som ansett olämpligt att för en dylik utredning fortfarande bibehålla ett serskildt Contor, hvars aflöning, uppgående till mera än 2,300 R:dr, omsider torde föranleda till större utgifter, än den inkomst, Staten af utredningen kan hafva att påräkna, hemställt, att någon viss tid, t. ex. den 31 December 1841, borde bestämmas såsom den termin, då Revisions-Contoret för Allmänna Magasins-Ärendenas utredning helt och hållet upphörde, samt att de poster, hvarföre någon betalning vid 1841 års slut icke kunnat indrifvas eller utredning medhinnas, finge i den sista Hufvud-Boken afskrifvas.

Utskottet, som rörande detta ämne icke fått från Kongl. Kammar-Rätten, till hvars befattning f. d. Allmänna Magasins-fondens utredning numera är öfverlemnad, emottaga någon förklaring, hvilken icke lärer hafva blifvit infordrad, har för sin del funnit skäl

tillstyrka Rikets Ständers bifall till hvad Revisorerne i omförmälde hänseende yttrat och föreslagit.

§ 149.

(Pag. 43.)

Som i afseende på redogörelsen för undsättningsanstalterne efter 1826 års missväxt, samma förhållande, som vid f. d. Allmänna Magasins-Fonden sig företer, hafva Revisorerne ansett sig, rörande upphörandet med indrifningen af dessa medel, böra uttrycka enahanda åsigt, som angående sistnämnde fond yttrats; och får Utskottet, på enahanda skäl, hemställa,

att, sedan nödige åtgärder blifvit vidtagne för indrifningen af Stats-Verkets, i och för nämnde undsättningsanstalter, egande fordringar, den del af dessa fordringar, för hvilka vid 1841 års slut liqvid icke kunnat erhållas, må i räkenskaperne afskrifvas.

§ 150.

(Pag. 45. Förkl. 207.)

Efter meddelad upplysning, att det belopp af 600 R:dr, som år 1835 blifvit af Handelsbolaget *Eric Forsells* Söner till Spanmåls-Creditiv-Fonden inbetaldt, men ändock i räkenskaperne fortfarande balancerats, komme att i 1838 års Bokslut behörigen afföras, anser Utskottet Revisorernes dervid gjorda anmärkning

icke påkalla vidare åtgärd.

§ 151.

§ 151.

(Pag. 45. Förkl. 207.)

Revisorernes erinran, i afseende på den ringa återbetalning, som åren 1836 och 1837 egt rum utaf den af Creditiv-Fonden de föregående åren till undsättning utlemnade spanmål, lärer, såsom tillräckligt förklarad,

böra förfalla.

§ 152.

(Pag. 46. Förkl. 208.)

Kongl. Stats-Contoret har upplyst, att den prisskilnad, som undsättningstagare i Norrbottens Län fått sig efterskänkt, utöfver en tredjedels afskrifning å deras skulder efter 1830—1833 årens missväxter, numera blifvit till sitt rätta belopp bestämd, och komme att i undsättnings-redogörelsen afskrifvas; hvadan Revisorernes anmälan i detta afseende

icke erfordrar något tillgörande.

§ 153.

(Pag. 46. Förkl. 208.)

Beträffande Revisorernes hemställan, att Spanmåls-Creditiv-Fondens vid 1837 års utgång oafslutade liqvider, den ena med Stats-Verket, rörande 6,562 R:dr 30 sk. 1 r:st., och den andra med Skeppsholms Magasin öfver 1,393 R:dr 34 sk., måtte med första varda verkställde, får Utskottet hemställa,

det Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t ville anhålla om förständigande till vederbörande, att en dylik liqvid skyndsamligen må varda besörjd.

§ 154.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 32. Förkl. 178; 1837 Pag. 35. Förkl. 184; 1839 Pag. 46. Förkl. 208.)

Revisorerne hafva fästat uppmärksamhet dervid, att af den spanmål, 1,250 tunnor råg, 1000 tunnor korn och 350 tunnor ärter, hvilka, i anledning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Jemtlands Län underdåniga

hemställan om behof af undsättning för Länet efter 1832 års missväxt, redan under hösten samma år, till följd af afslutadt contract med Grosshandlaren *Liljevalch*, blifvit afsände till Sundsvall, icke det ringaste kunnat för det påräknade ändamålet, Jemtlands Läns undsättning, hvarken mot borgen, på credit, eller till district-magasinen användas, uppgående den förlust, som genom spanmålens uppköp, magasinering och öfriga omkostnader Stats-Verket tillskyndats, till ett sammanräknadt belopp af 8,240 R:dr 41 sk. 11 r:st.; hvarjemte förekommit, att, sedan, uppå Landshöfdingens i nämnde Län *M. von Törnes* anmälan om brist på dugligt frökorn inom Länet, 471 tunnor dylikt korn blifvit på Statens bekostnad år 1833 uppköpte, så hade samma frökorn fått utan redovisning qvarligga hos försäljarne, till dess en del deraf blifvit för ändamålet otjenligt och slutligen, sedan Kronan fått vidkännas flyttnings- och magasinerings-omkostnader, försålts med en förlust för Stats-Verket af 1,763 R:dr 2 sk. 1 r:st.

Då härvid synes tillförlitligen utredt, att, ehuru för Landshöfdingen *von Törne* redan hösten 1833 bordt vara kändt, att, i anseende till det understöd, Länets invånare genom enskild välgörenhet undfått, den reqvirerade samt åren 1832 och 1833 erhållne undsättningsspanmålen icke varit för Länet behöflig, Kongl. Stats-Contoret likväl härom lemnats i okunnighet intill år 1835, då räkenskaperne dit inkommit, hvarigenom bemälde Embetsverk sålunda beröfvats tillfälle att under tiden disponera berörde spanmål, som under den långvariga magasineringen tagit sådan skada, att den uppkomne förlusten till betydlig del äfven derifrån härflutit; anser sig Utskottet ega skäl hemställa,

att Rikets Ständer må åt deras Justitiæ-Ombudsman uppdraga att, i och för den på omförmälde sätt Stats-Verket tillskyndade förlust af tillsammans 10,003 R:dr 44 sk., emot Landshöfdingen *von Törne* fullfölja de ersättningsanspråk, hvartill befogenhet må förefinnas.

§ 155.

(Pag. 47. Förkl. 208.)

I afseende på de räntefria förskott, hvilka, emot borgen, tilldelats enskilde personer, i ändamål att åt behöfvande tillhandahålla spanmål efter bestämda pris, hafva Revisorerne anmält, att, som en del af de härom upprättade contract med tillhörande säkerhetshandlingar förvaras vid Lands-Contoren och endast summariska förteckningar, utan afskrifter af

borgensförbindelserne, till Kongl. Stats-Contoret insändas, så hafva ej eller dessa contract och säkerhetshandlingar kunnat af Revisorerne granskas.

Med anledning af detta förhållande och hvad Revisionsberättelsen i öfrigt rörande dessa ämnen innehåller, får Utskottet tillstyrka,

det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära:

a) att Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande vid de tillfällen, då contract med enskilde personer afslutas om undsättningsspanmåls anskaffande till större belopp, måtte erhålla föreskrift att skyndsamligen lemna Kongl. Stats-Contoret del af vilkoren vid medlens utlemnande, på det Kongl. Stats-Contoret må tidigare, än först följande år, då räkenskaperne ingå, erfara, hvilka åtgärder, som blifvit vidtagne;

b) att, vid de tillfällen, då undsättningsspanmål in natura till Länen levereras, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande måtte anbefallas, att hvarje qvartal till Kongl. Stats-Contoret aflemna summarisk uppgift, huru densamma blifvit disponerad;

c) att, då antingen undsättningsspanmål eller penningeförskott i och för samma ändamål till serskilda församlingar, emot gemensam ansvarighet, utlemnas, behöriga afskrifter af qvittensen från desse församlingar måtte bifogas den redogörelse, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifves, och

d) att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande måtte undfå Nådig befallning, att till Kongl. Stats-Contoret insända vidimerade afskrifter af alla dylika borgensförbindelser på samma gång, som de i mom. a) omnämnde contract aflemnas.

§ 156.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 29. Förkl. 173; 1837 Pag. 36. Förkl. 184; 1839 Pag. 47. Förkl. 209.)

Med framställning af de förhållanden, som föranledt den, i följd af Kongl. Brefvet den 5 October 1833, till Grosshandlaren *C. F. Liljewalch* skedde öfverlåtelse af 2,500 tunnor råg och 4,500 tunnor korn, i ändamål att tillhandahållas undsättningsbehöfvande i Norr- och Vesterbottens Län

efter samma år derstädes inträffad missväxt, hafva Revisorerne uppgjort en beräkning, enligt hvilken nämnde transaction skall tillskyndat Stats-Verket en förlust af 18,423 R:dr 29 sk. 4 r:st., som synts Revisorerne kunnat undvikas, i händelse undsättningsåtgärden blifvit utförd, efter den princip att meddela räntefria penningeförskott åt speculanter i orterne, emot skyldighet å deras sida att till bestämda maximi-pris hålla spanmålen de behöfvande tillhanda.

Utskottet, som funnit förhållandet rörande omförmälde undsättningsåtgärd vara af Kongl. Stats-Contoret nöjagtigt utredt och upplyst, hemställer,

att de af Revisorerne härom gjorde framställningar må lemnas utan afseende.

Chartæ-Sigillatæ-Verket.

§ 157.

(Rev. Ber. 1837 Pag. 38. Förkl. 181; 1839 Pag. 51. Förkl. 197.)

Af Revisorerne är anmärkt, att uppburne medel för försåldt stämpladt papper i vissa Län icke blifvit af försäljningsmännen levererade inom bestämd tid, utan att likväl, så vidt räkenskaperne gifva vid handen, någon ränta blifvit de försumlige försäljningsmännen påförd eller af dem erlagd.

Då det tillhör Kongl. Kammar-Rättens Öfver-Revisions-Departement att i dylika fall talan emot vederbörande utföra, och Utskottet inhemtat, att så beskaffade ersättningsanspråk äfven i anmärkningsväg blifvit väckte, anser Utskottet

någon serskild åtgärd, i anledning af Revisorernes förenämnde anmälan, icke vara att vidtaga.

Kongl. Mynt-Verket.

§ 158.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 121 Förkl. 191; 1839 Pag. 59 Förkl. 210.)

Såväl 1835 som 1839 årens Revisorer hafva fästat uppmärksamhet dervid, att i Myntverkets räkenskaper kostnaderne för förfärdigade machinerier icke blifvit åtskiljde från sjelfva myntningskostnaden.

Med afseende å hvad Mynt-Styrelsens förklaring i detta ämne innehåller, anser sig Utskottet endast böra hemställa,

det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om Nådig befallning till Mynt-Verkets Styrelse, att, så vidt möjligt är, låta uti Myntverkets Hufvudböcker inrätta serskilde conti, utvisande kostnaden för myntningen af hvarje serskild metall.

§ 159.

(Pag. 59. Förkl. 211.)

Med anledning af de utaf Revisorerne gjorde framställningar, rörande halten och vigten af det nyare silfvermyntet, har Utskottet, i öfverensstämmelse med Revisorernes åsigter, funnit sig böra

tillstyrka Rikets Ständer att hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära, dels att Kongl. Mynt-Styrelsen måtte förständigas, att hädanefter vid utmyntningen bör iagttagas, att det tillåtne såväl Öfver- som Under-remedium i minsta möjliga mon begagnas, samt dels att, då nu gällande Reglemente för Kongl. Myntverket af den 30 April 1836 icke i allmänhet innehåller, hvilkendera profningsmethoden, antingen den äldre, på så kallade *torra vägen* eller den i senare tider antagne på *våta vägen*, bör vid Kongl. Myntverkets profningar begagnas, sådant tillägg eller förändring i samma Reglemente måtte stadgas, att, vid alla profningar inom Kongl. Myntverket, en och samma method, helst på den så kallade våta vägen, ovilkorligen skall användas, äfvensom att nämnde Reglemente måtte i sin helhet blifva öfversedt och granskadt.

Kongl. Post-Verket.

§ 160.

(Pag. 64. Förkl. 34.)

Beträffande Revisorernes anmälan att Post-Verkets fordran hos Norrska Stats-Verket, stor 16,485 R:dr 34 sk. 2 r:st., på grund af Kongl. Brefvet den 11 Juni 1836, fortfarande balanceras, tillstyrker Utskottet,

att Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det sådane föreskrifter varda i Nåder meddelade, att liqvid för berörde fordran må kunna vinnas.

Kongl. Tull-Verket.

§ 161.

(Pag. 69. Förkl. 1.)

Revisorernes framställning, rörande den efter aflidne Tullförvaltaren *Finér* yppade uppbördsbrist, torde, enär, sedan sjelfva balance-målet sistl. år blifvit slutligen afgjordt, åtal emot vederbörande för uragtlåten controll å *Finérs* uppbördsförvaltning är vordet anställdt och på Domstols handläggning beror,

för närvarande icke erfordra någon åtgärd.

§ 162.

(Pag. 70. Förkl. 1.)

Vidkommande en Casseurs-Contoret i Götheborg år 1817 påförd balance af 4,832 R:dr 42 sk. 2 r:st., utgörande oredovisade beloppet för uppköpte och till Kongl. Räntekammaren levererade Tullvexlar, hafva Revisorerne, enär ringa anledning förefinnes, att nämnde balance någonsin varder betald, men afskrifning ej under gäldenärernes lifstid lärer kunna ifrågakomma, ansett beloppet, 4,832 R:dr 42 sk. 2 r:st. tills vidare böra i räkenskaperne föras inom linien; men, med afseende å hvad Kongl. General-Tullstyrelsen härom anfört och upplyst, anser sig Utskottet

icke ega anledning föreslå någon förändring i det sätt, hvarpå förenämnde balance-post hittills blifvit bokförd.

§ 163.

(Pag. 70. Förkl. 2.)

Af Revisorerne är vidare anmäldt, hurusom, sedan Kongl. Maj:t, under den 20 Februari 1836, i Nåder förordnat, att af de besparingar, som kunde uppkomma, så väl på det till oförutsedde utgifter uppförde anslag af 16,000 R:dr, som på öfriga Stater, en summa af 2,000 R:dr borde utgå, såsom arfvoden åt två extra Rese-Inspectorer, med 1,000 R:dr till hvardera, så har Kongl. General-Tull-Styrelsen, som den 20 Februari 1837, under

benämning af arfvoden, anordnat 7,161 R:dr 32 sk., att utgå af återstoden å extra-medels-anslaget för år 1836, sedermera, uppå Casseurs-Cotorets hemställan om ersättning af det till bemälde Rese-Inspectorer under de tre sista qvartalen af år 1836 förskottsvis utbetalde arfvode af 1,500 R:dr, låtit sistnämnde belopp utgå af besparingarne å samma års Ordinarie Stat; hvaraf ville synas, som skulle General-Tull-Styrelsen förbisett Kongl. Maj:ts uttryckta afsigt, att ifrågavarande arfvoden borde i främsta rummet utgå af besparingarne af extra-anslaget.

Med afseende å de af Kongl. General-Tull-Styrelsen i dess förklaring rörande detta ämne meddeldte upplysningar, hemställer Utskottet,

att Revisorernes förenämnde anmälan icke må till någon åtgärd föranleda.

§ 164.

(Pag. 72. Förkl. 8.)

Revisorerne, som funnit föga öfverensstämmande med nuvarande constitutionella former, att förvaltningen af den å Tullverkets Stat till hemliga utgifter anslagna summa, 8,000 R:dr, undandrages den Revisorerne åliggande allmänna granskningsrätt, hafva, utan att bestrida, det General-Tull-Styrelsen må disponera äfven ifrågavarande 8,000 R:dr, ansett hemlighetsvilkoret vid redogörelsen för användandet deraf böra försvinna och, på grund deraf, hemställt, att i laglig ordning beslutas måtte, det Rikets Ständers Revisorer eller någon delegation af dem hädanefter må ega att under tysthetsed taga kännedom om huru och till hvad ändamål nämnde hemliga fond användes; varande af Revisorerne derjemte anfördt, hurusom af Kongl. Brefvet den 28 Juli 1813, jemfördt med det emellan Kongl. Maj:t och Kronan samt Tull-Arrende-Societeten den 31 Augusti 1802 afslutade contract, ville synas, som endast 6,000 R:dr rätteligen borde få hänföras under hemliga utgifter, enär de öfrige 2,000 R:dr uttryckligen voro bestämde till discretioner för tullbetjeningen och något undantagsvilkor, i afseende på redovisningen för användandet deraf, icke från ordalydelsen i dessa handlingar kunde härledas.

Enär det måste medgifvas, att händelser stundom kunna inträffa, då det för Tullverket är af väsendtlig nytta att till sin disposition ega en så beskaffad tillgång utöfver den granskning underkastade Staten, har Utskottet, då ifrågavarande hemliga fond af 6,000 R:dr, till hvilket belopp den redovisning icke underkastade delen af anslaget, på sätt Kongl. General-

Tull-Styrelsen upplyst, kommer att inskränkas, är, i förhållande till Tull-Verkets inkomster, af mindre betydenhet, ansett

någon förändring i de, angående redovisningen för samma fond gällande föreskrifter, icke lämpligen böra vidtagas.

Kongl. Nummer-Lotteriet.

§ 165.

(Pag. 76. Förkl. 89.)

Utskottet, som, i fråga om indragning af Kongl. Nummer-Lotteriet, till Rikets Ständer afgifvit serskildt utlåtande, har, i anledning af hvad Revisorerne anmält, rörande denna Inrättnings förvaltning, ansett

någon åtgärd å Rikets Ständers sida nu icke vara att vidtaga.

Kongl. Convoy-Commissariatet.

§ 166.

(Rev. Ber. 1837. Pag. 57. Förkl. 7; 1839 Pag. 81. Förkl. 100.)

Revisorerne hafva anmält, att f. d. General-Consuln i Algier, Canzli-Rådet *E. J. Lagerheim*, i afbidan af den ersättning, han ansett sig berättigad att af Kongl. Franska Regeringen erhålla för honom tillskyndad förlust vid Algiers intagande af Fransmännen, fått, i följd af Kongl. Brefvet den 20 Mars 1835, af Convoy-Cassan uppbära ett räntefritt lån af 6,000 R:dr på två års tid, med återbetalningen hvaraf Canzli-Rådet, under den 17 Mars 1837, erhållit ett års ytterligare anstånd, samt att, sedan anspråket om godtgörelse från Frankrikes sida afslagits, Canzli-Rådet hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att af Handels- och Sjöfarts-Fonden vinna denna ersättning, uppgående till 9,333 R:dr.

Utskottet, som af Kongl. Convoy-Commissariatets förklaring inhemtat, att Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 22 December 1837, till Canzli-Rådet *Lagerheims* förrberörde anmärkning lemnat bifall, har, i betraktande deraf, att ifrågavarande godtgörelse varit grundad på ett Canzli-Rådet tillkommande rättsanspråk funnit

Reviso-

Revisorernes förenämnde anmälan till någon åtgärd icke föranleda.

§ 167.

(Rev. Ber. 1837. Pag. 57. Förkl. 8. 1839 Pag. 81. Förkl. 100.)

Revisorerne hafva fästat uppmärksamhet vid det ansenliga beloppet af de t. f. Consuln i Algier, *J. F. Schultze* beviljade, utaf Handels- och Sjöfarts-Fonden utgående, löneförmoner, utgörande tillsammans 2,600 R:dr Hamb. Banco. Då likväl härvid förekommer, att dessa löneförmoner blifvit bestämde under en tid, då användandet af Convoy-medlen varit till Kongl. Maj:ts fria disposition öfverlemnadt, anser Utskottet

det anmärkte förhållandet icke kunna till någon åtgärd å Rikets Ständers sida föranleda.

§ 168.

(Pag. 82. Förkl. 101.)

I hänseende till Convoy-Cassans transactioner med Norrska Zahl-Cassan, hafva Revisorerne föreslagit den förändring, att Kongl. Norrska Finance-, Handels- och Tull-Departementet måtte, i stället för anvisningar å nämnde Zahl-Cassa, till Handels- och Sjöfarts-Fonden öfversända säkra vexlar, helst denna fond så mycket snarare borde oförminskadt och utan omkostnader få tillgodonjuta det bidrag, Norrska Regeringen aflemnar, som detta bidrag ännu icke blifvit förhöjdt öfver 15,000 Species, hvilket belopp Rikets Ständer äfven ansett alltför ringa, relativt till de inkomster, hvilka samma fond eger af Svenska Stats-Verket, och då man jemför de serskilda Staternes handelsförhållanden och lästetalet af de å ömse sidor till handelsföretag begagnade fartyg.

Då någon förändring uti nu iagttagne sätt för Handels- och Sjöfarts-Fondens transactioner med Norrska Zahl-Cassan icke torde utan Norrska Stor-Tingets medgifvande kunna tillvägabringas, anser Utskottet

Revisorernes hemställan i denna del icke för närvarande påkalla någon åtgärd;

hvaremot, i betraktande af det jemförelsevis alltför ringa beloppet af Norriges bidrag till Handels- och Sjöfarts-Fonden, Utskottet funnit sig böra tillstyrka,

det Rikets Ständer, med förnyande af deras vid sistförflutne Riksdag gjorde begäran, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det nödiga åtgärder måtte vidtagas, för tillvägabringande af en sådan reglering af Norrska Statens andel i de samfälde kostnaderne for Svenska och Norrska handelns skyddande, som med rättvisa och billighet öfverensstämmer.

Kongl. Krigs-Collegium

Artilleri-Afdelningen.

§ 169.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 41. Förkl. 65. 1837 Pag. 63. Förkl. 57. 1839 Pag. 87. Förkl. 54.)

Jemte förmälan, att Kongl. Maj:t, enligt Nådigt Bref den 12 November 1816, förordnat, att, till liqviderande af den skuld, som genom inköpet af Mariebergs egendom blifvit Artilleri-Afdelningen tillskyndad och hvilken vid 1835 års slut utgjorde 50,734 R:dr 31 sk, 11 r:st., skulle användas dels den afkastning, samma egendom komme att gifva, dels ock, derest tillgångar sådant medgåfvo, ett belopp af högst 2,000 R:dr årligen utaf 3:dje Hufvud-Titelns besparingar, hafva Revisorerne, enär afkastningen af Mariebergs egendom, som endast uppginge till omkring 300 R:dr årligen, i förhållande till Capital-skulden utgjorde ett alltför ringa belopp, för att till någon bestämd årlig afbetalning kunna afses, och då 3:dje Hufvud-Titelns besparingar ej eller dertill lemnat tillgång, ansett sig böra hemställa, att någon åtgärd måtte vidtagas, hvarigenom Artilleri-Afdelningens Stats-anslag befrias från en räntedragande skuld och dess räkenskaper från skuldens fortsatta balancerande.

Då det af Revisorerne åsyftade ändamål icke skulle kunna vinnas annorlunda, än genom serskilde Stats-anslags anvisande till godtgörande af det lån, som för egendomens inköp blifvit af Militiæ-Boställs-Cassans fonder upptaget och icke kan blifva föremål för afskrifning, så hemställer Utskottet,

att vid det föreskrifna liqvidations-sättet för närvarande må få bero.

§ 170.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 42. Förkl. 67. 1837 Pag. 65. Förkl. 58. 1839. Pag. 88. Förkl. 55.)

Då frågan om den utaf Kongl. Maj:t och Kronan yrkade ersättning för de kostnader, hvilka blifvit bestridde, i och för Ryttmästaren *N. H. I. Åkerstein* uppdragen befattning med anskaffande af sadelställningar för Arméen, ännu är beroende på handläggning af vederbörande Domstol,

lärer för närvarande något tillgörande från Rikets Ständers sida i detta ämne icke ifrågakomma.

Hvad serskildt beträffar det årliga arfvode af 600 R:dr, som, enligt Kongl. Brefvet den 18 Februari 1832, af det på 3:dje Hufvud-Titeln till oförutsedde militaire-utgifter uppförde anslag, från och med sistnämnde år fortfarande till Ryttmästaren *Åkerstein* utgått, i och för tillsynen och ledningen vid modellers förfärdigande för Arméens Utrednings- och Bevärings-persedlar, hvarunder tillsyn öfver sadelmodellers förfärdigande till hufvudsakligaste del skall hafva inbegripits, af hvilket arfvode dock, i följd af omförmälde rättegång, hälften varit från och med 3:dje qvartalet 1836 med qvarstad belagd, hafva Revisorerne yttrat, att, för så vidt merberörde arfvode utgått, i och för Ryttmästarens befattning med sadelmodellerne, detsamma bordt upphöra från och med den tid, då detta uppdrag Ryttmästaren fråntogs, hvilket måste antagas hafva skett, om ej förr, åtminstone när befattning i enahanda hänseende med serskild kostnad blifvit Ryttmästaren *von Troil* uppdragen.

Utskottet, som delar den af Revisorerne härutinnan yttrade åsigt, tillstyrker,

det Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställa, huruvida icke Kongl. Maj:t kunde finna skäl, att, med afseende å de förhållanden, som inträffat, ifrågavarande arfvode, der sådant ej redan skett, bör upphöra.

§ 171.

(Pag. 88. Förkl. 55.)

Med afseende å hvad Kongl. Krigs-Collegii förklaring innehåller, anser Utskottet Revisorernes anmärkning, rörande kostnaden för transport af ett parti bergskrut från Torsebro bruk till Åhus

böra förfalla.

§ 172.

(Pag. 88. Förkl. 56.)

Revisorerne hafva anmärkt, att värdet af alla Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori tillhörande hus, i Factoriets Hufvudbok, upptaget till 61,447 R:dr 27 sk. 9 r:st och den 30 Juni 1836 påfördt Kongl. Krigs-Collegium, som då öfvertagit Factoriets förvaltning, hvarken återfinnes i 1836 eller 1837 årens Hufvudböcker för Artilleri-Afdelningen, hvarest samma värde bordt intagas.

Utskottet har visserligen funnit denna anmärkning grundad, men då, enligt hvad upplyst blifvit, frågan om berörde origtighet i bokföringen utgör föremål för Kongl. Kammar-Rättens pröfning, anser Utskottet

något tillgörande i anledning deraf å Rikets Ständers sida icke erfordras.

§ 173.

(Pag. 89. Förkl. 57.)

Den af Revisorerne gjorde anmärkning, att det i 1837 års Stat för Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori till nybyggnad bestämde anslag af 10,000 R:dr blifvit samma år öfverskridet med 16,773 R:dr 16 sk., är i Utskottets tanka nöjagtigt förklarad, hvarföre samma anmärkning

torde böra lemnas utan afseende.

§ 174.

(Pag. 89. Förkl. 58.)

Af Revisorenne är anmärkning framställd, dels att kotnaderne för ett i Christianstad uppfördt hus, med embets-rum och archiver m. m. för Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge, blifvit sammanförde med utgifter för ett derstädes uppbyggdt Tyghus för Artilleriets behof, dels att den för nämnde tyghus-byggnad från Artilleri-Afdelningens anslag utanordnade summa vida öfverstigit det i kostnads-förslaget upptagne belopp. Då likväl Kongl. Krigs-Collegii förklaring och dervid bilagde Kongl. Bref af den 9 April 1834, i Utskottets tanka, lemna nöjagtiga upplysningar rörande omförmälde förhållanden, hemställer Utskottet,

att anmärkningarne i dessa hänseenden må lemnas utan vidare åtgärd.

§ 175.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 39. Förkl. 62. 1837 Pag. 67. Förkl. 60. 1839 Pag. 89. Förkl. 58.)

I afseende på Artilleri-Afdelningens återstående fordran, i anledning af den år 1822 till Medelhafvet verkställde krut-försäljnings-expedition, utgörande 20,627 R:dr 45 sk. 7 r:st., omförmäla Revisions-berättelserne, att, sedan det bokförde värdet af de till nämnde försäljning använde 1,000 centner krut blifvit nedsatt till 20 R:dr per Centner, och i följd deraf 8,000 R:dr å balancen afskrifvits, återstoden 12,627 R:dr 45 sk. 7 r:st. vid 1837 års slut funnits fortfarande balanceradt.

Utskottet får i anledning häraf tillstyrka,

att nödige åtgärder måtte vidtagas för tillvägabringande, så fort ske kan, af nämnde balance-frågas utredning, äfvensom att, i den händelse liqvid derför icke står att erhålla, beloppet må i laga ordning varda till afskrifning befordradt.

§ 176.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 40. Förkl. 62. 1837 Pag. 67. Förkl. 60. 1839 Pag. 89. Förkl. 59.)

Som, enligt hvad Kongl. Krigs-Collegium upplyst, beloppet af Artilleri-Afdelningens fordran hos Colonial-Ärendenas Departement, utgörande 2,454 R:dr 20 sk. 9 r:st., år 1838 blifvit till Collegii Cassa erlagdt,

erfordras i detta afseende ingen vidare åtgärd.

§ 177.

(Pag. 89. Förkl. 59.)

Då frågan om godtgörelse för Kronans fordran i följd af afl. Krigs-Casseuren *Brattströms* balance, ankommer på utgången af den rättegång, som angående *Brattströms* Concurs är hos vederbörlig Domstol anhängig, lärer Revisorernes framställning i detta ämne

icke påkalla något tillgörande.

§ 178.

(Pag. 90. Förkl. 59.)

Huruvida tillgång må förefinnas till ersättning af Tyg-Capitainen

C. M. Gumelii och aflidne Tygvaktaren *E. S. Westgrens* balance, i följd af bristande persedlar uti Stockholms beväringsförråd, beror af utgången utaf den emot Chefen för Kongl. Svea Artilleri-Regemente anställde rättegång, om utbekommande af *Gumelii* accords-ersättning, hvarföre

uti detta mål för närvarande intet är att tillgöra.

§ 179.

(Pag. 90. Förkl. 59.)

Hvad Revisorerne erinrat, i afseende å Capitainerne *A. Thams* och *Aschlings* balancerade skulder till Artilleri-Afdelningen, har Utskottet funnit af Kongl. Krigs-Collegium nöjagtigt utredt och förklaradt, hvadan Utskottet hemställer,

att anmärkningarne i dessa hänseenden må förfalla.

Fortifications-Afdelningen.

§ 180.

(Rev. Ber. 1837 Pag. 70. Förkl. 82. 1839 Pag. 92. Förkl. 66.)

Revisorerne hafva förmält, att, sedan Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 30 Juli 1831, förordnat, att en, å Ladugårdslandet belägen Repslagarne *Sjöstedts* Concursmassor tillhörig egendom finge emot 10,500 R:dr för kronans räkning inköpas och åt Lif-Gardet till Häst till begagnande upplåtas, äfvensom att köpeskillingen skulle af Krigs-Collegium förskottsvis utbetalas af under händer hafvande medel emot successiv ersättning på det sätt, att i 1832 års Stats-Reqvisitions-förslag borde dertill uppföras 1,500 R:dr, och de påföljande åren 1,000 R:dr eller mera, om tillgångarne sådant medgåfve; så och efter det befattningen med denna liqvid blifvit åt Krigs-Collegii Fortifications-Afdelning uppdragen samt Afdelningen för dess bestridande upptagit ett räntefritt lån af Tross-Passevolance-Cassan, hade berörde köpeskillingsskuld blifvit bokförd i Fortications-Afdelningens räkenskaper, hvilka utvisa, att, sedan åtskillige summor, under titel fästningsbyggnadsmedel, blifvit i Afdelningens Årsstat till afräkning å skulden uppförde, nämnde skulds återstående belopp vid 1837 års slut utgjorde 4,000 R:dr; och hafva Revisorerne härvid yttrat den öfvertygelse, att utgifter i och för inköpet af ifrågavarande egendom icke vore af beskaffenhet att kunna hänföras till dem, som utgöra föremål för Fortifications-Afdelningens

eller någon annan Afdelnings inom Krigs-Collegium befattning, hvarföre det för Collegii Departementer uppförde Stats-Anslag ej bordt belastas med betalningen af omförmälde egendom.

Kongl. Krigs-Collegium har i anledning häraf anfört, att, som vården om Kronans byggnader i Fästnings- och Garnisons-orter i allmänhet tillhör Fortifications-Afdelningen, det jemväl tillkommit bemälde Afdelning att med f. d. Sjöstedtska egendomen taga befattning, till följd hvaraf de till köpeskillingens liqviderande förskjutne medel, hvilka skulle till successiv ersättning upptagas i de årliga Statsreqvisitionsförslagen, bordt såsom Fästnings-byggnadsmedel uti räkenskaperne upp- och afföras. Utskottet hemställer,

att vid hvad Kongl. Krigs-Collegium sålunda upplyst må bero.

Topografiska Corpsen.

§ 181.

(Pag. 93. Förkl. 12.)

Revisorerne hafva anmält, att ej allenast den vid 1836 års början varande behållning under åren 1836 och 1837 användts, utan äfven anslaget blifvit öfverskridet, så att vid sistnämnde års slut en skuld uppstått af 2,951 R:dr 2 sk. 2 rst.

Då likväl de arbeten, som utgöra föremål för ifrågavarande anslag, äro af den beskaffenhet, att kostnaden derför svårligen kan på förhand noggrant beräknas, eller till lika belopp för hvarje år fördelas, samt, vid sådant förhållande, anticipationer å ett kommande års anslag stundom icke utan verklig olägenhet kunna undvikas, har Utskottet ansett den af Revisorerne gjorde erinran

icke böra till någon åtgärd föranleda.

Militiæ-Boställs-Cassan.

§ 182.

(Pag. 94. Förkl. 68.)

Som, enligt hvad Kongl. Krigs-Collegii utlåtande upplyser, nödig rät-

telse kommer att vidtagas, i anledning af Revisorernes anmärkning, rörande befunnen otydlighet i Militiæ-Boställs-Cassans räkenskaper,

torde denna anmärkning icke erfordra vidare åtgärd.

§ 183.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 47. Förkl. 86. 1837 Pag. 72. Förkl. 74. 1839 Pag. 96. Förkl. 70.)

Då af f. d. Landshöfdingen Grefve *Gyldenstolpes* skuld till Militiæ-Boställs-Cassan numera endast återstår ett belopp af 331 R:dr 32 sk., anser Utskottet

Revisorernes anmälan i detta ämne icke påkalla något tillgörande.

§ 184.

(Rev. Ber. 1837 Pag. 74. Förkl. 77. 1839 Pag. 96. Förkl. 69.)

Anmärkningar rörande utbetalning af ett årligt arfvode, stort 50 R:dr, för upprättande af Militiæ Boställs-Cassans bokslut, torde, såsom nöjagtigt förklarad,

böra lemnas utan afseende.

§ 185.

(Pag. 96. Förkl. 70.)

Såsom tillräckligt förklarad, lärer jemväl Revisorernes anmärkning om felande säkerhets-handlingar för 2:ne från nämnde Cassa meddeldte lån

få förfalla.

Utrednings-Afdelningen.

§ 186.

(Pag. 97. Förkl. 71.)

Då det bör förmodas, att, genom införande af de nu under granskning varande förbättrade räkenskapsformulairen för Embets-Verken, den af Revi-

Revisorerne anmärkte ofullständighet, i afseende på Utrednings-Afdelningens räkenskaper, kommer att för framtiden afhjelpas, anser Utskottet Revisorernes i detta afseende gjorde erinran

för närvarande icke påkalla någon åtgärd.

§ 187.

(Rev. Ber. 1837 Pag. 77. Förkl. 67. 1839 Pag. 92. Förkl. 72.)

Revisorerne hafva anmärkt, att, utöfver det å 3:dje Hufvudtiteln uppförde anslag till rese- och tractaments-kostnader för Militaire Embets- och Tjenstemän, 6666 R:dr 32 sk. årligen hade under åren 1834—1837 utgått tillsammans 55,164 R:dr 9 sk. 6 r:st, hvilken brist blifvit ersatt dels af anslaget för oförutsedde militairebehof, dels af 3:dje Hufvudtitelns besparingar.

Utskottet har häraf hemtat anledning till den hemställan,

att Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om vidtagande af sådana föreskrifter, hvarigenom må kunna förekommas, att anvisningar å ifrågavarande anslag ega rum, sedan detsamma för året till hela sitt belopp utgått.

§ 188.

(Rev. Ber. 1835 Pag. 49. Förkl. 70. 1837 Pag. 77. Förkl. 68. 1839 Pag. 98. Förkl. 72.)

I anledning af Revisorernes anmälan om saknad liqvid för Utrednings-Afdelningens hos Kongl. Spanska Regeringen egande fordran, stor 9,909 R:dr för år 1814 utlemnade utredningspersedlar, har upplysning blifvit meddelad, att, enligt hvad Herr Stats-Ministern för Utrikes Ärendena tillkännagifvit, Kongl. Maj:ts Chargé d'Affaires i Madrid blifvit anmodad att vidtaga alla de åtgärder, hvilka kunna bidraga att göra slut på denna angelägenhet, hvars uppgörande varit förenadt med ökade svårigheter, i anseende till de inom Spanien rådande inre oroligheter; och torde, vid sådant förhållande,

något tillgörande å Rikets Ständers sida för närvarande icke böra i detta ärende ega rum.

§ 189.

(Pag. 98. Förkl. 73.)

Enär frågan om godtgörelse af Utrednings-Afdelningens balancerade fordran, stor 434 R:dr 3 sk. 10 rst, utgörande förskjutne rese- och tractamentspenningar till Ledamöterne uti en i Hernösand hållen Krigs-Rätt, på sätt Kongl. Krigs-Collegii förklaring omförmäler, beror af Domstols pröfning,

lärer någon åtgärd härutinnan nu icke vara att vidtaga.

§ 190.

(Pag. 99. Förkl. 74.)

Af Revisorerne är anmärkt, att Utrednings-Afdelningens anslag blifvit åren 1836 och 1837 öfverskridet, hvarvid den uppkomne bristen anvisats att utgå af påföljande års tillgångar. Utskottet anser visserligen, lika med Revisorerne, så beskaffade anticipationer strida emot en god ordning i förvaltningen; men då likväl härvid förekommer, att den vid 1837 års slut å ifrågavarande anslag befintliga brist blifvit vid nästpåföljande års statsreglering fylld, utan öfverskridande af den för år 1838 i Riks-Staten fastställde anslagssumma, tror Utskottet sig ega skäl tillstyrka,

att anmärkningen må förfalla.

Anslaget för Exercitie-Squadronerne.

§ 191.

(Rev. Ber. 1837. Pag. 81. Förkl. 86. 1839. Pag. 101. Förkl. 79.)

Så väl 1837 som 1839 årens Revisorer hafva fästat uppmärksamhet dervid, att ifrågavarande anslag åren 1834—1837 funnits till beloppet öfverskridet.

Utskottet kan visserligen icke godkänna det förfarande, hvarigenom denna fond, hvars enda tillgång utgjorts af årligt utaf Rikets Ständer till bestämdt belopp uppfördt anslag, i följd af dess öfverskridande, blifvit försatt i skuld medelst upplåningar, utan anvisning på godtgörelse af andre

inom 3:dje Hufvud-Titeln disponible medel; som emedlertid Utskottet, i dess afgifne utlåtande angående reglering af 3:dje Hufvudtitelns utgifter, i fråga om anslag för Arméens vapenöfningar, meddelat sådant förslag, hvarigenom det anmärkte förhållandet för framtiden förekommes, hemställer Utskottet,

att förenämnde anmärkning må lemnas utan vidare åtgärd.

Kongl. Krigs-Academien.

§ 192.

(Pag. 105. Förkl. 23.)

Beträffande de anmärkningar, som af Revisorerne blifvit framställde vid Kongl. Krigs-Academiens räkenskaper, har Utskottet funnit nöjaktig förklaring meddelad af Academiens Guvernörs-Embete, och får Utskottet följaktligen hemställa,

att berörde anmärkningar må förfalla.

Extra Anslagen till Försvars-Verkets iståndsättande.

§ 193.

(Pag. 121. Förkl. 60.)

Af Revisorerne är erinran gjord angående balancerandet i Artilleri-Afdelningens räkenskaper af Hofslagaren *Engvalls* skuld, 676 R:dr 15 sk. 10 r:st, härrörande af ett honom ålagdt vite, 6 procent af betalningssumman för en ofullgjord leverance af hjulaxlar, jemte skilnaden i det pris, som bordt *Engvall* tillkomma, och det, hvartill persedlarne å ny auction upphandlats. Som frågan om nämnde fordrans liqviderande beror af utredningen utaf *Engvalls* concursmassa, derom tvist är hos Domstol anhängig, och enär förhållandet med berörde leverance i öfrigt är af Kongl. Krigs-Collegium nöjaktigt utredt,

lärer i detta ämne något tillgörande icke för närvarande erfordras.

Förvaltningen af Sjö-Ärendena.

§ 194.

(Pag. 129. Förkl. 94.)

Revisorerne hafva anmärkt, att den vid 1837 års slut i Förvaltningens Hufvudbok balancerade i Cassan varande contanta behållning icke funnits verificerad, i likhet med det belopp, som vid samma tid i Banken innestått; Utskottet har dock ansett berörde förhållande nöjagtigt förklaradt och hemställer,

att anmärkningen må förfalla.

§. 195.

(Pag. 129. Förkl. 95.)

Äfvenledes har Utskottet, i följd af meddelad upplysning, funnit Revisorernes anmälan, att Kamereraren *Krutmeijer* årligen uppburit och qvitterat en Kammardrängs lön vid Stockholms Station, hvarom anmärkning varit väckt och utgjort föremål för Kongl. Kammar-Rättens pröfning,

icke påkalla någon åtgärd.

§ 196.

(Pag. 130. Förkl. 96.)

Af Revisorerne är vidare anmärkt:

1) angående f. d. Varfs-Commissarien *N. G. Rääf* beviljade årliga arfvoden af 100 R:dr;

2) rörande det årliga arfvode af 291 R:dr 32 sk., som å Flottans Expectance-Stat blifvit Capitainen *F. A. Sjöbohm* tillagdt;

3) i fråga om det arfvode af 800 R:dr, som, enligt Kongl. Brefvet den 27 Juli 1836, dåvarande Befälhafvande Amiralen i Carlskrona, numera Stats-Rådet Friherre *Lagerbjelke*, fått årligen uppbära;

4) rörande ett förhöjdt arfvode af 200 R:dr för Cassören *Poller*, att utgå af besparingarne å Lots- och Fyrings-Staterne, och

5) angående Capitainen *J. N. d'Ailly* förunnadt årligt arfvode af 800 R:dr å 4:de Hufvudtitelns besparingar i och för dess, i Öfversten m. m. *Bornemans* ställe, hos Förvaltningen innehafvande embetsbefattning.

Som ofvanomförmälde förhållanden, enligt Utskottets tanka, blifvit på ett nöjagtigt sätt utredde och förklarade, tillstyrker Utskottet,

att anmärkningarne må lemnas utan afseende.

§ 197.

(Pag. 131. Förkl. 96.)

Enär, på sätt Förvaltningen upplyst, de arfvoden, som blifvit tillagde Militär-Ledamöter af Kongl. Flottan, hvilka varit commenderade till tjenstgöring i Kongl. Krigs-Hof-Rätten, alltid utgått af 4:de Hufvudtitelns anslag till rese- och tractaments-penningar, torde Revisorernes framställning i detta ämne

icke erfordra någon åtgärd.

Vidkommande den af Revisorerne väckte fråga om Kongl. Krigs-Hof-Rättens upphörande och öfverflyttande af dess befattning på Rikets Hof-Rätter, får Utskottet åberopa, hvad i detta afseende blifvit uti Utskottets betänkande om reglering af utgifterne under Riks-Statens 2:dra Hufvudtitel anfördt och hemställdt.

§ 198.

(Pag. 131. Förkl. 97.)

De af Revisorerne framställde förhållanden rörande år 1837 verkställd slopning af åtskilliga vid Stockholms Station befintliga kanonslupar, har Utskottet icke funnit af den beskaffenhet,

att någon åtgärd i anledning deraf bör Rikets Ständer föreslås.

§ 199.

(Pag. 135. Förkl. 97.)

I afseende på den sjöaflöning, befäl och manskap å Corvetten Najaden under 1836 års expedition upphurit och hvilken, efter Revisorernes tanka, grundat sig på origtig tillämpning af Kongl. Maj:ts under den 28 September 1833 utfärdade förnyade Nådiga Sjö-aflönings-Reglemente, har Förvaltningen upplyst, att emot omförmälde löneberäkning anmärkning blifvit väckt i Kongl. Kammar-Rätten och att frågans slutliga afgörande nu är

beroende af Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning; och torde, vid sådant förhållande,

detta ärende för närvarande icke erfordra någon Rikets Ständers åtgärd.

§ 200.

(Pag. 136. Förkl. 97.)

Anmärkningen angående inköp för Flottans behof af en samling vetenskapliga böcker, tillhöriga aflidne Capitainen *Carlsunds* enka, anser Utskottet,

såsom nöjagtigt förklarad, böra förfalla.

§ 201.

(Pag. 137. Förkl. 98.)

Som frågan om godtgörelse för den, genom Krono-Ångfartyget Odins i Augusti månad 1836 inträffade strandning, Kronan tillskyndade förlust, beror af utgången utaf den i följd häraf emot Premier-Lieutenanten *Ehnemark* anställde, ännu oafgjorde rättegång,

lärer i detta hänseende någon åtgärd nu icke vara att vidtaga.

§ 202.

(Pag. 137. Förkl. 98.)

Revisorerne hafva erinrat, att vid Förvaltningens Hufvud-Bok ej funnes bifogad någon inventarii-förteckning, ehuru en sådan, enligt Revisorernes tanka, årligen borde medfölja räkenskaperne.

Som i anledning häraf blifvit upplyst, att Material- och Persedel-förteckningar städse biläggas de från Flottans Stationer ingående redogörelser och att fullständig förteckning å Flottans inventarier icke kan utan betydlig kostnad och möda tillvägabringas, anser Utskottet

Revisorernes förenämnde erinran till någon åtgärd icke föranleda.

Stor-Amirals-Embetets Tredje Afdelning.

§ 203.

(Pag. 140. Förkl. 36.)

I fråga om revisions-sättet af de serskilda anslag, som utgått dels för arbeten i Klar- och Byelfvarne, dels för uppmuddring af Stångån, samt hamn- och quai-byggnaden i Linköping, hafva Revisorerne yttrat den tanka, att räkenskaperne rörande dessa arbeten, åtminstone för det belopp, som motsvarade anslagen från de till lättade vattencommunicationer och andra allmänna arbeten anvisade medel, borde underkastas Kongl. Kammar-Rättens och Rikets Ständers Revisorers granskning. Stor-Amirals-Embetets i anledning häraf afgifne förklaring upptager de skäl, som tala för bibehållandet af det vid ofvanberörde arbeten dittills iagttagne redovisningssätt; och som dessa skäl synts Utskottet nöjaktiga, hemställer Utskottet,

att Revisorernes anmälan må lemnas utan åtgärd.

§ 204.

(Pag. 141. Förkl. 38.)

Beträffande den af Revisorerne gjorde erinran, att det utaf anslaget för lättade vattencommunicationer utgående årliga bidrag af 1,080 R:dr för Stångåns uppmuddring och hamnbyggnaden i Linköping blifvit meddeladt för 19 år, och således öfver tiden för gällande Statsreglering; så, enär af Kongl. Brefvet den 14 April 1837 inhemtas, att nämnde bidrag blott för åren 1837, 1838 och 1839 bestämdt beviljats och sedermera endast på det sätt, Kongl. Maj:t, efter hos Rikets Ständer vid nästkommande Riksdag gjord framställning om fortfarande anslag till dylika arbeten, kunde finna skäligt i Nåder föreskrifva, anser Utskottet

berörde anmärkning böra förfalla.

§ 205.

(Pag. 141 och följ. Förkl. 38 o. f.)

Såsom nöjagtigt förklarade har Utskottet ansett följande anmärkningar, nemligen:

1) angående uragtlåtet balancerande i räkenskaperne af ett för upprensning af Enköpingsån beviljadt, sedermera eftergifvet förskott af 3,000 R:dr;

2) rörande öfverskridande af 1836 års anslag till förvaltningskostnader, och

3) i fråga om en utbetalning af 133 R:dr 16 sk. för trädplantering vid den så kallade Djurgårds-canalen; och hemställer derföre,

att samma anmärkningar må lemnas utan afseende.

§ 206.

(Pag. 143. Förkl. 42.)

Som frågan om indrifningen af de uti Hufvud-Böckerne balancerade 3,829 R:dr 24 sk., utgörande Handlanden *Nelsons* skuld, i och för ett af f. d. Strömrensnings-Comitéen honom beviljadt lån, ankommer på utredning i concurser och anställd rättegång,

lärer i detta afseende intet vara att tillgöra.

Kongl. Seraphimer-Ordens-Gillet.

§ 207.

(Pag. 148. Förkl. 106.)

Med afseende å hvad Kongl. Ordens-Gillet anfört och upplyst, har Utskottet funnit de af Revisorerne framställde anmärkningar angående Hospitals- och Barnhus-Fondens förvaltning, äfvensom rörande talrikheten af Gillets tjenstemannapersonal

icke påkalla något tillgörande.

Kongl. Öfver-Intendents-Embetet.

§ 208.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 105. Förkl. 54. 1837. Pag. 143. Förkl. 34. 1839 Pag. 158. Förkl. 43.)

Vid hvar och en af ifrågavarande 3:ne Stats-Revisioner har anmärkning blifvit framställd emot formen för Öfver-Intendents-Embetets räkenskaper,

skaper, genom hvilken det funnits omöjligt att utröna, till hvad belopp kostnaden för hvarje reparation serskildt uppgått.

Då likväl de af Revisorerne i detta hänseende anförde olägenheter torde kunna för framtiden undanrödjas genom räkenskapernes uppställning, i enlighet med de nya formulär, hvilkas införande innan kort lärer komma att af Kongl. Maj:t i Nåder anbefallas, anser Utskottet

någon åtgärd, i anledning af Revisorernes framställning, nu icke vara att föreslå.

§ 209.

(Rev. Ber. 1835. Pag. 107. Förkl. 54. 1837 Pag. 144. Förkl. 35. 1839. Pag. 159. Förkl. 44.)

Revisorernes uppmärksamhet har fästats derå, att, af den för underhåll af publika byggnader i hufvudstaden fastställde anslagssumma, en högst betydlig del blifvit använd till reparationer af Lif-Gardets till Häst cassern och stallbyggnader, hvaribland serskildt omförmäles, att för uppförande af en öppen ridbana vid berörde cassern ett belopp af 2,912 R:dr blifvit å förenämnde allmänna byggnads-anslag anvisadt.

Lika med Revisorerne, anser Utskottet kostnaden för ifrågavarande vid Lif-Gardets till Häst cassern verkställde reparationer utgöra en för anslaget till Kronans hus i hufvudstaden främmande utgift, hvilken i främsta rummet bordt bestridas med de från Stockholms stad utgående betydliga inqvarteringsmedel och, derest dessa ej lemnat erforderlig tillgång, med anslaget å 3:dje Hufvudtiteln. Då emedlertid Utskottet, uti dess afgifne betänkande om reglering af Stats-Verkets utgifter, föreslagit sådane åtgärder, hvarigenom rättelse i det anmärkta förhållandet för framtiden åstadkommes, har Utskottet ansett Revisorernes i omförmälde måtto framställda anmärkningar

till någon serskild åtgärd icke föranleda.

Anslag för byggnader och reparationer å Stockholms Slott.

§ 210.

(Pag. 159. Förkl. 50.)

Hvad Revisorerne rörande förvaltningen af detta anslag anmält och

erinrat, har Utskottet funnit nöjagtigt besvaradt, hvarföre Utskottet hemställer,

att anmärkningarne i dessa delar må lemnas utan afseende.

Saltpeter-Fonden

§ 211.

(Pag. 178. Förkl. 15.)

Enär med säkerhet kunde antagas, att närmare redovisning eller återbetalning af den skuld, stor 55,000 R:dr, hvari Carl Gustafs Stads Gevärs-Factori sedan längre tid tillbaka hos Saltpeter-Fonden häftar, icke står att erhålla, hafva Revisorerne framställt den önskan, att beloppet måtte varda afskrifvet.

Utskottet får i anledning häraf upplysa, att ifrågavarande medel blifvit å Saltpeter-Fonden anvisade till iordningställande och bedrifvande af Factoriet under åren 1813—1820 samt behörigen redovisade uti Factoriets räkenskaper för samma tid. Då berörde Factori utgör en Statens tillhörighet och för dess räkning bedrifves samt följagtligen, derest någon återbetalning till Saltpeter-Fonden skulle ega rum, eller ränta derå erläggas, serskildt Stats-anslag för sådant ändamål skulle anvisas, anser Utskottet sig, i likhet med hvad uti Stats-Utskottets vid sistlidne Riksdag afgifne betänkande N:o 12 blifvit föreslaget, men då icke af Rikets Ständer bifallet, böra hemställa,

att ifrågavarande belopp må utur Saltpeter-Fondens räkenskaper få afskrifvas.

§ 212.

(Pag. 179. Förkl. 16.)

I afseende på Revisorernes hemställan om upphörande af det Assessoren *C. F. Plageman* utur Saltpeter-Fonden under vissa vilkor tillagde arfvode, i ändamål att bibringa allmogen i Norr- och Vesterbotten kunskap i tjenliga binäringar, hafva Committerade upplyst, att Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 9 November sistlidet år, af anförde orsaker, funnit skäligt afslå utbetalningen af de återstående två femtedelar utaf omförmälde arfvode; och lärer vid sådant förhållande

Revisorernes förenämnde hemställan icke påkalla vidare åtgärd.

§ 213.

(Pag. 182. Förkl. 19.)

Då, efter Revisorernes tanka, förvaltningen af Saltpeter-Fonden icke vidare påkallar en serskild styrelse, samt inseendet öfver Saltpeternäringen och denna varas inlösande lämpligen torde böra förenas med uppsigten öfver kruttillverkningen, hafva Revisorerne hemställt, att Saltpeter-Comitéen måtte upplösas och hela dess befattning öfverflyttas på Kongl. Krigs-Collegii Artilleri-Afdelning.

I afseende härå åberopar Utskottet det yttrande i detta ämne, som uti utlåtandet N:o 58, angående regleringen af Riks-Statens 8:de Hufvudtitel, blifvit afgifvet.

Efter att sålunda uti en serie hafva genomgått Revisorernes afgifne berättelser och med anledning af de deri förekommande anmärkningar hafva vidtagit de åtgärder, som med stöd af Riksdags-Ordningens 29 § ålegat Stats-Utskottet, samt i öfrigt till Rikets Ständers vidare omprövning hafva framlagt de erinringar, som vid hvarje punkt uti Revisions-berättelserne sig förete, har Utskottet likväl trott, att denne, från framfarne Riksdagars praxis hemtade ordning för behandlingen af Stats-Revisioner, icke uppfyller sitt ändamål, då den blott framställer en styckad bild af Statsförvaltningens gång, hvarigenom Rikets Ständer icke eller blifva i tillfälle att uti ett sammanhang öfverskåda denna förvaltning, hvilken från en mängd, hvar för sig, mindre betydliga tilldragelser, lånar en caracter, som endast af de spridda delarnes sammanföring blifver rätt åskådlig.

Då Utskottet rörande de af Revisorerne anmärkte förhållanden, hvilka icke blifvit till Constitutions-Utskottets handläggning öfverlemnade, för hvarje serskild fråga funnit föga att tillägga eller föreslå, kan likväl Utskottet icke uragtlåta att till Rikets Ständers uppmärksamma omprövvande af Statsmedlens förvaltning framställa följande öfversigt deraf.

Med förbigående af de vigtigare frågor, hvilka här endast få anmälas såsom handlagde och äfven äro uti §§ 3, 5, 6, 67 och 131 omnämnde, såsom gifne anledningar till en mer omfattande granskning af Riks-Styrelsen, återstår ett större antal anmärkningar, visserligen rörande ämnen af mindre omfång, men hvilka samfäldt dock vittna om den ringa uppmärksamhet, åtskillige af Rikets förvaltande Verk lemnat åt Revisorernes ofta förnyade erinringar om en sparsammare hushållning i detaille, hvilka erinringar, i stället att föranleda underdåniga förslag till afhjelpande af länge öfverklagade brister, endast synas hafva framkallat förklaringar (pag. 3,

14, 62, 76.) egnade att undanrödja de lagliga skälen till anmärkningar, dervid understundom uttryck blifvit begagnade, synnerligast år 1836 af Kongl. Krigs-Collegium, Förvaltningen af Sjö-Ärendena och Convoy-Commissariatet, som synas mindre lämplige vid bemötande af den andra Statsmagtens grundlagsenliga åtgärder.

Utskottet tvekar ej att uttrycka dess på här ofvan anförde facta grundade öfvertygelse, att uti Statsförvaltningen misshushållning i flere fall egt rum, och att Rikets Ständers Revisorers derom förnyade anmärkningar uti ingen väsendtlig mon verkat till en bättre ordning eller till undanrödjande af sådane brister i Styrelse-Verkens organisation och förvaltning, hvarigenom en noggrannare vård om Statens medel bordt inträda; hvarföre Utskottet, jemte de serskilde ofvan föreslagne underdåniga skrifvelser, tillika föreslår Rikets Ständer, att hos Kongl. Maj:t anhålla,

det sådane föreskrifter måtte meddelas Rikets Collegier och förvaltande Verk, hvarigenom desamma på det strängaste tillförbindas att med största noggranhet efterkomma, hvad Kongl. Maj:t, på grund af Rikets Ständers beslut och gällande lagar, velat dem anbefalla; börande desamma hafva ingen möda ospard att, uti hvarje dem åliggande förvaltningsgren, iagttaga den största sparsamhet och hushållning, samt att med skyldig granlagenhet bemöta de anmärkningar, som af Rikets Ständers Revisorer göras emot deras förvaltning och räkenskaper.

Stockholm den 23 April 1840.

Reservationer.

Vid § 57, i fråga om f. d. General-Consuln, Canzli-Rådet *Lagerheims* löneförmoner:

Af Herr Professor Doctor *Thomander*, på den grund, att Canzli-Rådet *Lagerheims* ifrågavarande expectance-lön utginge af den under Kongl. Maj:ts egen Nådiga disposition ställde Handels- och Sjöfarts-fonden.

Af Herr Biskopen Doctor *Hedrén*, som förklarat sig desto hellre instämma med Professor *Thomander*, som Herr Biskopen nogsamt kände de bevekliga omständigheter, som talade för den ifrågavarande pensionens oförändrade bibehållande; äfvensom det måste vara olämpligt att inskränka

Kongl.

Kongl. Maj:ts rättighet vid sådane fonder, som äro till Kongl. Maj:ts fria disposition öfverlemnade.

Härmed förenade sig Herrar Prostarne *Stenhammar* och *Berlin*.

Emot slutmeningen i Revisions-betänkandet:

Af Herr Biskopen Doctor *Hedrén:* "Då jag i åtskilliga Utskottets, mot förvaltningen ställda, anmärkningar icke kunnat med min röst deltaga, har jag icke eller ansett mig böra detta slutliga omdöme öfver det hela biträda. Det synes äfven vara både olämpligt och öfverflödigt att, sedan anmärkningar i hvarje speciel händelse blifvit af Utskottet gjorda och till Constitutions-Utskottet öfverlemnade, hvarigenom all grundlaglig anmärkningsrätt blifvit begagnad, ännu ytterligare sluta med en allmän recapitulation af redan afgifna yttranden."

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Oagtadt jag i flere omständigheter och det väsendtligaste af saken instämmer i det allmänna yttrande, hvarmed Utskottets utlåtande öfver Revisions-berättelserne afslutas, måste jag dock anse mig pligtig att anmäla min reservation emot den vidsträcktare allmänlighet, hvaruti det stränga omdömet öfver förvaltningen blifvit fattadt, och tror för min del rättvisan hafva fordrat, att de förvaltande Verk, mot hvilka detta omdöme är rigtadt, blifvit *specificerade*, hvarförutan ej mindre de förvaltande Verk, på hvilka det ej skäligen kan lämpas, kunna anse sig obilligt innefattade under samma anmärkning, än Kongl. Maj:t måste stanna i ovisshet om syftningen med den föreslagna underdåniga skrifvelsen, hvilken jag, både ur detta och andra skäl, icke finner lämplig."

Häruti instämde Herr *Helsingius*.

Emot Betänkandet i allmänhet:

Af Herr *Hallenborg, C.:* "Emot Utskottets beslut, att föreslå Rikets Ständer att låta flere af Revisorerne gjorde grundade anmärkningar förfalla endast derföre, att öfverträdelserne angå mindre summor, får jag anmäla min reservation, då jag anser såsom ett oeftergifligt vilkor för principers helgd, att hvarje missbruk bör beifras, det må afse millioner eller endast några Riksdaler."

Uti denna reservation instämde Herr *Anckarsvärd, A.*, Herrar Prostarne *Östberg*, *Afzelius* och *Ahlqvist*, Herrar *Schartau* och *Moberg* samt Riksdagsfullmägtige *Peter Pehrsson* från Jönköpings Län, *Anders Nilsson* från Östergöthlands Län, *Anders Andersson* från Skaraborgs Län och *Johan Andersson* från Upsala Län.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS L. J. HJERTA,
1840.

N:o 77.

Ank. till Exp. Utsk. den 25 April, kl. 11 f. m.

Memorial.

Det är anledning till anmärkning emot Stats-Rådet samt Föredraganden för Handels- och Finance-Ärendena, hvarom remiss begäres till Constitutions-Utskottet, inför hvilket anledningarne uppgifvas skola. Stockholm den 23 April 1840.

N:o 78.

Ank. till Exp. Utsk. den 25 April, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Rikets Ständers Revisorers åren 1835, 1837 och 1839 afgifne Berättelser, angående förvaltningen af Mötes- och Tross-Passevolance-Fonderne.

I. A.

Uti Rikets Ständers år 1835 församlade Revisorers Berättelse finnes anfördt (pag. 53), att då *1829 års Mötes-Passevolance-fond* numera icke eger någon ordinarie uppbörd, samt Cassans tillgångar, så till capital, som ränta, lika med den så kallade gamla Passevolance-fonden, stå under Kongl. Maj:ts egen nådiga disposition, ansåge Revisorerne deras åtgärd böra inskränkas till att uppgifva de förhållanden, som af redovisningen inhemtades. Enligt denna redovisning utgjorde vid 1833 års slut förstnämnde fonds utgående balance i behållning och fordringar 75,032 R:dr 14 sk. 11 rst.; och utvisa 1837 års Revisions-berättelse (pag. 82) samt den för år 1839 (pag. 108), att såsom fondens tillgångar och fordringar utbalancerats vid 1835 års slut 75,021 R:dr 46 sk. 4 rst., och vid 1837 års utgång 75,036 47 sk. 11 rst.

Beträffande *Nya Mötes-Passevolance-fonden*, inhemtas af Revisionsberättelserne, att samma fonds behållning vid 1833 års slut utgjorde 32,332 R:dr 6 sk. 1 rst., hvaremot fonden vid 1835 års utgång egde en skuld utöfver tillgångarne stor 18,425 R.dr 19 sk. 6 rst., hvilken skuld

under åren 1836 och 1837 (Rev. Ber. 1839 pag. 108) ökats med 27,458 R:dr 36 sk. 4 rst., så att Nya Mötes-Passevolance-fondens till år 1838 utbalancerande skuld uppgått till 78,770 R:dr 4 sk. 4 rst., hvaremot dess fordringar endast bestigit sig till 32,885 R:dr 44 sk. 6 rst.; börande dock, enligt Kongl. Brefvet d. 27 September 1831, uti räkenskaperne inom linien balanceras värdet af de hus, byggnader och effecter, hvilka år 1830 blifvit från Gamla till Nya Mötes-Passevolance-Inrättningen aflemnade, nemligen:

Byggnader m. m. för	R:dr	88,684: 20. 8.
Sjukhus- och Magasins-inventariepersedlar . . .	„	26,402: 13. 2.
Summa	R:dr	115,086: 33. 10.

Hvad förvaltningen af Nya Mötes-Passevolance-Fonden angår, hafva 1835 års Revisorer yttrat (pag. 57), att en mindre god hushållning med Passevolance-Cassans medel egt rum, hufvudsakligen derigenom, att å underlydande Förvaltare eller Regements-Commissarier icke utöfvats den noggranna tillsyn, som vederbordt, hvilket omdöme Revisorerne styrkt med flere uppgifna förhållanden. Kongl. Krigs-Collegii häröfver afgifna förklaring (pag. 81) innehåller, att den sålunda anmärkte misshushållningen icke kunnat å Collegii sida göras till föremål för något åtal, emedan möteskostnads-räkenskaper icke hos Collegium äro underkastade någon speciel granskning, hvilken åtgärd, enligt Kongl. Maj:ts nådiga Reglemente af den 20 Januari 1832, tillkomme Kongl. Kammar-Rätten, samt att för öfrigt Collegium, som, jemlikt 10 §. i Högstberörde Reglemente, eger sig uppdraget öfverinseendet öfver Indeldta Arméens underhåll vid möten och mönstringar, med all den uppmärksamhet, som på Collegium berott, sökt att följa passevolance-medlens ändamålsenliga förvaltning.

Uti 1837 års Revisions-Berättelse anföres (pag. 86), att då, enligt Rikets Ständers beslut vid 1829 års Riksdag, när nya mötes-passevolance-afgiften beviljades, och 10:de punkten i Kongl. Maj:ts derpå grundade Kungörelse af den 27 Mars 1830, de besparingar, som å denna fond kunna under den bestämda passevolance-tiden uppkomma, äro att anse som Rust- och Rotehållares egendom, så följer ock häraf nödvändigheten att, vid granskning af en förvaltning, som rörer enskildes rätt, med största noggranhet och större uppmärksamhet än före den tid, då sådant förhållande icke egt rum, tillse, det utgifter af den beskaffenhet, att de rätteligen tillhöra Statsverket, icke drabba denna fond, och sålunda inverka till minskning i den behållning, hvaröfver egande rätt är serskild corporation af medborgare tillförsäkrad. Revisorerne uppgifva härefter åtskilliga omkost-

nader, hvilka af nya Mötespassevolance-medlen blifvit bestridde till föremål, som synts Revisorerne främmande för Rust- och Rotehållares bidrag till Indeldta Arméens vapenöfningar, samt framställa åtskilliga anmärkningar angående de alltför dryga förvaltningskostnader, hvaribland de i 6:te punkten angifne förhållande blifvit af Utskottet såsom anmärknings-anledning öfverlemnadt till Constitutions-Utskottets handläggning.

Kongl. Krigs-Collegium har uti afgifven förklaring (pag. 85) andragit, att nya Mötespassevolance-Fondens skuldsättning varit en ovillkorlig följd af otillräckligt anslag för Bevärings-manskapets vapenöfningar, ett erkännande, som styrker Revisorernes anmärkning angående Passevolance-medlens användande. I afseende på 1829 års Mötes-Passevolance-Fonds räkenskaper, hade Revisorerne omförmält, att de icke varit beledsagade af någon verification för utgifterne och att deraf jemväl befunnits, att sistnämnde Mötes-Passevolance-Fond sedermera blifvit försatt i gemenskap med den gamla Passevolance-Fonden i så måtto, att icke allenast den förres ränteinkomster helt och hållet användas såsom bidrag till aflöningarne å den senares indragningsstat, utan ock nästan hela behållna capitalet af 1829 års Mötes-Passevolance-Fond, eller ett belopp af 74,400 R:dr, blifvit till gamla Passevolance-Fonden utlånadt emot sex procents årlig ränta; hvadan ock Revisorerne, under tillkännagifvande, att de funne en sålunda inskränkt granskning, hvarigenom något omdöme icke kunde fattas hvarken om de å Fonden gjorde dispositioner eller om säkerheten för Fondens utlånte behållning, vara utan ändamål, ansett sig böra fästa Rikets Ständers uppmärksamhet å detta förhållande, på det någon förklaring må beredas, hvarigenom till framtida efterrättelse uttryckligen blefve bestämdt, antingen Rikets Ständer och deras Revisorer äro berättigade att så fullständigt granska 1829 års Mötes-Passevolance-Fond, som med den för Revisorerne gällande Instruction instämmer, eller ock att en sådan granskning icke får ega rum.

Kongl. Krigs-Collegium har i anledning häraf (pag. 87) upplyst, att orsaken, hvarföre fondens ränte-inkomster helt och hållet blifva använde såsom bidrag till aflöningarne å gamla Passevolance-Fondens indragningsstat, varit den, att dessa aflöningar med omkring 100 procent öfverstigit och äfven ännu öfverstiga de ifrågavarande, genom Kongl. Brefvet den 27 Augusti 1831, till berörde ändamål anvisade ränte-inkomster; hvarförutan Collegium, i fråga om den vidsträcktare granskningsrätten, åberopat Högstberörde Nådiga Bref, hvarigenom Fondens utlånte behållning blifvit för-

klarad för en Gamla Passevolance-Fondens *under Kongl. Maj:ts egen Nådiga disposition stående tillhörighet.*

Enahanda anmärkningar af 1839 års Revisorer hafva föranledt lika lydande förklaring af Kongl. Krigs-Collegium, och förhållandet i dessa delar synes nu mera oföränderligt, med bibehållande af det outredde skick, hvaruti de serskilde Mötes-Passevolance-Fonderne sig befinna.

Utskottet, som äfven tagit kännedom af 1838 års Hufvudbok öfver Nya Mötes-Passevolance-Fonden, har funnit denna Fonds tillstånd vid samma års slut, som följer:

Debet.

Skulder	R:dr	126,720:	13.	3.
Egentlig tillgång	„	11,280:	20.	10.
Summa	R:dr	138,000:	34.	1.

Credit.

Fordringar	R:dr	22,913:	34.	3.
Hus och byggnader	„	88,684:	20.	8.
Persedlar	„	26,402:	13.	2.
Summa	R:dr	138,000:	34.	1.

Till Kongl. Maj:ts fria disposition funnos vid samma tid:

Förenämnde tillgång på nya Passevolance-Fonden .	R:dr	11,280:	20.	10.
samt å 1829 års fond	„	75,040:	23.	11.
Summa	R:dr	86,320:	44.	9.

Efter att sålunda hafva framställt det hufvudsakliga af de invecklade förhållandena emellan de 3:ne mötes-passevolans-fonderne och med hänvisande för öfrigt till de många serskilda anmärkningar, som i detta afseende blifvit af Revisorerne framställde, har Utskottet trott sig böra föreslå de utvägar, som erbjuda sig till undanrödjande för framtiden af alla anledningar till misstydningar och klander af de låne- och förvaltnings-operationer, som med dessa Cassor egt rum. Utskottet anser nemligen, att med passevolance-afgiftens upphörande och medlens till Indeldta Arméens vapenöfningar uppförande å Riks-Staten, det icke bör möta någon svårighet att sammanföra alla tre mötes-passevolance-fonderne till en enda, ställd till Kongl. Maj:ts fria disposition att användas till de med dessa fonder afsedde ändamål. Enligt Utskottets tanka, förekommer icke

eller något hinder emot Rikets Ständers och deras Revisorers granskning af gamla mötes-passevolance-fondens räkenskaper, enär desamma i Kongl. Kammar-Rätten undergå en lika noggran revision med de 2:ne andra Fondernes.

På grund af hvad sålunda anfördt blifvit, föreslår Utskottet,

att, i den händelse Mötes-passevolance-afgiften kommer att med innevarande år upphöra, Rikets Ständer till Kongl. Maj:ts fria disposition öfverlemna den nya mötes-passevolance-fonden, att gemensamt med de 2:ne äldre fonderne, efter Kongl. Maj:ts Nådiga godtfinnande, användas för behof, hvilka redan af dessa tillgångar fyllas och vidare kunna uppkomma i och för Arméens vapenöfningar, med underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t, till undvikande af alla vidare låne-transactioner omförmälde 3:ne cassor emellan, täcktes anbefalla deras sammanförande till en enda fond, hvilken, i likhet med alla andra af allmänna medel bildade cassor, blifver underkastad Rikets Ständers och deras Revisorers granskning.

Härigenom anser sig Utskottet jemväl hafva besvarat följande till dess handläggning remitterade motioner, nemligen:

1) Af Herr Grefve *Anckarsvärd, C. H.*, som yrkat, att den Gamla Mötes-Passevolance-Fonden måtte betraktas lika med alla genom allmänna medel tillkomne cassor eller, om egarne skulle anses vara okände, såsom ett fynd tillkomma Staten, och

2) af *Eric Pehrsson* från Gefleborgs Län, med hvilken flere af Bonde-Ståndets Ledamöter sig förenat, hufvudsakligen åsyftande rättelse uti de af Revisorerne i berörde afseenden anmärkte förhållanden.

Hvad åter beträffar *Tross-Passevolance-Fonden*, hafva Revisorerne anmärkt (Rev. Ber. 1835 pag. 61, 1837 pag. 89 och 1839 pag. 114), att cassans behållningar varit utlånte, dels utan, dels med låg ränta, till serskilde under Kongl. Krigs-Collegii förvaltning stående cassor; och hade, enligt 1837 års räkenskaper, så beskaffade försträckningar egt rum: till Gamla Mötes-Passevolance-Fonden af 54,000 R:dr, mot 3 procents ränta och mot hypothek af enskildas skuldsedlar, utan endossement, samt till Nya Mötes-Passevolance-Fonden och Fortifications-Afdelningen af 42,000 R:dr utan ränta. Kongl. Krigs-Collegii i ämnet afgifne förklaringar innehålla, att, enligt Kongl. Brefvet den 25 Aug. 1835 Tross-Passevolance-Cassans tillgångar kunnat förräntas antingen uti Handels-Disconten eller uti Gamla Passevolance-Fonden emot 3 procents ränta, äfvensom att

Collegium, med anledning af Revisorernes anmärkningar dervid, att Tross-Passevolance-Cassan med förlust af tre procent bidragit till Gamla Mötes-Passevolance-Fondens förstärkande, enär nemligen sistnämnde fonds utlåningar ske emot sex procents ränta, anhållit om Kongl. Maj:ts Nådiga föreskrift, huruvida den anmärkte låneoperationen borde fortsättas. Såsom orsak dertill, att tross-passevolance-medlen varit till nya mötes-passevolance-cassan försträckte, har Collegium uppgifvit, dels att den sistnämndes behållningar varit otillräcklige för bestridande af kostnaderne för Arméens vapenöfningar, dels att mötes-passevolance-afgiften för året, till dess halfva belopp inflyter senare än de tider, då Regementernes möten ega rum.

Under förutsättning, att Rikets Ständer, med bifall till mötes-passevolancens upphörande, anslå ett årligt bidrag för Arméens vapenöfningar, hvarigenom de för detta ändamål behöfliga medel alltid blifva tillgänglige, då behof deraf uppstår; i följd hvaraf hinder icke vidare torde möta emot tross-passevolance-fondens förkofran medelst utlåning emot högre ränta och fullgod säkerhet, anser sig Utskottet böra föreslå,

att Rikets Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det tross-passevolance-medlen hädanefter icke måtte användas till andra behof, än de med dem afsedde, och att, Cassans behållningar måtte emot fullgod säkerhet förräntas.

Stockholm den 23 April 1840.

Reservationer.

Af Herr Prosten *Stenhammar:* "Jag föreställer mig, att hela detta betänkande lämpligast kunnat uteblifva intill dess Rikets Ständer meddelat bifall till Stats-Utskottets förslag att mötes-passevolancen må upphöra och möteskostnaderne bestridas med Stats-anslag. Skulle det förutsatte bifallet icke kunna meddelas, hvilket lärer få anses tänkbart, uppstår det besynnerliga förhållande, att detta betänkande till hufvudsakligaste delen förfaller. *Anticipationer* äro i alla händelser förenade med äfventyr.

Vid den år 1837 förrättade Stats-revisionen har jag deltagit i det tysta beslutet, att fråga om granskningsrätt öfver gamla passevalance-cassan icke skulle återväckas. För min del grundade jag detta beslut på Rikets Ständers vid föregående Riksdagen vidtagne åtgärder i anledning af Stats-Utskottets hemställan i betänkande öfver 1832 års Stats-Revision,

och på den öfvertygelsen, att återväckt fråga derom icke kan leda till någon önskvärd följd. Jag framhärdar ännu i denna öfvertygelse.

Rörande 1829 års mötes-passevolance-fond anser jag icke eller någon annan hemställan lämplig, än den, som föreslås af Rikets Ständers 1837 församlade Revisorer (Rev. Ber. sid. 83), i hvilken hemställan jag jemväl instämt.

Huruvida inga hinder må möta för utöfningen af granskning-rätt öfver den fond, som skulle uppkomma genom de till passevolance-fondernas sammanslående, lärer åtminstone vara ganska ovisst och beror af omständigheter, dem jag icke tilltror mig att bedöma. Men deremot tror jag mig inse, att nya passevolance-cassans behållning icke lärer kunna sammanblandas med de båda äldre passevolance-fonderna, utan rubbning af Rikets Ständers vid 1829 års Riksdag fattade beslut, att denna behållning skall anses såsom rust- och rotehållares egendom. Att besluta om dispositionen af andras egendom, utan egarnes hörande, förekommer mig vara en rättsvidrig åtgård, till hvilken jag ville hoppas, att närvarande Ständer icke skola göra sig skyldiga."

Af Herr Professoren Doctor *Thomander*, som ansåg följande tillägg böra i betänkandet inflyta:

"Dock att för den alldeles oförmodliga händelse att en eller flere Rust- eller Rothållare skulle finnas hugade att, i afseende å den så kallade passevolancen, i allo vidblifva hittills varande rättigheter och skyldigheter och sig derom anmäler inom lämplig præscriptionstid, som af Kongl. Maj:t lärer i Nåder bestämmas, tillfälle må dem dertill öppet lemnas."

Af Herr *Moberg:* "Jag reserverar mig emot Höglofliga Stats-Utskottets beslut, på skäl, att det öfverskott eller den tillgång, som finnes af nya mötes-passevolancen, är, enligt 1829 års Riksdagsbeslut, rust- och rothållares egendom, som icke Rikets Ständer ega rätt att disponera öfver utan rust- och rothållares medgifvande."

Uti sistnämnde Reservation instämde Herr Biskopen Doctor *Hedrén*, Prosten *Östberg* och Herr *Carlberg*.

STOCKHOLM, Nordströmska Boktryckeriet, 1840.

N:o 79.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af erhållne Återremisser å Stats-Utskottets Betänkande N:o 32, angående den lönereglering, som erfordras i följd af Stats-Rådets förändrade organisation.

(U. A.)

Sedan Stats-Utskottets Utlåtande N:o 32, angående den lönereglering, som erfordras i följd af Stats-Rådets förändrade organisation, blifvit af Högvördige Preste-Ståndet, enligt Protocolls-Utdrag af den 8 innevarande April, bifallet, men af Höglofl. Ridderskapet och Adeln, enligt Protocolls-Utdrag af samma dag, af Vällofl. Borgare-Ståndet, enligt Protocolls-Utdrag för den 8 och 11 April, och af Hedervärda Bonde-Ståndet, enligt Utdrag af Protocollet för den 4 i berörde månad, till Utskottet återremitteradt; så får Utskottet de hos sistnämnde trenne Riks-Stånd, till grund för återremissen, förekomne anmärkningar och förslag till besvarande upptaga punktvis i den ordning, som vid de serskilda frågornas uppställning uti det först afgifna Utlåtandet blifvit följd.

1:o Härvid har Utskottet ansett sig böra först taga i öfvervägande den, i afseende på formen för ärendets behandling, af flere Ledamöter uti Borgare- och Bonde-Stånden gjorda erinran, att, innan frågan om Stats-Rådets lönereglering blifvit till Rikets Ständers pröfning öfverlemnad, Rikets Ständer bordt hafva från Kongl. Maj:t erhållit förslag till en fullständig organisation af Rikets Styrelse, i öfverensstämmelse med den antagne Grundlags-förändringen; så att deraf närmare kunnat bedömas beskaffenheten och fördelningen af de göromål, som komma att åtfölja de ifrågavarande nya Embetena, hvilken anmärkning äfven och i synnerhet blifvit framställd i afseende å Expeditions-Cheferne; men ehuru Utskottet medgifver, att det ej kunnat vara utan fördel, om, innan löner beviljas de Stats-Råds-Ledamöter och Expeditions-Chefer, som i följd af ofvanberörde grundlags-förändring komma att tillsättas, kännedom erhållits om den fördelning af göromålen dem emellan, som bör anses komma att efter deras tillsättning ega rum, har Utskottet likväl, då Rikets Ständer, genom en antagen grundlags-förändring, redan beslutat ett visst antal Departements-Chefs-, och con-

sultative Stats-Råds-Embeten, och enär Expeditions-Cheferne, i öfverensstämmelse med samma Rikets Ständers Beslut, ej kunna antagas blifva färre än en för hvarje Departement, icke ansett löneregleringsfrågan böra häraf uppehållas eller någon vidare upplysning i afseende derpå för närvarande erfordras, än den, som innefattas i Kongl. Maj:ts, Rikets Ständer i Nåder meddelade tillkännagifvande, att Kongl. Maj:t ämnar till meranämnde Beslut lemna Dess höga bifall; i följd hvaraf Utskottet

tillstyrker, att de sålunda, i afseende på formen för ärendets behandling gjorde anmärkningar, må lemnas utan afseende.

2:o I frågan om det af Utskottet alternativt väckte förslag, att antingen Departements Cheferne böra förses med boställen uti samma hus der deras Expeditioner varda inrymde, eller ock att Expeditionerne må kunna sammanföras i en local, och att emedlertid en årlig hyres-ersättning af 1000 R:dr Banco må tilldelas hvardera af dessa Chefer, som af boställen icke komma i åtnjutande, hafva stridiga meningar inom de olika Riks-Stånden gjort sig gällande, då nemligen dels det första af dessa begge förslag blifvit af flere Ledamöter företrädesvis biträdt, äfven med tillägg, att boställsrummen borde med anständiga möbler förses på Statens bekostnad, eller ock möbler hyras af Staten, eller viss ersättning för detta ändamål anvisas, dels det andra förslaget funnits lämpligast och fördelaktigast; äfvensom den föreslagne hyres-ersättningen dels ansetts böra ega rum, dels åter alldeles afstyrkts, under förmenande, att verkställighet af förslaget om boställens anskaffande derigenom skulle komma att fördröjas, dels den utsträckning af den föreslagne hyres-ersättningen blifvit påyrkad, att en sådan förmon äfven borde komma Stats-Rådets Ledamöter utan D partement tillgodo, dels det förtydligande uti Utskottets Utlåtande ansetts nödigt, att hyres-ersättning äfven skulle komma att tilldelas Justitiæ-Stats-Ministern, dels slutligen såväl boställens anvisande som hyres-ersättning blifvit alldeles bestridt.

I anledning häraf får Utskottet erinra, att, uti dess ifrågavarande Utlåtande, något bestämdt förslag till verkställighet af det ena eller andra alternativet icke blifvit afgifvet, enär Utskottet icke funnit lämpligt att, före en nödig ansedd undersökning af de omständigheter, som på bedömandet af frågan kunna inverka, i närmare pröfning deraf ingå; och har Utskottet, af de inom Riks-Stånden förekomne skiljaktiga omdömen om det ena eller andra alternativets företräde, hemtat ett ytterligare stöd för sin åsigt, att någon annan åtgärd, än den af Utskottet föreslagne underdåniga anhållan hos Kgl.

Mjöt och den i sammanhang dermed tillstyrkta hyres-ersättningen, ej bör för närvarande komma i fråga; hvadan ock

Utskottet i detta afseende åberopar dess förut afgifne Utlåtande, med det tillägg endast, att den hyres-ersättning, som kommer att tilldelas de Departements-Chefer, hvilka af boställsförmon icke komma i åtnjutande, äfven bör ega rum för Justitiæ-Stats-Ministern, och komma att för den tid, desse Ledamöter af Stats-Rådet icke åtnjuta en sådan förmon, uppföras intill nästa Riksdag.

3:o I afseende på de uppförde lönerne, hafva tvänne af Ridderskapet och Adelns och en af Borgare-Ståndets Ledamöter ansett Utskottets förslag upptaga allt för ringa belopp, och tillstyrkt lönernes bestämmande för Justitiæ-Stats-Ministern till dels 12,000 R:dr, dels 11,000 R:dr, dels 10,000 R:dr, för Stats-Ministern för Utrikes Ärendena till dels 16,000 R:dr, dels 15,000 R:dr, dels 14,000 R:dr, för de öfrige Departements-Cheferne till 8000 R:dr och för Stats-Råden utan Departement till dels 8000 R:dr, dels 7000 R:dr, hvarjemte en Ledamot af Borgare-Ståndet yttrat, att lönen för Utrikes Ministern vore för ringa, utan att likväl föreslå något visst belopp för densamma; en Ledamot af Ridderskapet och Adeln har ansett lönen för Justitiæ-Stats-Ministern böra blifva lika med öfrige Departements-Chefers, och en annan Ledamot af samma Riks-Stånd, att ingen tillökning uti den lön, som för nuvarande Stats-Råd finnes anslagen, måtte ega rum, men deremot Justitiæ-Stats-Ministerns lön, vid innehafvarens afgång, äfven nedsättas till ett lika belopp; flere Ledamöter af Borgare-Ståndet hafva ock ansett de nu för Stats-Råd bestämde löner vara fullt tillräcklige, och att förhöjning åtminstone icke borde medgifvas, förr än göromålens fördelning blifvit närmare bestämd; och uti Bonde-Ståndet har ej allenast af de fleste Ledamöter, som sig yttrat, all tillökning uti Stats-Rådens löner blifvit bestridd, utan flere talare äfven föreslagit bestämmande af lägre löner, än som nu utgå, eller för Utrikes Ministern 6000 R:dr samt för Justitiæ-Stats-Ministern och Stats-Rådets öfrige Ledamöter hvardera 5000 R:dr; hvarjemte åtskilliga anmärkningar förekommit dervid, att en del af de föreslagne nya löne-inkomsterne uppförts, under benämning taffelpenningar, i och för representations-kostnader.

Utskottet, som, i afseende på den för Justitiæ-Stats-Ministern föreslagne högre lön, än som tillstyrkts för Stats-Rådets öfrige Ledamöter, hvilka tillika äro Departements-Chefer, åberopar hvad Utskottet anfört, rörande det ännu i Grundlagen Justitiæ-Stats-Ministern framför Stats-Rådets öfrige Ledamöter tillagde företräde, uti hvilken omständighet det icke tillkommer

Stats-Utskottet att föreslå Rikets Ständer någon förändring, och som till fördelningen af de föreslagne löne-inkomsterne uti lön på Stat och taffelpenningar, äfvensom den förras bestämmande för alla Stats-Rådets Ledamöter till det nuvarande beloppet 4,500 R:dr, hemtat stöd af den omständigheten, att den ordinarie lönen, vid civile Embetsmäns afgång, då de enligt gällande Författningar äro berättigade till pension, lägges till grund för densammas belopp, har med anledning af de väckte serskilde förslagen, om dels förhöjning dels minskning uti de föreslagne total-beloppen

icke ansett sig böra tillstyrka någon förändring uti det af Utskottet i denna del afgifne Utlåtande.

4:o Utskottets förslag, att hvad Författningarne stadga om liggetids och nådårs-besparingar icke må iagttagas, i afseende å lönerne för blifvande Stats-Råds-Ledamöter, hvilkas sterbhus följaktligen icke eller skulle komma att begrafningshjelp tillgodonjuta, äfvensom att några afgifter för Stats-Rådets Ledamöters fullmagter icke böra erläggas, har blifvit bestridt af en Ledamot utaf Ridderskapet och Adeln och en Ledamot af Borgare-Ståndet, denne senare med yttrande, att ett dylikt förslag ej bordt partielt för Stats-Rådets Ledamöter framställas, hvaremot de Ledamöter i öfrigt, hvilka yttrat sig rörande detta förslag, detsamma understödt; och får Utskottet, som anser sig hafva, uti dess redan afgifne Utlåtande, tillfyllest utvecklat skälen till detta förslag,

åberopa nämnde sitt Utlåtande, med blott det föreslagne tillägg, att på samma grunder må tillämpas enahanda föreskrift om nådårs och liggetids-besparingar samt befrielse från fullmagtslösen, i afseende på de Ledamöter af Stats-Rådet, som under loppet af innevarande år 1840 blifvit eller blifva dertill utnämnde.

5:o I afseende på den föreslagna lönen för en ny Ledamot i Högsta Domstolen, har den anmärkning blifvit väckt, att, då, i stället för Justitiæ-Stats-Ministern, som, i kraft af sitt Embete, varit Ordförande i Högsta Domstolen, en Ordförande blefve af nöden, den nya lönen borde bestämmas högre, än hvad nu finnes för Ledamöterne derstädes uppfördt, eller till 6000 R:dr; men, enär, enligt Grundlagen, ingen serskild Ordförande för Högsta Domstolen finnes bestämd, hvaraf följer, att der, likasom uti Rikets öfrige Embetsverk och Domstolar, den Äldste närvarande Ledamoten, kommer, vid hvarje serskildt tillfälle, att föra ordet,

har Utskottet ej kunnat fästa något afseende på förslaget om högre lön för en ny Ledamot i Högsta Domstolen.

6:o Vidkommande löneregleringen för Expeditions-Cheferne i de sex

nya Stats-Departementen, hafva åtskillige Ledamöter inom de serskilde trenne Riks-Stånden bestridt dessa Chefers lämplighet och behöflighet, enär det befarades, att de skulle blifva ett slags Stats-Secreterare, utan ansvarighet, och Departements-Cheferne derigenom få tillfälle att undandraga sig göromålen, äfvensom det blifvit ifrågaställdt, att möjligen flere Expeditions-Chefer skulle komma att anställas inom hvarje Departement, och således Staten tillskyndas en betydligt ökad utgift, jemte det förslag blifvit väckt, att desse tjenster borde af Expeditions-Secreterarne bestridas, och anmärkning gjord, att de föreslagne lönerne vore alltför högt beräknade; hvaremot andre Ledamöter af Ridderskapet och Adeln samt Borgare-Ståndet ansett, att för desse Embetsmän alltför ringa löner blifvit föreslagne, och deruti yrkat förhöjning, dels till 4,000 R:dr, dels till 3,500 R:dr, äfvensom det föreslagits, att Expeditions-Cheferne måtte erhålla löner och icke arfvoden, att de måtte få, utom lönen, beräkna 500 R:dr hyresersättning, samt att yttrandet om deras förut innehafvande löners besparande till Stats-Verket måtte försvinna, enär desse löner alltid böra tilldelas dem, som deras förra tjenster förrätta.

Vid jemförelse af de olika meningar, som rörande denna del af Utskottets Utlåtande gjort sig gällande, har Utskottet icke trott sig kunna föreslå någon lämpligare sammanjemkning deraf, än som innefattas i berörde Utlåtande, med det förtydligande i afseende på desse Expeditions-Chefers antal, hvarom framställning blifvit väckt, hvadan Utskottet, i öfverenstämmelse dermed, tillstyrker att för 6 Expeditions-Chefer, en i hvarje af de 6 utaf Kongl. Maj:t ifrågaställde nya Stats-Departementen, må anvisas arfvoden till belopp af 3,000 R:dr för dem hvardera; hvaremot den Embetsman, som till dylik befattnings bestridande kan varda förordnad, under tiden fråträder de lönevilkor, som åtfölja förut innehafvande tjenst, och hvilka då, efter omständigheterne, antingen uppbäras af den, som kommer att samma tjenst bestrida, eller ock Stats-Verket besparas.

7:o De under discussionen rörande detta Utlåtande inom Ridderskapet och Adeln samt Bonde-Ståndet väckta förslag, att pensionsrätt för Stats-Råds-Ledamöterne måtte i sammanhang med löne-regleringen bestämmas, anser Utskottet icke böra sammanblandas med det Utlåtande, som Utskottet, i anledning af åter-remisserne, nu afgifvit, utan åberopar i detta afseende det Betänkande, som serskildt till Rikets Ständers pröfning öfverlemnas.

Stockholm den 28 April 1840.

Reservationer.

Emot Utskottets beslut uti 1, 2 och 3 punkterne af Utlåtandet reserverade sig Hrr *Walley* och *Moberg*; äfvensom *Anders Nilsson* från Östergöthland, under åberopande af den inom Hedervärda Bonde-Ståndet vid ärendets behandling förefallne discussion, anmälte sin reservation, deruti *Sven Heurlin* från Kronobergs Län, *Nils Persson* från Örebro Län, *Bengt Gudmundsson* från Hallands Län och *Petter Persson* från Jönköpings Län jemväl instämde.

N:o 80.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckte förslag om bestämmande af pensionsrätt för Stats-Rådets Ledamöter, i sammanhang med den löne-reglering, som af Utskottet föreslagits, i följd af Stats-Rådets förändrade organisation.

(U. A.)

Under den discussion, som hos Höglofliga Ridderskapet och Adeln förefallit, i anledning af Stats-Utskottets Utlåtande N:o 32, angående den löne-reglering, som erfordras, i följd af Stats-Rådets förändrade organisation, har Herr Grefve *Anckarsvärd, C. H.*, väckt det förslag: att pensionsrätt måtte stadgas för Departements-Chef, som funnit sig föranlåten att, vid något möjligt tillfälle, lemna sin plats, heldre än att biträda beslut, hvilka, ehuru icke åsyftande någon bestämd öfverträdelse af Grundlagen eller andra lagar, likväl voro stridande mot Rikets sannskyldiga nytta, samt att för ingen händelse, pensionsbeloppet för innehafvare af dessa löner kunde blifva högre än 3,500 R:dr, utan Rikets Ständers serskilda förordnande för hvarje fall, men deremot, vid tillfälle af resignation ifrån Ministerplatsen, till följd af bristande afseende å föreställningar och råd, hela lönen alltid bibehållas intill dess Rikets Ständer förhållandet pröfvat och deröfver beslutat, äfvensom att, då Stats-Rådets nya organisation och Stats-Secreterare-Embetets upphörande möjligen kunde komma att föranleda anspråk å Stats-Secreterare-lönens bibehållande såsom lifstids-pension, Utskottet i förväg måtte för Rikets Ständer utreda det rättsenliga förhållandet, och, i fall något gällande lagstadgande för en så oförutsedd händelse icke skulle

finnas påbudet, i afseende på innehafvare af förtroende-sysslor, till Rikets Ständer inkomma med förslag, huru i sådant fall borde förhållas.

Med föranledande af Utskottets ifrågakomne Utlåtande, har Herr *Gyllenhaal, L. H.*, under åberopande af sin dertill i Grundlagen förvarade rätt, väckt den motion: att, för den händelse Ledamot af Stats-Rådet väl icke i följd af vägrad contrasignation, uti hvilket fall Grundlagen föreskrifver, huru med löneinkomsten skall förhållas, men emedan han funnit sig icke böra eller kunna längre fortfara med denna befattning, begär sitt endtledigande, det måtte på förhand bestämmas, huru en sådan afgående Stats-Råds-Ledamot, som ej redan uppnått den ålder, att han lagligen är berättigad till pension, bör å allmänna Indragnings-staten indemniseras från och med den dag, då han ur Stats-Rådet afgår; och har, i anledning af dessa förslag, Herr *von Hartmansdorff, A.*, hemställt, att, till undvikande af all pensionering, med Stats-Råds-Ledamöters utnämning kunde förhållas på samma sätt som med Rikets Ständers Justitiæ-Ombudsman, att de nemligen kallades af Konungen att inträda i Rådet, lemnade sina förut innehafvande Embeten att under tiden skötas af andra, och när de sedan, af hvilken orsak som helst, endtledigades, återgingo till sina förra beställningar; äfvensom Riksdags-fullmägtigen *Hans Jansson* från Elfsborgs Län, under den hos Hedervärda Bonde-Ståndet i anledning af berörde Utlåtande förefallne discussion, väckt förslag i enahanda syftning med det sistnämnda.

Frågan om pensionsrätt för Stats-Råds-Ledamöter, så vidt dels densamma icke redan är vid den i allmänhet stadgade ålder för Civile Embetsmän uti gällande Författningar bestämd, dels serskild föreskrift meddelad uti Grundlagen, huru förhållas bör, då Föredragande vägrar contrasignation, skulle komma att afse tvänne fall, det ena, då Stats-Råds-Ledamot, före den i Lag stadgade ålder, blir genom sjukdom och bräcklighet oförmögen att Embetet förvalta, det andra, då en sådan Ledamot kan finna sin pligt fordra, att afgå ifrån platsen när han på densamma icke lyckas att göra gällande sina åsigter vid förekommande styrelse-åtgärder; men då, såväl i det ena, som det andra fallet, Rikets Ständer blifva i tillfälle att vid en kommande Riksdag besluta, angående den rätt till pension, som en sådan Stats-Råds-Ledamot bör kunna tillerkännas, och då Utskottet dessutom föreställer sig, att det nya Stats-skick, hvars införande genom den grundlags-enligt beslutade förändringen uti styrelsens organisation åsyftats, bör lemnas mera tillfälle att utveckla sig, innan någon föreskrift i afseende på en serskild pensionering för desse Ledamöter, i olikhet med hvad i allmänhet är för Statens Embets- och Tjenstemän stadgadt, lämpligen bör meddelas, har Ut-

skottet, som tror, att frågan om pensioner för afgående Stats-Secreterare rätteligen bör pröfvas efter afskedstagandet,

icke ansett sig böra, i afseende på Stats-Rådets Ledamöter, för närvarande föreslå någon förändring uti eller tillägg till de redan för Embets- och Tjenstemäns pensionerande i allmänhet gällande författningar;

och som det af Herr *von Hartmansdorff* väckta förslag ej kan förenas med Grundlagens föreskrift, att Stats-Råd icke tillika får bekläda annat civilt Embete, uti hvilket stadgande det icke tillkommer Stats-Utskottet att föreslå någon förändring,

har Utskottet icke ansett sig kunna detta förslag till pröfning upptaga.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o

N:o 81.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af S. F. Lannges ansökning om prolongation af arrendet å Lunda Kronohemman, eller skatteköp derå.

(I. A.)

Medelst Nådig remiss af den 24 sistlidne Mars, har Kongl. Maj:t behagat till Stats-Utskottet öfverlemna en af arrendatorn utaf Lunda Kronohemman 1 mantal i Lofö socken Färentuna Härad af Stockholms Län *Salomon F. Lannge*, till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifven skrift, deruti *Lannge*, under anförande, huru som han å nämnde egendom dels redan verkställt, dels vore sinnad ytterligare företaga odlingar och förbättringar, hvaraf någon kostnaden motsvarande afkastning dock ej vore förr, än efter en längre tids förlopp, att förvänta, äfvensom att en ovilkorlig förlust skulle för honom uppstå, derest han vid nuvarande arrendetidens slut, midfastan år 1846, nödgades, i brist af nöjaktig ersättning, bortflytta de för hemmansbruket nödvändiga hus, han derstädes låtit uppföra, anhållit, att honom måtte förunnas antingen 30 års prolongation af nu innehafvande arrende, eller ock rättighet att omförmälde hemman till skatte lösa; öfver hvilken ansökning Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länet, samt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium afgifvit infordrade underdåniga utlåtanden.

Vid öfvervägande af hvad i detta ärende förekommit, har Utskottet icke funnit skäl tillstyrka Rikets Ständer bifall till förevarande ansökning, för så vidt den angår fråga om skatteköp af Lunda kronohemman. Deremot och enär, enligt hvad Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län jemväl anfört, det af hemmanet nu utgående arrende, 81 tunnor 16 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn, synes vara så högt, att, vid en blifvande arrende-auction, något anbud utöfver detta belopp svårligen torde vara att förvänta, samt då *Lannge*, under den tid, han innehaft Lunda hemman, eller från den 2 April 1835, på ett ändamålsenligt sätt besörjt egendomens förvaltning och åliggande arrende-skyldigheter ordentligen fullgjort, får Utskottet, som för sin del anser bibehållandet af en driftig och pålitlig arrendator tillskynda Statsverket en fördel af vida mera vigt, än

den vinst, som, genom en stegrad arrende-afgift, möjligen kan uppstå, på sådan grund hemställa,

att arrendatorn *Lannge* må på ytterligare 30 års tid, räknadt från den 14 Mars 1846, undfå prolongation af dess innehafvande arrende af Lunda kronohemman, emot skyldighet att derföre utgöra nu belöpande arrende-afgift, 81 tunnor 16 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 82.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af arrendatorns af Edeby hemman på Lofön, A. Odelbergs ansökning om prolongation af arrendet.

(I. A.)

Sedan Ståthållaren m. m. Grefve *G. F. Taube*, hvilken, efter år 1833 erhållen öfverlåtelse af gällande contract, på arrende innehaft kronohemmanen Edeby i Lofö socken, Färentuna Härad af Stockholms Län, bestående af 3:ne serskilde under Drottningholms Kungsgård lydande hemman, Vestergården, Mellangården och Nedergården, hvartdera om 3/4 mantal, genom Färentuna Härads Syne-rätts den 27 Augusti sistlidet år gifne lagakraftvunne utslag, blifvit för åsidosatte byggnads-skyldigheter dömd arrende-rätten förlustig, och förklarats skyldig ej allenast att ersätta den skada, Kronan kunde komma att vidkännas genom minskadt arrende under återstående arrende-tiden, utan äfven att till Kronan utgifva kostnaden för felande nybyggnader och reparationer, skattad till 6,744 R:dr 22 sk. B:co, samt landtbrukaren *Axel Odelberg*, som för Grefve *Taubes* arrende-skyldigheter ingått i borgens-förbindelse, hos Kongl. Kammar-Collegium sökt och den 27 sistlidne November erhållit rättighet att ifrågavarande arrende öfvertaga; så har bemälde *Odelberg*, uti en till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifven skrift, som, jemte vederbörandes deröfver afgifne utlåtanden, blifvit till Stats-Utskottet i Nåder remitterad, med framställning af de betydliga kostnader, hvilka erfordras för att försätta egendomen till bruk och åbyggnader i laggildt skick, anhållit, att honom måtte förunnas 20 till 30

års förlängning af omförmälde arrende, räknadt från midfastan år 1846, då nu varande arrende tilländagår; och har sökanden derjemte, uti en till Kongl. Kammar-Collegium inlemnad skrift, i sammanhang med nyssberörde underdåniga ansökning, erbjudit sig att, i fall Collegium skulle finna det för Kronan mera fördelaktigt att få Edeby gård sammanbygd för ett arrendators-hushåll, än att, på sätt nu är stadgadt, uppföra laga hus på 3:ne serskilda hemmansdelar, då till Kongl. Maj:t och Kronan i fullgodt skick med full eganderätt öfverlemna, dels de för egendomens behof användbara, sökanden tillhöriga hus, som nu på stället finnas, såsom ett caractershus under tegel och plåttak, innehållande i 2:ne våningar 9 boningsrum och 2 kök, 2:ne boningshus för tjenstefolk, tillräckligt stora logar med tröskmaschin och oxqvarn, smedja m. m., dels ock alla sådana hus, som väl icke nu finnas, men vid blifvande ny syn pröfvades för egendomens behöriga bruk och skötsel samt arrendatorns beqvämlighet nödvändiga.

Enär de af vederbörande Auctoriteter i ämnet afgifne utlåtanden icke innefatta erforderlige upplysningar, rörande antagligheten af sökandens gjorda anbud i afseende på egendomens åbyggnader, är Utskottet väl icke i tillfälle att öfver denna del af frågan sig yttra; då emedlertid, enligt hvad ej mindre Kronofogden i orten, än Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län anfört och utredt, det för Edeby kronohemman nu utgående arrende, 153 tunnor spanmål, synes uppgå till det högsta belopp, som efter egendomens beskaffenhet och förmoner, äfven efter det densamma blifvit ur dess fleråriga vanhäfd upphjelpt, skäligen kan med arrendatorns bestånd och någorlunda utkomst påräknas, samt då dertill kommer, att sökanden gjort sig känd för skicklighet och erfarenhet i landthushållning samt vederhäftighet för fullgörande af åtagne förbindelser, anser sig Utskottet ega anledning hemställa,

det Rikets Ständer ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, så vida, efter i behörig ordning anställd undersökning, befinnes, att det af sökanden erbjudne serskilde vilkor, i afseende på egendomens åbyggnader, är för Kronan af verklig fördel, *Odelberg* må, utan föregången auction, erhålla 30 års förlängning i arrendet af Edeby kronohemman, räknadt från midfastan år 1846, emot erläggande till det minsta af den arrende-summa, som för nämnde egendom nu utgöres.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 83.

Ank. till Exp. Utsk. d. 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af arrendatorns af Hogsta, Lombarudd och Norrby hemman på Lofön, C. A. Karlbergs ansökning om förlängning af arrendet.

(I. A.)

Hos Kongl. Maj:t har arrendatorn af de under Drottningholms Kungsladugård lydande kronohemmanen Hogsta med Lombarudd och Norrby i Lofö socken, Färentuna härad af Stockholms Län, *C. A. Karlberg* i underdånighet anhållit, att arrendet af dessa hemman måtte i Nåder förlängas på ytterligare 30 år, räknade från midfastan 1846, då nuvarande arrendetid tilländagår, eller ock att åborätt till hemmanen kunde honom i Nåder förunnas, emot utgörande af det för samma hemman bestämda årliga arrendebelopp, nemligen för Hogsta med Lombarudd, 3 mantal, 139 tunnor, 17 1/3 kappar samt för Norrby, 1 1/2 mantal, 81 tunnor, eller tillsammans 220 tunnor, 17 1/3 kappar, hälften råg och hälften korn; hvarförutan sökanden erbjudit sig att i sådan händelse till Kongl. Maj:t och Kronan afstå den vid Hogsta befintlige, honom tillhörige caractersbyggnad med flere enskilde hus, brandförsäkrade för 4000 Rdr B:co; varande af sökanden i underdånighet anfördt, att hans år 1825 aflidne fader, Hof-Fouriren *Jacob Karlberg*, till hvilken omförmälde hemman år 1816 blifvit på arrende upplåtne, i och för deras upphjelpande ur ett förfallet skick, användt 16,000 Rdr Rgs; att i anledning af den vid 1823 års Riksdag väckte fråga om nedsättning i arrendet för berörde kronohemman, Rikets Ständer, vid det om hemmanens beskaffenhet och afkastning utredde förhållande, funnit det för Hogsta och Lombarudd utfäste arrende vara vida högre, än som med arrendatorns bestånd möjligen kunde utgöras, hvarföre så väl Rikets Ständer medgifvit, som Kongl. Maj:t i Nåder bifallit nedsättning i arrendet för sistnämnde hemman med 32 tunnor, 4 1/3 kappar spanmål årligen under loppet af 5 år, eller intill påföljande Riksdag, efter hvilken tid arrendet åter förhöjts till dess primitiva belopp, samt att sökanden, som tillförne, tid efter annan, nödgats hos Kongl. Maj:t i underdånighet begära anstånd med arrende-afgiftens erläggande, först nu, då hemmanen genom hans oaf-

brutna möda kommit i förbättradt skick, kunde afgiften utgöra och dessutom påräkna någon behållning.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län har, uti afgifvet underdånigt utlåtande, anfört, att, då, ehuru arrendet af Hogsta och Lombarudd vore ganska högt uppdrifvet och arrendebeloppet för Norrby utgjorde det högsta, som derför skäligen kunde påräknas, nuvarande arrendatorn likväl, genom berömvärd omtanka och odlingsflit, lyckats försätta hemmanen i det goda skick, att han, sedan den beviljade nedsättningen upphört, förmått utgöra det primitiva arrendet samt derjemte väl och försvarligen underhölle hemmanens åbyggnader, hvilket mera sällsynta förhållande syntes förtjena någon uppmuntran till efterföljd, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande funne sig böra tillstyrka den sökte prolongationen af arrendet, helst Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, med tillförlitlig kännedom af sökandens drift och verksamhet, ansåge Kongl. Maj:ts och Kronans fördel derigenom äfven befrämjas, i den mon, hemmanen icke blott bibehållas i deras närvarande goda häfd, utan ock framgent vinna förbättring; hvaremot Kgl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium, hvars underdåniga utlåtande jemväl blifvit infordradt, funnit sig sakna anledning att tillstyrka bifall till förevarande underdåniga ansökning.

Stats-Utskottet, till hvars handläggning arrendatorn *Karlbergs* omförmälde ansökning, med öfriga handlingar blifvit, genom Nådig remiss af den 10 sistl. Mars, öfverlemnad, har tagit detta ärende i öfvervägande; hvarvid, på de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anförde skäl, samt med afseende å den väsendtliga fördel, som Kronan tillskyndas genom öfverlåtelsen på densamma af de arrendatorn tillhöriga hus och byggnader, Utskottet får hos Rikets Ständer hemställa,

att det af *Karlberg* innehafvande arrende af kronohemmanen Hogsta med Lombarudd och Norrby må förlängas på 30 års tid, räknadt från midfastan 1846, emot de uti nu gällande contract föreskrifne vilkor, samt med förbehåll tillika, det *Karlberg* ej mindre vidmagthåller de å hemmanen befintlige, honom tillhörige hus och byggnader, än ock ställer vederhäftig laga borgen, att, när arrendet omsider upphör, berörde hus och byggnader varda i fullgodt skick till Kronan afträdde utan ersättning eller afräkning på den, enligt Lag- och Syne-Rätts-beslut, arrendatorn åliggande byggnadsskyldighet.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 84.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af arrendatorns af kronohemmanen Söderby i Lofö socken M. Runstedts ansökning om prolongation af arrendet.

(I. A.)

Medelst Nådig Remiss af den 15 sistl. Februari, har Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet öfverlemnat en af arrendatorn af 3:ne kronohemman Söderby, om tillsammans 1 1/2 mantal, lydande under Drottningsholms Kungsgård i Lofö socken, Färentuna härad af Stockholms Län, *M. Runstedt*, i underdånighet gjord ansökning, att, då det arrende af 86 tunnor 11 kappar spanmål, sökanden för nämnde hemman till Kongl. Maj:t och Kronan årligen utgör, vore det högsta, som af hemmanen möjligen kunde erläggas, och *Runstedt* derå nedlagt betydlig kostnad och enskildt egde åtskilliga hus, hvilka skulle förlora värdet, om han med dem skulle hemmanen afträda, honom måtte i Nåder förunnas Trettio års prolongation på arrendet; varande vid berörde ansökning bifogade de af Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län i ämnet afgifne underdåniga utlåtanden.

Af handlingarne i målet har Utskottet inhemtat, att ifrågavarande 3:ne hemman, genom contract den 26 Sept. 1815, utarrenderats på 30 år, räknade från midfastan 1816, emot ett årligt arrende af 120 tunnor spanmål till Majoren Friherre *Axel Klinkowström*, hvars arrende-rätt år 1816 transporterades på Majoren *Adam Carlqvist*, samt att, då bemälde Major, efter de 5 första arrende-årens förlopp, icke förmådde ställa föreskrifven ny borgen för arrendet under derpåföljande 10 år, hemmanen blifvit, på den af förra arrendet från midfastan 1822 återstående tid af 24 år, emot en årlig arrende-afgift af 86 tunnor 11 kappar spanmål, upplåtne till Grosshandlaren *P. G. Falck*, som sedermera på *Runstedt* sin arrende-rätt öfverlåtit.

Ehuru sålunda, vid den Söderby kronohemman senast ågångne arrende-auction, det årliga arrendet blifvit betydligen nedsatt, i jemförelse med det vid första utarrenderingen fastställde belopp, har Utskottet likväl, enär, på sätt Kongl. Maj:t Befallningshafvande jemväl yttrat, något anbud å högre arrende, än det nu utgående, icke skäligen synes kunna vid arrendeti-

dens slut påräknas och då sökanden hittills icke allenast ordentligen utgjort arrende-afgiften, utan äfven i alla afseenden väl vårdat och underhållit hemmanen, funnit sig ega skäl tillstyrka,

att kronohemmanen Söderby må på ytterligare 30 år, räknade från midfastan år 1846, då nuvarande arrende tilländagår, till *Runstedt* upplåtas, emot skyldighet att erlägga den nu bestämde årliga arrende-afgift af 86 tunnor 11 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 85.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kronofogden, Assessoren C. J. Lagercrantz's ansökning om förlängdt arrende å Barkarby kronohemman eller skatteköp derå.

(J. A.)

Uti en till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifven skrift, har arrendatorn af Barkarby 2:ne kronohemman, hvartdera 1/2 mantal, inom Lofö socken, Färentuna härad af Stockholms Län, Assessoren och Kronofogden *C. J. Lagercrantz*, på anförde skäl, anhållit att antingen till skatte få lösa ifrågavarande hemman emot erläggande af 10 års arrende-afgift, beräknad i penningar efter medium af markegångsprisen, eller ock emot vissa uppgifne vilkor å hemmanen erhålla åborätt, samt att, i händelse intetdera af berörde anbud kunde antagas, Kongl. Maj:t täcktes i Nåder förunna sökanden prolongation å nu gällande arrende-contract för ytterligare 30 år, räknadt från midfastan 1846 till samma tid 1876, eller i fall ej eller sådant blefve bifallet, ersättning åtminstone måtte sökanden medgifvas för de af honom utöfver laga byggnads-skyldigheten å hemmanen uppförde hus och byggnader, och att vid ny arrende-auction det vilkor blefve bestämdt, att en blifvande arrendator borde godtgöra sökanden kostnaden för dessa byggnader efter deras brandförsäkringsvärde med 3000 R:dr B:co; och har Kongl. Maj:t, genom Nådig remiss af den 15 sistlidne Februari, behagat till Stats-

Utskottets handläggning öfverlemna Assessoren *Lagercrantz's* omförmälde ansökning, tillika med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Stockholms Län samt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegii deröfver afgifne underdåniga utlåtanden.

Vid öfvervägande af hvad i detta ärende förekommit, har Utskottet icke funnit skäl tillstyrka Rikets Ständers bifall till den af Assessoren *Lagercrantz* framställde anhållan om vinnande af antingen skatte- eller åborätt till Barkarby kronohemman; hvaremot och då, på sätt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i dess afgifna underdåniga utlåtande anfört, vid arrendetidens slut, det nu utgående höga arrendet 76 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, sannolikt icke kan påräknas af någon annan pålitlig arrendator än sökanden, som med betydliga egna uppoffringar röjt, odlat och förbättrat hemmanen, hvadan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemväl ansett sökandens fortsatta bibehållande vid arrendet medföra en verklig fördel för Kronan, så väl med afseende på säkerheten för arrendets utbekommande, som å hemmanens behöriga vidmagthållande, Utskottet vid detta förhållande tror sig böra hemställa,

att Assessoren *Lagercrantz* måtte på nu gällande arrende af Barkarby kronohemman erhålla förlängning af Trettio års tid, räknad från midfastan år 1846, emot skyldighet att fullgöra de, enligt nuvarande contract, arrendatorn åliggande förbindelser.

Stockholm den 28 April 1840.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1840.

N:o 86.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Landt-Räntmästaren J. E. Bloms m. fl. ansökning om eftergift af tre års ogulden ränta för Örebro qvarn.

(I. A.)

Genom Nådig remiss af den 15 sistl. Februari, har Kongl. Maj:t behagat till Stats-Utskottet öfverlemna en af Landt-Räntmästaren i Stockholms Län, Kamereraren *J. E. Blom*, å egne och öfrige delegares i Örebro skattlagde tullmjölqvarn vägnar, till Kongl. Maj:t i underdånighet ingifven skrift, innefattande anhållan, att, sedan nämnde qvarn natten till den 9 September 1833 genom inträffad vådeld totalt nedbrunnit, och för densammas återuppbyggande erfordrats en tid af mer än tre år, så att qvarnen först emot slutet af September 1836 kommit i det skick, att den kunnat till allmänhetens betjenande med förmalning upplåtas, under hvilken ombyggnadstid intressenterne varit i saknad af all tulltägt, Kongl. Maj:t, med afseende å flere anförda skäl, täcktes af gunst och Nåd bevilja sökanderne eftergift af den qvarnränta, som under berörde tidrymd med 100 tunnor spanmål för året bordt utgöras.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium anfört: att då omförmälda eldsvåda utan något sökandernes förvållande inträffat och det ovanliga förhållande derigenom uppkommit, att qvarnen, som under en tid af mindre än 40 år förut 2:ne gånger blifvit från grunden nybygd, den ena, efter att, såsom vid nu ifrågavarande tillfälle, totalt hafva nedbrunnit, måst för 3:dje gången nybyggas till yttre väggarne af sten och det gående verket af jern, med ospard omsorg och en kostnad, hvarå räntan ansåges vida öfverstiga, hvad intressenterne kunde hafva i behållen afkastning att påräkna; att det arrende, som under sista tiden af Kronans egovälde tillföll Staten af denna lägenhet, vid skedd skatteförsäljning deraf på 1720-talet förvandlats till ständig grundränta, samt nu utginge med 16 $\frac{2}{3}$ tunnor af hvarje par stenar eller tillsammans för 6 par med 100 tunnor spanmål, den högsta qvarnränta, som inom Riket funnes vara någon qvarn åsatt, och hvilket dryga räntebelopp, efter hvad sökanden uppgifvit och jemväl i orten kändt samt af Auctoriteterne vitsordadt vore, i förening med det knappa vattenfallet, verkat dertill, att högre arrende, än

75 tunnor icke kunnat erhållas, hvarmed dock förefallande underhålls- och nybyggnads-kostnader måst bestridas, i följd hvaraf denna lägenhet en längre tid gått i köp och salu för tredjedelen af nu nedlagde byggnads-kostnad; samt att, efter den förbättring, qvarnen genom nämnde betydliga uppoffring vunnit, säkerhet syntes vara vunnen, att den dryga grundräntan till oförminskadt belopp kan i framtiden utgå, hvarföre ock Statens fördel ostridigt blifvit genom den verkställda byggnaden befrämjad; på grund af hvilka serskilda förhållanden Kammar-Collegium funnit sig böra i underdånighet hemställa, det Kongl. Maj:t täcktes till Rikets Ständer aflåta Nådig Proposition om bifall till Landt-Räntmästaren *Bloms* ifrågavarande ansökning.

Med afseende å hvad Kongl. Kammar-Collegium i ämnet sålunda anfört och upplyst, får Utskottet tillstyrka,

att, såsom understöd för omförmälda för Staten gagneliga nybyggnad af Örebro qvarn, den ränta, som under byggnadsåren eller från den 9 September 1833, då qvarnen nedbrann, till den dag i September månad 1836, då densamma åter sattes i gång, bordt för samma qvarn utgöras, må varda af Staten efterskänkt.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 87.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående sökt låne-understöd för staden Söderhamn, i anledning af den år 1835 i nämnde stad inträffade eldsvåda.

(Rgs. Afd.)

Uti Nådig skrifvelse till Rikets nu församlade Ständer af den 24 nästlidne Mars (införd under N:o 50 i 1:a Saml. 1:a Afd. af Bihanget till Riks-Ståndens Protocoll) har Kongl. Maj:t tillkännagifvit, att, sedan Kongl. Maj:t, i anledning af den eldsvåda, hvarigenom en betydlig del af staden Söderhamn, i November månad 1835, lades i aska, anvisat ett räntefritt förskott af 5,000 R:dr till de brandskadades undsättning, emot säkerket för detsammas återbetalning sist inom 1836 års slut, under medgifvande likväl för Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att, i fall omständigheterne sådant fordrade, af detta för-

skott, såsom gåfva eller utan säkerhet, utdela högst 1,500 R:dr; så hade Stadens Magistrat och Äldste i underdånighet anmält, att stads-cassans dåvarande skick och invånarnes belägenhet omöjligen medgåfve det erbjudna förskottets återbetalning inom den föreskrifna tiden; hvadan staden således varit nödsakad afsäga sig förskotts-summan, så vidt densamma var med ovilkorlig återbetalnings-skyldighet förenad; men deremot hade Magistraten och stadens Äldste hos Kongl. Maj.t i underdånighet anhållit, att, till anskaffande af erforderlig arbetsförtjenst åt behöfvande, äfvensom för beredande af tillgång till kostnaden för stadens reglering samt återuppbyggande af nedbrunna publika byggnader, ett amortissementslån till afbetalning på viss lämplig tid måtte, utom ofvanberörde 1,500 R:dr, af allmänna medel beviljas. Kongl. Maj:t, som, i saknad af härtill disponibla tillgångar, icke kunnat bevilja det sålunda sökta och af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillstyrkta låne-understöd, har dock, nogsamt inseende nämnde stads genom eldsvådan iråkade svåra belägenhet och behof af ett dylikt lån, öfverlemnat den härom i underdånighet gjorda anhållan till Rikets nu församlade Ständers omprövfvande och för det afseende, sig företeende omständigheter kunde föranleda. Derjemte har Kongl. Maj:t underrättat Rikets Ständer, det Kongl. Maj:t, för att sätta staden i tillfälle att under tiden i enskild väg anskaffa medel till de nedbrunne byggnadernes återuppförande m. m. anvisat å Riks-Statens 9:de Hufvud-Titel ett årligt räntebidrag af 500 R:dr, att utgå från 1837 års början och till innevarande Riksdag.

Jemte denna af Riks-Stånden till Stats-Utskottets utlåtande remitterade Nådiga Skrifvelse, har Utskottet äfven fått emottaga ett, i anledning deraf, inom Högvördige Preste-Ståndet afgifvet anförande af Herr Doctor *E. Agrell*, som, med afseende å Söderhamns stads invånares oförtrutna och berömvärda omsorg att ej allenast återuppbygga de nedbrunna husen, utan ock, genom en kostsam ny reglering af tomter och gator m. m., förbättra stadens utseende och föröka dess beqvämlighet, tillstyrkt Rikets Ständers bifall till det sökta lånet, hvilket vore desto mera af behofvet påkalladt, som senare årens missväxter på omkringliggande landsbygd och det för staden högst vigtiga strömmingsfiskets aftagande serdeles menligt inverkat på stadens invånares ekonomiska belägenhet.

Likaledes har till Utskottet blifvit remitteradt ett, inom Vällofligе Borgare-Ståndet, af Herr *E. J. Westman* serskildt framställdt förslag, att Rikets Ständer, på sätt förut blifvit andra af större eldsvådor hemsökta städer förunnadt, måtte, till biträde vid återuppbyggandet och i synnerhet regleringen af meranämnde stad, bevilja ett lån af 25,000 R:dr, att antingen under 10

års tid räntefritt begagnas och derefter med 5 procents årlig ränta och 5 procents capital-afbetalning återgäldas, eller ock att med 5 procent årligen, deraf 3 borde beräknas såsom ränta, inbetalas.

Utskottet har tagit i öfvervägande hvad i berörde hänseende anfördt och föreslaget blifvit; och då Rikets Ständer, under förflutna Riksdagar, beviljat flera städer, som nästan helt och hållet eller till betydligare del blifvit, genom inträffade eldsvådor, ödelagda, lånebiträden för deras uppbyggande samt Söderhamns stads behof af enahanda understöd efter den härjande eldsvåda, hvaraf staden år 1835 hemsöktes, är vordet vederbörligen vitsordadt, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka ett lånebidrag af allmänna medel till nyssnämnde stads nya reglering och återuppförande af stadens vid berörde tillfälle nedbrunna publika byggnader. Med ledning af stadens Magistrats och Äldstes uppgift å behofvet för detta ändamål enligt deras af Kongl. Maj:t sill Rikets Ständer nu öfverlemnade underdåniga ansökning, får Utskottet alltså vördsamt hemställa,

att Rikets Ständer må bevilja och till utgående från Riksgälds-Contoret anvisa ett lån å tolf tusen (12,000) R:dr Banco för staden Söderhamns nya reglering och uppförandet af stadens publika byggnader.

Beträffande åter vilkoren för detta låns utbetalning och sättet för dess godtgörande, så har Utskottet trott, att i detta hänseende hufvudsakligen samma grunder och föreskrifter borde bestämmas, som stadgades, i afseende på det staden Wenersborg vid sista Riksdag beviljade dylika lånbiträde. Dock som räntan för penningelån i allmänhet, sedan sistberörde låne-understöd beviljades, fallit och Utskottet förmodar, att, i händelse Riksgälds-Contoret äfven hädanefter kommer i nödvändighet att upplåna medel, räntan derför borde, genom betalnings-vilkorens ändamålsenliga bestämmande, kunna nedsättas till 4 procent, så har Utskottet ansett, att räntan för det nu föreslagna låneunderstödet ej eller behöfde fastställas till högre belopp. Men deremot har Utskottet, för sin del, enär Söderhamns stad, enligt hvad Kongl. Maj:t i Nåder tillkännagifvit, från 1837 års början och till denna Riksdag af allmänna medel åtnjutit ett årligt räntebidrag af 500 R:dr, funnit räntan å omförmälde lån böra beräknas och utgå från och med år 1842. I öfverensstämmelse med hvad Utskottet nu yttrat, får Utskottet således äran underställa Rikets Ständers beprövande och fastställande nedannämnde föreskrifter och vilkor, i afseende på det för Söderhamns stad af Utskottet tillstyrkta låne-understöd, nemligen:

1:o Ifrågavarande lånebelopp 12,000 R:dr får endast användas till be-

stridande af kostnader för stadens nya reglering efter 1835 års eldsvåda samt återuppförande af stadens nedbrunna allmänna byggnader;

2:o lånemedlen, som böra ställas under stadens Äldstes förvaltning, utbetalas af Riksgälds-Contoret efter deras reqvisitioner eller fullmagter, hvilka böra vara underskrifna af minst en utöfver halfva antalet af stadens Äldste;

3:o innan någon utbetalning från Riksgälds-Contoret verkställes, bör dit vara aflemnad en af stadens Äldste undertecknad förskrifning å hela det beviljade låne-beloppet, hvarigenom de, i stadens namn och å dess vägnar, förbinda sig, en för alla och alla för en, att ansvara för lånesummans återbetalning, jemte ränta derå, på sätt och i den ordning, här nedan finnes stadgadt;

4: likaledes böra, före lånets lyftning, hos Riksgälds-Contoret uppgifvas de serskilda föremål, hvartill lånet är afsedt att användas, äfvensom sättet för dess begagnande;

5:o hvad som af lånet icke är uttaget innan den 1 Juli 1841, kommer derefter icke att från Riksgälds-Contoret utgifvas;

6:o såsom ränta och capital-inbetalning för det uttagna lånbeloppet, hvilket får räntefritt begagnas till 1841 års utgång, erlägges derefter inom slutet af hvarje år, från och med år 1842, sju (7) procent, som alltid beräknas å det ursprungliga låne-capitalet och hvaraf, sedan ränta efter 4 procent årligen å det innestående capital-beloppet afgått, återstoden utgör afbetalning å lånesumman, intill dess densamma är till fullo godtgjord;

7:o allt hvad som sålunda bör inbetalas, må omedelbarligen från stadens Äldste till Commissarierne i Riksgälds-Contoret insändas; och

8:o skulle lånet icke, vid 1842 års slut, vara till hela det lyftade beloppet, användt för de dermed afsedda och uppgifna ändamål, eller skulle de föreskrifna ränte- och capital-inbetalningarne icke fullgöras, bör den utgifna lånsumman, å Riksgälds-Contorets sida, till återbetalning inom viss förelagd kort tid uppsägas, i hvilket fall den stadgade räntan skall beräknas och utgöras från den tid, lånemedlen blifvit från Riksgälds-Contoret utbetalda.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 88.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Memorial, i anledning af återremiss på Stats-Utskottets memorial N:o 20.

(Rgs Afd.)

Från Bonde-Ståndet har Stats-Utskottet erhållit återremiss å dess under N:o 20 afgifne utlåtande, i anledning af väckt fråga om rättighet för Kållands härads invånare att erhålla utsyning på kronoparken Rådaås. Men som, enligt Utskottet tillhandakomne protocolls-utdrag, nämnde utlåtande blifvit bifallet af Ridderskapet och Adeln samt Borgare-Ståndet den 28 sistlidne Mars och af Preste-Ståndet den 1 innevarande månad, hvadan, jemlikt 75 §. i Riksdags-Ordningen, denna fråga redan är afgjord, anser Utskottet sig icke kunna i vidare pröfning härom ingå.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 89.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, öfver Herr J. E. af Geijerstams motion, angående de så kallade Frisocknarnes præstationer till Dylta Svafvelbruk.

(Rgs Afd.)

I anledning af en, vid 1828, 1829 och 1830 årens Riksdag, ånyo väckt fråga om Kihls, Axbergs och Hofsta, i Örebro Län belägne, så kallade Frisocknars befrielse från utgörandet af åtskilliga dem ålagde præstationer till Dylta Svafvelbruk, anhöllo Rikets då församlade Ständer hos Kongl. Maj:t, att dertill utsedda lämpliga personer måtte få sig i Nåder uppdraget att, efter undersökning på stället och nödiga upplysningars inhemtande, afgifva underdånigt förslag, dels till skälig ersättning åt Svafvelbrukets innehafvare för upphörandet utaf Frisocknarnes tjenstbarheter och hembudsskyldigheten af deras skogsproducter, dels ock till dessa socknars roterande eller rotefrihetsafgifts utgörande af dem; hvarjemte Rikets Ständer yttrade den önskan, att

berörde förslag, tillika med Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i ämnet, måtte, vid nästpåföljde Riksdag, varda till Rikets Ständers grundlagsenliga behandling öfverlemnadt. För det af Rikets Ständer sålunda uppgifna ändamål, förordnades af Kongl. Maj:t år 1830 en serskild Comité, bestående af en Ledamot från hvartdera af Kongl. Krigs-, Kammar- och Bergs-Collegierne. Efter anställda undersökningar, aflemnade också denna Comité, vid slutet af samma år, sitt underdåniga förslag i berörde hänseende; hvilket förslag, jemväl omfattande den ersättning, som Staten ansågs böra utgifva, sedermera blifvit till bemälde Kongl. Collegiers utlåtande remitteradt. Men enär rättegång år 1832 uppstått, angående eganderätten till Dylta Svafvelbruk, så hade Kongl. Collegierne, i afvaktan å utgången af denna på Kongl. Maj:ts Högsta Domstols pröfning nu mera beroende rättegång, ännu icke till Kongl. Maj:t afgifvit det från dem infordrade underdåniga utlåtande. Då således Frisocknarnes förhållande till meranämnde Svafvelbruk fortfarande qvarstod i oförändradt skick, och ovisst skulle vara, huruvida någonsin, genom antagande af det ifrågaställda ersättningsförslaget, en öfverenskommelse emellan Staten och Svafvelbrukets egare kunde tillvägabringas, hvaremot den, med omförmälde frågas väckande vid 1829 års Riksdag, för Frisocknarne åsyftade fördel förmodades snarast och säkrast kunna vinnas, om det öfverlemnades åt dem och Bruksegarne att, för ordnandet af sina ömsesidiga förhållanden, sins emellan uppgöra en frivillig öfverenskommelse, har, till fullgörande af, enligt sockenstämmo beslut, erhållet uppdrag, Herr *G. E. af Geijerstam*, uti ett, vid innevarande Riksdag, hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln afgifvet och till Stats-Utskottet remitteradt anförande, hemställt, att Rikets Ständer, med den, jemnlikt grundlagen, dem tillkommande rätt i afseende på denna beskattningsfråga, måtte bifalla, att all åtgärd för verkställigheten af Rikets Ständers ofvanberörde år 1829 fattade beslut, angående tillvägabringandet af en definitiv reglering emellan Dylta Svafvelbruksegare och de 3:ne Frisocknarne, måtte tills vidare inhiberas, äfvensom att det deremot måtte varda socknarne tillåtet att med bemälde Bruksegare i detta hänseende uppgöra en frivillig öfverenskommelse. Såsom hufvudgrunder för en sådan öfverenskommelse, har Herr *af Geyerstam* derjemte föreslagit: att alla inom Frisocknarne belägna hemman, som hitintills utgjort natura-præstationer till Dylta Svafvelbruk, derifrån befrias, emot ersättning till bruket af penningevärdet, enligt markegångsprisen, för de af hvarje hemman nu utgående dagsverken; att Frisocknarnes hemmansegare, med befrielse från den dem nu åliggande hembudsskyldighet till nämnde bruk, tillerkännas fri och oinskränskt dispositionsrätt öfver sina hemmans skogar, hvaremot bruket be-

rättigas till skatte lösa de 2:ne detsamma underlagda recognitionsskogarne Hålahultet och Östra Allmänningen; samt att ifrågavarande öfverenskommelse icke leder till någon rubbning, hvarken i de Bruksegarne, oberoende af Frisocknarnes tjenstbarheter åliggande skyldigheter till Staten, eller i de rättigheter och fördelar, som för öfrigt, genom privilegier och serskilda resolutioner, blifvit Svafvelbrukets egare tillerkände.

På sätt här ofvan är vordet uppgifvet, har rättegång angående eganderätten till Dylta Svafvelbruk i senare tider blifvit anställd, hvilken, å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, fullföljda rättegång, enligt den upplysning, Utskottet sig förskaffat, ännu icke är genom slutlig dom afgjord. Vid sådant förhållande och innan lagligen utredt blifvit, huruvida Dylta Svafvelbruk är en enskild tillhörighet eller ej, synes det vara alltför tidigt för Rikets Ständer, att, såsom motionären föreslagit, yttra sig angående bestämmandet af sättet och vilkoren för Statens eller Frisocknarnes ersättningsskyldighet, i följd af ifrågavarande natura-præstationers ifrågaställda upphörande. För öfrigt hafva Rikets Ständer, uti ofvanberörde underdåniga Skrifvelse, uttryckligen anhållit, att förslaget till Svafvelbrukets innehafvares ersättande och Frisocknarnes roterande måtte varda af Kongl. Maj:t till Rikets Ständers grundlagsenliga behandling öfverlemnadt; hvadan någon verkställighet häraf icke lärer kunna komma i fråga, innan Rikets Ständer sig deröfver yttrat. Utskottet anser sig således icke ega något skäl att för närvarande understödja motionärens framställning om inställandet af all vidare åtgärd för verkställigheten af Rikets Ständers angående omförmälde ämne redan till Kongl. Maj:t i underdånighet framförda anhållan; utan får Utskottet vördsamt tillstyrka,

att Herr *af Geyerstams* ifrågavarande motion må förfalla.

Stockholm den 28 April 1840.

N:o 90.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående den på Öland belägna Böda Kronoparks föreslagna förvandling till Härads-Allmänning.

(Rgs Afd.)

Riksdagsfullmägtigen från Öland, *Sven Isaksson*, har, uti ett inom Hedervärda Bonde-Ståndet afgifvet och till Stats-Utskottet remitteradt memorial hem-

hemställt, att Böda Kronopark i Ölands Norra Mot måtte varda förvandlad till en nu saknad, men högst behöflig Härads-allmänning för Åkerbo och Slättebo Härader, eller de 10 nordligaste socknarne på nämnde ö, äfvensom att den för Kronoparkens vårdande tillsatta öfverflödiga skogsbetjening måtte indragas, samt, i stället, 2:ne skogsvaktare anställas, hvilkas till 133 R:dr 16 sk. för hvardera föreslagna löner kunde utgå af alla hemman, som å Parken åtnjöto utsyning. Härigenom skulle, enligt motionärens förmenande, 2:ne fördelar på en gång kunna beredas, nemligen: för det första en fördubblad utsyning, destomera behöflig, som den nuvarande årliga utsyningen af 8 lass ved för hvarje hemman vore alldeles otillräcklig, och för det andra skogens besparande till framtida behof, i följd af en bättre hushållning dermed, än som nu egde rum, då skogsbetjeningen, hvars aflöning utgjordes af skogens producter, vore, i anseende härtill, nödsakad föröda densamma.

Genom de upplysningar, Utskottet, för afgifvande af dess häröfver infordrade utlåtande, sig förskaffat, har Utskottet inhemtat, att, till följd af Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers beslut, angående en förändrad reglering af Kronoparkerne och Allmänningarne i Riket, flere förberedande undersökningar i senare tider blifvit anbefallda samt förslag framställda, i afseende på regleringen af den å Ölands norra udde belägna Böda skog, som dervid befunnits utgöra 10,243 tunnland, 28 kappland, oberäknadt en tvist underkastad skogstrakt om 300 tunnland, och ansetts årligen kunna lemna 2,696 famnar timmer och ved; samt att, efter det vederbörande embetsmyndigheter öfver dessa undersökningar och förslag sig i underdånighet yttrat, Kongl. Maj:t, under den 23 April 1836, bland annat, i Nåder förordnat, att nämnde skog, som vore af Kronopark, natur, borde, för Kongl. Maj:ts och Kronans räknings bibehållas; att de hemman i Böda, Högby, Källa, Persnäs, Föra, Löth, Alböke, Egby, Köping och Ramsättra socknar, hvilka förut derå åtnjutit utsyning och icke hade egen skog, skulle, emot betalning af 8 sk. Banco till Skogsplanterings-Cassan för lasset, årligen erhålla 8 lass ved på hvarje helt hemman, och i förhållande derefter å mindre hemmansdelar; att på framtida förhållandet med skogsafkastningen från Parken komme att bero, huruvida den beviljade utsyningen åt dessa hemman kunde ökas; att äfven utsyning af timmer skulle af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, uppå hemmansegarnes derom skeende anmälan, få, i mon af tillgång och emot betalning till nämnde cassa af 24 sk. Banco för 100 cub. fot, serskildt tilldelas dem, som styrkt sitt behof deraf; att torpare och inhyseshjon skulle, utan betalning, få, i skogsbetjeningens närvaro, afhemta nedfallna grenar och qvistar;

att hvad, som efter utsyningen återstod af årshygget, borde på offentlig auction till den mestbjudande försäljas; äfvensom att öfverinseendet å Kronoparken skulle åligga Jägmästaren i Calmar Län, hvilken borde hafva sin station på Öland, samt Parkens skötsel och vård för öfrigt uppdragas åt 4 Underjägare, som, jemte de för dem föreslagna boställen, skulle, i den ordning framdeles närmare bestämdes, åtnjuta dem då redan tillerkända löneförmoner.

Vid öfvervägande häraf och då således Kongl. Maj:t, i anledning af den reglering utaf Kronans skogar och Allmänningar, som, jemlikt Rikets Ständers vid 1823 års Riksdag fattade beslut, blifvit verkställd, förklarat ifrågavarande kronopark böra för Kongl. Maj:ts och Kronans räkning bibehållas; då utsyningsrätt derå redan blifvit tillerkänd de socknar, som, enligt motionärens förslag, skulle erhålla Parken såsom Härads-Allmänning; då den redan beviljade utsyningen, enligt hvad Kongl. Maj:t i Nåder yttrat, framdeles kommer att ökas, derest skogsafkastningen dertill lemnar tillgång; och då, vid granskning af det sätt, hvarpå Parkens framtida begagnande nu nyligen är vordet regleradt, Utskottet, så vidt af handlingarne kunnat inhemtas, icke funnit något för närvarande påkalla ändring eller rättelse, så, och enär Utskottet anser det icke tillhöra sig att ingå i bedömande, hvarken af sättet, hvarpå den derstädes anställda skogsbetjening uppfyller sina tjensteåligganden, eller af antalet af den betjening, som för Parkens behöriga vårdande egentligen behöfves, finner Utskottet sig föranlåtet

afstyrka Rikets Ständers bifall till ofvanbemälde Riksdagsfullmägtigs hemställan.

Stockholm den 28 April 1640.

N:o 91.

Ank. till Exp. Utsk. den 29 April, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt fråga om några kronoparkers upplåtande till allmänningar för Färentuna härad.

(Rgs. Afd.)

Under åberopande af dertill erhållet och, genom bifogadt sockenstämmoprotocoll, styrkt uppdrag, har Riksdags-fullmägtigen från Stockholms Län,

Stephan Andersson, uti en inom Hedervärda Bonde-Ståndet väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion, föreslagit, att, i anseende till den allmänna skogsbristen uti Färentuna härad af nämnde Län, och den verkliga förlägenhet, deruti häradets invånare af denna anledning sig befunne, de på Ridön, Windtholmen och Adelsön belägna kronoparker måtte varda upplåtna till begagnande för detta härads behof af vedbrand och byggnadsvirke. Af nu uppgifne kronoparker var den förstnämnde, hvarifrån timmer ofta genom auctioner föryttrades, ställd under Jägeri-Statens styrelse samt de begge senare utarrenderade genom föranstaltande af Ståthållaren på Drottningholms och Svartsjö slott. Under framfarna tider hade, på sätt en motionen bilagd charta skulle ådagalägga, Färentuna härad, ehuru skogsbristen derstädes då icke var så allmän, som för närvarande, haft sig upplåten en allmänning, derifrån häradets ved- och timmer-behof kunde fyllas; men denna förmon var numera, utan känd orsak, invånarne i meranämnde härad betagen.

Genom de, för verkställigheten af Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers beslut, angående kronoskogarnes framtida disponerande och reglerande, utfärdade författningar, är jemväl stadgadt och föreskrifvet, på hvilket sätt och i hvilken ordning vederbörande menigheters anspråk på understöd af ved och timmer från dessa skogar skola, vid regleringarne deraf, göras gällande och komma under pröfning. Med afseende härå, och då vid det outredda skick, deruti den af Riksdags-fullmägtigen *Stephan Andersson* nu serskildt väckta fråga blifvit Rikets Ständers bepröfvande underställd, Utskottet saknar all ledning för att, i följd deraf, tillstyrka någon Rikets Ständers åtgärd, får Utskottet vördsamt hemställa,

att ofvanomförmälde motion må förfalla.

Stockholm den 28 April 1840.

STOCKHOLM, ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET 1840.

N:o 92.

Ank. till Exp. Utsk. den 30 April, kl. 7 e. m.

Utlåtande, angående några med Statsregleringen gemenskap egande allmänna frågor.

(U. A.)

Sedan Stats-regleringen blifvit afslutad, och serskilde utlåtanden i detta afseende till Riks-Ständen aflåtne, har Utskottet ansett sig böra till Rikets Ständers pröfning öfverlemna åtskillige dermed sammanhang egande frågor, som dels uti Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof blifvit väckte, dels föranledts af i öfrigt inträffade förhållanden.

1:o Kongl. Maj:ts uttryckte åsigt, att den vid sista Stats-reglering iagtagna skillnad emellan Stats-Verkets årliga och permanenta utgifter, samt sådane anslag, hvilka blott för en gång eller för serskilda till viss tid begränsade föremål erfordras, bör fortfarande bibehållas, har, enligt hvad de redan, angående serskilde Hufvud-Titlars reglering, afgifne utlåtanden gifva vid handen, blifvit af Utskottet biträdd; hvadan ock

Utskottet nu endast, i afseende på de af Kongl. Maj:t äskade och af enskilde motionärer ifrågaställde anslag af denna senare art, hänvisar till det utlåtande, som Utskottet, angående den Extra Stats-regleringen, kommer att afgifva.

2:o För att befrämja bestämdhet i beräkningen af Stats-Verkets utgifter och lätta controllen derå, har Kongl. Maj:t fästat Rikets Ständers uppmärksamhet på det af Kongl. Stats-Contoret väckte förslag, att ett från Riksdag till Riksdag oföränderligt medelpris må fastställas å den spanmål, som ännu är under penninge-lönerne inbegripen; och som Rikets Ständers vid senaste Riksdag fattade beslut, att all spanmåls-beräkning under nya löner skulle komma att upphöra, enligt Utskottets tanka, för vinnande af mera bestämdhet uti Statens räkenskaper, numera lämpligen bör och kan utsträckas till äldre redan varande löner, under hvilka spanmåls-beräkning eger rum, i synnerhet, som det hvarken synes kunna befaras, att spanmåls-prisen för framtiden blifva lägre, än de under loppet af senast förflutne år varit, och att Staten således, genom ett i mon derefter bestämdt pris, skulle anses kunna tillskyndas förlust, eller den förut i myntvärdet

varande osäkerhet, hvilken för spanmåls-beräkningen under lönerne förut legat till grund, kan för fortfarandet af en sådan beräkning, efter den, enligt Konungs och Rikets Ständers beslut, verkstälde Realisation uti Rikets penningeväsende, vidare åberopas; har Utskottet, som vid jemförelse af det vid senaste Riksdag antagne medelpris af 6 R:dr 44 sk. och det, som, enligt de sedermera förflutne fem årens markegångs-sättningar, uppkommer, 7 R:dr 9 sk. 10 r., eller för jemnt tal 7 R:dr 10 sk., anser 7 R:dr för tunnan, af under aflöning beräknad spanmål, kunna skäligen bestämmas, såsom ett fortfarande oförändradt pris, hvarigenom ingen förhöjning uti löne-beloppen kommer i fråga, enär skilnaden emellan det vid lönernes bestämmande beräknade spanmålspris 6 R:dr tunnan, och hvad detsamma derutöfver, enligt markegång, utgjort, nu måste af Staten Tjenstemännen godtgöras, ansett sig böra tillstyrka,

att för de Statens Embets- och Tjenstemän, som, efter det den nu föreslagne Stats-reglering vidtagit, erhålla löner, under hvilka spanmål finnes beräknad, lönen hädanefter må utföras endast i penningar till sitt nuvarande belopp, med tillägg af skilnaden emellan det hittills förslagsvis uppförde spanmålspris af 6 R:dr och de 7 R:dr, hvartill Utskottet ansett detta pris kunna för framtiden fortfarande bestämmas, eller 1 R:dr för hvarje under lönen beräknad tunna spanmål;

hvaremot, enär de Tjenstemän, hvilka, före denna Stats-reglerings inträdande, kommit i åtnjutande af sådane löner, icke kunna beröfvas deras lagliga rätt att få njuta spanmåls-beräkningen till godo, efter det belopp, som af markegångs-sättningen bestämmes, men Utskottet anser denna rätt bevarad lika väl, om, i stället för serskild uträkning efter hvarje års olika markegång, medelpriset för de nästförutgående åren bestämmes ifrån Riksdag till Riksdag, till dess, efter desse Tjenstemäns afgång, spanmåls-beräkningen under lönerne kan alldeles upphöra,

Utskottet föreslår, att för Tjenstemän, som före denna Stats-reglerings vidtagande innehafva löner, hvarunder spanmål finnes beräknad, må intill nästa Riksdag fastställas ett genom sistförflutne fem årens markegångs-sättningar uppkommet medelpris af 7 R:dr 10 sk. tunnan, hvilket sedermera, till dess de hinna afgå, vid hvarje påföljande Riksdag må, efter enahanda grunder, å nyo uträknas och bestämmas.

3:o Då, enligt hvad Statens räkenskaper utvisa och Rikets Ständers Revisorer uti deras år 1839 afgifne Berättelse äfven anmärkt, på grund af den Kongl. Maj:t medgifne rätt till disposition af Hufvud-Titlarnes besparingar, anvisningar å desamma egt rum utöfver den befintliga tillgången, så att vid senaste eller 1837 års Riksbokslut en brist, endast på 2:dra Hufvud-Titeln, af 130,162 R:dr 14 sk. 4 r. uppkommit, i följd deraf, att besparingarne, som ej varit kände, då dispositionerne vidtagits, sedermera funnits uppgå till mindre, än som blifvit beräknadt; men det, för vinnande af redighet i förvaltningen af Statens medel, är af högsta vigt, att en slik oordning ej må komma att fortfara hädanefter, har Utskottet emedlertid, innan det sig visat, om någon Constitutionell ansvarighet kan komma att, i följd af sådane dispositioner å Hufvud-Titlarnes besparingar utöfver befintlige tillgångar, ega rum, och då totalbeloppet af den sålunda uppkommande brist för hela den tid, som begränsas af senast fastställde Stats-reglering, ej kan bestämmas, förrän 1840 års räkenskaper blifvit afslutade, icke ansett sig böra, i afseende på berörde, genom anordningar utöfver tillgångarne uppkomne brister, för närvarande tillstyrka någon afskrifning, utan endast

att Rikets Ständer må tillåta, att bristens hela belopp får, utan att inblandas med skeende anordningar å de besparingar, som uppkomma ifrån den tidpunkt, då den nya Statsregleringen tager sin början, godtgöras af under händer hafvande medel eller Stats-Verkets Reserv-fond, samt i räkenskaperne serskildt balanceras intill nästa Riksdag, då Rikets Ständer komma i tillfälle, att, efter det slutliga beloppet blifvit tillförlitligen kändt, vidtaga de åtgärder, som omständigheterne föranleda.

4:o Vidkommande åter frågan, huru med dispositionen af de serskilde Hufvud-Titlarnes besparingar för framtiden bör förhållas, anser Utskottet, lika med Rikets senast församlade Ständer, att Kongl. Maj:t bör ega rätt att disponera de besparingar, som å en Hufvud-Titel uppkomma, till de med samma Titels anslag åsyftade ändamål, serdeles för bestridande af sådane utgifter, som, vid Staternes reglerande ej förutsedde, finnas, under tiden emellan Riksdagarne, nödvändige, t. ex. tractamenten och arfvoden, så vidt de äro tillfälliga och icke af permanent egenskap, för hvilka senare besparingarne ej må komma i fråga att disponeras, m. m.; men då, i följd af hvad under den senare tiden inträffat, angelägenheten fordrar, att Rikets Stän-

der vidtaga sådane åtgärder, att hädanefter anvisningarne ej må öfverstiga besparingarnes verkliga belopp, och att således ej andra besparingar må komma att disponeras, än de, som förut äro till beloppet tillförlitligen kände, hvilket åter ej kan ega rum förr, än Räkenskaperne det andra året efter det, under hvilket besparingarne uppkomma, hinna afslutas, har Utskottet ansett nödigt, att ett belopp, motsvarande hvad besparingarne å hvarje serskild Hufvud-Titel kunna, vid jemförelse med hvad de föregående årens räkenskaper utvisa, anses böra utgöra för de begge första åren, sedan den nya Statsregleringen tagit sin början, eller 1841 och 1842, ställes till Kongl. Maj:ts disposition under loppet af dessa begge år, och att först under följande året, 1843, må kunna ske dispositioner å 1841 års besparingar, och så vidare under de följande åren, med iagttagande, att de belopp, som från ett år reserveras, äfven må kunna på lika sätt disponeras under ett följande; och som besparingarne å de serskilde Hufvud-Titlarne, under loppet af år 1837, det sista, för hvilket räkenskaperne äro afslutade, funnits utom nådårs- och liggetids-besparingar, hvilka Utskottet ej anser böra sammanblandas med Titelns öfriga besparingar och hvarom serskildt utlåtande här nedan förekommer, och oberäknadt förslagsanslagen, å hvilka ingen för Kongl. Maj:t disponibel besparing, likasom ingen brist att af Titelns öfrige besparingar fyllas, kan komma i fråga, uppgå

å 2:dra Hufvud-Titeln	till	. . . . .	54,609: 35. 2.
„ 3:dje d:o	till	. . . . .	72,271: 25. 2. och
„ 4:de d:o	till	. . . . .	36,734: 20. 7.

hvaremot å de öfrige Hufvud-Titlarne antingen inga besparingar uppkommit eller ock uppgått till så obetydligt belopp, att desamma ej kunnat här tagas i beräkning, samt då sedan, enligt hvad Utskottet uti utlåtandet, angående 8:de Hufvud-Titelns reglering föreslagit, de så kallade Extra Utgiftsmedlen, efter det Departemental-Styrelsen trädt i verksamhet, blifvit emellan de serskilde Departementen å Hufvud-Titlarne fördelade, desamma äfven böra lemna tillgång till sådane utgifter, som ej af Titlarnes besparingar kunna bestridas,

tillstyrker Utskottet, att, för hvarje af åren 1841 och 1842, må af under händer hafvande medel, eller af Stats-Verkets så kallade Reservfond, få af Kongl. Maj:t disponeras till desse års utgifter å besparingarne, för 2:dra Hufvud-Titelns behof, en summa af 54,000 R:dr, som med 15,000 R:dr öfverstiger de, enligt hvad här nedan omförmäles, till permanente lö-

ner och arfvoden å denna Titel anvisade 39,000 R:dr, för 3:dje Hufvud-Titelns behof 72,000 R:dr, eller 15,000 R:dr utöfver det till sådane föremål anslagne belopp 57,000 R:dr, och för 4:de Hufvud-Titelns behof 36,000 R:dr, eller 20,000 R:dr mera, än som blifvit sålunda anordnadt, nemligen 16,000 R:dr; hvarefter Kongl. Maj:t må ega, att under det följande året 1843 disponera besparingarne för år 1841, då de äro kände till följd af afslutade räkenskaper, men ej förr, eller blott på grund af en förmodad tillgång, och så vidare allt framgent, så att hvarje års besparingar blifva disponible det andra året efter det, under hvilket de uppkommit, med iagttagande, att hvad som från ett år reserveras, må kunna på lika sätt och under samma vilkor användas ett efterföljande år, intilldess Rikets Ständer derom annorlunda besluta, samt att dispositioner å besparingarne må lyda endast å det år, för hvilket dispositions-rätten, enligt hvad här ofvan omförmäles, redan inträdt; och har Utskottet ansett sig, i sammanhang härmed, böra fästa Rikets Ständers uppmärksamhet derpå, att de summor, som sålunda tillstyrkts böra ställas till Kongl. Maj:ts disposition, icke äro något nytt anslag, enär vid denna Statsreglerings slut, ett ungefärligen motsvarande belopp på de då senast förflutna 2:ne årens besparingar, finnes disponibelt för de första begge åren af derefter kommande Statsreglering, och att Reserv-fonden således endast skulle komma att förskottsvis anfitas till ett af Rikets Ständer begränsadt belopp, såsom efter Utskottets tanka ett oundgängligt nödigt vilkor för möjligheten att hädanefter förekomma slike dispositioner å besparingarne utöfver deras verkliga och tillförlitligt utredda belopp.

5:o Med tillämpning af detta förslag, får Utskottet hemställa,

att, i likhet med hvad Rikets senast församlade Ständer beslutat, Rikets Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t, när Löneregleringar för Corpser och Embetsverk hädanefter komma i fråga, ej måtte difinitivt fastställa sådane, innan Rikets Ständer blifvit i till-

fälle att deröfver, i sammanhang med lönebeloppens bestämmande, sig yttra.

6:o Då Liggetids- samt Nådårs- eller Begrafningshjelps-besparingar icke utgöra någon disponibel tillgång inom Titeln, enär ett desamma motsvarande belopp skall antingen till en afliden tjenstemans sterbhus eller vederbörande Pensions-Cassa utgå, har Utskottet, som förbehåller sig att serskildt utlåtande meddela, i anledning af en utaf Hans Excellens Herr Grefve *Löwenhielm, G.*, från Höglofl. Ridderskapet och Adeln till Utskottet remitterad motion, angående upphörande af tjenstemäns skyldighet att aftjena begrafningshjelp, ansett sig böra, till undvikande af all sammanblandning utaf sådane besparingar med andra inom Titlarne uppkommande, verkliga och disponibla,

tillstyrka, att begrafningshjelp efter en afliden tjensteman hädanefter må sålunda utgå, att 6 månaders lön efter dödsfallet qvartaliter uppbäres af hans efterlemnade sterbhus, hvilket äfven, i afseende på löneutbetalningar till Pensions-Cassor, efter samma grunder bör iagttagas; och att för de fall, att en afliden tjenstemans efterträdare ej kommer att aftjena begrafningshjelp, då ett emot begrafningshjelpen svarande belopp ej blir disponibelt, den afgångnes sterbhus, så vidt sådant, genom gällande Författningar eller redan utfärdade serskilde Resolutioner, finnes bestämdt, må för hvarje serskildt tillfälle af Reserv-fonden få sig anvisadt ett emot begrafningshjelpen svarande belopp.

7:o I anledning af Kongl. Maj:ts hemställan om afskrifning af dels 20,974 R:dr 9 sk. 4 rst., som å Inkomst-Titlarnes öfverskott blifvit anordnade, och dels 46,887 R:dr 41 sk. 1 rst. för utgifter, hvilka Kongl. Stats-Contoiret af under händer hafvande medel måst bestrida, vill Utskottet, enär dessa frågor ej stå i oskiljaktigt sammanhang med Stats-regleringen och dessutom fordra en närmare utredning, serskildt utlåtande meddela.

Genom detta utlåtande, anser sig Utskottet jemväl hafva besvarat en af Herr *Halling* väckt, från Borgare-Ståndet remitterad motion, åsyftande, att alla på Hufvud-Titlarne hädanefter uppkommande besparingar måtte oafkortade i liqvid emellan Stats-Verket och Riksgälds-Contoret det sistnämnde tillgodokomma, samt att, i händelse Rikets Ständer sådant be-

slöto, det af under Riksdagen vunnen erfarenhet finge bero, huruvida Stats-Utskottet kunde anse sig föranlåtet att, genom föreslående af tillökning uti nuvarande anslaget å 8:de Hufvud-Titeln till Extra Utgifter eller i Indragnings-Statens belopp, bereda tillgångar för de utgifter, hvilka hittills blifvit bestridda af besparingarne och tilläfventyrs skulle finnas för längre eller kortare tid oundvikligen nödige.

Stockholm den 30 April 1840.

Reservationer.

Vid 1:sta Punkten:

af Herr *Helsingius* emot Utskottets beslut, att till serskild pröfning företaga den ordinarie och extra Stats-regleringen.

Vid 2:dra Punkten:

af Herr Professoren *Thomander:* "Emot det förslag, att nuvarande innehafvare af sådane tjenster, under hvilkas löner spanmål finnes inbegripen, som, enligt nu gällande Författningar, bör efter årliga Riksmarkegångspriset ersättas af Stats-Verket, skulle hädanefter icke för nämnde spanmål ega rättighet till annan lösen, än den till 7 R:dr tunnan intill nästa Riksdag, får jag mig vördsamt reservera, på den grund, att ett dylikt staddande skulle, efter mitt förmenande, icke kunna stå tillsammans med bemälde Embets- och Tjenstemäns i fullmakter eller constitutorialer dem tillförsäkrade privat-rätt, i hvilken Statsmakterne icke kunna utan genom våldshandling åstadkomma inskränkning."

Häruti instämde Herr Prosten *Stenhammar.*

Af Herr *Helsingius:* "Då jag af flera anledningar anser nu förflutna 10 års spanmålspriser, i afseende på derunder inträffade fluctuationer, icke vara lämpliga såsom grund för medelberäkningar, och för min del icke förmodar så höga fortfarande spanmålspriser, som 7 R:dr per tunna, så får jag äran anmäla min reservation mot denna beräkning, som jag under sådane förhållanden anser innebära en verklig löne-förhöjning."

Häruti instämde Herr Prosten *Stenhammar.*

Vid 3:dje och 4:de Punkterne

Af Herr *Kjellberg:* "Som följd af min anmälda reservation emot 3:dje och 4:de mom. af Stats-Utskottets Betänkande, får jag förklara, att jag ej anser reglering eller anvisning till de anticiperade och öfverskridna anordningar å besparingar böra ske, förrän fullkomligen blifvit utredt, ej allenast närvarande beloppen, utan äfven huru sig härmed verkligen förhåller. Skulden är visserligen Statens, egentligen till sig sjelf; och det föreslagna sättet en minskning af Statens rörliga fond, hvarmed bordt godtgöras det vid Stats-regleringen 1810 genom Banken förskjutna belopp, af följande årets intrader, hvilket aldrig skett. Jag anser således dessa dispositioner föranledde af de härigenom uppkommande större summor, Stats-Verket haft till disposition, hvarifrån jag genom min motion N:o 92 åsyftat samma befria, då ock allt trassel dermed upphört; men vilja Ständerne äfven nu ersätta de af andra Statsmakten uti origtig väg tagna förskotter, kommer man troligen nästa Riksdag att likaledes nödgas godkänna anslag, som Ständerne bestämdt nekat.

Att, på det sätt Stats-Utskottet föreslagit liqvid, anvisa medel på Reserv-fonden, anser jag ej behöfligt, då anordningar i alla fall ske, antingen på verkliga besparingar, eller ock som det kallas *tills vidare af under händer hafvande medel*, och hvilka anordningars honorerande ej lärer uteblifva så länge Kongl. Stats-Contoret anser sig vara endast Regeringens redskap, hvarigenom affärerna kunna fortsättas lika som hittills, utan att sådant skulle kunna läggas den nya ministeren till last, enär samma, vidkommande egna åtgärder, ej öfverskrider gifna föreskrifter och beslut.

Skulle Statsmachinens gång i brist på nödiga medel försvåras, så är Regeringen alltid i tillfälle, att sammankalla Ständerne och för dem framlägga förhållandena, äfvensom sine egne handlingar, om hvilka senare jag då önskar kunna göra mig den förhoppning, att de skola finnas förtjentare af bifall, än hitintills, från Ständernes sida, hvilka derefter säkerligen skola vidtaga ändamålsenliga regleringar."

Vid 4:de Punkten

Af Herr *von Troil, E.* "Uti Utskottets tillstyrkande, att besparingarne ej skulle få användas förr än under andra året efter det då de uppkommit, har jag ej kunnat instämma, emedan detta långa uppskof synes mig

mig både onödigt och skadligt. Det är onödigt, emedan det sistförflutna årets besparingar kunna till betydlig del vara kände redan vid början af det påföljande, och återstoden blifver det successive under loppet deraf; hvadan, då det aldrig torde vara lämpligt att genast vid årets början anordna alla under detsamma disponibla besparingar, hvilka tvertom under hela loppet af året böra finnas till större eller mindre del i behåll, för att fylla de sig efter hand företeende oförutsedde behofven, så kan föreskriften, det ingen besparing får användas, hvars tillvaro och belopp ej äro bestämdt kände, mycket väl tillämpas, äfven om det sistförflutne årets besparingar under ett påföljande få användas. Genom några mindre betydliga förändringar i Redovisningsordningen, kan besparingarnes noggranna beräknande dessutom betydligen påskyndas, och skulle det oaktadt någon mindre besparingspost ej under loppet af det påföljande året blifva känd, så kommer den att öka de disponibla besparingarne under derpåföljande år och kommer sålunda i alla fall Styrelsens dispositionsräkning till godo. Skadligt åter anser jag det långa uppskofvet med rättigheten att använda besparingarne vara, emedan derigenom i betydlig mon förfelas ett af de med denna rättighet afsedde ändamål, som är att hos Vederbörande väcka omtankan till besparingars åstadkommande."

Af Herrar *Schartau, Foenander* och *Nordvall, Petter Pehrsson* från Jönköpings Län, *Nils Pehrsson* från Örebro Län, *Sven Heurlin* från Kronobergs Län, *Bengt Gudmundsson* från Hallands Län, *Anders Nilsson* från Östergöthlands Län och *Anders Andersson* från Skaraborgs Län.

Vid 5:te Punkten.

Af Herr *Nordvall, Sven Heurlin* från Kronobergs Län, *Anders Andersson* från Skaraborgs, *Petter Pehrsson* från Jönköpings Län, *Anders Nilsson* från Östergöthlands Län, *Nils Pehrsson* från Örebro Län, *Johan Andersson* från Upsala Län och *Bengt Gudmundsson* från Hallands Län.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 93.

Ank. till Exp. Utsk. den 9 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Protocolls-Secreteraren G. M. Stuarts ansökning om nedsättning i arrendet för hemmanet Neder-Jerfva N:o 2.

(J. A.)

Genom Nådig remiss af den 15 sistlidne Februari, har Kongl. Maj:t till StatsUtskottet öfverlemnat en af Protocolls-Secreteraren m. m. *G. M. Stuart*, till Kongl. Maj:t den 3 November 1838 ingifven skrift, deruti Protocolls-Secreteraren, som, enligt af Kongl. Kammar-Collegium upprättadt contract af den 1 Mars 1837, under arrende på 30 års tid, räknad från Midfastan sistnämnde år, innehafver det uti Solna socken af Stockholms Län belägne Kronohemmanet Neder-Jerfva N:o 2 om $\frac{7}{8}$ mantal, lägenheten Herr-Jerfva derunder inbegripen, emot skyldighet att derför erlägga en årlig arrendeafgift af 105 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, i underdånighet anhållit, dels att, som genom inträffad eldsvåda den 15 Juni 1838 det å hemmanet befintliga ansenliga boningshus, hvilket sökanden med betydlig kostnad under näst föregångne år låtit reparera och förändra, nedbrunnit, hvarvid jemväl, med få undantag, alla dervarande meubler och annan lösegendom gått förlorade, samt då, i följd häraf, sökanden blifvit beröfvad den inkomst, han af det till sommarställe passande rymliga boningshusets uthyrande påräknat, sökanden måtte för den återstående arrendetiden i Nåder förunnas nedsättning uti det åtagne arrendet till 41 tunnor 3 kappar, motsvarande det vid en föregående auction å samma lägenhet erbjudne, men icke antagne, arrendebelopp, dels att, då ifrågavarande egendom under år 1838 lemnat ingen eller högst ringa afkastning, enär, i saknad af boningsrum, arrendatorn då icke kunnat bo derstädes och vederbörligen besörja hemmanets skötsel, hvartill komme, att vårsäden samma år, i följd af ovanligt tidig winter, blifvit nästan helt och hållet förstörd, Kongl. Maj:t

täcktes, med afseende härå, i Nåder bevilja sökanden eftergift af hela arrendet för år 1838.

Af de handlingar, hvilka jemte ofvanberörde underdåniga ansökning blifvit till Stats-Utskottet öfverlemnade, har Utskottet inhemtat: att hemmanen Neder-Jerfva utgöras af 2:ne serskilde hemmans nummer 1 och 2, hvartdera om $\frac{7}{8}$ mantal, med nära lika egoförmoner, dock något mera åker till det förra, så att den öppna åkerjorden uppgår vid lotten N:o 1 till 34 tunnland $18\frac{2}{5}$ kappland, och vid N:o 2 till 34 tunnland 3 kappland; att då dessa hemmansdelar, som tillförene varit gemensamt utarrenderade, i September månad 1836, hvar för sig, utbjödos på förnyadt arrende, hemmanet N:o 1 inropats för en arrendeafgift af 40 tunnor $18\frac{2}{5}$ kappar spanmål, hvilket anbud jemväl blifvit af Kongl. Kammar-Collegium antaget; att, vid samma auction, högsta anbudet å hemmanet N:o 2 uppgått till 41 tunnor 3 kappar, i afseende hvarå ej mindre Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län, än Kronofogden i orten sig utlåtit, att detta anbud vore det högsta, som syntes kunna erhållas, enär denna hemmansdel rätteligen icke hade mera än 24 geometriska tunnland åker med mycket svag jordmon, lika liten och dålig betesmark, som hemmanet N:o 1, och till den grad saknade skog, att alla förnödenheter till byggnad, hägnader och vedbrand måste köpas, hvarjemte borde tagas i betraktande, att, ehuru detta hemman, likasom N:o 1, blifvit beröfvadt all dess utmark, bete, skog och fiskevatten, äfvensom åtskillige torplägenheter, detsamma likväl qvarstode oförminskadt till sitt hela hemmantal, derefter allmänna onera måste utgöras; till följd hvaraf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillstyrkt anbudets godkännande; att deremot Kongl. KammarCollegium, med kännedom af den å Herr-Jerfva uppförde prydliga och rymliga åbyggnad och denna lägenhets större värde, i sammanhang med N:o 2 till sommarställe, funnit sig icke böra anbudet å sistnämnde hemman och lägenhet antaga, utan derå förordnat ny auction, som den 10 Febr. 1837 försiggått och hvarvid ifrågavarande hemman N:o 2, Herr-Jerfva derunder inberäknadt, af Protocolls-Secreteraren *Stuart* inropats för ofvanomförmälde arrende-afgift af 105 tunnor 3 kappar spanmål.

Enär, enligt hvad upplyst är, den öppna åkerjorden vid Krono-hemmanet Neder-Jerfva N:o 2 endast uppgår till 34 tunnland, 3 kappland, samt till största delen utgöres af ofruktbar och stenbunden mark, och då hemmanet, med ringa höbord, saknar bete och skog till gårdens behof, måste det antagas, att Protocolls-Secreteraren *Stuart*, vid öfvertagandet af det ovanligt höga arrendet af 105 tunnor 3 kappar, hvilket motsvarar mera, än 6 tunnor

spannmåls afkastning af hvarje tunnland jord i årgången och med mer, än 150 procent öfverstiger hvad för det till egor och belägenhet förmonligare hemmanet N:o 1 i arrende erlägges, påräknat att, utom den af jordbruket härflytande afkastning, bereda sig en hufvudsaklig inkomst genom det å egendomen befintliga ansenliga boningshusets uthyrande till sommarställe, hvartill detsamma, i anseende till närbelägenheten intill hufvudstaden, var serdeles passande. Sedan likväl, genom den utan sökandens förvållande inträffade ofvanomförmälde eldsvåda, berörde boningshus helt och hållet afbrunnit, och sökanden följaktligen gått i mistning af den vid hemmanets öfvertagande förnämligast afsedda fördel, är det föga sannolikt, att arrendatorn, oagtadt alla ansträngningar för hemmanets häfd och förbättrande, torde kunna ensamt af jordbruket bereda sig tillgång för utgörande af det nu fastställde arrendets belopp. Vid detta förhållande anser Utskottet billigheten fordra, att Protocolls-Secreteraren *Stuart* må förklaras berättigad att, derest han så åstundar, vid nästa fardag frånträda ifrågavarande, numera otvifvelaktigt alltför höga arrende af Neder-Jerfva N:o 2, i hvilket fall det likväl skulle åligga honom, att så tidigt härom göra anmälan, att förnyad auction för hemmanets utarrendering vid midfastan år 1841 må kunna i behörig ordning för sig gå. Då emedlertid härvid förekommer, att Protocolls-Secreteraren *Stuart*, oberäknadt de af honom verkställde kostsamma reparationer och förbättringar å den numera nedbrände hufvudbyggningen, åter iståndsatt och med en våning påbyggt en efter eldsvådan qvarstående brandskadad flygelbyggning, samt dessutom å hemmanet dels uppfört, dels reparerat åtskilliga andra byggnader, äfvensom användt icke obetydliga kostnader för utdikning och uppbrytning af hemmanets vattensjuka och mossbelupna äng; och då Protocolls-Secreteraren, genom egendomens frånträdande, utan åtnjutande af någon ersättning för de, genom ofvanberörde förbättringar förorsakade, utgifter, skulle ytterligare vidkännas en betydlig förlust, har Utskottet, i betraktande derjemte deraf, att sökanden uppnått en ålder af nära 70 år, och eger en talrik familj att försörja, funnit sig ega anledning hemställa, att, med afseende å förevarande bevekande skäl, någon eftergift i de nu gällande arrende-vilkoren kunde varda sökanden beviljad, och får Utskottet, i öfverensstämmelse härmed, tillstyrka,

att, derest icke Protocolls-Secreteraren *Stuart* eller hans rättsinnehafvare åstundar att vid nästinstundande fardag frånträda arrendet af hemmanet Neder-Jerfva N:o 2, i hvilket fall honom skulle åligga att så tidigt härom göra anmälan, att ny ar-

rende-auction för hemmanets utarrendering vid nämnde tid må hinna i föreskrifven ordning anställas, Protocolls-Secreteraren må förklaras berättigad att, under femton års tid, räknad från midfastan år 1838, under loppet af hvilket meranämnde hufvudbyggning nedbrunnit, till samma tid 1853, för berörde hemman erlägga arrende-afgiften med nedsatt belopp af 41 tunnor 3 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn, med skyldighet för *Stuart* att, så vida han ej så tidigt före 1853 års midfasta afsäger sig arrendet, att ny auction till egendomens utarrendering från sistberörde midfasta må kunna i laga ordning anställas, och i hvilket fall *Stuart* eller hans rättsinnehafvare skulle ega hemmanet afträda, sedermera intill den 14 Mars 1867, då nuvarande arrende-contract tilländagår, utgöra det genom samma contract bestämde arrende af 105 tunnor 3 kappar spanmål.

Stockholm den 8 Maj 1840.

N:o 94.

Ank. till Exp. Utsk. den 9 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr De Marés, B, motion, angående bestämmandet af tiden för nästa Lagtima Riksmötes början.

(J. A.)

Genom Remiss från Borgare-Ståndet, har Stats-Utskottet fått emottaga en af Herr *De Maré, B*, väckt motion, hvaruti föreslås, att Rikets Ständer måtte, inom den för deras sammanvaro i Grundlagen afsedde tid, och, i enlighet med 49 §. Regerings-Formen, bestämma den 14 Januari 1845 såsom den dag, då Rikets Ständer skola till nästa Lagtima Riksdag sammankomma.

Då, enligt hvad Utskottet erfarit, tiden för nästa Lagtima Riksmötes början redan blifvit af de trenne öfriga Riks-Ståndden fastställd, har Utskottet

tet ansett Herr *De Marés* omförmälde motion, å Utskottets sida, icke föranleda till annan åtgärd, än att förhållandet i ofvanberörde afseende hos Borgare-Ståndet vördsamt anmäla.

Stockholm den 8 Maj 1840.

N:o 95.

Ank. till Exp. Utsk. den 9 Maj, kl. 1 e. m.

Memorial, i anledning af erhållen återremiss på Stats-Utskottets Memorial N:o 15.

Sedan Stats-Utskottet, uti memorial N:o 15, återlemnat *Lars Rasmussons*, ifrån Hedervärda Bonde-Ståndet remitterade motion om Fribrefs-rätt för Länsmän, hvilken motion Utskottet ansett icke tillhöra dess handläggning, så har nämnde Riks-Stånd samma memorial återremitterat, med förklarande, att motionen borde af Stats-Utskottet behandlas; men då berörde memorial blifvit bifallet af Ridderskapet och Adeln den 20 sistlidne Mars, af Preste-Ståndet den 11 i samma månad och af Borgare-Ståndet den 21 äfven i nämnde månad, samt frågan således, jemlikt 75 §. uti Riksdags-Ordningen, är afgjord,

kan Utskottet med ifrågavarande ärende icke taga befattning; hvilket Utskottet ansett sig böra härmed tillkännagifva.

Stockholm den 8 Maj 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 96.

Ank. till Exp. Utsk. den 9 Maj, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af Rikets Ständers åren 1835, 1837 och 1839 församlade Revisorers Berättelser, angående granskningen af de, under Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegii förvaltning ställda, fonder.

(Rgs. Afd.)

Samtlige Riks-Stånden hafva till Stats-Utskottet remitterat ofvanberörde Berättelser, hvilka, äfvensom Kongl. Commerce-Collegii i anledning deraf afgifna utlåtanden, Utskottet alltså genomgått, och får Utskottet härmedelst underställa Rikets Ständers beprölvande sina åsigter och yttranden rörande de i dessa Berättelser förekommande ämnen, hvilka Utskottet ansett utgöra föremål för Rikets Ständers pröfning och derpå beroende beslut.

§. 1.

Angående det till Technologiska Institutet anvisade anslag af Manufactur-Discontens vinstmedel.

(1835 års Rev. Ber. pag 4—5 och Kongl. Commerce-Collegii Utlåtande pag. 46—47; 1837 års Rev. Ber. pag. 2—3 och Kongl. Com. Coll. Utlåtande pag. 46—47; samt 1839 års Rev. Ber. pag. 5—6.)

I betragtande deraf, att Manufactur-Discont-fondens egentliga ändamål vore fabriksnäringarnes understödjande medelst lån, samt att, under en jemnt stigande production inom dessa näringar, det syntes angeläget, att fonden, så vidt möjligt, finge oafkortadt använda sina, genom lånerörelsen uppkomna, vinstmedel, hvilka utgjorde fondens enda inkomst, helst i annat fall och i följd af utlåningens minskning jemförelsevis till productionens värde, det förhållande omsider måste inträffa, att vederbörande Fabrikanter icke hemtade någon fördel af sin lånerätt och att således det med Manufactur-Discontens inrättning afsedda ändamål helt och hållet förfelades, hafva Revisorerne sammanstämmande hemställt, att nämnde Discont måtte varda befriad från utgörandet af det å dess vinstmedel, till Technologiska Institutets underhåll, anvisade årliga anslag af 14,000 R:dr.

Utskottet, som, för afgifvandet af serskildt Utlåtande, fått från Riks-Stånden emottaga Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående ökade tillgångar för Manufactur-Discont-fondens utlåning, kommer att framdeles, i sammanhang härmed, taga i behörigt öfvervägande det af Revisorerne uppgifna och utaf Kongl. Commerce-Collegium vitsordade behofvet af förhöjning i de för Fabriksidkare i allmänhet för närvarande medgifna utlånings-procenters belopp. Utskottet anser sig således nu endast, i fråga om anslaget till Technologiska Institutet, behöfva åberopa Utskottets, i Utlåtandet angående regleringen af Riks-Statens Nionde Hufvud-Titel, på anförde skäl, gjorde hemställan, att det utaf Manufactur-Discontens vinstmedel till nämnde Institut anslagna belopp af 14,000 R:dr årligen må för framtiden å denna Hufvud-Titel uppföras.

§. 2.

Angående pröfningen af Säkerhetshandlingar för sökta lån af Manufactur-Disconten.

(1839 års Rev. Ber. pag. 5. Kongl. Commerce-Collegii Utlåtande pag. 43—44.)

Af en, efter dertill utaf Kongl. Maj:t i Nåder meddelad tillåtelse, år 1837 verkställd afskrifning af åtskilliga, sedan längre tid tillbaka uti Manufactur-Discontens räkenskaper balancerade, osäkra fordringar, till ett sammanlagdt belopp af 21,380 R:dr 18 sk. 1 rst., hafva sistlidet års Revisorer hemtat anledning till den förmodan, att förluster för Manufactur-Discont-fonden, genom låntagares, reversutgifvares och löftesmäns obestånd, mera sällan skulle inträffa, om pröfningen af de, för erhållande af lån utur densamma, inlemnade säkerhetshandlingar med mindre undseende verkställdes, än som nu stundom syntes hafva egt rum, och derest vid disconteringen tillsåges, att det nu icke sällan inträffade förhållande, att mindre kände låntagare ömsesidigt belånade hvarandras utgifna reverser, så vidt ske kunde, för framtiden förekommes.

Jemte det Kongl. Commerce-Collegium, uti sitt underdåniga utlåtande öfver bemälde Revisorers berättelse, omständligt redogjort för de grunder, som, i öfverensstämmelse med dels 4 och 5 §§. af 1817 års Kongl. Reglemente, angående Manufactur-Discont-fondens förvaltning, dels ock Kongl. Maj:ts, på Rikets Ständers underd. hemställan, den 7 November

1829 utfärdade Nådiga Kungörelse, vid beviljandet af lån utur nämnde fond, af Kongl. Collegium följas, har Kongl. Collegium, i afseende på sitt förfarande vid indrifningen af fondens förfallna fordringar, åberopat det vitsord derom, Justitiæ-Canzlers Embetet uti ofvan omförmälda afskrifningsfråga afgifvit; hvarförutan Kongl. Collegium, medelst tabellariska utredningar visat, att å Manufactur-Disconten, hvars rörelse-capital kunde antagas utgöra nära Två millioner Riksdaler, osäkra fordringar årligen uppstått, efter förhållandet under Tio af de senast förflutna åren, till ett medelbelopp af 5,411 R:dr 24 sk., deraf likväl, i följd af fortsatta lagsökningar, större delen slutligen åter ingått bland de säkra fordringarne, så att i medeltal endast 732 R:dr 24 sk. för året qvarstått, att såsom fondens verkliga förlust ur räkenskaperne afföras.

I betraktande af den utredning, Kongl. Collegium sålunda meddelat om beloppet af de å Manufactur-Discontens lånerörelse under senare åren uppkomna förluster,

anser Utskottet Revisorernes nu ifrågavarande anmärkning, såsom nöjaktigt förklarad, böra förfalla.

§. 3.

Angående fördelningen af Manufactur-Discont-fondens fordringar uti säkra och osäkra.

(1839 års Rev. Ber. pag. 19 och Kongl. Com.-Coll. Utl. pag. 46.)

I afseende på Revisorernes gjorda framställning, att, enär åtskilliga Manufactur-Discont-fondens fordringar blifvit såsom säkra upptagna, fastän både låntagare och hypotheks-utgifvare kommit på obestånd, någon föreskrift borde Manufactur-Discont-Contoret af Kongl. Commerce-Collegium lemnas, rörande utestående fordringars uppförande i säkra eller osäkra columner, så att större visshet om fondernas verkliga ställning till sina gäldenärer kunde vinnas, har bemälde Kongl. Collegium förmält, att fondernes under utsökning förfallna fordringar uti Räkenskaperne qvarstodo såsom säkra, till dess, genom vidtagna åtgärder, hunnit utredas och bestämmas, till hvad belopp ersättning för desamma kunde med säkerhet påräknas, efter afdrag hvaraf återstoden öfverfördes bland osäkra fordringar, samt att, då det af Revisorerne anmärkte förhållande någon gång inträffat, sådant haft sin grund deri, att vid räkenskapens afslutande, concurs-utred-

ningen ännu icke för sig gått eller varit af Discont-Contoret tillförlitligen känd; och trodde Kongl. Collegium, att de grunder, som i omförmälda hänseende hittills varit följda, icke medförde någon olägenhet, men att deremot en förändring häruti endast skulle, genom täta öfverföringar från den ena till den andra columnen, leda till oreda i bokföringen.

Hvad Kongl. Commerce-Collegium sålunda anfört, finner Utskottet, för sin del, innefatta en tillfredsställande förklaring af den framställda anmärkningen, hvilken Utskottet alltså

anser böra förfalla.

§. 4.

Angående ett Öfversten J. A. Palm tillerkändt expectance-arfvode.

(1835 års Rev. Ber. pag. 5—6 och Kongl. Commerce-Collegii Utl. pag. 47—48, samt 1837 års Rev. Ber. pag. 5 och Kongl. Commerce-Collegii Utl. pag. 48.)

Uti 1835 års Revisorers Berättelse är vordet anmäldt, att, sedan Kongl. Maj:t hos Rikets sist församlade Ständer föreslagit, att, i anseende till Extra Licent-fondens otillräcklighet, det Öfversten *J. A. Palm*, i egenskap af Directeur för Eskilstuna Fristad, af nämnde fond tillagda belopp af 900 R:dr årligen, måtte på allmänna Indragnings-staten öfverflyttas, men Rikets Ständer vägrat sitt samtycke härtill, hade Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref af den 27 September 1834, förordnat, att bemälde Öfverste, som, medelst fullmagt, blifvit om bibehållande af sina löne-inkomster försäkrad, skulle, tills vidare, af Manufactur-Discont-fondens vinst-medel, för så vidt Extra Licent-fonden och anslaget till Manufacturernes befrämjande icke dertill lemnade tillgång, uppbära sitt förut innehafvande årliga expectance-arfvode.

Härvid hade Revisorerne, som ansett denna utgift vara för Manufactur-Discont-fonden alldeles fremmande, anmärkt, att Öfverste *Palm*, hvars tjenstgöring uti ifrågavarande egenskap upphört, såsom följd af Eskilstuna Fristads år 1833 anbefallda skiljande från Carl Gustafs stads Gevärsfactori, derefter fått oafkortadt bibehålla hela sin under tjenste-tiden innehafda aflöning, oagtadt Kongl. Brefvet den 18 Maj 1825 endast tillerkände Fristads-Directeuren en årlig lön af 600 R:dr, hvarjemte han, så län-

ge Fristaden och Gevärs-factoriet förblefve under en gemensam styrelse, tillades ett serskildt arfvode af 300 R:dr årligen.

Vid sådant förhållande, och då följaktligen vilkoret, hvarunder arfvodet blifvit beviljadt, förfallit, samt dessutom arfvoden i allmänhet endast borde kunna uppbäras för effectiv tjenstgöring, hade det synts Revisorerne, att Öfverste *Palms* pension skäligen bordt nedsättas till det belopp, hvartill Fristads-Directörens egentliga lön var bestämd, eller 600 R:dr. Af 1837 års Revisions-Berättelse och Kongl. Commerce-Collegii afgifna utlåtanden inhemtas vidare, att det Öfverste *Palm* tillagde expectance-arfvode fortfarande, till hela beloppet, 900 R:dr Banco, från Manufactur-Discont-fonden, emot ersättning af anslaget för Manufacturernes befrämjande, utgått till dess, efter Öfverstens i December månad 1836 timade död, denna utgift upphört att vidare belasta de under bemälde Kongl. Collegii förvaltning ställda medel.

Lika med Revisorerne, finner Utskottet visserligen ofvanomförmälda förhållande anmärkningsvärdt, men sedan Öfverste *Palm* med döden afgått och det honom tillagda arfvode således numera upphört,

anser Utskottet detta förhållande icke föranleda någon åtgärd af Rikets Ständer.

§. 5.

Angående Kongl. Commerce-Collegii hus.

(1835 års Rev. Ber. pag. 7. Kongl. Commerce-Collegii Utl. pag. 48–49.)

Vidare hafva 1835 års Revisorer funnit, att Kongl. Commerce-Collegii å Riddarholmen belägne hus, med tillhörande tomt och lägenheter, som, med undantag af de å tomten befintlige trädbyggnader, blifvit på Manufactur-Discont-fondens bekostnad brandförsäkradt för 60,000 R:dr B:co, samt jemväl, genom Kongl. Brefvet den 7 Juni 1834, förklarats vara att anse såsom en fondens tillhörighet, borde till nämnde brandförsäkringsvärde bland fondens tillgångar upptagas och bokföras, äfvensom att de uti berörde hus inrymde allmänna Verk och Inrättningar borde, i förhållande till de åt dem upplåtna lägenheter, bidraga till kostnaderne för husets underhållande m. m., i hvilket sistnämnde afseende Revisorerne föreslagit, att å Riksstaten hyresmedel till lämpligt belopp måtte, såsom ersättning för de af dessa Verk begagnade rum och lägenheter, anvisas och årligen

till Fonden utbetalas; hvaremot Fonden, såsom husegare, skulle, för bestridandet af reparationer och öfrige förefallande utgifter, ansvara. Derjemte hafva Revisorerne, som inhemtat, att den för egendomen fastställda brandskade-ersättning, i händelse af eldsvåda, komme att, i anseende till de å tomten uppförda, Fonden icke tillhöriga, trädbyggnader, förminskas med 25 procent, så att den Fonden i sådant fall tillkommande ersättning endast skulle utgöra 45,000 R:dr; af sådan anledning, samt med afseende å den eldfarlighet, hvilken, genom närbelägenheten af berörde trädbyggnader, som begagnades till vagnshus och foderskullar, förefunnes, ej blott för meranämnde, utan äfven andra Kronans hus och byggnader, härå fästat Rikets Ständers uppmärksamhet, på det att ifrågavarande trädbyggnader måtte undanrödjas och till annat lämpligt ställe flyttas.

Kongl. Commerce-Collegium har, i anledning häraf, bland annat, upplyst: att våningen 2:ne trappor upp uti merberörde hus, hvilket med Nådig tillåtelse år 1772 inköptes af den under Kongl. Collegii förvaltning ställde Manufactur-fondens medel, numera begagnas, dels af Kongl. Krigs-Expeditionen och dels af Öfver-Intendents-Embetet; att flygelbyggnaden åt gården och uthusen, under f. d. Konung Gustaf IV Adolphs Regering, upplätos till dåvarande Kongl. Lif-Drabant-Corpsen, hvarvid äfven större nybyggnad af träd längs sjösidan uppfördes till stall, vagnshus och höskullar, samt att, efter nämnde Corps upplösning, dessa lägenheter varit begagnade för H. K. H. Kronprinsens Stall-stat. Med afseende å vigt ensamt fördelen deraf, att, till minskande af eldfarligheten för så väl Kongl. Collegii som andra närliggande hus, ofvannämnde trädbyggnader bortflyttades eller åtminstone bekläddes med sten, derigenom hindret för fulla assurance-summans utbekommande, i händelse af vådeld, jemväl undanröjdes, har Kongl. Collegium också instämt uti Revisorernes gjorda hemställan, om anslag af Statsmedlen till hyresersättning åt Manufactur-Discont-fonden för de delar af egendomen, som utaf andra Verk begagnades, enär sålunda för Fonden kunde till någon del beredas utväg för uppbyggande af nya uthus af sten, eller de nuvarande trädhusens förseende med stenbeklädnad; äfvensom Kongl. Collegium ansett något hinder icke möta för den föreslagna åtgärden, att huset bland Fondens öfriga tillgångar, till det åsatte brandförsäkringsvärdet, uti hufvudboken uppdebiterades.

Enär Manufactur-fonden, med hvars medel meranämnde hus blifvit inköpt, tillkommit genom beviljade och af allmänna medel utgångna bidrag, samt detta hus således obestridligen är en statens tillhörighet,

anser Utskottet deraf följa, att nödige reparationer å detsamma och öfriga utgifter derför jemväl böra af det, till underhåll af Kronans öfriga byggnader i hufvudstaden, å Riks-Statens 8:de Hufvud-Titel uppförde anslag bekostas, samt dessa reparationer för framtiden verkställas, under tillsyn af den Embetsmyndighet, som fått sig uppdragen enahanda befattning, i afseende på andra, Staten tillhöriga och till Embetsrum för de förvaltande Verken upplåtne hus. Utskottet kan fördenskull icke understödja Revisorernes hemställan, om förstnämnde egendoms upptagande bland Manufactur-Discont-fondens tillgångar, samt om hyres-anslag för de derstädes inrymda allmänna Verk.

Vidkommande åter de å ifrågavarande egendoms tomt uppförde trädbyggnader, så finner Utskottet, med afseende å deras eldfarliga beskaffenhet och vådlighet för dervid belägna allmänna Verk, å hvilken omständighet Fullmägtige i Riksgälds-Contoret dessutom serskildt fästat Utskottets synnerliga uppmärksamhet, högst angeläget, att dessa byggnader varda borttagne. För detta ändamåls vinnande får Utskottet alltså vördsamt föreslå,

att Rikets Ständer må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t tackes från vederbörande i Nåder infordra och derefter, under innevarande Riksmöte, meddela Rikets Ständer erforderliga upplysningar och kostnads-förslag, i afseende på upplåtandet och inredandet för det ändamål, hvartill berörde trädbyggnader nu begagnas, af någon annan härtill lämplig, Staten tillhörig local, eller, derest någon sådan icke finnes, enahanda förslag i afseende på inköpandet häraf, samt utförandet af de möjligtvis erforderliga tillbyggnader och förändringar å de på samma local redan befintliga hus.

§. 6.

Angående sammanförandet af Kongl. Commerce-Collegii nuvarande 2:ne Räkningar N:ris 5 och 8 i Banken.

(1835 års Rev. Ber. pag. 8—10 och Kongl. Commerce-Collegii Utl. pag. 49—50).

I anledning af Revisorernes förslag om sammanslåendet af de 2:ne Räkningar, Kongl. Commerce-Collegium i Rikets Ständers Bank eger, under N:ris 5 och 8, för de Manufactur-Discont-fonden beviljade låne-understöd, utgörande tillsammans 1,000,000 R:dr, deraf 89,101 R:dr 5 sk. 4 r., eller den å Räkningen N:o 8 insatta summa, är såsom stående lån beviljad, hvaremot återstoden eller 910,898 R:dr 42 sk. 8 r., i egenskap af creditiv-lån, blifvit Discont-fonden meddelad, har Utskottet ansett sig böra, gemensamt med Banco-Utskottet, behandla denna fråga, såsom möjligen ledande till en förändring i beskaffenheten af de låne-biträden, hvarmed Manufactur-Disconten af Banken understödjes. Stats-Utskottet skall derföre framdeles, efter öfverläggning med nyssbemälde Utskott, serskildt yttrande rörande detta ämne afgifva.

§. 7.

Angående ordningen för beviljade förlags-låns utbetalande.

(1835 års Rev. Ber. pag. 12—13 och Commerce-Collegii Utl. pag. 50).

I afseende på förvaltningen af den utaf Manufactur-Discontens låne-tillgångar serskildt afsatta förlags-låne-fond å 200,000 R:dr, har af 1835 års Revisorer blifvit anmärkt, att, sedan Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref af den 14 December 1833, beviljat Fabriksidkaren *A. Felling*, till utvidgande af hans här i hufvudstaden anlagde fabrik, för fördigandet af fabriksredskap och machiner, ett förlags-lån af 2,000 R:dr, samt tillika, med afseende å den stora fördel, som för härvarande fabriker förväntades deraf, att *Felling* snart komme i tillfälle att i större scala drifva sin machintillverkning, i Nåder medgifvit, att, då af det Rörstrands Porslins-fabriksintressenter år 1832 tillagde förlags-lån å 20,000 R:dr, i följd af skedd afsägelse, endast 15,000 R:dr komme att uttagas, och således å förslagslåne-fonden förefunnes en opåräknad tillgång af 5,000 R:dr, *Fellings* lån finge af först till fonden inflytande medel utbetalas, så hade detta lån också, näst efter lånet till Rörstrands fabriks-delegare, utgått, eburu då ännu icke kunnat utgifvas de förlags-lån, som till ett sammanlagdt belopp af 74,666 R:dr 32 sk. blifvit, innan *Fellings* låne-ansökning bifölls, i Nåder beviljade, att, i mon af förlags-låne-fondens tillgångar, utbetalas

till

till låntagarne, hvilkas rätt Revisorerne alltså ansett genom den *Felling* tillerkände förmon vara eftersatt. Härförutan har det synts Revisorerne, att då, med hänseende till det med förlags-låne-anslaget åsyftade ändamål, det borde förutsättas, att dylika understöd icke medgåfvos för andra, än sådana fabriksanläggningar, af hvilkas uppkomst det allmänna kunde hemta större fördelar, något bedömande af dessa anläggningars jemförelsevis större eller mindre värde, sedan deras anspråk på låne-understöd af allmänna medel en gång blifvit erkända, icke lämpligen kunde eller borde ega rum, helst, vid sådant förhållande och i betraktande af förlags-lånefondens inskränkta tillgångar, det blefve omöjligt för redan lånberättigade fabriksidkare att ens approximativt beräkna tiden, då de kunde af dem beviljade lån komma i åtnjutande; hvaraf åter följden möjligen blefve, att mången tillämnad, högst vigtig Fabriks-Inrättning, för det allmänna ginge förlorad.

Utskottet, som delar Revisorernes åsigt om vigten deraf, att lånesökande utbekomma dem tillerkända förlags-lån, i den ordning, de blifvit beviljade, får alltså vördsamt tillstyrka,

att, derest Rikets Ständer äfven i denna åsigt instämma, Rikets Ständer må härom hos Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan.

§. 8.

Angående den Kammar-Rådet Brandel tillerkända rättighet att, efter afskedstagandet, bibehålla sin Kammarskrifvare-Lön.

(1837 års Rev. Ber. pag. 4 och Kongl. Commerce-Collegii Utl. pag. 47).

De år 1837 församlade Revisorer hafva anmärkt, att Kammarskrifvaren i Manufactur-Discont-Contoret, Kamereraren i Kongl. Kammar-Collegium *J. A. Brandel*, efter sin 1836 vunna befordran till Kammar-Råd, och på grund endast af en hos Kongl. Commerce-Collegium gjord anmälan, det han, i följd af denna befordran, icke vidare kunde med berörde Kammarskrifvare-tjenst fortfara, fått, under åtta månader efter tjenstens afträdande, bibehålla den derför anslagna lön; och då härvid förekom-

me, att Kammar-Rådet *Brandel* blifvit till sistberörde embete befordrad från innehafvande Kamererare-tjenst i Kongl. Kammar-Collegium, hvilken befordran således icke hade något sammanhang med hans tjenste-befattningar i andra Verk, hvilka han följaktligen icke eller varit förbunden eller ens berättigad att annorlunda, än efter ordentligt afskedstagande, lemna, samt bemälde Kammar-Råd således befann sig i enahanda ställning, som hvarje tjensteman, hvilken, i anseende till vunnen befordran inom ett Embetsverk, funnit sig föranlåten att från sina förut innehafvande befattningar i andra Verk taga afsked, dervid någon ersättning för grundlagd begrafningshjelp ej erhölles, hafva Revisorerne ansett Kammar-Rådet *Brandel* icke egt någon i författningarne grundad rättighet, att, sedan han sin i Manufactur-Discont-Contoret innehafda Kammarskrifvare-tjenst frivilligt frånträdt, under aftjenandet af vacance- och nådårs-besparing å Kammar-Råds-lönen, den Kammarskrifvare-sysslan åtföljande lön bibehålla.

Till bemötande af denna anmärkning, har Kongl. Commerce-Collegium anfört, att, då Kammar-Rådet *Brandel* för sin befattning såsom Kammarskrifvare i Manufactur-Discont-Contoret aftjent begrafningshjelp, samt det vore både hårdt och obilligt, om en tjensteman, som vunne befordran, ehvad sådant skett inom eller utom det Embetsverk, der han innehade tjenst, icke skulle varda bibehållen vid sin förra lön, intilldess han komme i åtnjutande af lön för den tjenst, hvartill han blifvit befordrad, hade Collegium ansett Kammar-Rådet *Brandel* vara berättigad att för så lång tid, som han, i egenskap af Kammarskrifvare, aftjent begrafningshjelp, få, efter sitt utnämnande till Kammar-Råd, fortfara med uppbärandet af Kammarskrifvare-lönen i Manufactur-Discont-Contoret.

Den förklaring, Kongl. Commerce-Collegium sålunda afgifvit, kan Utskottet dock för sin del icke godkänna, utan instämmer deremot fullkomligt uti den af Revisorerne yttrade åsigt; men som detta jemväl af de utaf Kongl. Maj:t tillförordnade serskilda Revisorer anmärkta förhållande redan är hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäldt,

anser Utskottet någon ytterligare åtgärd i anledning häraf nu icke vara att af Rikets Ständer vidtaga.

§. 9.

Angående ett Pastellmålaren P. Lindberg beviljadt understöd.

(1837 års Rev. Ber. pag. 18 och Kongl. Com. Coll. Utl. pag. 48—49.)

I anledning deraf, att Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref af den 7 Maj 1836, tillagt Pastellmålaren *P. Lindberg* ett understöd af 200 R:dr, att af Manufactur-medlen under 3:ne års tid uppbäras, i och för utvidgandet och fullkomnandet af den tillverkning af pastellfärger och svartkritor, som af honom härstädes drifves, hafva Revisorerne yttrat den öfvertygelse, att i allmänhet Fakrikshandteringar af den beskaffenhet, att de, för deras bestånd och vidare utveckling, funnos vara i behof af så ringa understöd, som det *Lindberg* beviljade, icke voro förtjente att af Staten uppmuntras, samt att en dylik uppmuntran syntes desto mindre hafva vid nämnde tillfälle bordt ega rum, som Fabriksidkaren *L. C. Hasselgren*, redan i och för den af honom här i Hufvudstaden idkade ritfärgs-tillverknings fullkomnande, fått af Manufactur-medlen uppbära ett sammanräknadt understöd af 1000 R:dr B:co, utan att, så vidt Revisorerne kunnat utröna, denna tillverkning derigenom i någon betydligare mon tilltagit eller nått högre fullkomlighet.

Härvid har Kongl. Commerce-Collegium upplyst, att, då af de vid Pastellmålaren *Lindbergs* underdåniga ansökning fogade betyg, äfvensom af Kongl. Academiens för de fria konsterna afgifna utlåtande i ämnet, funnits ådagalagdt, att de pastellfärger och svartskritor, som af *Lindberg* beredde, i finhet, varaktighet och flere afseenden utmärkte sig framför de hittills brukliga, samt att behofvet här i Riket af goda pastellfärgor och svartkritor vid ritkonstens utöfning icke vore obetydligt, hade Kongl. Collegium, enär dessutom sistnämnde konst utgjorde ett för näringarne vigtigt hjelpmedel, ansett ett understöd, hvarigenom *Lindberg* sattes i tillfälle att utvidga och på ett ändamålsenligare sätt, än förut med hans knappa tillgångar kunnat ske, drifva ifrågavarande färgberedning, icke vara utan fördel för det allmänna, eller böra betraktas, såsom främmande för det hufvudsakligen till uppmuntringar för närings-företag af mindre omfattning anvisade anslag; i följd hvaraf Kongl. Collegium också hos Kongl. Maj:t i underdånighet tillstyrkt beviljandet af ofvannämnde understöd.

Med afseende å hvad Kongl. Commerce-Collegium sålunda yttrat och upplyst,

finner Utskottet, för sin del, emot ifrågavarande understöds meddelande icke något att erinra.

§. 10.

Angående nedsättning af räntan för det å Riksgälds-Contoret anvisade creditiv till Ull-Discont-fondens förstärkande.

(1837 års Rev. Ber. pag 14—16 och Kongl. Com.-Coll. Utl. pag. 48 samt 1839 års Rev. Ber. pag. 15—16).

Vidkommande den vid de begge sista revisionerne gjorda framställning derom, att de 200,000 R:dr, som Rikets Ständer, medelst serskildt beviljadt creditiv å Riksgälds-Contoret, anvisat såsom lån-tillgång för Ull-Discont-fonden, emot 5 procents ränta, måtte nämnde fond tillhandahållas emot godtgörandet af endast 3 procents ränta, samt att, såsom följd häraf, räntan å lån på hypotheserad ull, måtte vårda till 4 procent nedsatt; så anser Utskottet frågan härom böra komma under Rikets Ständers omprofning, i sammanhang med Kongl. Maj:ts vid denna Riksdag aflåtna Nådiga Proposition N:o 37, deruti, bland annat, enahanda ränte-nedsättning för omförmäldt Creditiv-lån blifvit föreslagen. Utskottet får derföre nu vördsamt hänvisa till dess, i anledning af Högstberörde Nådiga Proposition, ofördröjligen afgifvande utlåtande.

§. 11.

Angående alla utgifters för Ull-culturen sammanförande i ett conto.

(1835 års Rev. Ber. pag. 18).

Med anledning af den uti 1835 års Revisions-Berättelse yttrade åsigt, att, då alla utgifter för Ull-Contoret i Norrköping samt ull-sorteringen derstädes m. m. bestriddes af Ull-Disconten, följaktligen icke allenast alla, under årets lopp, utgående arfvoden till de i och för ullculturen anställde personer, utan ock alla extra utgifter, som af Ull-Contoret bekostades, borde å ett conto i Hufvud-boken upptagas, så att fondens samtliga utbetalningar för ullculturen, som ditintills blifvit å serskilda conti uppförda, måtte synas på ett ställe, och således kunna med större lätthet öfverskådas och bedömas, anser Utskottet sig böra vördsamt tillstyrka Rikets Ständer,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om verkställighet af Revisorernes sålunda framställda förslag, såvida icke

detsamma nu mera redan är vordet iagttaget, eller något hinder deremot icke förekommer, hvarom Utskottet icke kunnat hemta upplysning af Kongl. Commerce-Collegii öfver berörde Revisions-Berättelse afgifna utlåtande.

§. 12.

Angående sättet för inköpandet af Actierne uti Ullmagasinshuset i Norrköping.

(1839 års Rev. Ber. pag. 12—13 och Kongl. Com. Coll. Utl. pag. 44—45.)

I den sist afgifna Revisions-berättelsen förmäles, huruom Kongl. Commerce-Collegium, i stöd af Kongl. Brefvet den 26 Mars 1836, till Herr Presidenten *Skogmans* disposition ställt 3000 R:dr B:co af gamla Ull-Discontens medel, i och för inköpandet af Fabriks-Societeten i Norrköping frångångna lotter uti Ullmagasinshuset derstädes, hvilka medel borde, genom dylika lotters aflemnande, redovisas, men att, ehuru häraf syntes obestridligt böra följa, att nämnde dispositionsrätt i intet fall bordt utsträckas utöfver det af Kongl. Maj:t fastställda maximi-belopp af 3000 R:dr, sådant oagtadt, den med bemälde President, hvilken, såsom dåvarande Stats-Secreterare för Handels- och Finance-Ärender, sjelf contrasignerat åberopade Kongl. Skrifvelse, öfver ifrågavarande Creditiv förde räkning för år 1837, likväl började med en balance från föregångna året, af ej mindre än 7,175 R:dr 15 sk. 5 r., hvaraf, medelst inköpta lotter i Magasinshuset och derföre godtgjord resterande Actie-utdelning, under loppet af år 1837 redovisades, 4,541 R:dr 10 sk. 5 r., och år 1838 endast 2,188 R:dr 28 sk. Oansedt detta förhållande, hade dock Kongl. Collegium till Herr Presidentens disposition ytterligare anordnat 3,500 R:dr, så att utgående balancen till år 1839 å samma räkning, uppgick till 3,945 R:dr 25 sk., eller nära 1000 R:dr utöfver den bestämda maximi-summan. Derjemte hade det väckt Revisorernes uppmärksamhet, att, vid gamla Ull-Discont-fondens af Kongl. Collegium hos Kongl. Maj:t öfverklagade brydsamma ställning, Kongl. Collegium kunnat finna lämpligt att till Herr Presidenten öfverlemna, och således fondens rörelse undandraga, ej blott den bestämda förskotts-summan, utan stundom till och med dess dubbla belopp, helst det ville synas, att, i den mon lotter uti Ullmagasinshuset blifvit erbjudna till inlösen, de härtill nödiga medel lätteligen kunnat för hvarje gång från fonden

utassigneras, i stället att, såsom nu skett, större summor under längre tid legat ofruktbara för fonden, som likväl under tiden fått vidkännas actieutdelningen å de oinlöste lotterne i Magasinshuset.

Kongl. Commerce-Collegium har, i anledning häraf, anfört, att, då det ansetts leda till både enkelhet i förvaltningen och besparing i kostnaderne, att enskildes delaktighet uti Ullmagasinshuset upphörde, och Kongl. Maj:t, för sådant ändamål, genom högstberörde bref, förordnat, dels att 3000 R:dr borde af gamla Ull-Discontens medel utbetalas till disposition af Kongl. Collegii President, för inlösen af då erbjudna lotter i nämnde Magasinshus, dels att på lika sätt skulle förfaras med inlösen af återstående lotter, hade Kongl. Collegium icke dragit i betänkande, att, uppå reqvisition, successive anordna de härtill erforderliga medel inom maximi-beloppet af de enskilde lottegarnes andel i huset, utgörande 15,000 R:dr B:co, hvarå, enligt öfverenskomna vilkor, 6 procents ränta borde af Ull-Contorets inkomster i främsta rummet godtgöras, och hade, i följd häraf, 15,500 R:dr blifvit af Gamla Ull-Discontens medel utbetalda, hvaremot inlösta lotter voro aflemnade till ett sammanräknadt belopp af 11,650 R:dr. Härvid har Herr Presidenten *Skogman*, för egen del, tillagt: att, då summan af de enskildes andel i huset varit fördelad i 300 lotter, à 50 R:dr hvardera, och dessa spridda på flera händer, serskilda åtgärder erfordrats för deras infriande; att alla lotter, som kunnat erhållas, blifvit inlösta i den mon de erbjudits; att oförutsedda dröjsmål uppstått för inlösen af de återstående, som nu utgjorde 67 st., à 50 R:dr, om hvilkas öfverlemnande till inlösen anstalt blifvit fogad, samt att liqvid om räntan komme att uppgöras, sedan hela inlösningen fullbordats.

Efter öfvervägande af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet äran yttra, att Utskottet ingalunda finner den framställda anmärkningen, i hvad densamma angår de Herr Presidenten *Skogman*, vida utöfver det af Kongl. Maj:t fastställda belopp af 3,000 R:dr, medgifna förskott, vara på antagligt sätt af Kongl. Commerce-Collegium förklarad, och då Utskottet äfven för öfrigt anser sig böra instämma uti de af Revisorerne, rörande detta ämne, yttrade åsigter, får Utskottet vördsamt tillstyrka,

att, derest dessa åsigter jemväl delas af Rikets Ständer, hvad härvid förekommit, må hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas, för vidtagande af den åtgärd, hvartill Kongl. Maj:t kan i Nåder finna det anmärkta förhållandet föranleda.

§. 13.

Angående ett till England utskeppadt parti ull.

(1839 års Rev. Ber. pag. 14—15 och Kongl. Com. Coll. Utl. pag. 45.)

Uti Nya Ull-Discont-fondens räkenskaper hafva Revisorerne funnit balancerad en summa af 2,685 R:dr 44 sk. 2 rst., under rubrik: Kongl. Maj:ts och Kronans förlust på ett till England utskeppadt ullparti; upplysande Revisorerne, i afseende på tillkomsten af denna förlust, att, vid en i Norrköping verkställd auction å ett i Magasinet derstädes belånadt, sedermera likväl icke inlöst parti af 15,981 ½ ℔ ull, större delen väl blifvit med fördel för fonden föryttrad, men att 961 ℔ måst för Kongl. Maj:ts och Kronans räkning inropas, emedan auctions-anbudet understeg ullens belåningsvärde; att sistberörde ullparti, med Kongl. Maj:ts Nådiga tillåtelse, öfversändes till England, för att der försäljas; att efter derstädes skedd försäljning, genom dels lägre försäljningspris, än ullens belåningsvärde, samt dels utskeppnings- och auctions-omkostnader, fonden å detta företag förlorat ofvanuppgifna, balancerade belopp. I anledning häraf hafva Revisorerne yttrat, det de ansågo omförmälde förhållande lemna ett nytt bevis på olämpligheten af Statens inblandning i dylika handelsföretag, hvilka vanligen blefvo förlustbringande och, i alla fall, för Staten medförde kostnader, dem den enskilda omtankan förstode att undvika; hvarförutan, hvad serskildt anginge denna fråga, Revisorerne trott det kunna nästan för säkert antagas, att, om ifrågavarande, Kronan tillhörige ullparti ånyo blifvit utbjudet till försäljning i Norrköping eller någon annan fabriksort inom Riket, förlusten derå, i fall någon sådan då uppstått, blifvit mindre betydlig, än den, som nu inträffat.

Till närmare upplysning om förhållandet härmed, har Kongl. Commerce-Collegium anfört, att, vid den tidpunkt, då omförmälde ullparti för Kronans räkning inropades, detsamma svårligen kunnat, under dåvarande låga ullvärden, någorstädes i Riket afyttras till det pris, hvartill den blifvit belånad, samt att med den anmärkta utförseln till England varit, jemte den deraf förväntade fördel för fonden, afsedt det dubbla ändamål, att göra den finare Svenska ullen i England känd och att utröna det pris, som för densamma kunde å den större ullmarknaden påräknas.

Instämmande i Revisorernes yttrande om den genom omförmälda misslyckade försäljningsförsök erhållna ytterligare varning emot Statens inblandade i handelsföretag, anser Utskottet hvad härvid förekommit, lika-

ledes ådagalägga, att ullens belåningsvärde vid sorteringen bestämmes högre, än som med Ull-Discont-fondens säkerhet emot förluster är förenligt: Viljande Utskottet derföre, i sammanhang med sitt Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Högstberörde Nådiga Proposition, om det till nämnde fond anvisade creditiv, jemväl inför Rikets Ständer framställa sin åsigt, rörande nu uppgifne ämne. Emedlertid får Utskottet förklara, att Utskottet

anser det af Revisorerne uppgifne förhållande för öfrigt icke påkalla någon Rikets Ständers åtgärd.

§. 14.

Angående utsökningen af fordringar för meddelade förskott till Svenskt Sjöfolks hemförskaffande.

(1837 års Rev. Ber. pag. 19 och Kongl. Com. Coll. Utl. pag 49—50. samt 1839 års Rev. Ber. pag. 19.)

Under granskning af Redogörelsen öfver anslaget till godtgörande af Consulernes förskott för Svenskt sjöfolks hemförskaffande, hafva 1837 års Revisorer fästat uppmärksamhet vid den stora mängd fordringar hos Rederier, som allt sedan år 1830 varit i Räkenskaperne balancerade, och hvilkas belopp vid 1836 års slut uppgick till 2,640 R:dr 14 sk. 10 rst.; hvarjemte Revisorerne ansett, för bevarandet af Statsverkets rätt, angeläget, att utsökningen af berörde fordringar med mera skyndsamhet handhades.

Rörande detta ämne har Kongl. Commerce-Collegium yttrat, att, då de förskott, som, enligt gällande föreskrifter, af Svenska Consuler å Utrikes ort meddelades nödställda Svenska sjömän till dessas underhåll och hemförskaffande till Riket, och hvilka understöd, när de voro behörigen verificerade, förskottsvis ersattes Consulerne utaf de, för sådant ändamål, till Kongl. Collegii disposition ställda medel, sedermera borde återfordras af vederbörande Svenska Rederier, eller Sjömanshus, eller ock af de personer, som understöden åtnjutit, samt, då godvillig ersättning vägrades, i rättegångsväg utsökas, indrifvandet af dessa fordringar i allmänhet måste erfordra en längre tid, helst sjömännen icke sällan befunnos hafva för Consulerne origtigt uppgifvit orsaken till deras nödställda belägenhet, och all ledning således saknades för åtgärders vidtagande mot Rederier eller Sjömanshus, i följd hvaraf flere år åtgingo för efterforskningar till utrönande, om sjömännen återkommit till Riket, hvarest de vistades, samt om

de

de egde tillgång att sjelfve förskottet återgälda; och då således i betraktande toges beskaffenheten och mångfalden af de åtgärder, som vore att vidtaga, innan ersättning till Stats-Verket för de meddelade förskotten kunde erhållas eller afskrifning, på grund af författningarne, finge verkställas, samt att den af Revisorerne yrkade större skyndsamhet i utsökningarnes handhafvande följaktligen icke alltid kunde ega rum, och dessutom i de flesta fall icke ensamt berodde af Kongl. Collegium, borde, i Kongl. Collegii tanka, det af Revisorerne uppgifne balancerade beloppet af fordringar för Consuls-förskott icke anses betydligt, ehuru visserligen antalet af fordringsposterne, af hvilka en stor del ej uppginge till mer än några få Riksdaler, icke vore ringa.

Vid de sålunda af Kongl. Commerce-Collegium utredda förhållanden och då, efter hvad Rikets Ständers sistlidet år församlade Revisorer upplyst, ifrågavarande balancerade belopp, sedan 1836 års utgång, blifvit med 1500 R:dr 4 sk. 8 rst. förminskadt,

anser Utskottet omförmälda anmärkning böra förfalla.

Stockholm den 8 Maj 1840.

STOCKHOLM, *Kongl. Ordens-Boktryckeriet*, 1840.

N:o 97.

Ank. till Exp.Utsk. den 11 Maj, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af f. d. Arrendatorns af Rinkeby Hemman i Stockholms Län, Kamereraren H. H. Krutmejers ansökning om befrielse från skyldigheten att ersätta den genom hemmanens senare utarrendering Kronan tillskyndade förlust.

(I. A.)

Sedan arrendatorn af Kungsgårdshemmanen Rinkeby N:ris 1 och 4, om tillsammans $\frac{3}{4}$ mantal, inom Danderyds socken af Stockholms Län, Kamereraren *H. H. Krutmejer*, genom Danderyds Skeppslags TingsRåtts den 30 Mars 1833 fällde, lagakraftvunne Utslag, blifvit, för uragtlåtenhet att ställa behörig borgen för arrende-förbindelsernes fullgörande under tio års tid, räknad från midfastan år 1832, förklarad arrendet förlustig, med skyldighet att, jemlikt 9 punkten i Kongl. Kammar-Collegii den 3 Augusti 1825 om hemmanen utfärdade arrende-contract, ansvara för den förlust, Kronan under den återstående arrendetiden eller till midfastan år 1856, genom hemmanens bortarrenderande, kunde komma att vidkännas, — *Krutmejer* dock öppet lemnadt att, i anledning af det under rättegången förekomne förhållande, att framlidne Stats-Rådet Grefve *Wirsén* i lifstiden, uti *Krutmejers* ställe, emottagit hemmanen samt erlagt arrendet och utgjort öfriga onera, serskildt emot Grefve *Wirséns* sterbhus fullföljа den talan, hvartill befogenhet förefunnes — samt den af *Krutmejer* hos Kongl. Maj:t i underdånighet gjorde ansökning om befrielse från ifrågavarande arrende och att hemmanen måtte få å nyo utarrenderas utan den i arrende-contractets 9:de punkt stadgade påföljd, blifvit af Kongl. Maj:t och Rikets senast församlade Stånder afslagen; så har Kamereraren, uti en till Kongl. Maj:t ingifven ytterligare skrift, under förmålan, att, i följd af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Lånet förordnande, det Rinkeby hemman borde under arrende-ledigheten, genom Kronofogdens i orten försorg, på det för Kronan fördelaktigaste sätt skötas och brukas, berörde egendom blifvit under år 1834 och till den 14 Mars 1835 upplåten till Enkefru Grefvinnan *Wirsén*, emot erläggande till Kronan af en afgift,

som med 30 tunnor understigit det, enligt förra contractet, bestämde arrendebelopp af 91 tunnor $\frac{7}{8}$ kappar spannmål, hvilken minskning i Kronans inkomst *Krutmejer*, genom Kongl. Svea Hofrätts dom af den 5 Augusti 1839, blifvit ålagd godtgöra, äfvensom att, vid den till utarrendering af meranämnde hemman förrättade auction, hemmanen af Fru Grefvinnan *Wirsén* inropats för en arrende-afgift af 76 t:r $\frac{7}{8}$ k:pr, i underdånighet anhållit: det Kongl. Maj:t täcktes af Gunst och Nåd frikalla sökanden från skyldigheten att utgifva, dels de 30 t:r spannmål, hvilka han genom Kongl. Svea Hofrätts nyss åberopade dom af den 5 Aug. 1839 blifvit förpligtad erlägga, men ännu icke förmått gälda, dels de 15 t:r, *Krutmejer*, enligt Tingsrättens utslag den 30 Mars 1833, vore skyldig att, under den återstående arrendetiden eller till midfastan 1856, årligen utgöra; varande till stöd för omförmälde ansökning hufvudsakligen anfördt: att det af *Krutmejer* i laga ordning fullföljde påstående, att, på grund af det mellan sökanden och framlidne Grefve *Wirsén* träffade aftal om hemmanens öfverlåtande till den sistnämnde, *Wirsénska* sterbhuset måtte förpligtas att godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan den genom det lägre arrendet förorsakade minskning i inkomsten af Rinkeby hemman, blifvit genom Kongl. Maj:ts i saken meddeldte dom ogilladt och sterbhuset från en dylik ersättningsskyldighet befriadt; att, på sätt sökanden i dess förra underdåniga ansökning uppgifvit samt Kronofogden i orten och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län jemväl vitsordat, den arrende-afgift, hvilken, enligt det med *Krutmejer* uppräättade contract af den 3 Aug. 1825, bordt utgå med 91 t:r $\frac{7}{8}$ k:pr spanmål, hälften råg och hälften korn, vida öfverstege det belopp, som, med afseende å hemmanens beskaffenhet och förmoner, kunde derför utgöras, samt att *Krutmejer*, som saknade all tillgång för fullgörande af den honom åliggande ersättningsskyldighet, skulle, i händelse hans nu förevarande underdåniga ansökning icke blefve bifallen, se sig nödsakad att afstå sin egendom till borgenärer, hvaraf, utom det att någon fördel derigenom icke bereddes Kongl. Maj:t och Kronan, den gifne påföljden vore sökandens och dess talrika familjs undergång; varande denna ansökning, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss af den 15 sistlidne Februari, till Stats-Utskottets handläggning öfverlemnad.

Då, enligt hvad handlingarne utvisa, åkerjorden vid Rinkeby hemman endast utgör 29 tunne- och $\frac{7}{8}$ kappland, synes deraf, enligt Utskottets tanka, vara fullkomligen ådagalagdt, ej mindre, hvad äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länet vitsordat, att den arrende-afgift af 91 t:r $\frac{7}{8}$ k:pr, som Kamereraren *Krutmejer* vid auctionen erbjudit, vida öfver-

stiger, hvad som med arrendatorns bestånd kan utgöras af berörde egendom, för hvilken minimi-arrende-beloppet lårer hafva varit beståmdt till endast 29 t:r $\frac{7}{8}$ k:pr, och det förut erlagda arrendet utgjort 40 t:r, ån ock att det nu utgående arrendet af 76 t:r $\frac{7}{8}$ k:pr, hvarutöfver, oagtadt flere auctioner låra varit anställda, anbud ej kunnat erhållas, utgör allt hvad för egendomen skåligen kan påfordras. Vid sådant förhållande anser Utskottet, att, fastån Kamereraren *Krutmejer*, i följd af contractet, lagligen blifvit ålagd att ersåtta skillnaden emellan det af honom åtagne arrende och hvad Statsverket, sedan arrendet af *Krutmejer* fråntråddes, åtnjutit, eller, enligt nya contractet, under återstående arrendetiden eger att undfå, det likvål icke vore med billighet instämmande, om staten skulle utfordra en dylik ersåttning, hvilken endast grundas på det af *Krutmejer* obetånksamt gjorda, öfverdrifvet höga, anbud och således icke kan anses motsvarad af någon verklig förlust, som blifvit staten tillskyndad, men hvilken ersåttning, derest den möjligen kunde indrifvas, då Kamereraren *Krutmejer* icke lårer ega andra tillgångar, ån en mindre betydlig lön, skulle försåtta honom med en talrik familj uti utblottad och nödstålld belågenhet, hvarjemte åfven synes böra behjertas, att, enligt hvad utredt år, Kamereraren *Krutmejer* aldrig sjelf innehaft det ifrågavarande arrendet, utan genast efter dess ingående öfverlemnat detsamma till då varande Stats-Rådet m. m. Grefve *Wirsén*, fastån formlig öfverlåtelse ej egde rum, hvaraf håndt, att, sedan några år efter bemålde Grefves död Grefvinnan *Wirsén* frånsagt sig begagnandet af arrendet, det lyckats Grefve *Wirséns* sterbhusdelegare att, vid den derefter yppade råttegång om deras förpligtande att erlägga den ersåttning, hvilken Kamereraren *Krutmejer*, på sått här förut omförmåldt år, blifvit ålagd till staten utgifva, ifrån en dylik ansvarsskyldighet vinna befrielse. Och har derföre Utskottet, i betraktande af alla dessa bevekande omståndigheter, trott sig böra tillstyrka,

att Rikets Ståndet måtte bevilja Kamereraren *Krutmejer* den af honom sökte befrielse ifrån ersåttningen för skillnaden emellan åtagne arrendet för Rinkeby hemman och hvad staten, sedan arrendet af honom fråntråddes, deraf åtnjutit eller, enligt nya contractet, eger att under återstående arrendetiden uppbåra, till så stor del, som dylik ersåttning icke redan blifvit erlagd.

Stockholm den 8 Maj 1840.

N:o 98.

Ank. till Exp.Utsk. den 11 Maj, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående Arrendatorernes af Nyqvarns Qvarn och Bro ansökning, om bibehållande vid arrendet af dessa lägenheter.

(I. A.)

Sedan Kongl. Maj:t, genom Dom af den 29 November sistlidet år, förklarat Bagaren *Johan Lemkes* arfvingar, hvilka, på grund af Kongl. Kammar-Collegii den 17 Juni 1724 utfärdade contract, innehaft besittnings- och arrende-rätt till Nyqvarns tullmjölqvarn och bro uti Upsala Län, hafva förverkat rättigheten att vid arrendet af dessa lägenheter blifva bibehållne, samt i följd deraf förpligtat bemälde arrendatorer att å nästa fardag lägenheterne till Kongl. Maj:t och Kronan aftråda, dem likväl obetaget, att serskildt å ort och ställe, som vederborde, utföra i afseende på de byggnader, som kunde dem enskildt tillhöra; så har Lieutenanten Friherre *Axel Åkerhjelm*, å egne och medarfvingars vägnar, uti en till Kongl. Maj:t ingifven och, jemte tillhörande handlingar, till Stats-Utskottet den 15 sistl. Februari i Nåder remitterad skrift, i underdånighet anhållit, att, då en vidlyftig undersökning skulle erfordras för bestämmande af det ersättningsbelopp, hvartill sökanderne för de dem tillhörige hus voro berättigade, och utredande af sökandernes förmente skatterätt till qvarnen, såsom belägen på deras skatteköpte jord å Broby hemman, hvaraf åter vidlyftig rättegång kunde uppkomma, sökanderne, till undvikande deraf, måtte af Gunst och Nåd vid arrendet af ifrågavarande qvarn och bro varda bibehållne, emot det att de till Kongl. Maj:t och Kronan afstode, hvad dem i hus och byggnader vid qvarnarne kunde tillkomma, samt på de vilkor och emot de afgifter för öfrigt, hvilka Kongl. Maj:t i Nåder täcktes bestämma; i afseende hvarå sökanderne erbjudit, jemte byggnads- och underhållsskyldighet af qvarnen, 666 R:dr 32 sk. B:co i årlig arrende-afgift, och till säkerhet derför första inteckning uti sökandernes berörde egendom, Kronoskattehemmanen Broby, 2 mantal.

Beträffande de förhållanden, som föranledt sökandernes skiljande från omförmälde arrende, har Utskottet af handlingarne inhemtat: att, efter det Advocat-Fiskalen i Kongl. Kammar-Collegium till Åsunda Härads-Rätt in-

stämt arrendatorerne af Nyqvarns qvarn och bro, med påstående, att, enär genom laga syn blifvit utredt, huruledes det af Kongl. Kammar-Collegium utfärdade ofvannämnde contract, hvarigenom Bagaren *Johan Lemke* och hans efterkommande arfvingar fått sig upplåtne dels besittningsrätten till qvarnen och dels, på obestämd tid, arrendet af bron med der fallande bropenningar, blifvit af innehafvarne i så måtto öfverträdt, att ej mindre de i contractet föreskrifne reparationer å qvarnverket, bron och islafvarne underlåtits, än ock de för qvarnen och bron stadgade afgifter till Kongl. Maj:t och Kronan icke eller blifvit å de i contractet bestämde tider erlagde, arrende-innehafvarne måtte förklaras besittnings- och arrenderätten till ifrågavarande lägenheter med åtföljande förmoner förlustige, bemälde Härads Rätt, genom utslag den 1 Maj 1835, förklarat, att enär styrkt vore, att det för Nyqvarns qvarn stadgade arrende åren 1816, 1824 och 1826 icke blifvit vid föreskrifven tid eller vid Thomasmässan erlagdt och icke eller, på sätt som vederbordt, bro-arrendet för hela året vid hvarje midsommarstid utgifvits samt jemväl förekommit, dels att försummelse egt rum, i afseende å qvarnens underhåll, dels att, genom arrende-innehafvarnes uraktlåtenhet att i tid bättra de å bron uppkomne mindre bristfälligheter, samma bro kommit i ett försämradt skick, Härads-Rätten ansåge då varande arrende-innehafvare af meranämnde lägenheter hafva i ofvanberörde måtto brustit i arrende-förbindelsernes fullgörande; hvarföre de förklarades arrende-rätten till så väl qvarnen som bron förlustige samt skyldige att desse lägenheter till Kronan genast återlemna, hvaremot Uplands Läns Lagmans-Rätt, medelst dom den 15 Oct. 1835, sig utlåtit, att, ehuru Kongl. Kammar-Collegii ofvan åberopade contract föreskrefve, att innehafvaren af Nyqvarns qvarn och bro borde framgent under sin besittningstid, dels på egen bekostnad i godt och varaktigt stånd underhålla så väl sjelfva qvarnhuset, som det gående verket, dels, fastän befriad från större byggnads- och underhållskostnad å de till qvarnen hörande islafver och dammar, äfvensom å Nyqvarns bro, icke destomindre afhjelpa derå befintlige smärre bristfälligheter, som med ringa kostnad genast kunde botas, men, lemnade utan tillsyn, i längden medföra stor skada, dels för bron med dervid fallande bropenningar midsommarstiden hvarje år till Kongl. Maj:t och kronan i arrende erlägga 100 daler silfvermynt; men vid hållen laga syn den 15 Juli 1833 de å qvarnhuset och qvarn-inrättningen befintlige bristfälligheter uppgått till ett värde af 196 R:dr 44 sk. B:co samt i öfrigt befunnits, att så väl bärbjelkarne under islafvarne som bjelklaget å bron varit af förruttnelse angripet, hvilken skada kunnat genom tidig tillsyn

förekommas, åfvensom upplyst vore, att nyssnämnde arrende-afgift för bron ej blifvit af innehafvarne från och med 1815 till 1832 års slut erlagd förr, än i December månad hvarje år, samt att berörde arrende, oagtadt det, i följd af Kongl. Brefvet den 3 October 1766, derefter bordt till dubbelt belopp, eller 66 R:dr 32 sk. B:co, årligen utgå, likväl oförändradt fortfarit till 1831 års slut, Lagmans-Rätten likväl, enär, hvad anginge bristfälligheterne å qvarnhuset, qvarnverket och bron, desamma icke varit af sådan beskaffenhet, att arrende-innehafvarne kunde, med tillämpning af 16 Cap. 4 § Jordabalken, från besittningsrätten skiljas, samt denna påföljd icke eller funnes serskildt i contractet bestämd, hvarken i fråga om lägenheternes vanvård eller i det fall, att årliga arrendet för bron ej blefve till fullt belopp eller i föreskrifven tid erlagdt, funne innehafvarne af ifrågavarande lägenheter, i och för hvad i berörde måtto emot dem förekommit, icke kunna anses hafva besittningsrätten till Nyqvarns bro förverkat; men emedan, hvad deremot beträffade Nyqvarns qvarn, Kongl. Kammar-Collegii arrende-contract, under åberopande af Kongl. Brefvet den 3 Juli 1722, hvarigenom *Lemke* och hans efterkommande arfvingar blifvit försäkrade om fortfarande besittningsrätt till samma qvarn, så länge den derför bestämde årliga arrende-afgift, 500 Daler Silfvermynt, rigtigt erlades, jemväl uttryckligen stadgade, att berörde arrende borde, sist inom hvarje års slut, oafkortadt vara betaldt, men genom vederbörande Uppbördsmans skriftliga betyg vore styrkt, att af 1824 års arrende ej mer än 66 R:dr 32 sk. B:co blifvit inom föreskrifven tid erlagde, och de återstående 100 R:dr, först efter utfärdad restlängd, under nästpåföljde år ingått, så och då häraf ostridigt vore, att arrende-innehafvarne brustit i det för besittningsrättens bibehållande i contractet stadgade vilkor, blefve det slut, hvari Härads-Rätten i denna del stannat, sålunda gilladt, att arrende-innehafvarne förklarades hafva sin besittningsrätt till Nyqvarns qvarn förverkat och skyldige att å nästa fardag berörde lägenhet till Kronan afstå; hvilken Lagmans-Rättens dom blifvit, under den 10 Augusti 1837, af Kongl. Svea Hof-Rätt fastställd; och har Kongl. Maj:t, uti förstomförmälde dom af den 29 sistlidne November, enär arrende-innehafvarne hvarken sjelfve i rätter tid afhulpit de vid laga synen den 15 Juli 1833 å Nyqvarns bro anmärkte bristfälligheter eller bevisligen hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länet derom gjort anmälan samt härigenom brustit i fullgörande af de, jemlikt arrende-contractet, dem åliggande skyldigheter och till Kronans stora skada, i väsendtlig måtto och på ett för ifrågavarande brobyggnads framtida bestånd menligt sätt, densamma vanvårdat, förklarat, det

innehafvarne af Nyqvarns bro och qvarn, som, enligt omförmälde contract, ej finge från hvarandra skiljas, förverkat rättigheten att vid arrendet af dessa lägenheter varda bibehållne.

Då förrbemälde arrende-innehafvare, som sålunda genom laga dom blifvit förklarade arrendet af Nyqvarns qvarn och bro förlustige, uti deras af Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet öfverlemnade underdåniga ansökan, nu anhållit, att af Gunst och Nåd, emot af dem erbjudet högre arrende jemte andra vilkor, varda vid arrende-rättigheten bibehållne, anser Utskottet i skäligt betraktande böra tagas, att, fastän arrende-innehafvarne i så måtto underlåtit sina skyldigheter, att de icke i tid anmält de å bron yppade bristfälligheter, denna försummelse, hvarpå Högsta Domstolens beslut om arrendets förverkande är grundadt, likväl icke tillskyndat Statsverket annan skada, än att reparationskostnaden måhända uppgått till högre belopp, emot hvad den torde hafva utgjort, om felaktigheterne tidigare blifvit anmälde och kunnat afhjelpas, samt att det vid sådant förhållande synes hårdt, att arrrende-innehafvarne skola, i följd deraf, helt och hållet förlora den dem förut försåkrade perpetuela arrende-rättighet, hvilken medfört fördelar, som grundlagt afhandlingar dem emellan och hvarigenom berörde innehafvare, ibland hvilka finnas flere omyndiga barn, skulle åbringas högst betydliga förluster. Vid öfvervägande häraf och då fråga sålunda är om behjertande af de ömande omständigheter, som för arrende-innehafvarne förekomma, anser Utskottet sig ega skälig anledning tillstyrka Rikets Stånder,

att i så måtto bifalla den nu gjorda ansökan, att förre innehafvarne af nu ifrågavarande qvarn- och bro-arrende må tillåtas att med nästa fardag samma arrende åter tilltråda och uti trettio år innehafva, emot de af dem erbjudne vilkor, att till Kongl. Maj:t och Kronan afstå de vid qvarnen befintlige, dem tillhörige, hus och byggnader, hvilka i laga stånd böra underhållas och vid arrende-tidens slut aflemnas; att för byggnads- och underhållsskyldighet af qvarnen ansvara, så att qvarnen med hvad dertill hörer vid arrendets slut likaledes i laga stånd aflemnas, samt att erlägga en till Sexhundrade Sextiosex Riksdaler 32 sk. Banco förhöjd årlig arrende-afgift, för hvilka förbindelsers uppfyllande antaglig säkerhet bör ställas; äfvensom det förbehåll, till undanrödjande af framtida tvistigheter, torde böra fästas, att arrende-innehafvarne, såsom egare af Broby hemman, medgifva Kongl. Maj:ts och Kronans rätt till qvarnplatsens, damfästets och vatten-

fallets framgena begagnande, så att denna råttighet må varda lagligen befåstad.

Stockholm den 8 Maj 1840.

Reservationer:

Af Herr Biskop *Hedrén*, som yttrat, att, då vårdet af de arrendatorerne tillhörige hus, som de, under förutsättning af perpetuel besittningsrått, erbjudit sig afstå, icke finnes uppgifvet, och således outredt år, huruvida arrendets fortfarande i endast 30 år, under sådane vilkor, som nu blifvit föreslagna, kan för arrendatorerne medföra någon verklig förmon, Herr Biskopen ansåg billigheten fordra, att arrende-tiden blefve till 50 år bestämd. — Härmed hafva Herr Doctor *Björkman* och Herr Prosten *Afzelius* sig förenat.

Af Herr *Helsingius*, som, då *Lemkes* arfvingar, i anseende till uraglåtenhet att sina förbindelser uppfylla, genom laga dom blifvit förklarade arrende-råttigheten förlustige, ansett sig icke kunna bitråda Utskottets hemställan.

Af *Jan Andersson* från Upsala Län. "Emot Höglofliga Stats-Utskottets genom votering afgjorde beslut, att tillstyrka Rikets Ständer att bifalla arfvingarnes efter *Detlof Lemke* ansökning, att fortfarande få under arrende innehafva Nyqvarns qvarnar och bro, får jag åran mig reservera. Jag kan dervid icke återhålla ett uttryck af förundran deröfver, att, ehuru Utskottets Inkomst-afdelning afstyrkt bifall till ansökningen, den i Utskottets Plenum sedan skedda omröstning slagit så ut, att blott 5 röster öfverensstämde med Afdelningens beslut. Serdeles bevekande måste således de omståndigheter hafva varit, som mellankommit och förändrat öfvertygelsen hos Afdelningens ledamöter.

Utskottets beslut anser jag så mycket mera orimligt, som, utom det att det synes mig vara ett högst ledsamt prejudicat, att Rikets Ständer företaga sig att göra ändringar eller jemkningar i Domstolarnes beslut, det contract, på grund hvaraf *Lemkes* arfvingar förut besutit lägenheterna, efter min tanke, varit en fullkomlig nullitet, emedan Sveriges framlidne Konungar icke efter Grundlagarne varit beråttigade att, på sätt som genom samma contract åsyftats, mot en högst ringa afgåld, serdeles vid betraktande af de præstanda, som från statens sida härvid blifvit utfäste, för evärderliga tider afhända staten dess egendom. Vid sådant förhållande

de torde *Lemkes* arfvingar böra anses, på grund af detta document, hafva skördat nog, då de och deras ascendenter allt sedan 1724 besutit, för en ränta af 600 Daler Silfvermynt, i senare tider erlagd med 200 R:dr B:co, en statens egendom, som nu, efter hållen auction, är utarrenderad för 310 tunnor spanmål. Lägger man nu härtill det förhållande, hvilket genom laga syn den 6 i denna månad blifvit utröndt, att arfvingarne låtit qvarnen med dertill begagnade hus så förfalla, att bristfälligheterne å qvarnhuset med gående verket ansetts kosta öfver 4,000 R:dr B:co att afhjelpa, hvarjemte en högst betydlig summa ansetts åtgå till iståndsättande af de öfriga husen, som efter min öfvertygelse måste anses för Kronans och ingen annans; så kan jag för min del icke finna någon hvarken juridisk eller allmän billighetsgrund till Utskottets beslut. Arfvingarnes skrift i ämnet, som tyckes hota staten med försök från deras sida att, i egenskap af egare till Broby hemman, åtkomma både qvarnen, fastän belägen midt uti Sagåns Kungsådra, och de hus, som från urminnes tider dertill funnits å den för bro-, dam- och färjefäste nödiga plats å östra stranden, tyckes icke eller göra dem förtjente af någon present utaf staten.

Då man vid innevarande Rikamöte allmänt erkänner nödvändigheten af en sparsam hushållning med Statens tillgångar, synes mig således ifrågavarande beslut vara mindre välbetänkt, helst den af *Lemkes* arfvingar nu erbjudne arrende-summa, ehuru högre än den förra, icke motsvarar den kostnad, Kronan ett och annat år fått vidkännas för reparation å dammen med islafvarne för qvarnen, derifrån arfvingarne varit frikallade, än mindre, om härtill lägges vårdet af de dagsverken, Åsunda Håradsboer dervid utgjort, hvilka hädanefter låra komma att drabba staten med contant utgift, sedan Håradsboerne nu låra af Kongl. Maj:t vara från dagsverksskyldigheten befriade."

STOCKHOLM. Tryckt hos *A. G. Hellsten*, 1840.

N:o 99.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående väckt fråga om undersökning rörande Statens rätt att inlösa Ekolsunds gods.

(I. A.)

Uti en hos Ridderskapet och Adeln väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion, har Herr *af Robsahm, C. R.*, under åberopande af dess vid sistlidne Riksdag gjorde framställning, att, då Ekolsunds gods i Upsala Län skulle vara Kungsgård eller Kronogods, och endast under förpantningsrätt upplåtet, Staten måtte, emot erläggande af pantskillingen, 84,000 R:dr Specie, ifrågavarande egendom återlösa, föreslagit, att Rikets Ständer må lagligen låta undersöka förhållandet härmed och, sedan löserätten dervid blifvit Staten tillerkänd, densamma på offentlig auction för Statens räkning utbjuda och försälja.

Då, efter det Stats-Utskottet, i anledning af här förut omförmälde, vid 1834—1835 årens Riksdag väckte motion i enahanda syftning, uti utlåtandena N:ris 156 och 228, upplyst förhållandet med nu ifrågavarande gods, samt, på grund deraf, funnit sig sakna anledning tillstyrka vidtagande af någon åtgärd å Rikets Ständers sida och derföre hemställt, att motionen måtte förfalla, Rikets Ständer godkänt, hvad sålunda blifvit yttradt, anser Utskottet sig nu endast böra berörde utlåtanden och beslut åberopa, samt, i öfverensstämmelse dermed, hemställa,

att den nu väckte förnyade motionen i samma ämne icke må till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 100.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse om tillåtelse för Sällskapet till Växelundervisningens befrämjande att bibehålla den åt Normal-Skolan upplåtne Mariæ f. d. Bränneribyggnad.

(I. A.)

Sedan, med föranledande af Rikets Ständers vid 1823 års Riksdag fattade beslut, rörande förra magasins-inrättningens byggnader och, uppå underdånig ansökan af Directionen i Sällskapet för Växelundervisningens befrämjande, Kongl. Maj:t, genom Resolution af den 26 April 1826, till Directionens disposition under 18 år upplåtit Mariæ f. d. Bränneri-byggnader till inrättande af en Normal-Skola för Växelundervisningsmethodens begagnande, samt denna öfverlåtelse sedermera af Rikets Ständer vid 1828—1830 årens Riksdag blifvit godkänd, hvarjemte ett årligt anslag af 2,000 R:dr beviljats till Lärares aflöning och Skolans vidmagthållande, hvilket anslag, såsom fortfarande behöfligt, vid 1834 års Riksdag blifvit uppfördt å Riks-Statens 10:de Hufvud-Titel; så har bemälde Direction, enär den bestämde tiden för nämnde egendoms begagnande till local för Normal-Skolan snart ginge till ända, men samma egendom, som, sedan den till Directionens disposition öfverlemnades, blifvit genom enskilde personers bidrag försatt i det förbättrade skick, att dess värde numera kunde anses nära fördubbladt, ännu vore för Sällskapet och dess vigtiga ändamål behöflig, i underdånighet anhållit, att berörde egendom måtte hädanefter och allt framgent af Sällskapet få bibehållas till begagnande för en Normal-Skola för Växelundervisningen, med vilkor, att denna Skola äfven framgent förblefve ett Seminarium för Skollärare, i hvilken egenskap den redan visat sig vara af allmän nytta, hvarjemte denna Undervisnings-anstalt vore serskildt för hufvudstaden af serdeles vigt, emedan 300 fattiga barn derstädes åtnjöto kostnadsfri undervisning; och har Kongl. Maj:t, som jemväl ansett denna Normal-Skola vara allmänt nyttig, jemte Nådig Skrifvelse af den 17 sistl. Mars, till Stats-Utskottet öfverlemnat

Directionens i Sällskapet för Växelundervisningens befrämjande underdåniga ansökning om tillåtelse att för omförmälde Skola fortfarande begagna ifrågavarande byggnader, likväl endast så länge, som denna Skola finnes vara i egenskap af Skollärare-Seminarium behöflig.

I sammanhang härmed, har Utskottet jemväl förehaft en af Herr *af Uhr, Gustaf*, hos Ridderskapet och Adeln väckt, och till Utskottet remitterad motion, i hvad den angår framställning om betryggande af bemälde Sällskaps besittningsrätt till omförmälde egendom, så länge Sällskapet fortfar att för sitt ändamål, växelundervisningens befrämjande, densamma begagna.

Då de för den sökte förmonens beviljande anförde skäl, enligt Utskottets tanka, äro välgrundade, har Utskottet funnit sig böra hemställa,

att Mariæ f. d. Bränneri-byggnad måtte fortfarande få af bemälde Sällskap användas till local för en Normal-Skola för Växelundervisningen, med skyldighet likväl att, när denna Skola icke vidare finnes vara behöflig såsom Seminarium för bildning af Lärare vid Folk-skolorne, ifrågavarande byggnad till Staten återlemna.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 101.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Stats-Mäklaren J. Nordblads ansökning att till skatte få lösa den under Ulriksdals Kungsgård körande lägenheten Stocksund.

(I. A.)

Hos Kongl. Maj:t har uti ingifven skrift arrendatorn af den under Ulriksdals Kungsgård lydande lägenheten Stocksund i Solna socken, Danderyds Skeppslag af Stockholms Län, StadsMäklaren *J. Nordblad*, under anförande, att, då nämnde lägenhet, bestående af 1 tunnland 16 kappland hustomter och täppjord, 10 tunnland äng samt 19 tunnland 7 kappland backar och betes-

mark, för hvilken lägenhet tillförne i årligt arrende erlagts 50 R:dr B:co, å nyo utarrenderades på 30 års tid, räknad från 1829 års midfasta, berörde arrende uppstegrats till 30 tunnor, 7 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn, samt att *Nordblad*, som sedermera öfvertagit detta, i förhållande till lägenhetens arealvidd, öfverdrifvet höga arrende, enligt företedt intygande af Kronofogden i orten, redan å lägenheten nedlagt ansenliga kostnader för nybyggnader, trädgårdsanläggning och ställets förskönande, i underdånighet anhållit, att, på det sökanden eller hans rätts-innehafvare måtte tryggas i besittningen af de vid Stocksund uppförde hus, hvilka alla vore sökanden tillhöriga, enär endast laga hus för ett dagsverkstorps behof åtföljde stället, och för beredande i framtiden af åtminstone någon billig ersättning för de å lägenheten nedlagde högst betydliga kostnader, honom måtte i Nåder förunnas antingen att, när de ännu återstående arrende-åren med midfastan år 1859 tilländagått, förvärfva egande-rätt till Stocksunds lägenhet, medelst dess köpande till skatte, på de uti nu gällande Författningar om skatte-köp stadgade vilkor, eller ock, emot erläggande på en gång af återstående 19 årens arrende, utgörande 574 tunnor, 5 kappar spanmål, hälften råg och hälften korn, med penningar efter medium af sistförflutne tio årens markegångspris, genast undfå eganderätt till ifrågavarande lägenhet, för hvilken derefter skulle bestämmas en med skattläggnings-grunder öfverensstämmande ränta, att af lägenhetens innehafvare utgöras; och har sökanden, till ytterligare stöd för berörde ansökning, i underdånighet förmält, att erläggandet i 30 års tid af ett så högst tryckande arrende, som det nuvarande, skulle medföra en ganska stor uppoffring af enskild person för Staten och mångdubbelt motsvara köpeskillingen för denna torplägenhets obetydliga jordvärde.

Sedan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms Län samt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium öfver förrberörde anhållan afgifvit underdåniga utlåtanden, hvarvid Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillstyrkt, att lägenheten måtte genast till skatte upplåtas, emot erläggande af icke allenast erbjudna arrendebeloppet för återstående 19 arrendeår, utan derjemte en skattelösen af 500 R:dr samt en årlig grundränta af 50 R:dr, hvaremot Kongl. Kammar-Collegium afstyrkt skatteförsäljningen, såsom stridande emot de, angående Kungsgårds-lägenheter i närheten af hufvudstaden, utaf Kongl. Maj:t och Rikets Ständer fattade beslut, har Kongl. Maj:t behagat, genom Nådig Remiss af den 17 sistlidne Mars, till Stats-Utskottets handläggning öfverlemna handlingarne i förevarande mål.

Enligt hvad erfarenheten visar, hafva de i närheten af hufvudstaden befintlige hemman och lägenheter städse varit eftersökte, för att till sommar-

ställen begagnas, och i följd deraf uppskattats till ett mera emot belägenheten än mot jordens naturliga fömoner svarande belopp; och hafva enskilde personer å dylika ställen ofta mera för nöje, än verklig nytta uppfört betydliga byggnader och verkställt kostsamma förbättringar, hvilka bidragit att föröka egendomarnes värde. På grund af dessa förhållanden, hafva jemväl Rikets Ständer vid 1809 års Riksdag förklarat sig finna med Statens fördel mest öfverensstämmande, att de under Ulriksdal och öfrige nära Stockholm belägne Kungsgårdar hörande egendomar fördelades i mindre än halfva hemman, der sådant lät sig göra, samt efter föreskrifne grunder utarrenderades, hvilket Rikets Ständers beslut blifvit af Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref den 9 April 1810, gilladt och godkändt. Enär, med tillämpning häraf vid utarrenderingen af Stocksund, en högre afkastning varit, i betraktande af denna lägenhets granskap intill hufvudstaden, afsedd än som efter vanliga skattläggningsgrunder eller med hänseende till sjelfva jordens areal och naturliga beskaffenhet kunnat påräknas, samt då, enligt Utskottets tanke, hvarken den förlust, sökanden, i följd af frivilligt öfvertagande af det rörande lägenheten Stocksund upprättade arrende-contract, må hafva fått vidkännas, eller de af honom för ställets förbättrande och försköning verkställde anläggningar och nedlagde kostnader, kunna för sökanden medföra anspråk på ersättning från Statens sida; så, ehuru den erbjudne ersättningen af 19 års arrende jemte den skattelösen, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande derutöfver föreslagit, skulle utgöra ett capital, hvars ränta à 5 procent fullt motsvarar nu utgående arrendet, hvartill komme den årliga ränta, som kunde blifva lägenheten åsatt, har likväl Utskottet, enär skäl icke förekommer att betvifla, det ju, efter nuvarande arrende-tids utgång, vid förnyad auction å meranämnde lägenhet, åtminstone lika högt arrende, som det nu utgående, må kunna derför erhållas, ansett sig

icke böra tillstyrka Rikets Ständers bifall till Stadsmäklaren *Nordblads* förevarande ansökning att få till skatte lösa lägenheten Stocksund.

Stockholm den 11 Maj 1840.

Reservation:

af Herr Doctor *Björkman*, som ansett det vara stridande emot Statens fördel att icke antaga det ifrågavarande anbudet.

N:o 102.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Grosshandlaren L. Tydéns ansökning om skatteköp af den under Ulriksdals Kungsgård hörande lägenheten Sveden.

(I. A.)

Uti en till Kongl. Maj:t ingifven och, jemte vederbörandes utlåtanden, under den 13 sistlidne April till Stats-Utskottet i Nåder remitterad skrift, har Grosshandlaren *Ludvig Tydén*, hvilken, enligt Kongl. Kammar-Collegii den 13 Februari 1839 meddeldte Resolution, fått öfvertaga återstående arrendet till den 14:de Mars 1859 af det Ulriksdals Kungsgård tillhöriga, i Solna socken, Danderyds Skeppslag och Stockholms Län belägna torpet Sveden, i underdånighet anhållit, att, då, med afseende å obetydligheten af de till lägenheten hörande egor, bestående, utom oländig mark, af 2 tunnland, 17 kappland åker, samt äng, hvarå bergats 2 sommarlass hö, någon behållning af detta ställe icke vore att för innehafvaren påräkna, utan högst ansenliga kostnaders nedläggande, hvartill redan början vore gjord, och då sökanden endast genom en orubbad besittning af lägenheten kunde vinna någon ersättning för så beskaffade kostnader, Kongl. Maj:t täcktes, i betraktande derjemte af den bestämde arrende-afgiftens alltför höga belopp, uppgående till 40 tunnor spanmål årligen, i Nåder tillåta, att lägenheten Sveden finge af sökanden till skatte lösas emot erläggande af Tio års arrende eller 400 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, såsom köpeskilling, samt utgörande af de utskylder, hvilka vid blifvande skattläggning kunde varda fastställde.

Utskottet har tagit förevarande fråga i öfvervägande, och då lägenheten Sveden, i anseende till dess fördelaktiga belägenhet i hufvudstadens granskap, är serdeles lämplig att till sommarställe begagnas, i följd hvaraf bör förmodas, att, då, vid slutet af nuvarande arrende-tid, ny auction för lägenhetens utarrenderande anställes, anbuden icke komma att understiga det belopp, som nu i arrende för nämnde lägenhet utgöres, samt den af sökanden erbjudna skatte-köpeskilling ingalunda motsvarar den inkomst, Staten af

arrendet åtnjuter och kan påräkna, har Utskottet, som vid sådant förhållande icke anser skäl vara förhanden att tillstyrka något undantag från de, rörande Kungsgårdars och derunder lydande lägenheters utarrenderande, i allmänhet gällande Författningars föreskrift, funnit sig böra hemställa,

att Grosshandlaren *Tydéns* ifrågavarande ansökning må lemnas utan afseende.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 103.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om arrendefri upplåtelse åt staden Kongelf af åtskillige smärre tomter vid Bohus raserade fästning.

(I. A.)

Samtlige Riks-Stånden hafva till Stats-Utskottet remitterat en af Kongl. Maj:t under den 2 sistlidne Mars till Rikets Ständer aflåten, uti 1 Samlingen 1 Afdelningen af Bihanget till Riks-Ståndens Protocoll, under N:o 46, införd Nådig Proposition, deruti, med anledning af Kongelfs stads Magistrats af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Götheborgs och Bohus Län förordade ansökning, att den afgift, 80 R:dr 32 sk. Banco, som, enligt contract den 9 Maj 1796, bör till Kongl. Maj:t och Kronan årligen erläggas för dispositionen af åtskillige under arrende på obestämd tid till staden upplåtne smärre tomter vid Bohus raserade fästning, jemte den så kallade Säftufvan, måtte blifva från och med 1835 års början och vidare allt framgent staden efterskänkt, Kongl. Maj:t till Rikets Ständer i Nåder öfverlemnat, huruvida icke omförmälde tomter må arrendefritt åt staden upplåtas, under vilkor, att den nu utgående afgiften då skulle af staden till fattiga barns uppfostran användas; och har Utskottet derjemte, genom remiss från Borgare-Ståndet, fått emottaga en af Herr *Hegardt* väckt motion om eftergift af omförmälde arrendesumma.

Då det ifrågavarande arrendet är för Statsverket af föga betydenhet, anser Utskottet sig, med afseende å det välgörande ändamål, hvartill stadens inkomst af tomterne vore afsedd att användas, ega anledning tillstyrka Rikets Ständer,

att i så måtto bifalla, hvad Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit och uti här förut omförmälde motion blifvit begärdt, att de ifrågakomne tomterne må af staden Kongelf fortfarande begagnas, emot en nedsatt tomtöre-afgift, hvars närmare bestämmande till Kongl. Maj:t öfverlemnas, samt under det föreslagne vilkoret, att stadens behållne inkomst af dessa tomter till fattiga barns uppfostran användes.

Stockholm den 11 Maj 1840.

Reservation:

af Riksdags-Fullmägtigen *Apelqvist* från Blekinge Län, som förklarade sig icke kunna någon nedsättning eller eftergift af det bestämda arrendet tillstyrka.

N:o 104.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af erhållne återremisser å Utskottets Utlåtande N:o 5.

(U. A.)

Från Höglofl. Ridderskapet och Adeln samt Högvördiga Preste-Ståndet har till Utskottet blifvit återremitterad dess, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse om anvisande af ett serskildt anslag till vatten-communicationer och andra allmänna arbeten år 1840, afgifne utlåtande N:o 5, hvarvid af de talare, hvilka inom de begge Riks-Stånden yttrat sig för återremiss,

miss, hufvudsakligen blifvit anmärkt: att det af Kongl. Maj:t äskade, men af Utskottet afstyrkte anslag 50,000 R:dr, endast afsett fortsättning under loppet af år 1840 af det vid senaste Stats-reglering beviljade anslag för vatten-communicationer och andra allmänna arbeten; att arbetsplanen icke kunde uppgöras, förrän kändt vore, hvilka summor för arbetena kunde påräknas, men att flere sådane arbeten voro af högsta vigt, hvaribland serskildt uppmärksamheten blifvit fästad på den ifrågasatte hamnbyggnaden i Wisby, samt slutligen att åtminstone borde beviljas skilnaden emellan de af Kongl. Maj:t begärde 50,000 R:dr och de, enligt hvad Utskottet utredt, såsom disponible befintlige 23,000 R:dr, så att för innevarande års arbeten blefve att påräkna en lika summa, som under hvarje år af den föregående Stats-regleringen varit för berörde ändamål afsedd. — Deremot hafva Vällofl. Borgare-Ståndet och Hedervärda Bonde-Ståndet till Utskottets ifrågavarande utlåtande lemnat bifall; och som det af Utskottet utredde förhållande, på grund hvaraf det äskade anslaget blifvit afstyrkt, icke är vordet vederlagdt, samt icke eller någon giltig anledning uppgifven för berörde anslags beviljande, anser Utskottet sig böra vidblifva dess redan afgifne utlåtande i detta ämne.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 105.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e m.

Utlåtande, i anledning af erhållne återremisser å Stats-Utskottets utlåtande N:o 11, angående medels anvisande till Gevärs-Fabricationen. (U. A.)

Från samtlige Riks-Stånden har till Utskottet blifvit återremitteradt det afgifna utlåtandet N:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om medels anvisande till Gevärs-fabricationen under loppet af år 1840, i hvilket afseende under den discussion, som egt rum inom Höglofl. Ridderskapet och Adeln, Högvördiga Preste-Ståndet och Vällofl. Borgare-Ståndet, åtskilliga Ledamöter afgifvit yttranden, åsyftande förhöjning uti det af Utskottet tillstyrkte anslag 36,000 R:dr till det af Kongl. Maj:t äskade belopp 63,000, hvilka yttranden Utskottet funnit hufvudsakligen innefatta följande såsom stöd för återremisserne anförde skäl: att Utskottet, för att komma till

det resultat, som af utlåtandet inhemtades, syntes hafva varit föranledt af tvänne omständigheter, den ena, att Utskottet antagit såsom gifvet, att, då Rikets Ständer vid sista Riksdag till gevärs-fabricationen anslogo endast 180,000 R:dr för fem år, hvilken summa, fördelad på hvarje år af Stats-regleringstiden, utgjorde för året 36,000 R:dr, åtgärden i och för gevärs-fabricationen icke lämpligen hade bordt sträcka sig derutöfver, då deremot rätta förhållandet vore, att Kongl. Maj:t vid 1834—35 årens Riksdag för detta ändamål äskat ett anslag af 300,000 R:dr, på den grund, att af den del, som utaf det vid 1828—30 årens Riksdag för försvarsverket till lands beviljade anslag, blifvit afsedd för gevärs-fabricationen, då ännu återstod en behållning af omkring 200,000 R:dr, som, i anseende till gevärs-fabricationernas bristande förmåga att tillverka åsyftadt antal gevär under tiden å anslaget uppkommit; att, sedan Stats-Utskottet vid sista Riksdagen först det begärda anslaget afstyrkt, Utskottet likväl sedermera tillstyrkt beviljandet af berörde 180,000 R:dr, icke för fem år, såsom Utskottet nu antagit, utan för anskaffandet af 9,000 gevär under loppet af 3 år, emedan Utskottet hade sig bekant, att tillgångar funnos för gevärs-fabricationen under de 2 första åren af då ingående nya Statsreglerings-period, och emedan Utskottet ansåg, att gevärs-factoriens tillstånd icke medgaf en större årlig tillverkning, hvaraf följde, att då dessa 180,000 R:dr läggas till den först omförmälde behållningen 200,000 R:dr, eller rättare 215,138 R:dr 17 sk., hvartill den uppgick, Kongl. Maj:t har kunnat, under de sistförflutna 5 åren, i och för gevärs-fabricationen, disponera omkring 400,000 R:dr på fem år, eller omkring 80,000 R:dr hvarje år, som ock i det närmaste skett; den andra, att Utskottet skall hafva saknat nödige upplysningar eller, såsom det antyddes, icke sådane emottagit, men att det torde vara en känd sak, att Kongl. Maj:t sedan år 1835 i Nåder beslutat uppdrifva gevärs-fabricationen till 5,000 gevär om året, äfvensom att enskilda factorier finnas, hvilka, enligt contracter af den 26 October 1756 och den 14 Februari 1770, grundade på Rikets Ständers beslut, ega rättighet att till Kongl. Maj:t och Kronan göra årliga gevärs-leveranser till bestämda belopp, nemligen Husqvarna af 2,000, och Norrtelje factori af 500 gevär, för hvilken fabrication allenast, då hvarje gevär antages kosta 20 R:dr, erfordrades årligen 50,000 R:dr, så att, då Utskottet tillstyrkt endast 36,000 R:dr, visade sig en brist af 14,000 R:dr, som factoriens egare icke troddes komma att efterskänka, utan, efter all sannolikhet, hos Kronan lagligen utsöka; att skilnaden emellan nämnde 50,000 R:dr och de af Kongl. Maj:t för detta års tillverkning begärde 63,000 R:dr vore afsedd att bestrida kostnaden för Carl Gustaf stads Gevärsfactoris underhåll och dess arbetares sysselsät-

tande, och att ett afbrott af arbetena derstädes skulle icke allenast försätta flera fattiga hushåll i en bedröflig förlägenhet för sin bergning, utan äfven för en lång framtid bereda Kronan betydliga förluster derigenom, att många af dessa arbetare skulle nödsakas att, i brist af arbetsförtjenst, lemna factoriet, som sålunda kom i mistning af många vanda och skickliga arbetare, äfvensom slutligen att Fullmägtige i Bonde-Ståndet från Jönköpings Län gifvit tillkänna, att de vore sinnade begära en ökad gevärs-tillverkning vid Husqvarna, af skäl, att dervarande arbetare blott hafva sysselsättning under 8 månader af året, hvarföre den årliga leveransen skulle föreslås att ökas med 50 procent, eller till 3,000 gevär årligen. — Å andra sidan har en Ledamot af Ridderskapet och Adeln förmenat, att, då redan på ordinarie stat fanns ett anslag af 696,000 R:dr för arméens materiel, torde deraf, utan förhöjdt anslag, kunna afsättas en erforderlig summa för fullgörande af de gevärsleveranser, hvarom contract blifvit ingångne. Tvänne Ledamöter inom Preste-Ståndet hafva uttryckt den åsigt, att, om tillökning erfordrades uti det af Utskottet föreslagne anslag till gevärs-fabricationen för år 1840, skilnaden kunde fyllas af besparingar å Tredje Hufvud-Titeln, synnerligast som det vore bekant, att af de förut å anslaget för gevärs-tillverkningen reserverade medel en icke obetydlig summa blifvit använd till uppförande af byggnaden vid Carl Gustaf stads gevärsfactori. Flere Ledamöter inom Borgare-Ståndet hafva äfven ansett det af Utskottet föreslagna anslag vara för behofvet tillräckligt, i sammanhang hvarmed dels den framställning blifvit gjord, att Stats-Utskottet måtte, utan hinder deraf, att Statsverkets räkenskaper för år 1838 ännu ej voro afslutade, utreda och till Ständerna inberätta, huruvida det vore sannt, att Staten nämnde år, för en ringa penningesumma, sålde till en köpman ett stort parti gevär och sedan återköpte dem för en större summa, dels påyrkats, att Utskottet, vid besvarande af återremissen, ville utreda, så väl huru stort antal brukbare gevär för närvarande funnes disponibelt, som ock huru mycket Regeringen, utan någon dertill af Ständerne gifven anledning, öfverskridit de vid sista Riksdag till gevärs-fabricationen beviljade anslag; och inom Bonde-Ståndet hafva åtskillige talare dels yttrat sig för bifall till utlåtandet, dels yrkat dess förkastande, dels begärt återremiss, enär Utskottet förmentes ej hafva tillfyllest utredt de förhållanden, hvarpå det tillstyrkta anslaget sig grundade. Utskottet, som, vid afgifvandet af dess nu återremitterade utlåtande endast haft att yttra sig, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om anvisandet af ett under loppet af år 1840 nödigt ansedt anslag till fortsättande af gevärs-fabricationen, i enlighet med Rikets Ständers vid den senaste Riksdag fastställde Statsreglering i detta af-

seende fattade beslut, har följagtligen icke ansett sig behöfva ingå i den fullständigare utredning af ämnet, som, i anledning af de nya för gevärs-fabricationen äskade anslagen vid uppgörandet af den Extra Statsregleringen, kommer att till Rikets Ständers pröfning öfverlemnas; men som Utskottet, på grund af Kongl. Maj:ts i den Nådiga Propositionen gjorda framställning, att det vid sistlidne Riksdag beviljade anslag, 180,000 R:dr, varit beräknadt att utgå från och med år 1835, med en femtedel årligen, antagit, att äfven för innevarande år femte delen af nämnde summa, eller 36,000 R:dr, skulle vara tillräcklig, hvaremot, enligt hvad Rikets Ständers skrifvelse den 22 Januari 1835 upplyser, de omförmälde 180,000 R:dr varit beräknad endast för 3 år, eller att med 60,000 R:dr årligen utgå, anser Utskottet, med afseende härå och då dels de med enskilda factorier ingångne contract ej kunna af Staten brytas, dels gevärs-tillverkningen vid Carl Gustafs stads factori ej utan flere olägenheter kan för närvarande alldeles afstadna,

sig böra hemställa, att en summa af 60,000 R:dr må å Riksgälds-Contoret anvisas, för att under innevarande år utgå till bestridande af årets utgifter för gevärs-fabricationen.

Hvad åter angår framställningen derom, att Stats-Utskottet, i sammanhang med behandlingen af detta ärende, äfven måtte meddela upplysning, dels i afseende på dispositionen af det vid sista Riksdagen beviljade anslag till gevärs-fabricationen, dels rörande en år 1838 inträffad försäljning af ett parti gevär och detsammas återinköp till ett högre pris; så enär desse anmärkte omständigheter ej hafva direct sammanhang med den fråga, som nu utgör föremål för Utskottets utlåtande, och beträffande serskildt den år 1838 inträffade händelse, Utskottet icke anser sig tillkomma, att angående Statens ännu icke afslutade räkenskaper för berörde år företaga en granskning, som först derefter är, enligt Grundlagen, uppdragen åt Rikets Ständers Revisorer,

finner Utskottet berörde framställningar icke för närvarande till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 Maj 1840.

STOCKHOLM, Elméns och Granbergs Tryckeri. 1840.

N:o 106.

Ank till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr Prosten Berlins motion om löneförhöjning åt Kronofogdarne och Häradskrifvarne i Ljunits och Herrestads Häraders Fögderi uti Malmöhus Län, samt Ingelstads och Jerrestads Häraders Fögderi uti Christianstads Län.

(U. A.)

Uti en från Högvördige Präste-Ståndet till Stats-Utskottet remitterad motion, har Herr Prosten *Berlin*, med föranledande deraf, att, då år 1719 Provincen Skåne delades uti tvänne serskilda Län, ett vid Sydöstra hörnet beläget Fögderi äfven fördelats i tvänne, hvarvid på de tvänne Fogdar och Häradsskrifvare, som tillsattes i de nya Fögderien äfven fördelades de löner, som för Fogden och Häradsskrifvaren uti det gamla Fögderiet varit anslagne, så att lönen för Kronofogden uti Ljunits och Herrestads häraders fögderi uti Malmöhus Län för närvarande endast utgör 231 R:dr 24 sk., och för Häradsskrifvaren derstädes 238 R:dr 15 sk. 8 rst., samt för Kronofogden i Ingelstads och Jerrestads Fögderi uti Christianstads Län 231 R:dr 24 sk., och för Häradsskrifvaren på samma ställe 178 R:dr 44 sk. B:co, yrkat, att, vid den lönereglering, som för Landt-stats-tjenstemännen, i följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, komme att vid denna Riksdag blifva ett föremål för Rikets Ständers pröfning, desse Kronofogdar och Häradsskrifvare måtte, i främsta rummet, ihogkommas med en någorlunda anständig lönetillökning, i synnerhet som väckte förslag om Fögderiens, genom något utbyte emellan begge Länen, möjliga återförening och lönernes sammanslagning funnits vara overkställbar; och har, i anledning af denna motion, Herr Prosten *Lyth* fästat uppmärksamheten derpå, att Kronofogdarne, Häradsskrifvarne och Länsmännen i Gottlands Län, hvilka, enligt en bilagd uträkning, icke skulle åtnjuta högre behållen inkomst, än 22 R:dr 16 sk. för en Kronofogde, 1 R:dr 8 sk. för en Häradsskrifvare och 15 R:dr för en Länsman, måtte ihogkommas med lönetillökning, äfvensom Herr Prosten *Ahlqvist* gjort enahanda framställning, i afseende på Landt-stats-tjenstemännen i Calmar Län samt på Öland.

Men som Utskottet, uti dess redan under N:o 42 afgifne Utlåtande, angående lönereglering för Landt-statens tjenstemän i allmänhet, förklarat sig,

med undantag för Länsmännen, icke kunna tillstyrka det af Kongl. Maj:t för en sådan löneregleringsgs tillvägabringande ifrågasatte anslag och i följd häraf afstyrkt de af enskilde motionärer för åtskillige Kronofogdar och Häradsskrifvare äskade löne-förhöjningar, får Utskottet nu, i öfverensstämmelse dermed, hemställa,

att ingen åtgärd, i anledning af Herr Prosten *Berlins* motion och de i sammanhang dermed väckte förslag må för närvarande vidtagas.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 107.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr af Forsells, C., motion om anslag till bildande af en pensionsfond för Landtmäteri-staten.

(U. A)

Uti en från Höglofliga Ridderskapet och Adeln till Stats-Utskottet remitterad motion, har Herr *af Forsell, C.*, med afseende derpå: att Landtmäteri-personalen för närvarande, utom 10 tjenstemän vid Landtmäteri-Contoret, 24 Förste och 24 Andre Landtmätare, hvilka alla åtnjuta lön på stat och derjemte äro delegare i Civil-statens Pensions-inrättning, utgjordes af 200 Commissions-landtmätare, hvilka äro utan lön och delagtighet i nämnde inrättning, men åtnjuta den tjenstemän i allmänhet medgifna förmon att, efter uppnådde 65 år, å Rikets allmänna Indragnings-stat kunna erhålla en årlig pension, svarande mot beloppet af Andre Landtmätare-lönen på Stat, och hvilkas enkor och barn kunna erhålla de ringa understöd, Civil-statens Enke- och Pupill-fond i 7:de Classen medgifver, samt af ett obestämdt antal vice Commissions-Landtmätare och medhjelpare, uppgående för det närvarande, utom Landtmäteri-elever, som ej tagits i beräkning, till 338 personer, hvilka hvarken för sig, då de blifva otjenstbara, eller för efterlemnade enkor och barn, kunna påräkna något understöd af staten eller af pensions-inrättning, och då af desse tjenstemän, tillsammans 538, endast ett mindre antal kan befordras till tjenst med lön på stat, så att större delen antingen är i sak-

nad af alla eller de väsendtligaste förmoner, som staten sökt bereda sina öfrige tjenstemän, då ålder eller sjukdom göra dem otjenstbara eller de efterlemna oförsörjda enkor och barn, hvadan de också ofta falla församlingarnes fattigvård till last, framställt angelägenheten deraf, att en understöds- eller pensions-inrättning må kunna bildas för desse tjenstemän, hvilkas inkomster aftaga och stundom alldeles upphöra vid den ålder, då den civile tjenstemannen i allmänhet, i anseende till tjenstgöringens beskaffenhet, är fullt tjenstbar och stundom i tillfälle att komma i en till inkomsterne förbättrad ställning, hvaremot de vid första inträdet å tjenstemannabanan äro bättre lottade, än de, som välja andra vägar, och således genast kunna vara i tillfälle att lemna årliga bidrag till en sådan inrättning, hvartill de ock förklarat sig villige.

Då emedlertid desse bidrag, som, enligt ett motionen bilagdt förslag till reglemente för en understöds-förening inom Landtmäteri-staten, hvilket, sedan det blifvit bestämdt, hvilka förmoner kunde en sådan förening medgifvas, komme att ytterligare undergå granskning genom tillkallade deputerade från Landtmäteri-staten, innan detsamma till Kongl. Maj:ts slutliga pröfning och afgörande anmäles, beräknats för hvarje delegare till 10 R:dr Banco årligen, utom öfverårighets-afgift och avancements-penningar, ej skulle kunna ensamt bilda någon fond, som, förr än i en aflägsen framtid, blefve af betydenhet, och följaktligen ej bereda de delegare, som först börjat medel dertill sammanskjuta, några motsvarande fördelar, har motionären, under åberopande deraf, att staten, för inhemtande af de för inträde vid Landtmäteriet erforderlige kunskaper, icke består någon serskild undervisnings-anstalt, ehuru en sådan af nästan alla Landtmäteri-elever behöfver begagnas och verkligen begagnas mot det att de sjelfve få erlägga kostnaden, och att Landtmätarne, till utvidgande af landets kännedom i geografiskt och statistiskt hänseende, dels upprätta socken-chartor utan någon slags ersättning, dels insända renoverade chartor öfver deras mätningar, för hvilka, om de också genom arfvodet för förrättningen kunna anses erhålla någon ersättning, de likväl icke af staten godtgöras, men som från deras arbetsföra år borttager en tid, hvilken de måhända annars kunnat använda att bereda sig någon tillgång för ålderdomen, hemställt till Rikets Ständer, att följande fördelar af det allmänna måtte ifrågavarande understöds-förening beviljas, nemligen:

1:o tillåtelse att i Rikets Ständers Bank eller Riksgälds-Contor få insätta den fond och årliga öfverskott, som kunna samlas, och derå åtnjuta fem procents ränta;

2:o rättighet att af allmänna Indragnings-Staten uppbära det pensions-

belopp, som bestås Commissions-Landtmätare vid afskedstagande efter fyllda 65 år, när en sådan tjensteman uppnått denna ålder, men i tjenst qvarblifver, ifrån och med dess 66:te lefnadsår och intilldess han tager afsked;

3:o ett årligt anslag af statsmedlen, hvilket, vid jemförelse emellan hvad Staten tillskjutit och årligen lemnar till Civil-Statens pensions-cassa och hvad delegarne dertill uti års-afgifter bidraga, eller om, till förmon för lönlöse Landtmätare, gjordes en utsträckning af den i allmänhet extra ordinarie tjenstemän tillagde rättighet att uppbära ljuspenningar af Staten, motionären ansåg skäligen böra bestämmas till 5,000 R:dr, hvilket belopp, ehuru understigande hvad, efter begge dessa slags beräkningar skulle uppkomma, likväl ansågs tillräckligt att betrygga föreningens framgång, och

4:o befrielse från stämpladt papper, såsom en förmon, den dylika inrättningar vanligen åtnjuta;

hvarjemte motionären slutligen velat fästa Rikets Ständers uppmärksamhet derpå, att saken icke allenast angår en talrik tjenstemanna-corps' väl och måhända icke obilliga anspråk att af Staten njuta lika skydd och anseende, som andra tjenstemän, utan äfven vore af icke obetydlig vigt för församlingarne inom hela Riket, och väl torde vara förtjent att, om än måhända på annat sätt bestående, med några förmoner uppmuntras.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet, hvad först angår Commissions-Landtmätarne, hvilka, enligt hvad motionären äfven medgifvit, redan åtnjuta den förmon att, vid uppnådd 65 års ålder, kunna, i likhet med andre Civile embets- och tjenstemän, uppföras å allmänna Indragnings-Staten till samma lönebelopp, som af Andre Landtmätare innehafves, ej kunnat finna, att, i afseende på dessa, någon serskild ytterligare understöds-förening skulle blifva af nöden, om de, under enahanda vilkor, som för andre ordinarie tjenstemän äro föreskrifne, kunna beredas rättighet att blifva delegare uti Civil-Statens pensions-inrättning; och då sådant ej synes böra möta någon svårighet, så framt Commissions-Landtmätarne åtaga sig att till pensions-inrättningen erlägga afgifter, motsvarande hvad ifrån tjenster, som ega delaktighet uti samma class, till pensions-cassan inflyter, anser Utskottet, under förutsättning, att de tjenstemän, hvilkas rätt härunder är beroende, skola vilja sig af en sådan förmon begagna,

sig böra tillstyrka Rikets Ständer att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t, efter vederbörandes hörande, till Civil-Statens pensions-inrättnings delegare göra Nådig framställning om Commissions-Landtmätarnes upptagande, såsom delegare

uti Inrättningen samt de vilkor, under hvilka sådant kunde dem tillåtas.

Beträffande åter vice Commissions-Landtmätare och medhjelpare, så enär desse icke ega ordinarie beställningar i Rikets tjenst, har Utskottet, under erkännande af det nyttiga uti en sådan understöds-förening, som för dem blifvit ifrågaställd,

likväl icke ansett sig kunna tillstyrka något bidrag af allmänna medel för densammas befrämjande;

och då den för understöds-föreningen äskade förmon, att mot ränta få insätta sina capital-tillgångar uti Banken eller Riksgälds-Contoret samt att njuta befrielse från stämpladt papper, synes vara helt och hållet beroende af det för föreningens bildande och vidmagthållande äskade bidrag af statsmedel, torde motionärens framställning i dessa begge afseenden icke föranleda till någon åtgärd.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 108.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr Möllerhjelms, A, motion om förbättring uti Krigs-Cassörens inkomster.

(U. A.)

Från Höglofliga Ridderskapet och Adeln har till Stats-Utskottet blifvit remitterad en motion af Herr *Möllerhjelm, A*, som, med anledning deraf, att den tjenst, som innehafves af Krigs-Cassören i Kongl. Krigs-Collegium, sedan med densamma blifvit förenade de göromål, som förut voro tre serskilde Cassörer anförtrodde, är i högsta grad trägen och magtpåliggande, men icke försedd med deremot svarande löne-inkomster, yrkat, att Krigs-Cassören måtte, i likhet med hvad redan för Räntmästare i Kongl. Ränte-Kammaren och i Landt-Ränterien samt Tull-Uppbördsmännen i orterna eger rum, erhålla rättighet att beräkna remisslage till en åttondedels procent af de statsmedel, som han till orterne med posten afsänder, hvarigenom den fördel i

befordrings-väsendet inom Kongl. Collegium kunde vinnas, att, om Krigs-Cassörs-tjensten blefve mera lönande, än den nu är, tjenstemän, hvilka redan hunnit Kamererare-graden och således inom Verket förut gjort sig tillräckligt kände, vid inträffande ledighet, skulle söka ifrågavarande tjenst, hvilket nu icke vore förhållandet, i anseende till de dermed förknippade trägna och ansvarsfulla göromål samt mindre tillräckliga löne-förmoner; varande af motionären, i anledning af den discussion, som öfver motionen uppstått, föreslaget det tillägg, att rättigheten för Krigs-Cassören att beräkna remisslage kunde inskränkas till en summa af högst 500,000 R:dr, hvaraf $\frac{1}{8}$:dels procent uppgår till 625 R:dr.

I öfverensstämmelse med den åsigt, som, i anledning af Kongl. Maj:ts i Dess Nådiga Proposition om Stats-Verkets tillstånd och behof, gjorde framställning om löne-förbättringar för åtskillige Civile Embets- och Tjenstemän blifvit yttrad i det, angående regleringen af utgifterna under Riks-Statens Andra Hufvud-Titel afgifne utlåtande, anser Utskottet, för dess del, löne-tillökning partielt för Krigs-Cassören icke böra ifrågakomma annorlunda, än i sammanhang med den allmänna reglering inom Embetsverken, hvilken, efter det departemental-styrelsen trädt i verksamhet, kan komma att af Rikets Ständer företagas, hvadan

Utskottet för närvarande saknat skäl att till motionen tillstyrka bifall.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 109.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om underhållande på Statens bekostnad af vissa delar utaf den sedan 1812 emellan Wermland och Jemtland anlagda nya väg.

(U. A.)

Sedan, vid sistförflutna Riksdag, i anledning af hos Rikets Ständer gjord framställning derom, att den på allmän bekostnad till det mesta då redan färdigblifna, genom en del af Dalarne, Helsingland och Jemtland fortlöpande,

emellan sistnämnde provins och Wermland sedan år 1812 anlagda, nya väg måtte af allmänna medel underhållas, enär denna väg, såsom sträckande sig öfver de från byggderne mest aflägsna ödemarker, sällan af invånarne begagnades och sålunda ej åt dem beredde någon fördel, utan endast betraktad såsom en militärisk communications-anstalt kunde anses vara af någon nytta, hvartill kom, att underhållet af samma väg, i anseende till de dertill anslagna socknars aflägsenhet och den deraf uppkommande större tidsspillan, för dem vore serdeles betungande, Rikets Ständer, uti underdånig Skrifvelse af den 27 October 1834, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att en undersökning måtte företagas till utrönande, ej mindre af den kostnad, hvartill underhållandet af berörde väg årligen kunde uppgå, än ock i hvad mon invånarne i de orter, genom hvilka den löper, kunde och borde dertill bidraga, samt att Kongl. Maj:t derefter och så vida omständigheterne påkallade något understöd från Statens sida, i Nåder täcktes till vägens underhåll antingen anvisa nödigt anslag af medel, som voro ställde till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition, eller ock vid nästinfallande Riksdag aflåta till Rikets Ständer Nådig Proposition i berörde hänseende; så har Kongl. Maj:t, genom Nådigt Bref till Konungens Befallningshafvande i Gefleborgs Län af den 30 Mars 1838, förklarat, att, som skyldigheten för orternes invånare att ifrågavarande väg underhålla, till så vidt den fortgår genom Dalarne ifrån Dalgränsen mot Gefleborgs Län till ett stycke norr om Woxna Bruk samt emellan Herjeådalen och Jemtland, redan tillförene blifvit i behörig ordning pröfvad och stadgad, vägarne på vederbörande hemmansegare fördelade och af dem till underhåll emottagne; äfvensom, hvad öfrige delar af vägen inom Gefleborgs Län anginge, vederbörandes åliggande i detta afseende tillhörde auctoriteternes bedömande i laga ordning, och då ostridigt vore, att ifrågavarande väg, såsom en communication provinserne emellan, medförde nytta och beqvämlighet samt lättade tillfällen till landets uppodling och nya bosättningar, ehuru densamma på några för närvarande mindre bebodda ställen icke nu kunde anses af oundgänglig nödvändighet för invånarne, fann Kongl. Maj:t, att der frågan om invånarnes skyldighet till vägens underhåll redan blifvit afgjord och stadgad, densamma icke lämpligen kunde underkastas vidare undersökning och pröfning, hvilken deremot, så väl för vägen genom Underåkers socken till gränsen mot Norrige, då dess indelande på vederbörande blefve ifrågasatt, som ock för den öfriga delen af vägen genom Gefleborgs Län komme att i stadgad ordning ega rum, hvadan ock i afseende å hvilken sistnämnde väg Kongl. Maj:t i Nåder anbefallt Dess Befallningshafvande i berörde Län att behörig åtgärd skyndsamt vidtaga.

Stats-Utskottet har nu från Hedervärda Bonde-Ståndet erhållit remiss uppå derstädes af nedannämnde Fullmägtige väckte motioner, rörande underhållandet af ifrågavarande väganläggning, nemligen:

1:o Af *Olof Pehrsson* och *Jon Olsson* från Gefleborgs Län, hvilka förmält, att, med hemtadt stöd af förrberörde Nådiga beslut, ej mindre Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Collegium, genom utslag af den 31 Augusti 1838, förklarat invånarne i Alfta Tingslag af samma Län pligtige att underhålla den $3\frac{1}{2}$ mils långa sträckan af ifrågavarande väg, som går emellan Dalarne och Jemtland och ligger inom tingslagets gränsor, än ock Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs Län, genom utslag den 26 Juni sistlidet år, ålagt samtlige väghållnings-skyldige i Ljusdahls tingslags 3:ne socknar vården och underhållet af den vägsträcka, $4\frac{3}{4}$:dels mil lång, som i fortsättning af oftanämnde väg går öfver allmänningen i Färila socken; öfver hvilka beslut bemälde tingslag, hvar för sig, anfört besvär, under åberopande dels af 8 §. uti Kongl. Resolutionen den 8 Januari 1735, angående rätta betydelsen af kungs- och allmänna landsvägar, dels ock af Kongl. Kungörelsen den 9 Mars 1824, rörande behandlingen af frågor, som uppkomma med afseende å de uti 25 Cap. 1 §. Byggnings-Balken, jemförd med Kongl. Förordningen den 19 Februari nyssnämnde år, omförmälda landsvägs-anläggningar; i anseende hvartill allt motionärerne anhållit, att den sålunda inom Helsinglands-gränsen löpande nya väg emellan Dalarne och Jemtland, kallad nya Kårböle-vägen, måtte af allmänna medel underhållas, intilldess den trakt, hvarigenom vägen går, blifvit så odlad och med nya bostäder försedd, att, efter tilländalupne frihetsår, åliggandet att vägen underhålla kan af nya åboer öfvertagas; uti hvilken anhållan Riksdags-fullmägtigen från samma Län *Eric Pehrsson* sig jemväl förenat, med förklarande, att, då ifrågavarande väg blifvit, utan invånarnes hörande, anlagd i följd af de begge stats-makternes beslut, borde det följa af sig sjelf, att underhålls-skyldigheten äfven tillhörde staten.

2:o Af *Anders Olsson* från Stora Kopparbergs Län, som anhållit, att, enär den till befrämjande af militäriska combinationer emellan Sverige och Norrige anlagda väg från Wermland genom Dalarne, Helsingland och Jemtland jemväl genomlöper Ohre socken i Dalarne, förbi Woxna Bruk, genom Loos Finnmark ut vid Kårböle i Färila socken i Helsingland till gamla vägen, utan att anträffa annat än ödemarker med några strödda Finnhemman, men likväl angränsande tingslag blifvit, på grund af 25 Cap. 8 §. Byggninga-Balken, ålagde att denna väg underhålla, hvartill kostnaden, på Rättviks sockens anpart, uppginge till ett belopp af minst 600 R:dr Banco årligen och

på

på Ohre socken i förhållande derefter, Rikets Ständer måtte medgifva dessa socknars invånare befrielse från dem nu åliggande underhålls-skyldighet till den del af berörde väg, som går genom Ohre socken i en sträckning af omkring 56,000 alnar, intill dess de öde trakter, vägen genomskär, hunnit så bebyggas, att den nya befolkningen utan statsbidrag kan mägta densamma underhålla; i anledning af hvilken motion flere af Hedervärda Bonde-Ståndets ledamöter framställt den åsigt, att, om vägen ej vore af någon nytta för orten och den i militäriskt afseende kunde anses mindre nödvändig, sedan Norrige blifvit med Sverige förenadt, densamma borde lämpligast kunna få förfalla, då ortens invånare ej ville eller rättvisligen syntes böra med underhållandet deraf belastas; och

3:o Af *Sven Jonsson* från Jemtland, som, med framställning af de flerfaldiga svårigheter och dryga omkostnader, hvarmed Herjeådalens innebyggare äro besvärade i och för dem ålagd skyldighet att underhålla den del af oftaberörde, genom Dalarne, Helsingland och Jemtland gående väg, som till en sträcka af 1⅝:dels mil fortlöper inom Öfver-Hogdals och Wemdalens socknars områden samt vidare med en mils längd fram öfver Klöfsjöfjället, gjort den hemställan, att, då invånarne i dessa orter icke hafva af nämnde väganläggning någon nytta, förutom den derigenom öppnade postgång, staten måtte med ⅔ och Herjeådalens innebyggare med endast ⅓ i underhålls-kostnaden deltaga. Uti hvilken hemställan *Anders Mårtensson* från Jemtland instämt.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet väl icke kunnat förbise, att underhållet af den ifrågavarande, egentligen mindre för kringliggande orters nytta och beqvämlighet, än för andra af Konung och Rikets Ständer afsedda ändamål anlagde väg, serdeles der densamma genomskär krono-allmänningar eller andra ouppodlade och öde trakter, måste blifva betungande för invånarne, emellan hvilka, enligt hvad handlingarne utvisa, en sådan underhålls-skyldighet blifvit i laga ordning fördelad; i följd hvaraf, enligt hvad Kongl. Maj:t äfven, uti Dess den 25 sistlidne Januari afgifne Berättelse om hvad sig i Rikets Styrelse tilldragit sedan nästföregående Riksdag, i Nåder antydt, billigheten fordrar, att för underhållet af dessa vägsträckor, inan orten, derigenom de framgå, hunnit mera odlas och befolkas, understöd å statens sida beviljas; men enär Utskottet icke kunnat af de motionerne bifogade handlingar inhemta, om något understöd blifvit lemnadt de orter, på hvilka nämnde motioner hafva afseende, eller huruvida en sådan undersökning, som Rikets Ständer uti deras den 27 October 1834 till Kongl. Maj:t aflåtne skrifvelse, i underdånighet begärt, blifvit företagen, för utrönande af den kostnad,

hvartill underhållet af berörde väg årligen kan uppgå, och i hvad mon invånarne i orten kunna och böra dertill bidraga, får Utskottet, som icke anser sig kunna biträda den af åtskillige ledamöter inom Bonde-Ståndet uttryckte åsigt, att vägen må kunna få förfalla, tillstyrka Rikets Ständer,

att, med erkännande af den grundsats, att staten för närvarande bör bidraga till underhållet af ifrågavarande väg, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta företaga en undersökning, till utrönande af kostnaden för underhållet af de delar utaf den nya vägen, hvilka genomlöpa ouppodlade och från de bebyggde orterna aflägse belägne trakter inom Dalarne, Helsingland och Jemtland, och derefter, vid nästinfallande Riksdag aflåta till Rikets Ständer Nådig Proposition i ämnet, samt att Kongl. Maj:t emedlertid, der omständigheterne finnas påkalla understöd från statens sida uti den börda, som blifvit de väghållnings-skyldige invånarne ålagd, täcktes till deras bispringande i Nåder anvisa medel af det å Riks-Statens Nionde Hufvud-Titel till Kongl. Maj:ts disposition ställde anslag för vägar och communicationer.

Stockholm den 11 Maj 1840.

N:o 110.

Ank. till Exp. Utsk. den 12 Maj, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckte motioner om anslag af allmänna medel till den vid Fridhem stiftade Inrättning för sinnessjuke.

(U. A.)

Till Stats-Utskottets behandling hafva blifvit remitterade följande motioner om Stats-anslag till iståndsättande och vidmagthållande af den vid Fridhem stiftade inrättning för sinnessjuke, nemligen:

1:o inom Höglofl. Ridderskapet och Adeln, af Herr *Cederschjöld, Pehr Gustaf,* som dervid förmält, hurusom, efter det Kongl. Maj:t, uppå derom i underdånighet gjord framställning, redan år 1833 täckts i Nåder tillåta, att för grundläggningen af ett Kur-Hospital vid lägenheten Fridhem å Kongl.